

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

VNFSV KRIMINAALKOODEKS

RK „TEADUSLIK KIRJANDUS“

A-16327

Kõigi maade proletaarlased, ühinege !

AMETLIK TÕLGE

VNFSV
KRIMINAALKOODEKS

AMETLIK TEKST MUUDATUSTEGA KUNI 1. AUG. 1944. A.
ÜHES PARAGRAHVIDE JÄRGI SÜSTEMATISEERI-
TUD MATERJALE SISALDAVA LISAGA

RIIKLIK „TEADUSLIK KIRJANDUS“

TARTU, 1947

Ine nr. 640 Rindraalõigus

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

NSVL ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI

seadlus

VNFSV kriminaal-, tsiviil- ja tööseadusandluse ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1940, nr. 46. ENSV Teataja 16. dets. 1940, nr. 65, art. 867.)

1. Rahuldada Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide valitsuste palve ja lubada ajutiselt kuni üleliiduliste koodeksite väljaandmiseni rakendada nende vabariikide territooriumil järgmisi VNFSV koodekseid: kriminaal-, kriminaal-kohtupidamise, tsiviil-, tsiviil-kohtupidamise, tööseaduste koodeks ja abielu, perekonna ja hooldamise kohta käivate seaduste koodeks.

2. Määrata, et kohtuotsused kriminaal- ja tsiviilasjades, mis tehtud kohtute poolt Leedus, Lätis ja Eestis kuni nõukogude võimu kehtimapanekuni neis riikides, ja mis ei ole veel täide saadetud, ei kuulu täitmisele.

Need asjad kuuluvad uuesti läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende territooriumidel ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele.

3. Kriminaalvastutusele võtmine süütegude eest, mis on toime pandud Leedu, Läti ja Eesti territooriumil enne nõukogude võimu kehtimapanekut neis riikides, ja samuti Leedu, Läti ja Eesti vastavate organite poolt enne neis nõukogude võimu kehtimapanekut algatatud uurimis- ja kohtuasjade lõpetamine ja kohtualluvuse järele edasisaatmine peab sündima vastavalt VNFSV koodeksitele.

4. Varanduslikud vaidlused tsiviil- ja teistes õigussuhetes, olenemata nende tekkimise ajast, kuuluvad läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende vabariikide territooriumil ajutiselt kehtivatele VNFSV koodeksitele ja teistele NSVL Valitsuse ja ka Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Valitsuste seadustele ja määrustele.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi esimees

M. Kalinin.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär

A. Gorkin.

Moskva, Kremli, 6. novembril 1940.

EESTI NSV AJUTISE ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI
seadlus

VNFSV Kriminaalkodeksi kehtimapanemise kohta.
(ENSV Teataja 16. dets. 1940, nr. 65, art. 868.)

1. Vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusele 6. novembrist 1940 panna ENSV territooriumil kehtima VNFSV Kriminaalkodeks arvates käesoleva seadluse väljakuulutamise päevast.

2. Määrata, et kohtute poolt enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist, s. t. enne 21. juulit 1940, tehtud ja praegu veel täitmata otsused ei kuulu täitmisele. Need asjad vaadatakse uuesti läbi vastavalt Kriminaalkodeksi normidele kohtute poolt: jaoskonnakohtute poolt otsustatud asjad — rahvakohtute poolt, ringkonnakohtute poolt otsustatud asjad — samanimeliste kohtute poolt ja Kohtukoja poolt otsustatud asjad — Ülemkohtu poolt.

3. Enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist alustatud, kuid lõpuleviimata juurdlused ning kohtuasjad tuleb saata kohtusse ja lõpule viia vastavalt Kriminaalkodeksile.

4. Enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist toime pandud süütegude eest kriminaalvastutusele võtmine võib toimuda üksnes VNFSV Kriminaalkodeksi alustel.

5. Ajutiselt, kuni VNFSV Kriminaalprotsessi kodeksi jõustumiseni, Kriminaalkodeksis ettenähtud kuritegude asialluvus kohtuile määrata kehtivas kriminaalkohtupidamise seadustes toodud aluste mõtte kohaselt.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi esimees
Joh. Vares.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär
V. Telling.

Tallinn, 16. detsembril 1940.

EESTI NSV AJUTISE ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI
seadlus

**NSVL üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste
kohaldamisele võtmise kohta.**

(ENSV Teataja 31. det. 1940, nr. 73, art. 1006.)

Ühenduses VNFSV KrK kehtimapanemisega Eesti NSV territooriumil võtta kohaldamisele järgmised üleliidulised seadlused ja määrused:

1. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrusega 31. oktoobrist 1924 kinnitatud NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialused.

2. NSVL Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrus 21. novembrist 1929 nende välismaal viibivate ametiisikute — NSVL kodanike väljaspool seadust olevaiks kuulutamise kohta, kes on üle jooksnud töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja keelduvad tagasi tulema NSVL-i.

3. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. augustist 1932 riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitse ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamise kohta.

4. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrused 17. juulist 1935 piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta ning NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 7. septembrist 1937 17. juuli 1935 määruse „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta” muutmisest.

5. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. juulist 1940 vastutuse kohta tööstusettevõtete poolt halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise ja kohuslikest standardidest mittekinnipidamise eest.

6. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 30. juunist 1940 vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi esimees
Joh. Vares.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär
V. Telling.

Tallinn, 30. detsembril 1940.

EESTI NSV AJUTISE ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI
seadlus

VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste
muutmiseks.

(Väljavõte.)

(ENSV Teataja 18. jaan. 1941, nr. 8, art. 92.)

VNFSV Kriminaalkoodeksi kehtimapanemise seadluse § 2 (ENSV Teataja 1940, 65, 868) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

2. Määrata, et kohtute poolt enne Nõukogude võimu kehtimahakkamist, s. t. enne 21. juulit 1940 tehtud otsused, mis ei ole pärast seda tähtaega olnud apellatsioonikorras kohtute otsustamisel ja mis ei ole veel täide saadetud või millede täitmist on alatud, kuid ei ole veel lõpetatud, vaadatakse uuesti läbi kohtute eneste algatusel kassatsioonikorras vastavalt VNFSV koodeksitele: jaoskonnakohtute ja ringkonnakohtute otsused — ringkonnakohtute poolt, kõrgemate kohtute otsused — Ülemkohtu poolt. Uuesti läbivaatamisel ei või suurendada endiste otsustega määratud karistusi.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi esimees
Joh. Vares.

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär
V. Telling.

Tallinn, 17. jaanuaril 1941.

VNFSV Kriminaalkodeks 1) 1926. a. redaktsioonis.

ÜLDOSA.

Esimene jagu.

VNFSV 2) kriminaalseadusandluse ülesanded.

§ 1. VNFSV²⁾ kriminaalseadusandluse ülesandeks on tööliste ja talupoegade sotsialistliku riigi ja selles seatud õiguskorra kaitse ühiskonnaohtlike tegude (kuritegude) eest käesolevas koodeksis ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendite³⁾ kohaldamisega isikuile, kes neid tegusid toime panevad.

Teine jagu.

Kriminaalkodeksi kehtivuspiirkond.

§ 2. Käesolev koodeks kehtib kõigi VNFSV²⁾ kodanikkude kohta, kes on toime pannud ühiskonnaohtlike tegusid VNFSV²⁾ piirides, samuti ka väljaspool NSVL piire juhul, kui nad tabatakse VNFSV²⁾ territooriumil.

* § 3. Teiste liiduvabariikide kodanikud vastutavad VNFSV²⁾ seaduste järgi kuritegude eest, mis nad on toime pannud VNFSV²⁾ territooriumil, samuti ka väljaspool NSVL piire, kui nad on tabatud ja kohtu alla või uurimisele antud VNFSV²⁾ territooriumil.

Liidu territooriumil toimepandud kuritegude eest vastutavad liiduvabariikide kodanikud kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 4. Välismaalased vastutavad NSVL territooriumil toimepandud kuritegude eest kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 5. Eksterritoriaalsuse õigust omavate välismaalaste kriminaalvastutuse küsimus kuulub igal üksikul juhul lahendamisele diplomaatilisel teel.

1) Vastu võetud VKTK XII koosseisu 2. istungjärgul, kehtima pandud VKTK 22. novembri 1926. a. määrusega, arvates 1. jaanuarist 1927 (VSKK nr. 80, art. 600).

Täheke paragrahvi ees tähendab, et selle paragrahvi kohta leidub materjale lisas.

2) ENSV.

3) karistuste.

Kolmas jagu.

VNFSV¹⁾ kriminaalpoliitika üldalused.

§ 6. Ühiskonnaohtlikuks loetakse iga tegu või tegevusetust, mis on sihitud Nõukogude korra vastu või mis rikub kommunistlikule korrale ülemineku ajaks töölis-talupoegade võimuga seatud õiguskorda.

Märkus. Kuriteoks ei loeta tegu, mis küll vormiliselt vastab käesoleva koodeksi eriosa mõne paragrahvi tunnustele, kuid ilmse vähese tähtsuse ja kahjulikkude tagajärgede puudumise tõttu ei oma ühiskonnaohtlikku iseloomu.

§ 7. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid või kes on ohtlikud oma sidemete tõttu kuritegeliku keskkonnaga või oma möödunud tegevusega, kohaldatakse kohtulik-parandusliku, meditsiinilise või meditsiinilis-pedaagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid.

§ 8. Kui konkreetne tegu, mis selle toimepanemise hetkel vastavalt käesoleva koodeksi § 6 oli kuritegu, on uurimise või kohtus asja arutamise ajaks kaotanud ühiskonnaohtliku iseloomu kas kriminaalseaduse muutmise või ainult sotsiaalpoliitilise olukorra muutumise tõttu, või kui toimepannud isikut ei saa enam asja uurimise või kohtus arutamise ajal kohtu arvates tunnustada ühiskonnaohtlikuks, siis ei too see tegu kaasa sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist selle toimepanijale.

§ 9. Sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse sihiga, et:

- a) ära hoida uusi kuritegusid isikute poolt, kes neid on toime pannud;
- b) mõjustada teisi ebakindlaid ühiskonnaliikmeid ja
- v) kohandada kuritegusid toimepannud isikuid töötava rahva riigi ühiskondliku tingimustega.

Sotsiaalse kaitse vahendite sihiks ei või olla füüsiliste kannatuste tekitamine ja inimväärikuse alandamine ega kättemaksu ja nuhtlemise taotlemine²⁾.

§ 10. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid, kohaldatakse kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ainult neil juhtudel, kui need isikud:

- a) tegutsesid tahtlikult, s. t. nägid ette oma tegude tagajärgede ühiskonnaohtlikku iseloomu, soovisid neid tagajärgi või teadvalt lasksid neil saabuda, ja
- b) tegutsesid ettevaatamatult, s. t. ei näinud ette oma tegude tagajärgi, olgugi et nad neid pidid ette nägema, või kergemeelselt lootsid ära hoida seeuguseid tagajärgi.

§ 11. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei või kohaldada isikuile, kes on kuriteo toime pannud kroonilise vaimuhaiguse, vaimutegevuse ajutise rikke või muus haiguslikus seisundis, kui need isikud ei suutnud endile aru anda oma tegudest või juhtida neid, samuti ka mitte isikuile,

¹⁾ ENSV.

²⁾ Vt. NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse § 2 ja 3.

kes küll tegutsesid vaimse tasakaalu seisundis, kuid kohtuotsuse tegemise ajaks on jäänud vaimuhaigeks.

Neile isikuile võidakse kohaldada ainult meditsiinilise iseloomuga sotsiaalseid vahendeid.

M ä r k u s. Käesolevat paragrahvi ei kohaldata isikuile, kes on kuriteo toime pannud joobnud olekus.

* § 12. Kaheteistkümne-aastaseks saanud alaealised, kes on süüdi varguses, vägivaldteos, kehavigastuse tekitamises, tapmises või tapmiskatses, võetakse kriminaalkohtulikule vastutusele kõigi karistusvahendite kohaldamisega.

§ 13. Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata üldse isikuile, kes on toime pannud kriminaalseadustes ettenähtud tegusid, kui kohus tunnustab, et need teod on nende poolt toime pandud hädakaitse seisundis Nõukogude võimu või kaitsja enese või teise inimese isiku või õiguste vastu sihitud ründe vastu, kui seejuures ei ületatud hädakaitse piire.

Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata, kui need teod pandi toime ohu kõrvaldamiseks, mis antud asjaoludel ei olnud kõrvaldatav muude vahenditega, kui seejuures tekitatud kahju on vähem tähtis võrreldes ärahoitud kahjuga.

* § 14. Kriminaaljälitamine ei või toimuda:

a) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust üle viie aasta, on möödunud kümme aastat;

b) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust mitte üle viie aasta, on möödunud viis aastat;

v) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust kuni ühe aastani või mille eest seaduses on ette nähtud vabaduskaotusest kergem sotsiaalse kaitse vahend, on möödunud kolm aastat.

Aegumist kohaldatakse sel juhul, kui vastava tähtaja jooksul ei ole olnud mingisugust menetlust asja kohta. Aegumine katkeb, kui kuriteo toimepannud isik paneb vastava aegumistähtaja jooksul toime teise samaliigilise või vähemalt sama raske kuriteo, või varjab end uurimise või kohtu eest; neil juhtudel algab aegumistähtaja arvamine teise kuriteo toimepanemise päevast, või päevast, mil uuendati peatatud menetlus.

M ä r k u s 1. Kontrevolutsioonilistes kuritegudes kriminaalvastutusele võtmise juhtudel oleneb aegumise kohaldamine igal üksikul juhul kohtu äranägemisest; siiski, kui kohus ei pea võimalikuks aegumise kohaldamist, tuleb kuriteo eest mahalaskmise määramisel see kohuslikult asendada töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ja NSVL piiridest jäädavalt pagendamise, või vabaduskaotusega — mitte alla kahe aasta.

M ä r k u s 2. Isikute suhtes, kes on kriminaalvastutusele võetud töölisklassi või revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse ja aktiivse võitluse pärast, mida on teostatud olles vastutavil või salajastel ametikohtadel tsaristliku korra ajal või kontrevolutsiooniliste valitsuste juures kodusõja perioodil, oleneb aegumise kohaldamine ja mahalaskmise asendamise küsimus kohtu äranägemisest.

M ä r k u s 3. Käesolevas paragrahvis ettenähtud aegumistähtaegu ei kohaldata neile tegudele, mis vastavalt käesolevale koodeksile kuuluvad

jälitamisele administratiivkorras, ja nende tegude eest administratiivkaristuste määramine võib toimuda ainult ühe kuu jooksul, arvates teo toimepanemise päevast.

§ 15. Süüdimõistvat otsust ei täideta üldse, kui seda ei ole täide viidud kümne aasta jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

* § 16. Kui mõni ühiskonnaohtlik tegu ei ole otseselt ette nähtud käesolevas koodeksis, siis määratakse selle teo eest vastutuse alused ja piirid vastavalt koodeksi neile paragrahvidele, mis näevad ette liigilt kõige sarnasemaid kuritegusid.

* § 17. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse ühteviisi nii kuriteo toimepanijatele — täideviijatele kui ka nende osalistele — kihutajatele ja kaasaitajatele.

Kihutajaiks loetakse isikuid, kes kallutasid kuritegu toime panema.

Kaasaitajaiks loetakse isikuid, kes kaasa aitasid nõuannetega, juhutustega, kuriteo toimepanemise vahendite muretsemisega ja takistuste kõrvaldamisega kuriteo teostamisele või kurjategija või kuriteo jälgede varjamisele.

§ 18. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid määratakse igale osalisele olenevalt nii kuriteost osavõtu ulatusest kui ka kuriteo ja sellest osavõtnud isiku ohtlikkusest.

Toimepandud või valmistusel olevast kuriteost mitteteatamine toob kaasa kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

§ 19. Kuriteo katset, samuti kuritegu ettevalmistavaid tegusid, mis avalduvad rüistade ja vahendite otsimises ja kohandamises ning kuriteo toimepanemise tingimuste loomises, jälitatakse nagu toimepandud kuritegu, kusjuures kohus kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite valikul peab arvestama katse või ettevalmistuse toimepannud isiku ohtlikkust, kuriteo valmistatuse määra ja kuriteo tagajärgede saabumise lähedust, samuti ka põhjusi, millede mõjul kuritegu jäi lõpule viimata.

Kui kuritegu jäi toime panemata seda toime panna kavatsenud isiku vabahtliku loobumise tõttu, siis määrab kohus vastava sotsiaalse kaitse vahendi nende tegude eest, mis olid katse teostaja või ettevalmistaja poolt tegelikult toime pandud.

Neljas jagu.

Kuriteo toimepannud isikuile Kriminaalkoodeksi järgi kohaldatavad sotsiaalse kaitse vahendid ¹⁾).

* § 20. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:
a) töötava rahva vaenlaseks kuulutamine, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning sunduslikult NSVL piiridest pagendamisega;

¹⁾ NSVL KTK ja RKN määrustes, arvates 8. mai 1934. a. määrusest Riiklikkude kuritegude seaduse täiendamise kohta kodumaa reetmist käsitlevate paragrahvidega (LSKK nr. 33, art. 255), tarvitatakse termini „kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahend” asemel terminit „karistus”.

b) vabaduskaotus NSVL kaugemais maakohtades asuvais paranduslikes töölaagrites;

v) vabaduskaotus üldkinnipidamiskohtades;

g) paranduslikud tööd ilma vabaduskaotuseta¹⁾;

d) poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus;

e) NSVL piiridest teatavaks ajaks väljasaatmine;

ž) VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmine, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma selleta või keeluga elada teatavais kohtades või ilma selleta;

z) ametist vallandamine ühes keeluga teenida sel või teisel ametikohal või ilma selle keeluta;

i) keeld tegutseda mõnel tegevus- või tööndusalal;

k) ühiskondlik laitus;

l) vara konfiskeerimine — täielik või osaline;

m) rahatrahv;

n) kohustus heaks teha tekitatud kahju;

o) hoiatus.

M ä r k u s. NSVL Ülemkohtul, VNFSV Ülemkohtul, krai- ja oblasti kohtuil, raudtee- ja veetranspordi kohtuil²⁾ ja sõjatribunalidel on õigus isikuile, kes on süüdi mõistetud kõige ohtlikumate kuritegude eest, määrata vabaduskaotust türmi paigutamiseks.

§ 21. Kõige ohtlikumate kuriteoliikide vastu võitlemiseks, mis ohustavad Nõukogude võimu ja Nõukogude korra aluseid, kohaldatakse edaspidi, kuni selle äramuutmiseni NSVL Kesktäitevkomitee poolt³⁾, töötava rahva riigi erakorralise kaitse vahendina käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel mahalaskmist.

§ 22. Mahalaskmist ei või mõista isikuile, kes olid kuriteo toimepanemise ajal alla 18 aasta vanad, ega rasedatele naisisikutele.

* § 23. Töötava rahva vaenlaseks kuulutamine ühes selle tagajärgedega, vabaduskaotus ja paranduslikud tööd vabaduskaotuseta on kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse peavahendid, mida kohaldatakse kuriteo toimepannud isikuile.

¹⁾ Kooskõlas sellega, et VKTK ja VNFSV RKN poolt 1. augustil 1933 (VSKK nr. 48, art. 208) kinnitatud VNFSV Paranduslikkude tööde koodeks asendas termini „sunduslikud tööd” terminiga „paranduslikud tööd”, et järgnevais seadusandlikes aktides, eriti Kriminaalkoodeksi muudatustes teostati samasugune asendus (VSKK 1934, nr. 9, art. 51; nr. 27, art. 157; nr. 42, art. 259 jt.), on see läbi viidud kogu koodeksi tekstis.

²⁾ NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse järgi nimetatakse raudtee- ja veetranspordi kohtuid raudtee- ja veetranspordi liinikohtuiks.

³⁾ Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 32 annab NSVL seadusi NSVL Ülemnõukogu.

Paragrahvis 20 ettenähtud teisi sotsiaalse kaitse vahendeid, välja arvatud hoiatus ja vara konfiskeerimine, võidakse määrata nii iseseisvatena kui ka ühendada peavahenditega lisavahenditena. Vara konfiskeerimist võib kohus määrata sotsiaalse kaitse lisavahendina ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

§ 24. Meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

a) sundravi;

b) raviasutisse paigutamine ühenduses eraldamisega.

§ 25. Meditsiinilis-pedagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

a) alaealise andmine vanemate, lapsendajate, eeskostjate, hooldajate või sugulaste hooldamisele, kui neil on võimalik alaealist ülal pidada, või muude isikute ja asutiste hooldamisele;

b) paigutamine spetsiaalsesse ravimis-kasvatusasutisse.

§ 26. Meditsiinilis-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid võib kohus kohaldada juhul, kui ta tunnustab kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise antud juhule mittevastavaks, samuti lisaks viimastele, kui seejuures meditsiinilis-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei olnud kohaldatud vastavate organite poolt enne kohtulikku asjaarutamist.

* § 27. Töötava rahva vaenlaseks kuulutamist ja NSVL piiridest pagendamist ühes liiduvabariigi ja ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega võidakse määrata ainult tähtajata.

* § 28. Vabaduskaotust määratakse ühest aastast kuni kümne aastani, kuid spionaaži, kahjurluse ja diversiooniaktide eest (käesoleva koodeksi § 58^a, 58^b, 58^c 58^d) — pikemaks ajaks, kuid mitte üle 25 aasta.

Vabaduskaotus tähtajaga kuni kolme aastani kantakse ära üldkinnipidamiskohtades. Vabaduskaotus tähtajaga alates kolmest aastast ja pikemaks ajaks kantakse ära paranduslikes töölaagris.

Erandjuhtudel võib kohus, kui ta tunnistab, et kolmeks aastaks või pikemaks ajaks vabaduskaotusele mõistetud isik on ilmselt kõlbmatu füüsilisele tööle või et tema ohtlikkus ühiskonnale ei ole selline, mis tingiks tema paigutamist paranduslikku töölaagrisse, asendada laagri üldkinnipidamiskohaga, määrates selles otsuses eriti¹⁾.

M ä r k u s 1. Tühistatud.

¹⁾ § 28 kehtiva redaktsiooniga (muudetud 20. mail 1930 ja 20. mail 1938) ei ole kooskõlastatud mõned KrK eriosa paragrahvid, mis näevad ette kuni üheaastase tähtajaga vabaduskaotuse. Neil juhtudel, kui paragrahv näeb ette alla üheaastase vabaduskaotuse (kuni 6 kuud, kuni 3 kuud), asendatakse vabaduskaotus paranduslikkude töödega. Neil juhtudel, kui paragrahv näeb ette vabaduskaotuse „kuni ühe aastani”, võidakse kohaldada kas paranduslikke töid või üheaastase tähtajaga vabaduskaotust.

Alla üheaastase tähtajaga vabaduskaotust (türm) kohaldatakse ainult NSVL hilisemas seadusandluses ettenähtud juhtudel (vt. 26. juuni 1940. a. seadlust; NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrus 4. maist 1939, jt.).

M ä r k u s 2. Niisuguse otsuse täitmist, millega sõjaväelane on sõja-ajal mõistetud vabaduskaotusele ilma õiguste kaotuseta, võib otsuse teinud kohus määrusega edasi lükata kuni sõjategevuse lõpuni tingimusel, et süüdimõistetud saadetakse tegevväkke.

Käesoleva märkuse esimeses lõikes tähendatud sõjaväelasi, kui nad tegevväes osutuvad vapraiks NSVL kaitsjais, võib otsuse teinud kohus vastava sõjaväeülemuse ettepanekul määrusega vabastada karistusest või asendada määratud karistuse kergema karistusega.

* § 29. Eelvangistuse aeg, samuti vahi all oldud aeg otsuse kuulutamise hetkest kuni otsuse jõustumiseni kohuslikult arvatakse kohtu poolt määratud vabaduskaotuse tähtaja hulka.

Muude, välja arvatud vabaduskaotus, sotsiaalse kaitse vahendite määramise korral võib kohus, arvestades eelvangistust, tema poolt valitud sotsiaalse kaitse vahendit kergendada või otsustada jätta täiel määral täitmata süüdimõistetule otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendi.

Paranduslikele töödele mõistetud isikutel arvestatakse kolm paranduslikku tunde tööde päeva võrdseks ühepäevase vabaduskaotusega.

* § 30. Vabaduskaotuseta paranduslikke töid määratakse tähtajaga ühest päevast kuni ühe aastani.

Paranduslikel töödel olemise aega, seehulgas ka süüdimõistetu töökoha järgi, ei arvata üldise tööstaaži ega ka kvalifikatsiooni määramise aluseks oleva tööstaaži hulka, samuti ka mitte tööstaaži hulka, mis NSVL ja VNFSV seaduste järgi annab õiguse pensionile ja muudele soodustustele ning eesõigustele (teenistustasude lisatasud väljateenitud aastate eest, lisapuhkused jm.).

Teenistustasude lisatasusid väljateenitud aastate eest paranduslikel töödel olemise ajal ei maksta.

M ä r k u s. Vabaduskaotuseta paranduslikke töid ei kohaldata sõjaväelastele, kes kuuluvad Töölis-Talupoegade Punaarmee keskmisse, vanemasse, kõrgemasse ja üleajateenistuslikku nooremasse kaadri juhtivasse koosseisu, samuti ka sõjaväelastele, kes kuuluvad Töölis-Talupoegade Punaarmee reakaadri koosseisu ja ajateenistuslikku nooremasse kaadri juhtivasse koosseisu. Paranduslike tööde asemel kohaldatakse tähendatud sõjaväelastele aresti tähtajaga kuni 2 kuuni, mis täidetakse sõjaväelaste distsiplinaararesti kandmise kohta ettenähtud korras.

* § 31. Poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus seisneb järgmiste õiguste kaotuses:

- a) aktiivne ja passiivne valimisõigus;
- b) õigus olla valitavais ametites ühiskondlikes organisatsioonides;
- v) õigus olla mõnedes riiklikes ametites;
- g) õigus kanda aunimetusi;
- d) vanemlikud õigused;

e) õigus pensionile, mida antakse sotsiaalkindlustuse ja riikliku kindlustuse korras, ja toetusele tööpuuduse korral, mida antakse sotsiaalkindlustuse korras¹⁾.

¹⁾ Seoses tööpuuduse likvideerimisega on p. e vastavas osas jõu kaotanud.

Üksikute liikide järgi.

Vanemlike õiguste kaotust võib kohus määrata ainult juhtudel, kui on kindlaks tehtud nende õiguste kuritarvitust süüdimõistetu poolt.

Pensionioõiguse kaotust võib kohus määrata ainult järgmistel juhtudel: a) riiklikes kuritegudes süüdimõistmise korral (eriosa I peatükk); b) kasusaamise sihil toimepandud kuritegude eest vabaduskaotusele mõistmise korral, samuti väljasaatmisele mõistmise korral ühes sundasumisega teistes kohtades (kui väljasaatmine oli määratud sotsiaalse kaitse peavahendina); v) kogu vara konfiskeerimise kohaldamisel sotsiaalse kaitse lisavahendina; g) rahu ajal käesoleva koodeksi § 193³, 193⁴, 193⁷, 193⁹, 193¹², 193¹³, 193¹⁷ ja 193²⁰ kuni 193²⁸ ettenähtud sõjaväelistes kuritegudes süüdimõistmise korral, sõjaajal aga — Kriminaalkoodeksi IX peatükis (sõjaväelised kuriteod) ettenähtud ükskõik millises kuriteos süüdimõistmise korral.

§ 32. Õiguste kaotust ei või määrata tähtajaga üle viie aasta.

Selle sotsiaalse kaitse vahendi määramisel lisavahendina vabaduskaotusele kestab õiguste kaotus kogu vabaduskaotuse kandmise ajal ja pärast seda otsuses määratud tähtaja jooksul.

§ 33. Paragrahvi 31 p. a—v ettenähtud õiguste kaotusega kaasneb NSVL ja VNFSV kõigi ordenite kaotus. Neil juhtudel on kohus kohustatud pärast otsuse jõustumist tegema sellekohase esitise vastavalt kas NSVL KTK või VKTK Presiidiumile ¹⁾.

Kõigi teiste teenetemärkide ja aunimetuste kaotus määratakse kohtuotsusega.

§ 34. Õiguste kaotust võibakse määrata nii sotsiaalse kaitse lisavahendina kui ka iseseisva vahendina.

Kohus on kohustatud õiguste kaotuse küsimuse kaalumisele võtma, kui ta mõistab süüdlasele vabaduskaotuse tähtajaga üle ühe aasta.

Õiguste kaotust ei või ühendada tingimisi süüdimõistmisega ega ühiskondliku laitusega.

§ 35. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist ühes sundasumisega või keeluga elada teistes kohtades või ilma nende kitsendusteta, ühenduses paranduslike töödega või ilma paranduslike töödega, võib kohus kohaldada neile süüdimõistetuile, kellele jätmise teatavasse kohta kohustab ühiskonnaohtlikuks.

VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades määratakse kolmest aastast kuni kümne aastani; lisavahendina võibakse seda vahendit määrata aga ainult kuni viie aastani. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades, ühendatult paranduslike töödega, võibakse kohaldada ainult sotsiaalse kaitse peavahendina. VNFSV piiridest või üksikutest kohtadest väljasaatmist ühes keeluga elada neis või teistes kohtades või ilma selle keeluta määratakse ühest kuni viie aastani.

¹⁾ Ordenite annetamise küsimused kuuluvad NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi võimkonda (NSVL Konstitutsiooni § 49 p. ž).

Kui mõni neist vahenditest määratakse lisavahendina vabaduskaotusele, siis arvatakse selle lisavahendi kandmise tähtaja algust päevast, mil süüdimõistetud lõpetas vabaduskaotuse kandmise.

Need teatavaist kohtadest väljasaatmisele mõistetud isikud, ühes kohustusega asuda teistes kohtades, kes kannavad vabaduskaotust paranduslikes töölaagrites, asuvad pärast vabaduskaotuse kandmist töölaagri rajooni niikauaks, kuni neil ei ole õigust vabalt valida enesele elukohta. Neile tuleb anda kasutamiseks maad või võimaldada tasulist tööd.

VNFSV piiridest, samuti teatavaist kohtadest väljasaatmist ükskõik mis kujul ei või kohaldada isikuile, kes on alla kuueteistkümnepäevase vanad.

* § 36. Tähtajaline väljasaatmine NSVL ja VNFSV piiridest on lubatud ainult üleüldilise seadusandlusega eritimääratud korras.

Teatavast kohast väljasaatmist ühes sundasumisega teistes kohtades võib kohus määrata ainult süüdimõistmise juhtudel kuritegude eest, mis on ette nähtud § 58²—58¹⁴, § 59² esimese lõike p. a, § 59³, 59^{3a}, 59^{3b}, 59⁷, 59⁸ esimeses lõikes, § 59⁹, 59¹⁰, 59¹², § 61 kolmandas lõikes, § 73¹, § 74 teises lõikes, § 104, 107, § 116 teises lõikes, § 117 teises lõikes, § 118, 129, 129-a, 136, § 140 teises lõikes, § 142 teises lõikes, § 153 teises lõikes, § 155, § 162 p. b, v, g ja d, § 164 teises lõikes, § 165 kolmandas lõikes, § 166, 167, § 169 teises lõikes, § 173 ja § 175 teises ja kolmandas lõikes.

Kohad, kuhu võidakse määrata sundasumisele, määravad kindlaks: ilma paranduslike töödeta asumisele määratute suhtes — VNFSV RKN juures olev Miilitsa ja Kriminaaljälituse Peavalitsus kokkuleppel VNFSV Kohtu Rahvakomissariaadiga, ühes paranduslike töödega asumisele määratute suhtes aga — VNFSV Kohtu Rahvakomissariaat¹⁾.

§ 37. Ametist vallandamist kohaldatakse juhtudel, kui kohus leiab, et süüdimõistetud ei ole võimalik jätta ametikohale, kus ta teenis kuriteo toimepanemise või süüdimõistmise ajal, ja sellega võib kaasneda mõnes ametis olemise keeld mitte üle viieaastase tähtajaga.

§ 38. Teataval tegevus- või tööndusalal tegutsemise keeldu mitte üle viieaastase tähtajaga kohaldab kohus juhtudel, kui ta leiab, et süüdimõistetud ei või kindlakstehtud kuritarvituste tõttu, mis ta on toime pannud oma kutse- või tööndusalal, lubada edasi tegutseda sel alal.

Eriti võib kohus süüdimõistetul keelata võtta enesele kohustusi riigi ettevõtete ja hangete alal, sõlmida tehinguid riiklike ja ühiskondlike ettevõtete ja asutistega, juhtida omal nimel või teiste isikute ülesandel kaubandus- ja komisjoni-ettevõtteid.

§ 39. Ühiskondlik laitus seisneb kohtu nimel süüdimõistetule avalikult väljendatavas hukkamõistus.

* § 40. Vara konfiskeerimine seisneb süüdimõistetud kogu vara või kohtu poolt täpselt määratud vara sunduslikkus ja tasuta võõrandamises riigi kasuks. Konfiskeerida võidakse süüdimõistetud isiklikku omandit kui ka temale kuuluvat osa ühisomandist.

¹⁾ Käesoleval ajal määrab asumisele mõistetute sundasumise kohad NSVL Siseministerium.

Konfiskeerimisele ei kuulu süüdimõistetule ja tema perekonnale hädavajalikud koduse majapidamise esemed ja elatusvahendiks olevad kodukäsitööstusliku, käsitööstusliku või põllumajandusliku väiketoodangu riistad.

Süüdimõistetule ja tema perekonnaliikmeile konfiskeerimisel allesjätavad toiduained ja rahasummad ei või oma väärtuses kogusummas olla iga perekonnaliikme kohta eraldi alla kolme kuu keskmist töötasu, mida tööline võib teenida selles kohas.

Süüdimõistetule tema kutsetöös tarvilikku inventari võidakse konfiskeerida ainult sel korral, kui kohus on süüdimõistetult võtnud õiguse tegutseda vastaval kutsealal.

Märkus 1. Kulakute majapidamistes ei kuulu konfiskeerimisele ainult need varad, mis on loetletud VNFSV RKN poolt 3. märtsil 1933 kinnitatud Varade loendi §-s 3 seesuguste varadena, millele ei või pöörata maksu- ega makseviolatsioonide sissenõudmist (VSKK nr. 16, art. 53).

Märkus 2. Ainuisiklike majapidamiste poolt riiklike kohuslike naturaalandamite tähtjaks mittetäitmise ja rahaliste maksete mittetasumise asjus määratud vara konfiskeerimisel ei kuulu konfiskeerimisele ainult järgmised ainuisiklikele majapidamistele kuuluvad varad: üks elumaja, eluruumide kütmiseks tarvilikud kütteained, kantavad talija suviriided, jalanõud, pesu ja muud koduse majapidamise esemed, mis on tarvilikud süüdimõistetule ja isikutele, kes on tema ülalpidamisel.

§ 41. Vara konfiskeerimisel ei vastuta riik süüdimõistetute violatsioonide ja kohustuste eest, kui need on tekkinud pärast abinõude tarvitusele võtmist vara alalhoidmiseks uurimis- või kohtuorganite poolt ja seejuures ilma nende organite nõusolekuta.

Nõuete suhtes, mis kuuluvad rahuldamisele konfiskeeritud vara arvel, vastutab riik ainult aktiivsetes juhtumites, kusjuures nõuete rahuldamise järjekorra suhtes kohaldatakse VNFSV Tsiviilkoodeksi § 99 ja 101 ning Tsiviilprotsessi koodeksi § 266, 266¹ ja 266² ettenähtud eeskirju.

* § 42. Rahatrahv on rahaline sissenõudmine, mida määratakse kohtu poolt käesoleva koodeksi üksikuis paragrahvides ettenähtud piirides, lisavahendina kohaldamise korral aga — kohtu omal äranägemisel.

Igal juhul määratakse rahatrahvi vastavalt süüdimõistetute varalisele seisundile.

Rahatrahvi määramise korral võib kohus mittemaksmise puhul asendada selle vabaduskaotusega paranduslike töödega vahekorras 100 rubla — üks kuu paranduslike töid. Rahatrahvi asendamine vabaduskaotusega ja vabaduskaotuse asendamine rahatrahviga ei ole lubatud.

Esemeid, mis ei allu konfiskeerimisele, ei või ära võtta ka rahatrahvi pealepanemise korral.

§ 43. Hoiatust kohaldab kohus ainult õigeksmõistva otsuse korral, kui ta leiab, et õigeksmõistetute käitumine annab siiski alust kartuseks, et ta võib tulevikus kuriteo toime panna.

* § 44. Kahju heakstegemise kohus pannakse süüdimõistetute peale juhtudel, kui kohus tunnustab otstarbekaks, et just süüdimõistetute ise kõrvaldaks tema poolt toimepandud õigusrikkumise või kannatanule tekitatud kahju tagajärjed.

See sotsiaalse kaitse vahend ei või siiski raskuselt ületada sotsiaalse kaitse vahendit, mis otsusega on määratud peavahendina.

Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord.

§ 45. Süüdimõistetule kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on kohtule aluseks:

- a) käesoleva koodeksi üldosa eeskirjad;
- b) eriosa selles paragrahvis tähendatud piirid, milles on ette nähtud antud kuritegu;
- v) kohtu enese sotsialistlik õigusteadvus, lähtudes seejuures toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkusest, asjas olevaist asjaoludest ja kuriteo toimepanija isikust.

§ 46. Käesolevas koodeksis ettenähtud kuriteod jagunevad järgmiselt:

a) kuriteod, mis on sihitud NSVL-s tööliste ja talupoegade võimuga seatud Nõukogude korra aluste vastu ja mis seetõttu on tunnustatud kõige ohtlikumaks;

b) kõik ülejäänud kuriteod.

Esimese liigi kuritegude eest on koodeksis määratud piir, millest madalamat kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendit kohus ei või määrata.

Kõigi muude kuritegude osas näeb koodeks ette ainult kõrgema, kohtul määrata lubatud piiri.

§ 47. Põhiliseks küsimuseks, mis igal üksikul juhul kuulub lahendamisele, on läbivaadatava kuriteo ühiskonnaohtlikkuse küsimus.

Raskendavaiks asjaoludeks ses suhtes koodeksis ettenähtud selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on:

- a) kuriteo toimepanemine kodanliku võimu ennistamise sihil;
- b) võimalus kuriteo toimepanemisega tekitada kahju riigi või töötava rahva huvidele, kuigi kuritegu ei olnud vahetult sihitud riigi või töötava rahva huvide vastu;
- v) kuriteo toimepanemine grupiga või jõuguga;

v¹) kuriteo toimepanemine isiku poolt, kes juba varem on mõnesuguse kuriteo toime pannud, välja arvatud juhud, kui seesugune isik loetakse kohtulikult karistamatuks (§ 55) või kui esimese kuriteo toimepanemise või selle kohta otsuse tegemise päevast on möödunud aegumistähtajad (§ 14 ja 15). Seejuures on kohtul siiski õigus olenevalt esimese kuriteo iseloomust mitte omistada sellele asjaolule raskendavat tähendust;

- g) kuriteo toimepanemine kasusaamise sihil või muudel madalatel ajedel;
- d) kuriteo toimepanemine erilise julmusega, vägivallega või kavalusega või isikute suhtes, kes alluvad kurjategijale või on tema hooldamisel või kes on eriti abitus seisundis oma ea või muude tingimuste tõttu.

§ 48. Selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel loetakse kergendavaiks asjaoludeks, kui kuritegu on toime pandud:

- a) kuigi hädakaitse piiride ületamisega, kuid kaitseks Nõukogude võimu, revolutsioonilise õiguskorra või kaitsja või teise inimese isiku ja õiguste ründe vastu;

- b) esimest korda;
- v) motiividel, milledes puudub kasusaamine või muud madalad ajed;
- g) ähvarduse, sundimise või teenistusliku või majandusliku sõltuvuse mõjul;
- d) tugeva hingelise erutuse mõjul;
- e) nälja või puuduse seisundis või raskete isiklikkude või perekondlikkude tingimuste kokkusattumise mõjul;
- ž) harimatuse, ebateadlikkuse või asjaolude juhusliku kokkusattumise tõttu;
- z) alaealise isiku või raseda naisisiku poolt.

* § 49. Kui süüdistatava poolt toimepandud tegu sisaldab mitme kuriteo tunnuseid, samuti ka juhul, kui süüdistatav on toime pannud mitu kuritegu, milledes otsust ei ole veel tehtud, siis kohus, määrates iga kuriteo eest eraldi vastava sotsiaalse kaitse vahendi, määrab viimase lõplikult paragrahvi järgi, milles on ette nähtud kõige raskem toimepandud kuritegudest ja kõige raskem sotsiaalse kaitse vahend.

§ 50. Tühistatud.

* § 51. Kui kohus eriliste asjaolude tõttu veendub vajaduses määrata sotsiaalse kaitse vahend alla alammäära, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi sellele kuriteole vastavas paragrahvis, või üle minna teisele, vähem raskele sotsiaalse kaitse vahendile, mis ei ole ette nähtud selles paragrahvis, siis võib ta seda kõrvalekaldumist lubada, kuid siiski mitte muidu kui täpselt väljendades otsuses need motiivid, mis selle kõrvalekaldumise põhjustasid.

Sedasama eeskirja kohaldatakse ka neil juhtudel, kui kohus tunnustab, et süüdistatav asja läbivaatamise ajal ei ole ühiskonnaohtlik, ja ei kohalda temale üldse sotsiaalse kaitse vahendit.

§ 52. Õigus täielikult või osaliselt vabastada süüdimõistetut temale määratud sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamisest peale käesolevas koodeksis ette nähtud juhtude kuulub VNFSV kõigi kohtuorganite otsuste suhtes ainuüksi VKTK Presiidiumile ¹⁾.

K u e s j a g u .

Tingimisi süüdimõistmine ja enne tähtaega tingimisi vabastamine.

* § 53. Kui kohus tunnustab, et süüdimõistetut ohtlikkuse määr ei nõua tema sunduslikku eraldamist või tema poolt paranduslike tööde sunduslikku täitmist, siis võib kohus teda tingimisi süüdi mõista.

Neil juhtudel määrab kohus, et otsust ei täideta, kui süüdimõistetut kohtu poolt määratud tähtaja jooksul ei pane toime uut, vähemalt sama rasket kuritegu. See tähtaeg ei või olla alla ühe ega üle kümne aasta.

¹⁾ Armuandmise õigus kuulub praegu NSVL Ülemnõukogu Presiidiumile (NSVL Konstitutsiooni § 49 p. z) ja (ENSV kohtuorganite poolt süüdimõistetute suhtes) ENSV Ülemnõukogu Presiidiumile (ENSV Konstitutsiooni § 31 p. g).

Märkus. Vabaduskaotusega või paranduslike töödega sotsiaalse kaitse lisavahendina ühendatud rahaline või varaline sissenõudmine täide-
takse üldistel alustel olenemata sellest, et sotsiaalse kaitse peavahend on
määratud tingimisi.

§ 54. Kui tingimisi süüdimõistetud katseaja kestel paneb toime uue kuri-
teo, võib kohus uue kuriteo eest määratud sotsiaalse kaitse vahendile lisan-
dada tingimisi määratud sotsiaalse kaitse vahendi kas täielikult või osaliselt
või kohaldada süüdimõistetule ainult teise otsusega määratud sotsiaalse kaitse
vahendit. Esimesel juhul ei või vabaduskaotuse tähtaeg kogusummas ületada
kümnet aastat, paranduslike tööde tähtaeg aga ühte aastat.

* § 55. Kohtulikult karistamatuiks tunnustatakse:

- a) kohtu poolt õigeks mõistetud isikud;
- b) tingimisi süüdimõistetud isikud, kes kohtu poolt määratud katseaja
kestel ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu;
- v) isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus tähtajaga mitte üle kuue
kuu või ükskõik milline kergem sotsiaalse kaitse vahend ja kes kolme aasta
jooksul, arvates neile kohaldatud vastava sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmise
päevast, ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu, samuti ka
tähtajaga üle kuue kuu, kuid mitte üle kolme aasta vabaduskaotusele mõistetud
isikud, kes ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu kuue aasta
jooksul.

§ 56—57. Tühistatud.

ERIOSA.

Esimene peatükk.

Riiklikud kuriteod.

1. Kontrrevolutsioonilised kuriteod.

§ 58¹. Kontrrevolutsiooniliseks loetakse iga tegu, mis on sihitud töölis-
talupoegade nõukogude võimu ning nende poolt NSVL Konstitutsiooni ja liidu-
vabariikide konstitutsioonide alusel valitud NSVL ja liiduvabariikide ning auto-
noomsete vabariikide töölis-talupoegade valitsuste kukutamisele, õõnestamisele
või nõrgendamisele või NSVL välise julgeoleku ja proletariaadi revolutsiooni
põhiliste majanduslike, poliitiliste ja rahvuslike saavutiste õõnestamisele
või nõrgendamisele.

Kogu töötava rahva huvide rahvusvahelise solidariteedi alusel loetakse niisugused teod kontrrevolutsioonilisteks ka siis, kui need on sihitud mingi teise
töötava rahva riigi vastu, kuigi see ei kuulu NSVL koosseisu.

§ 58^{1a}. Kodumaa reetmise, s. t. tegude eest, mis on toime pandud NSVL
kodanikkude poolt NSVL sõjalise võimsuse, NSVL sõltumatuse või tema terri-
tooriumi puutumatusse kahjustamiseks, nagu spionaaž, sõjalise või riikliku sala-
duse väljaandmine, üleminek vaenlase poole, põgenemine või lendamine välis-
maale, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga —

mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega, kergendavil asjaolu-

del aga — vabaduskaotusega kümneks aastaks ühes kogu vara konfiskeerimisega ¹⁾).

§ 58^{1b}. Samade kuritegude eest, kui need on toime pandud sõjaväelaste poolt, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 58^{1v}. Sõjaväelase põgenemise või lendamise korral välismaale tema täisealisi perekonnaliikmeid, kui nad millegagi kaasa aitasid valmistusel olevale või toimepandud reetmisele või kui nad kas või ainult teadsid sellest, kuid ei teatanud sellest võimudele, karistatakse —

vabaduskaotusega viiest kuni kümne aastani, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

Reetja teised täisealsed perekonnaliikmed, kes kuriteo toimepanemise ajal elasid temaga koos või olid tema ülalpidamisel, kaotavad valmisõiguse ja nad saadetakse asumisele Siberi kaugemaisse rajoonidesse viieks aastaks.

§ 58^{1g}. Sõjaväelase poolt mitteteatamine valmistusel olevast või toimepandud reetmisest toob kaasa —

vabaduskaotuse kümneks aastaks.

Mitteteatamist teiste kodanike (mittesõjaväelaste poolt) jälitatakse vastavalt § 58¹².

§ 58². Relvastatud ülestõus või relvastatud jõukude tungimine kontrrevolutsioonilistel sihtidel nõukogude territooriumile, võimu haaramine keskuses või kohtadel neilsamadel eesmärkidel, eriti NSVL ja üksiku liiduvabariigi territooriumist mõne osa vägivaldse eraldamise või NSVL ja välisriikide vahel sõlmitud lepingute tühistamise sihil, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmise või töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes kogu vara konfiskeerimisega ning liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega, kusjuures neid vahendeid võidakse kergendavail asjaoludel kergendada ja määrata vabaduskaotust mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 58³. Kontrrevolutsioonilisel sihil ühenduse pidamine välisriigiga või tema üksikute esindajatega, samuti ka kaasaaitamine ükskõik mis viisil välisriigile, kes on NSVL-ga sõjaseisukorras või peab temaga võitlust interventsiooni või blokaadi kaudu, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁴. Rahvusvahelise kodanluse sellele osale, kes kapitalistliku süsteemi asemele tulnud kommunistliku süsteemi õigusvõrdsust mitte tunnustades püüavad seda kukutada, samuti selle kodanluse mõju all olevaile või tema poolt vahetult organiseeritud ühiskondlikele rühmitustele ja organisatsioonidele ükskõik mis viisil abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSVL vastu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse

¹⁾ Vt. KrK § 28.

kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni või töötava rahva vaenlaseks kuulutamiseni, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega ja vara konfiskeerimisega.

§ 58⁵. Välisriigi või sealsete ühiskondlike rühmituste kallutamine — nende esindajatega ühenduse pidamise, valedokumentide kasutamise või muude vahenditega — sõjakuulutamisele, relvastatult NSVL asjadesse segamisele või muudele vaenulikele tegudele, eriti: blokaadile, NSVL või liiduvabariigi riikliku vara haaramisele, diplomaatiliste vahekordade katkestamisele, NSVL-ga sõlmitud lepingute lõpetamisele jms., toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁶. Spionaaž, s. t. oma sisu tõttu eriliselt hoitavaid riiklikku saladust moodustavate andmete edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil välisriikidele, kontrevolutsioonilistele organisatsioonidele või eraisikutele, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, kuid neil juhtudel, kui spionaaž põhjustas või võis põhjustada eriti raskeid tagajärgi NSVL huvidele, — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärana — mahalaskmise või töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega, ühes vara konfiskeerimisega¹).

Oma sisu tõttu eriliselt hoitavaid riiklikku saladust mittemoodustavate, kuid seaduse otsese keelu või ametkondade, asutiste või ettevõtete juhatajate korralduse tõttu avaldamisele mittekuuluvate majanduslikkude andmete tasu eest või tasuta edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil ülaltähendatud organisatsioonidele või isikutele toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

Märkus 1. Eriliselt hoitavaiks riiklikeks saladusteks loetakse andmeid, mis on loetletud NSVL Ministrite Nõukogu poolt kokkuleppel liiduvabariikide ministrite nõukogudega kinnitatud ja üldiseks teadmiseks avaldatud erilises nimestikus.

Märkus 2. Käesoleva koodeksi § 193¹ tähendatud isikute spionaaži suhtes jääb jõusse sama koodeksi § 193²⁴.

* § 58⁷. Riikliku tööstuse, transpordi, kaubanduse, rahalise käibe või krediidisüsteemi, samuti kooperatsiooni õonestamine, mis on toime pandud kontrevolutsioonilistel sihtidel riiklikkude asutiste ja ettevõtete vastavalt kasutamisele või nende normaalsele tegevusele vastutöötamisega, samuti riiklikkude asutiste ja ettevõtete kasutamine või nende tegevusele vastutöötamine, mis toime pandud endiste omanikkude või huvitatud kapitalistlikkude organisatsioonide huvides, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

* § 58⁸. Terroristlikkude aktide toimepanemine, mis sihitud Nõukogude võimu esindajate või revolutsiooniliste tööliste ja talupoegade organisatsioonide tegelaste vastu, ja osavõtmine niisuguste aktide toimepanemisest, olgugi isi-

¹) Vt. § 28.

kute poolt, kes ei kuulu kontrrevolutsioonilisse organisatsiooni, toob kaasa —
sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

* § 58⁹. Kontrrevolutsioonilisel sihil raud- või muude teede ja liiklus-
vahendite, rahva sidevahendite, veejuhtmete, ühiskondlike ladude ja muude
ehitiste või riikliku või ühiskondliku vara purustamine või rikkumine plah-
vatuslega, süütamisega või muul viisil toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58² 1).

* § 58¹⁰. Propaganda või agitatsioon, mis sisaldab üleskutset Nõukogude
võimu kukutamisele, õonestamisele või nõrgendamisele või mõne kontrrevolutsi-
oonilise kuriteo (käesoleva koodeksi § 58²—58⁹) toimepanemisele, samuti
sellesisulise kirjanduse levitamine, valmistamine või hoidmine, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu 1).

Samad teod, kui need on toime pandud massiliste rahutuste puhul või
ära kasutades masside usulisi või rahvuslikke eelarvamusi või sõjaolukorras
või kohtades, mis on kuulutatud sõjaseisukorda, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58¹¹. Igasugune organiseerimistegevus, mis on sihitud käesolevas pea-
tükis ettenähtud kuritegude ettevalmistamisele või toimepanemisele, samuti
osavõtmine organisatsioonist, mis moodustatud käesolevas peatükis ettenähtud
mõne kuriteo ettevalmistamiseks või toimepanemiseks, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva peatüki vastavais
paragrahvides.

§ 58¹². Kindlasti teadaolevast valmistusel olevast või toimepandud kontr-
revolutsioonilistest kuriteost mitteteatamine toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu 1).

§ 58¹³. Aktiivsed teod või aktiivne võitlus tööliklassi ja revolutsioonilise
liikumise vastu, mida on avaldatud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooni-
liste valitsuste juures kodusõja perioodil vastutavatel või salajastel (agentuur-)
ametikohtadel olles, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

* § 58¹⁴. Kontrrevolutsiooniline sabotaaž, s. t. kellegi poolt teatavate
kohuste teadlik mittetäitmine või tahtlik hooletu täitmine valitsusvõimu ja
riigiaparaadi tegevuse nõrgendamise erisihil, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeeri-
misega, eriti-raskendavail asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse kaitse
vahendi ülemmääraneni — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

2. NSVL-le eriti ohtlikud valitsemiskorra-vastased kuriteod.

§ 59¹. Valitsemiskorra-vastaseks kuriteoks loetakse iga tegu, mis kuigi
vahetult ei ole sihitud Nõukogude võimu ja Töölis-Talupoegade Valitsuse
kukutamisele, siiski viib valitsus- või rahvamajandus-organite korrapärase tege-

1) Vt. § 28.

vuse rikkumisele ja on ühenduses võimuorganitele vastuhakkamisega ja nende tegevuse takistamisega, seadustele mittealistumisega või muude võimu tegevuse ja autoriteedi nõrgenemist esilekutsuvate tegudega.

NSVL-le eriti ohtlikeks valitsemiskorra-vastasteks kuritegudeks loetakse neid kontrevolutsiooniliste sihtideta toimepandud valitsemiskorra-vastaseid kuritegusid, mis kõigutavad NSVL ja liiduvabariikide riigivalitsemise ja majandusliku võimsuse aluseid.

* § 59². Massilised korratused, milledega kaasnevad rüüstamised, raudteede või muude liiklus- ja sidevahendite purustamised, tapmised, süütamised ja muud sarnased teod, toovad kaasa —

a) massiliste korratuste organiseerijate ja juhtijate suhtes, samuti ka kõigi osaliste suhtes, kes panid toime ülaltähendatud kuritegusid või relvastatult hakkasid vastu võimule, —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega;

b) teiste osaliste suhtes —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

Massilised korratused, mis ei ole seoses ülaltähendatud kuritegudega, kuid on ühenduses ilmse mittealistumisega võimude seaduslikele nõudmistele või vastutöötamisega võimudele nende peale pandud kohuste täitmisel või võimude sundimisega ilmselt seadusvastaste nõudmiste täitmisele, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹).

* § 59³. Banditism, s. t. relvastatud jõukude organiseerimine ning osavõtt neist ja nende poolt organiseeritud kallaletungidest nõukogude ja erasutistele või üksikuile kodanikele, rongide kinnipidamistest ja raudteede ning muude liiklus- ja sidevahendite purustamisest, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59^{3a}. Tulirelva, selle osade ning laske- ja lõhkeainete avalik või salajane riisumine:

a) Töölis-Talupoegade Punaarmee, erilist riiklikku tähtsust omavate ettevõtete ja ehitiste sõjaväestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje, Töölis-Talupoegade Miilitsa, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (EVTE), paranduslike tööasutiste, samuti ka sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikuist koosneva tagalaväe²) ja tööühmade ladudest või hoiukohtadest, või

b) Töölis-Talupoegade Punaarmee osade, sõjaväestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje osade, Töölis-Talupoegade Miilitsa osade, Veealuste Tööde Eks-

1) Vt. § 28.

2) NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastatud isikuist koosnevat tagalaväge ega tööühmi.

peditsiooni (EVTE) osade, tagalaväe ja tööühmade osade ja parandusliikude tööasutiste alalistest või ajutistest asukohadest — juhtudel, kui tulirelv, selle osad ning laske- ja lõhkeainete tagavarad olid kaitse või erilise valve all, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, juhul aga, kui riisujad tarvitasid vastavat kaitset või valvet teostavate isikute elule või tervisele ohtlikku vägivaldat, siis vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta ja eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59^b. Raud- ja muude liiklusteede, neil asuvate ehitiste, hoiatusmärkide, veereva koosseisu ja laevade purustamine või rikkumine rongi või laevaõnnetuse tekitamise sihil toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, ja eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

* § 59^v. Töödistsipliini rikkumine (liikluseeskirjade rikkumine, veereva koosseisu ja teede halvakvaliteediline remont jms.) transpordialaste töötajate poolt, kui see rikkumine põhjustas või võis põhjustada veereva koosseisu, tee ja tee-ehitiste rikkumist või hävitamist või õnnetusjuhtumeid inimestega, mitteõigeaegset rongide ja laevade väljasaatmist, väljalaadimiskohtades tühjade transpordivahendite kogunemist, vagunite ja laevade seismist ning muid nähtusi, mis toovad kaasa valitsuse poolt ettenähtud transpordiplaani nurjumise (mittetäitmise) või liikluse korrapärasuse ja julgeolu ohustamise, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Kui need teod kannavad ilmselt kuritahtlikku iseloomu, kohaldatakse sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59^g. Teenistuskohuste rikkumine tsiviilennuasjanduse ja tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt (lennujaama ülema poolt õhusõidukite väljasaatmise eeskirjade rikkumine, lennujaamast väljalendamine lennujaama ülema loata, õhusõidueeskirjade rikkumine, jms.), kui see rikkumine põhjustas või võis põhjustada õhusõiduki või maapealsete õhusõiduseadeldiste rikkumist või hävitamist või õnnetusjuhtumeid inimestega, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani, eriti-raskendavail asjaoludel aga karistuse ülemmäära.

§ 59^d. Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine (loata sisselend NSVL-sse ja NSVL-st väljalend, loas tähendatud marsruutidest, maandumiskohtadest, õhuväraavast, lennukõrgusest jms. mittekinnipidamine), kui see ei sisalda kodumaa reetmise või muude kontrrevolutsiooniliste kuritegude tunnuseid, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta või rahatrahvi kuni 10 000 rublani, ühes õhusõiduki konfiskeerimisega või ilma konfiskeerimiseta.

* § 59⁴. Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenistusse kutsumisest kõrvalehoidumine toob kaasa —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenistusse kutsumisest kõrvalehoidumine raskendavail asjaoludel, eriti enesele kehavigastuse tekitamisega, haiguse simu-

leerimisega, dokumentide võltsimisega, ametiisiku äraostmisega jms. või usuliste veendumuste ettekäändel¹⁾, toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni viie aastani.

§ 59⁵. Sõjaajal tagalaväkke või tööühmadesse¹⁾ kutsumisest kõrvalehoidumine isikute poolt, kes on arvatud tagalaväkke, ja isikute poolt, kes on vabastatud sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

* § 59⁶. Keeldumine või kõrvalehoidumine maksude tasumisest või kooramatiste (eriti autotranspordi, hobuste, veokite ja laevade sõjaliste kooramatiste) täitmisest sõjaaja tingimustes toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu, eriti-raskendavil asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega²⁾.

* § 59⁷. Propaganda või agitatsioon, mis sihitud rahvusliku või usulise vaenu või tüli õhutamisele, ja sellesisulise kirjanduse levitamine või valmistamine ja hoidmine toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

Samad teod sõjaolukorras või massiliste rahutuste ajal toovad kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavil asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

* § 59⁸. Müntide, riigikassa-piletite, NSVL Riigipanga piletite või riiklikude väärtpaberite võltsimine või võltsitute edasiandmine äritsemisena, samuti ka välisvaluuta võltsimine ja võltsitud välisvaluuta edasiandmine äritsemisena toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmise, ühes vara konfiskeerimisega, kusjuures kergendavil asjaoludel võidakse seda vähendada kuni vabaduskaotuseni mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Tšekkide, raha- ja väärtpaberite hoidudokumentide, samuti ka rahaliste akreditiivide tunnistuste võltsimine äritsemisena toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Postimaksumärkide, raudtee- ja veetranspordipiletite ja muude sõidu- ja kaubaveodokumentide võltsimine või võltsitute edasiandmine äritsemisena toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

* § 59⁹. Kvalifitseeritud salakaubavedu toob kaasa —

lisaks kauba konfiskeerimisele ja rahatrahvile, mis määratud tollivalitsuse poolt, vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavil asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59¹⁰. Kaasaaitamine seadusvastasele riigipiirist ülekäimisele, kui see on toime pandud äritsemisena või ametiisiku poolt, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

¹⁾ NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendumuste tõttu ega tagalaväe organisatsiooni.

²⁾ Vt. § 28.

§ 59¹¹. Väliskaubanduse monopoli seaduse rikkumine toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kümne aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹². Valuutaoperatsioonide kohta käivate eeskirjade rikkumine toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kolme aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹³. Käesoleva koodeksi § 59², 59³ ja 59⁸ tähendatud valmistusel olevaist või toimepandud kuritegudest mitteteatamine nende poolt, kellele need olid kindlasti teada, toob kaasa — vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾.

Teine peatükk.

Muud valitsemiskorra-vastased kuriteod.

* § 60. Seatud tähtjaks riigi või kohalike maksude, samuti ka määralise sundkindlustuse maksude tasumata jätmine, hoolimata sellekohasest võimalusest, juhul, kui on tarvitusele võetud kas või ainult ükski kord möödunud või jooksva maksuaasta kestel abinõusid sissenõudmiseks vara üleskirjutamise või üleskirjutatud vara enampakkumisel müügi näol, — toob kaasa

esimesel korral — rahatrahvi nende maksude suuruses;

teisel korral — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahvi nende maksude kahekordses suuruses.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, samuti ka ilma eelneva kokkuleppeta, aga isikute poolt, kes kuuluvad majapidamistesse, mis eriseaduste kohaselt (Põllumajandusliku maksu seaduse alusel) on loetud kulaklikeks, või isikute poolt, kes on maksustatud tulumaksuga nimestiku nr. 3 alusel, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv mitte üle nende maksude kümnekordse määra¹⁾.

§ 60¹. Sõjalise erimaksu mittetasumine tähtjaks, kui selleks oli võimalus, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu kolmekordse määra.

Sama tegu, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on süüdi mõistetud sellesama maksu mittetasumise pärast eelneval või jooksva maksuaastal, — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu viiekordse määra.

Sama tegu, olgugi esimest korda toime pandud, kuid isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, — vabaduskaotus kuni kahe aastani²⁾.

¹⁾ Vt. §-28.

²⁾ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette tagalaväge, seoses millega sõjalist maksu ei võeta.

* § 61. Koormatiste, üleriiklikkude ülesannete või üleriikliku tähtsusega tööde teostamise täitmise keeldumine —

rahatrahv, mis määratakse vastava võimuorgani poolt kuni pealepandud ülesande, koormatise või töö viiekordse väärtuse suuruses;

teisel korral —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Samad teod, kui need on toime pandud kulaklike elementide poolt, olgugi esimest korda, või teiste isikute poolt raskendavail asjaoludel: isikute grupi kokkulepe või võimuorganite²⁾ koormatiste, ülesannete või tööde teostamisel aktiivselt vastuhakkamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, koos asumisele saatmisega või ilma selleta.

* § 62. Maksustamisele või arvestamisele kuuluvate esemete vastastikusel kokkuleppel organiseeritud varjamine või nende koguse ebaõige näitamine — organiseerijate ja juhtijate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, teiste osaliste suhtes — rahatrahv mitte üle vastavate maksude viiekordse määra.

Teiskordne varjamine, olgugi ilma kokkuleppeta teiste maksukohuslastega, —

sotsiaalse kaitse vahendid mis on ette nähtud organiseeritud varjamise organiseerijaile ja juhtijaile.

Esmakordselt toimepandud varjamine —

rahatrahv mitte üle vastavate maksude viiekordse määra.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi kolmas lõige ei tule kohaldamisele põllumajandusliku maksu alal tuluallike varjamise korral, kui kohaldatakse administratiivtrahvi korras ja ulatuses, nagu määratud selle maksu kohta käivas seaduses³⁾.

§ 63. Pärandi või kingitusaktiga ülemineva vara täielik või osaline varjamine, samuti ka kunstlik vara väärtuse vähendamine pärimis- ja kinkimisseadustest kui ka pärandite ja kingitusaktidega üleminevate varade maksu seadusest möödahiilimise sihil —

pärimis- või kingitusakti alusel varjajale ülemineva vara täielik või osaline konfiskeerimine.

* § 64. Reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade rikkumise eest, kui see on toime pandud reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste poolt esimest korda, —

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Vastavalt NSVL KTK ja RKN määrusele 11. aprillist 1937 (LSKK 1937, nr. 30, art. 120) määrab trahve sundandamite mittetäitmise eest kohus erimenetluse korras.

³⁾ Tuleb silmas pidada NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Põllumajandusliku maksu seaduse § 33: „Sissetulekuallike varjamise eest võetakse maksukohuslased kriminaalvastutusele”.

rahatrahv kuni viiekümne rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema või maa-asula (aleviku) nõukogu esimehe poolt.

Juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade rikkumise eest, kui see on toime pandud juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste poolt esimest korda, —

rahatrahv kuni saja rublani, mis määratakse administratiivkorras rajooni (linna) sõjakomissari poolt.

„Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse” § 63 ja 64 ettenähtud sõjaväekohuslaste arvestuse eeskirjade mittetäitmise eest karistatakse majavalitsejat, komandanti või majaomanikku —

rahatrahviga kuni saja rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema poolt.

Sõjaväelise arvestuse eeskirjade teiskordne rikkumine, kui see on toime pandud:

a) reameeste või nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kahesaja rublani;

b) juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahv kuni neljasaja rublani. (VNFSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 12. novembrist 1940.)

§ 65. Tühistatud.

§ 66. Katse- ja kontrollmobilisatsioonist kõrvalehoidumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 67. Tühistatud.

* § 68. Eelkutsealuste¹⁾ või Töölis-Talupoegade Punaarmee ridades mitteseisvate sõjaväelaste ja Töölis-Talupoegade Punaarmee reservi sõjaväeteenistuskohuslaste kohuslikust sõjaväeteenistusest keeldumine või kõrvalehoidumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani²⁾).

Eelkutsealuste või Töölis-Talupoegade Punaarmee ridades mitteseisvate sõjaväelaste ja reservi sõjaväeteenistuskohuslaste keeldumine või kõrvalehoidumine kohuslikust sõjaväeteenistusest tervisrikke tekitamise, haiguse simuleerimise, dokumentide võltsimise, ametiisikute äraostmise või muul petuslikul teel, samuti usuliste või teiste isiklike veendumuste ettekäändel³⁾ —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 69. Sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikute

¹⁾ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette eelkutsealuste sõjaväeteenistuse kohustust.

²⁾ Vt. § 28.

³⁾ NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendumuste tõttu ega tagalaväe organisatsiooni.

ning tagalaväkke arvatud isikute kõrvalehoidumine neile määratud üldkasulikkude tööde täitmisest —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani ¹⁾).

* § 70. Töölis-Talupoegade Punaarmee territoriaalsete üksuste komplekteerimiseks hobuste, veokite ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine õppuste, samuti õppe- ja lühiajaliste kogunemiste ajal —

rahatrahv kuni kaheksa rublani, ühes andmatajäänud loomade ja esemete konfiskeerimisega või ilma selleta.

Arvestamisele kuuluvate tööloomade (hobuste, härgade, kaamelite jt.), veokite, rakmete, autode, mootorrataste, jalgrataste ja muude transpordiabinõude, samuti nende päraldiste ja tagavara-osade sõjalise või muu arvestamise eeskirjade rikkumine või nende ilma kaaluvate põhjusteta mitteesitamine ümberarvestamiseks, ümberkirjutamiseks või katse- või kontrollmobilisatsiooni korral —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kaheksa rublani.

§ 71. Tühistatud.

* § 72. Tunnistuste ja riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste poolt väljaantavate muude dokumentide, mis annavad õigusi või vabastavad kohustustest, võltsimine võltsija enese või teiste isikute poolt kasutamise sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani²⁾).

Teadvalt võltsitud dokumentide kasutamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani ¹⁾).

§ 73. Üksikute kodanikkude vastuhakkamine võimuesindajale seadusega nende peale pandud kohuste täitmisel või nende sundimine ilmselt ebaseaduslikkude tegude toimepanemisele, ühenduses vägivallega võimuesindaja isiku kallal, —

vabaduskaotus mitte alla ühe aasta.

Võimule vastuhakkamine ilma vägivalleta —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani ¹⁾).

* § 73¹⁾. Ametiisikute või ühiskondlikkude töötajate ähvardamine tapmisega, vara hävitamisega või vägivalda tarvitamisega, kui seda tehakse nende teenistusliku või ühiskondliku tegevuse katkestamise või selle iseloomu muutmise sihil ähvardaja huvides, toob kaasa, olenevalt ähvarduse asjaoludest ja iseloomust, —

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Vt. NSVL RKN määrus 10. septembrist 1940 „Passide määrustiku kin- nitamise üle” (LMKK nr. 24, art. 591), samuti lisamat. § 72 juurde ja lisamat. § 192-a juurde (§ 1).

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahvi kuni kolmesaja rublani, või antud kohast väljasaatmise kuni kolme aastani, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma selleta.

Ühiskondlaste-aktivistide, tootmisalaste lööktööliste, samuti kolhoosnike löömine või nende kallal muu vägivalda tarvitamine seoses nende ühiskondliku või tootmisalase tegevusega — juhul, kui neid tegusid oma iseloomu, toimepanemistingimuste või tagajärgede poolest ei või pidada terroristlikuks aktiks, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 73². Alaealiste kihutamine või ahvatlemine kuritegudest osavõtmisele, samuti alaealiste sundimine tegutsemisele spekulatsiooniga, prostitutsiooniga, kerjamisega jms. —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

* § 74. Huligaansete tegude eest ettevõtteis, asutistes ja avalikkudes kohtades karistatakse üheaastase türmiga, kui need teod oma iseloomult ei too kaasa raskemat karistust¹⁾.

Kui tähendatud teod seisnesid märatsemises või korratuses, või olid teisekordselt toime pandud, või tõrksalt neid ei lõpetatud hoolimata ühiskondliku korra kaitse organite hoiatusest, või oma sisult olid eriti künnilised või jultunud, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 75. Postil oleva sõjaväelise tunnimehe või muude ühiskondlikku korda ja julgeolekut kaitsvate võimude seaduslike korralduste või nõudmistemittetäitmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani²⁾.

§ 75¹. Teedeministeeriumi ja tema organite³ sundmäärustega seatud liiklemiskorra ja -julgeoleku, transpordivara hoidmise, transpordi ebaseadusliku kasutamise ärahoidmise ja tõkestamise, samuti sanitaar- ja tule- tõrje-eeskirjade rikkumine, kui see tõi kaasa raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

§ 75². Seadusega või vastavate organite korraldusega merel laevade kokkupõrgete ärahoidmiseks, merealuste telegraafikaablite kaitseks ja muuks merelaevandusliku liikluse reguleerimiseks seatud eeskirjade rikkumine väljaspool sadamavesi, kui see rikkumine ei ole toimepanija ametialane (teenistuslik) kuritegu, —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani, juhul aga, kui see rikkumine tõi kaasa raskeid tagajärgi, vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

¹⁾ Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. augustist 1940 lisamaterjalides § 74 juurde.

²⁾ Vt. § 28.

³⁾ Selle paragrahvi järgi kvalifitseeritakse samuti NSVL Merelaevastiku Ministeeriumi, Jõelaevastiku Ministeeriumi, samuti ka Siseministeeriumi Maanteede Peavalitsuse poolt antud vastavate eeskirjade rikkumised.

§ 75³. Nii NSVL laevadel kui ka NSVL vetes viibivatel välislaevadel olevate raadioseadmete kasutamise kohta seatud eeskirjade rikkumine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või rahaträhv kuni kümne tuhande rublani.

§ 75⁴. NSVL Õhukoodeksiga seatud ja Tsiiviilõhulaevanduse Peavalitsuse poolt antud õhuliiklemise korra ja julgeoleku ning tsiiviilõhulaevastiku varade hoidmise eeskirjade, samuti tsiiviilõhulaevastiku sanitaar- ja tuletõrje-eeskirjade rikkumine, kui see rikkumine tõi või viis kaasa tuua raskeid tagajärgi ja kui see ei ole rikkuja suhtes ametialane kuritegu, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani või rahaträhvi kuni kolme tuhande rublani.

§ 76. Võimuesindajate avalik solvamine teenistuskohuste täitmisel —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahaträhv kuni viiesaja rublani ¹⁾).

§ 77. Ametiisiku ametinimetuse või võimu omavoliline omastamine ühenduses Nõukogude võimu diskrediteerimisega või sel alusel mingi ühiskonnaohtliku teo toimepanemisega —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

* § 78. Riiklikest asutistest ametlikkude või eradokumentide riisumine, rikkumine, peitmine või hävitamine, sihiga takistada asjade korrapärasest lahendamist või asutiste tegevust üldse —

vabaduskaotus kuni ühe aastani ¹⁾).

Kui need teod pandi toime eriti salajaste või eriti tähtsate riiklikkude dokumentide suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

* § 79. Riiklikele asutistele või ettevõtetele, samuti ühiskondlikele (kooperatiivsetele, professionaalsetele jms.) organisatsioonidele kuuluva vara, selle hulgas elektrijuhtmete, -sidevahendite jms. tahtlik hävitamine või rikkumine — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani ¹⁾).

Samad teod, kui on kindlaks tehtud nende korduv toimepanemine või kui nende tagajärjeks oli tootmise seismajäämine või katkemine või kui riigile on tekitatud muu raske kahju, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

* § 79¹. Karja röövtpmine ja tahtlik vigastamine, samuti teiste isikute kihutamine neile tegudele, sihiga õonestada põllumajanduse kollektiviseerimist ja takistada selle tõusu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vastavast maakohast väljasaatmisega või ilma selleta.

* § 79². Sovhoosidele, masina-traktorijaamadele ja kolhoosidele kuuluvate traktorite ja põllumajanduslike masinate rikkumine ja lõhkumine, kui see rikkumine või lõhkumine on tingitud kuritegelik-hooletust suhtumisest sellesse varasse, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

¹⁾ Vt. § 28.

Samad teod, kui need on korduvalt toime pandud või suurt kahju tekitanud, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Märkus. Kui lõhkumine või rikkumine on vähe tähtis, siis võidakse kohtu alla andmist asendada trahvidega, kooskõlas sisekorra-eeskirjadega, ja rahaliste kinnipidamistega seadusega seatud korras.

* § 79³. Hobuste ebaseaduslik (ilma veterinaarvalve organite loata) tapmine, samuti hobuste tahtlik vigastamine ja muud kuritahtlikud teod, mis töid kaasa hobuse hukkamise või viisid kõlbmatusse seisundisse, kui see on toime pandud kulakute või eraülesostjate poolt, samuti nende poolt teiste isikute seesugustele tegudele kihutamine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes väljasaatmisega või ilma selleta.

Samad teod kolhoosidele, sovhoosidele, masina-hobustejaamadele ja teistele ühiskonnastatud sektori asutistele ja ettevõtetele kuuluvate hobuste suhtes, kui need on toime pandud tähendatud majapidamiste, asutiste ja ettevõtete töötajate ning kolhooside liikmete poolt, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

* § 79⁴. Hobuste, eriti tiinete määrade kuritegelik-hooletu kohtlemine kolhoosides, sovhoosides, masina-hobustejaamades ning ühiskonnastatud sektori asutistes ja ettevõtteis, kui see tõi kaasa hobuse hukkamise või viis kõlbmatusse seisundisse, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Kui need teod omasid süstemaatilist iseloomu või töid kaasa hobuste kaotuse tunduval arvul —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Märkus. Kui hooletu kohtlemine ei toonud kaasa käesolevas paragrahvis tähendatud tagajärgi, võidakse kohtu alla andmist asendada distsiplinaartrahvidega, vastavalt sisekorra-eeskirjadele, ühes kohustusega tasuda tekitatud kahju.

§ 80. Mere-telegraafikaabli ettevaatamatu rikkumine, kui see võis põhjustada telegraafiühenduse katkemist, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 81. Vahistatu ebaseaduslik vabastamine vahi alt või kinnipidamiskohast või tema põgenemisele kaasaaitamine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Samad teod toimepanduna vägivallega valve vastu, kui sellega ei kaasnenud raskete, elule ohtlikkude vigastuste tekitamist, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod ühenduses eelmises lõikes tähendatud tagajärgedega, — vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 82. Vahistatu põgenemine vahi alt ja kinnipidamisasutisest — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

1) Vt. § 28.

Põgenemine sundasumiskohast (asumiselt) või teel sinna, samuti asumisele mõistetud kõrvalehoidumine paranduslikest töödest —

asumise asendamine vabaduskaotusega samaks tähtajaks.

Väljasaadetu omavoliline tagasipöördumine elamiseks keelatud kohtadesse —

väljasaatmise asendamine vabaduskaotusega või asumisele saatmisega samaks tähtajaks, kusjuures asumisele saatmisega võidakse asendada ainult väljasaatmist, mida ei ole määratud alla kolme aasta.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi teises ja kolmandas lõikes ettenähtud vahendeid võidakse määrata kohtumäärusega otsuse täitmise korras (KrPK § 461).

§ 83. Lihtne salakaubavedu —

salakauba konfiskeerimine ja rahatrahv, mis määratakse administratiivkorras Tolliseadustiku alusel¹⁾.

Teiskordse salakaubaveo korral —

peale salakauba konfiskeerimise ja rahatrahvi — väljasaatmine administratiivkorras.

§ 84. Riigipiiridest väljasõitmist või NSVL-sse sissesõitmist ilma seatud passita või vastavate võimude loata karistatakse —

laagrissse paigutamiseга ühest kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Käesolevat paragrahvi ei laiendata juhtudele, kui ilma seatud passita või vastava võimu loata NSVL-sse saabumine leiab aset poliitilise tegevuse või usuliste veendumuste pärast jälitatavaile välismaalastele VNFSV Konstitutsiooni § 12²⁾ tagatud varjupaigaõiguse kasutamiseks.

§ 84-a. NSVL piirides tehtud leutiste, samuti riigi poolt komandeeritud NSVL kodanikkude poolt välismaal tehtud leutiste esitamine välismaal ilma vastava loata —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Esimeses lõikes tähendatud leutiste edasiandmine välismaale ilma vastava loata —

vabaduskaotus kuni kümne aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 84-b. Riigikaitsetesse puutuvate, samuti seatud korras salajasteks tunnustatud leutiste ja täiustuste välismaal esitamine ja välismaale edasiandmine või nende sisu ükskõik mis viisil avalikustegemine toob kaasa vastutuse käesoleva koodeksi § 58⁶ järgi.

* § 85. Metsade laastamise ja hävitamise ärahoidmiseks antud määruste rikkumine, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju vastavas maakohas seatud metsamüügitakside järgi ületab viiskümmend rubla, —

¹⁾ Praegu — Tollikoodeks (LSKK 1929, nr. 1, art. 2).

²⁾ Vt. NSVL Konstitutsiooni § 129.

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kolmekordses väärtuses ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsade laastamise ja hävitamise ärahoidmiseks antud määruste rikkumine, mis on toime pandud linnade, linnaümbruse, parkide, kuurortide, veehoidmise, kaldakaitse ja pinnasekaitse metsades, samuti metsades, mis asuvad 50-kilomeetrilises tsoonis Moskva ümber, juhul, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju vastava maakoha metsamüügitakse järgi ületab ükssada rubla, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kümnekordses väärtuses, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, vaatamata ebaseaduslikult saadud metsa väärtusele ja metsamajandusele tekitatud kahju suurusele, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega, kuid käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud metsades — vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsaraiumine veehoidmistsooni koosseisu kuuluvais keelatud piirkondades —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

* § 86. Üleriikliku tähtsusega meredes, jõgedes ja järvedes kala-, looma- ja muu vetest püügi töödusega tegutsemine ilma vastava loata, keelatud ajal või keelatud kohtades ja keelatud riistadega, viisil ja võtetega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes ebaseaduslikult saadu konfiskeerimisega igal juhul ja püügiriistade ning ebaseaduslikuks tööduseks kasutatavate laevade ja kõigi nende päraldiste konfiskeerimisega või ilma selleta ¹⁾).

Merekotikute ja -piibrite töödusega tegutsemine avamerel ja merekotikute suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas, samuti merekotikute ja -piibrite töödusega ilma loata tegutsemine maal ja merepiibrite suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas —

samad sotsiaalse kaitse vahendid, selle erandiga, et laevade ja püügiriistade konfiskeerimine on neil juhtudel kohuslik.

§ 86¹. Jahipidamine keelatud kohtades, keelatud ajal või keelatud viisidel või riistadega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes saagi kohusliku konfiskeerimisega ja jahiriistade konfiskeerimisega või ilma selleta ¹⁾).

§ 87. Maapõuevarade kaevandamine seatud eeskirjade rikkumisega — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani ¹⁾).

¹⁾ Vt. § 28.

* § 87-a. Maa natsionaliseerimist käsitlevate seaduste rikkumine, mis avaldub otsesel või varjatud kujul toimepandud ostus-müügis, eelmüügis, kinkimises või pantimises, samuti ka maatükkide omavolilises vahetamises ning üldse töötstarbelise maakasutamise õiguste igasugune võõrandamine, mis seadusega ei ole lubatud, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes toimingu esemeks oleva maa, samuti selle maa eest saadud rahalise või varalise tasu äravõtmisega omandajalt ja ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani.

Renditud maa edasiandmine teisele isikule (allrent) kehtivate seaduste rikkumisega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani või ilma selleta ¹⁾).

Maa edasiandmine (allrent) teiskordselt või olgugi esmakordselt, aga töötavalt maakasutajailt renditud kahe või rohkema maatüki suhtes, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani või ilma selleta.

§ 88. Abiellumist takistavate asjaolude varjamine, samuti valeteadete andmine perekonnaseisuaktide registreerimist toimetavatele organitele —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv ühe tuhande rublani ¹⁾).

§ 89. Võimu korraldusel teatavate esemete või ruumide hoidmiseks pandud pitserite lahtimurdmine või rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

* § 90. Omavoli, s. t. seatud võimust mööda minnes oma tõelise või oletatava, kuid teise isiku poolt vaieldava õiguse omavoliline teostamine kellegi poolt —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 91. Selleks õigust mitteomava isiku osavõtmine nõukogude ja nende kongresside valimistest —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 91¹⁾. Tööandja poolt maa-asulates palgaliste töötajate takistamine valimisõiguse teostamisel —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Kui see tegu on tööandja poolt toime pandud kolme või rohkema tööliste suhtes, või olgugi vähema arvu tööliste suhtes, kuid teiskordselt, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani ²⁾).

* § 92. Tunnistaja kõrvalehoidumine ilmumisest juurdlus-, uurimis- või

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Vastutus NSVL kodanikul valimisõiguse teostamise takistamise eest määratakse NSVL Ülemnõukogu, liiduvabariikide ülemnõukogude ja kohalike töötava rahva saadikute nõukogude valimisseadustega (vt. lisa 4).

kohtuorgani kutse peale, või tunnistuse andmisest keeldumine, samuti seesuguse ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on majanduslikult või teenistuslikult olenev, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani.

Eksperti, tõlgi või manuka kõrvalehoidumine ilmumisest samade organite kutse peale või nende keeldumine oma kohuse täitmisest, samuti rahvakaasistuja kohuste täitmisele ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on majanduslikult või teenistuslikult olenev, —

rahatrahv kuni viiekümne rublani.

Kõrvalehoidumine rahvakaasistuja kohuste täitmisest —

rahatrahv kuni kolme rublani.

§ 93. NSVL lipu heiskamine merekaubalaeval ilma seadusliku õigusega sellele lipule —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfiskeerimisega või rahatrahviga mitte üle laeva täisväärtuse, või ilma nendeta¹⁾.

NSVL lipu all sõitva merekaubalaeva ost või müük ilma vastava võimu loata —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfiskeerimisega või rahatrahviga kuni laeva väärtuse suuruses, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

§ 94. Genfi rahvusvahelise konventsiooniga 1906. aastal seatud sõjaväelise sanitaarteenistuse embleemi ja eristumärgi (punane rist ja punane poolkuu), samuti nimetuse „Punane Rist“ ja „Punane Poolkuu“ kasutamine selleks õigust mitteomavate isikute poolt kaubanduslikel sihtidel vabriku- või kaubamärkides või üldse isikliku kasusaamise sihil —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

§ 95. Teadvalt vale kaebuse esitamine kohtulik-jälitusliku võimu organile või mõnele teisele ametiisikule, kel on õigus algatada kriminaaljälitamist, samuti tunnistaja, eksperti või tõlgi poolt asja juurdlusel, uurimisel või kohtulikult arutamisel teadvalt vale tunnistuse andmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni¹⁾.

Teadvalt vale kaebus või tunnistus, mis on ühenduses:

a) süüdistamisega raskes kuriteos, b) omakasuliste motiividega ja v) süüdistustõendite kunstliku loomisega, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

*§ 96. Eeluurimis-, juurdlus- või revideerimisandmete avaldamine ilma prokuröri, uurija või juurdlust või revideerimist teostava ametiisiku loata —

vabaduskaotus kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾.

1) Vt. § 28.

* § 97. Tsiviilkoodeksi § 156¹⁾ ettenähtud töötajate liikidelt korteriüüri võtmine kõrgemal määral, kui kindlaks määratud vastavate võimuorganite poolt, samuti nende sunniviisiline korterist väljatõstmise ilma kohtuotsuseta, välja arvatud administratiivse väljatõstmise juhud korras, mis ette nähtud eriseaduses asutistele ja ettevõttele kinnistatud majade kohta, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

* § 98. Kortereite ja tubade müük ning ost, s. t. linna natsionaliseeritud ja munitsipaliseeritud valdustes, lisaks korteri-üürimaksule, maksu võtmine ja andmine elamispinna võimaldamise eest, välja arvatud valdused, mis on antud hoonestamisõiguse alusel, —

rahatrahv kuni kokkulepitud maksu viiekordse määran.

§ 99. Seesuguste toodete, materjalide ja tehiste valmistamine, hoidmine ja ostmine edasiandmiseks ning samuti nende edasiandmine äritsemisena, millede kohta kehtib erikeeld või kitsendus, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vara konfiskeerimisega ja kauplemisõiguse äravõtmisega.

§ 99¹. Toorkala ülesostmine edasimüügiks või töötlemiseks edasiandmise otstarbel ilma vastava loata, samuti toorkala töötlemine äritsemisena väljaspool avada lubatud spetsiaalseid kalatöötlemis-asutisi koguses, mis ületab kalatööstusliku rajooni kohta seatud normi, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult ülesostetud või töödeldud kala äravõtmisega.

§ 100. Aktsiisi-eeskirjade või erilise patendimaksu eeskirjade rikkumine²⁾ —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, mõlemal juhul ühes aktsiisile alluvate ja vastaval määral maksustamata esemete, nende valmistamise riistade ja toorainete konfiskeerimisega, kui need rikkumised seaduse alusel ei kuulu jälitamisele administratiivkorras.

§ 101. Veinide, viinade ja üldse piiritusjookide ning piiritust sisaldavate ainete edasiandmise sihil valmistamine ilma vastava loata või kõrgemas kanguses, kui seadusega määratud, samuti seesuguste jookide ja ainete edasiandmine ja edasiandmise sihil hoidmine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta³⁾.

* § 102. Kodupuskari valmistamine ja hoidmine edasiandmiseks, samuti sellega kauplemine äritsemisena —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes kodupuskari ja selle valmistamise riistade konfiskeerimisega³⁾.

Kodupuskari valmistamine ja hoidmine ilma edasiandmise sihita, samuti edasiandmine äritsemise sihita —

1) TsK § 156 on tühistatud. Seoses sellega tuleb KrK § 97 kohaldada kõigilt töötajatelt ebaseadusliku korteriüüri võtmise juhtudel.

2) § 100 on jõu kaotanud seoses aktsiiside ja patendimaksu tühistamisega.

3) Vt. § 28.

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

§ 103. Spetsiaalselt kodupuskari valmistamiseks tarvitavate aparaatide äritsemisena valmistamine, hoidmine, remont ja edasiandmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemise sihita, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

* § 104. Kokaiini, oopiumi, morfiumi, eetri ja teiste uimastusainete valmistamine ja hoidmine edasiandmiseks ning edasiandmine ilma vastava loata —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta¹⁾.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, samuti salaurgaste pidamine, kus teostatakse käesolevas paragrahvis loetletud ainete edasiandmist või tarvitamist, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

* § 105. Kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine, kui neis ei ole eriti ette nähtud jälitamist administratiivkorras, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kahe tuhande rublani.

Kooperatiiv- või kreditaasutiste valitsemisorganite koosseisu kuuluva isiku poolt tegude toimepanemine, mis on keelatud seadusega või asutise põhikirjaga, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 106. Kaubanduslikus asutises proovitemplita kullast, hõbedast ja plaatinast tehiste hoidmine ja nende edasiandmine —

rahatrahv avastatud tehiste proovimise ja tembeldamise proovimaksu mitte alla kümnekordses suuruses ja nende tehiste konfiskeerimine.

§ 106-a. Riiklikkude müntide (hõbe-, nikkel-, vask-, pronks-) ümbersulamine kangideks, samuti nende müntide kasutamine mitmesuguste tehiste valmistamiseks —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vastavate kangide ja müntidest valmistatud tehiste konfiskeerimisega.

Nende tegude toimepanemine äritsemisena —

vabaduskaotus mitte alla kolme aasta, ühes süüdimõistetu kogu vara konfiskeerimisega.

* § 107. Eraiskute poolt põllumajandussaaduste ja massiliselt tarvitavate esemete ülesostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil (spekulatsioon) —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta, ühes vara täieliku või osalise konfiskeerimisega.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 108. Seadusega või võimu korraldusega seatud ehitus-, sanitaar- või tuletõrje-eeskirjade mittetäitmine või rikkumine ehitustööde teostamisel, samuti mäetööstuslikel töodel ohutuse ja korra kaitseks seadusega seatud eeskirjade mittetäitmine või rikkumine, kui see tõi kaasa raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

Samad teod, kui need ei too kaasa tähendatud tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 108¹. Tootmise ohutust tagava tehnilise režiimi, tootmistehnilise distsipliini või töötingimuste rikkumine, samuti plahvatusohtlikes tööjaoskondades tööl olles suitsetamine, joobnud olekus kohaleilmumine või magamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need töid kaasa plahvatuse või tulikahju, —

vabaduskaotus mitte alla kolme aasta.

Plahvatusohtlikes tööjaoskondades tehnilise režiimi või töötingimuste rikkumine isikute poolt, kes vastutavad seatud tootmistehnilise distsipliini eest, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need töid kaasa plahvatuse või tulikahju, —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

K o l m a s p e a t ü k k .

Ametialased (teenistuslikud) kuriteod.

* § 109. Võimu või teenistusliku seisundi kuritarvitus, s. t. seesugused ametiisiku teod, mida ta võis toime panna ainult oma teenistusliku seisundi tõttu ja mis, mitte olles tingitud teenistuslikest vajadustest, tõi kaasa tagajärjena asutise või ettevõtte korrapärase töötamise ilmse rikkumise või tekitasid sellele varalist kahju või tõi kaasa ühiskondliku korra või üksikuile kodanikele seadustega tagatud õiguste ja huvide rikkumise, kui ametiisik pani neid tegusid toime süstemaatiliselt või omakasu kaalutlustel või muudes isiklikes huvides, või kuigi nad ei toonud, kuid ametiisiku teades võisid kaasa tuua raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹).

M ä r k u s 1. Ametiisikute all mõistetakse isikuid, kes alaliselt või ajutiselt on ametis riiklikus (nõukogude) asutises või ettevõttes, samuti organisatsioonis või ühenduses, kelledele seadusega on pandud teatavad kohused, õigused ja volitused majanduslike, administratiivsete, professionaalsete või teiste üleriiklikkude ülesannete teostamisel.

M ä r k u s 2. Ametiühingute ametiisikud vastutavad nende poolt toimepandud teenistuslike kuritegude eest (raiskamine, altkäemaks jne.),

¹) Vt. § 28.

kui nad on vastutusele võetud ametiühingute määruste alusel, nagu ametialaste kuritegude eest.

* § 110. Võimuliialdus või teenistuslikkude volituste ületamine, s. t. tegude toimepanemine, mis ilmselt ületavad seadusega nende toimepanijale antud õiguste ja volituste piire, eelmises paragrahvis ettenähtud tunnuste olemasolul —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹⁾.

Kui võimuliialdusega või volituste ületamisega kaasnesid peale selle veel vägivald, relva kasutamine või kannatanut piinavad või tema isiku väärikut solvavad teod —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

* § 111. Võimutegevusetus, s. t. ametiisiku poolt tegude mittetäitmine, mis ta oma teenistuskohuste tõttu pidi täitma, kui on olemas § 109 ettenähtud tunnused, samuti lohakas suhtumine teenistusse, s. t. teenistusega pealepandud kohustesse hooletu ja kohusetundetu suhtumine, mis toob kaasa viivituse, asjaajamise ja aruandmise aegluse ja teisi teenistuslikke korratusi, samade tunnuste olemasolul —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 111-a. Valekooperatiivide organiseerimisele kaasaaitamine või nende edaspidise tegevuse võimaldamine riiklikkude organite või kooperatiivide ametiisikute poolt, kellede kohuseks on kooperatiivide registreerimine ja nende tegevuse kontrollimine, samuti seesugustele valekooperatiividele kaasabi osutamine teiste ametiisikute poolt ühel või teisel kujul (materjalide ja kaupade soodustatud andmine, soodustuste andmine rendimaksu alal jne.) — juhtudel, kui see leidis aset võimukuritarvituse, võimutegevusetuse või oma kohustesse lohaka suhtumise tõttu, ilma omakasu või muu isikliku huvita, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹⁾.

Samad teod, kui nendega kaasneb omakasu või muu isiklik huvi, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 112. Võimukuritarvitus, võimuliialdus või võimutegevusetus ja teenistuskohustesse lohakas suhtumine, kui nende tagajärjeks oli ametiisiku poolt juhitava kesk-valitsemisaparaadi või samasuguste riiklike tootmis-, kaubandus-, krediidi- ja transpordi-alä majandusaparaatide laostumine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

Kõigil teistel käesoleva ja eelmiste (109—111) paragrahvide tunnustele mittevastavatel võimu või teenistusliku seisundi kuritarvituse, võimuliialduse või teenistuslikkude volituste ületamise, võimutegevusetuse ja kohustesse lohaka suhtumise juhtudel —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni, või ametist vallandamine, või juhtiva või vastutava ametikoha pidamise õiguse kaotus kuni kahe aastani, või tekitatud kahju tasumise kohustuse pealepanemine, või ühiskondlik laitus.

M ä r k u s 1. Käesoleva paragrahvi teise lõike kehtivus ei laiene neile teenistuslikele hooletustele ja üleastumistele, mis oma tähtsuselt ei nõua sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist ja toovad kaasa distsiplinaarvastutuse alluvuskorras.

¹⁾ Vt. § 28.

Märkus 2. Käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud kuritegude eest süüdimõistmisel võib kohus ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendeid ühendada.

§ 113. Võimu diskrediteerimine, s. t. ametiisiku poolt tegude toimepanemine, mis ei ole küll seoses tema teenistuskohustega, kuid töötava rahva silmis ilmselt õonestavad nende võimuorganite väärkust ja autoriteeti, kellede esindajaks on ametiisik, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või § 112 teises lõikes ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 114. Kohtunikkude poolt omakasu või muudel isiklikel ajedel õigusemõistmisele mittevastava otsuse või määruse tegemine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 115. Ebaseaduslik kinnipidamine või ebaseaduslik sundtoomine — vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Ülekuulamise tunnistuse andmisele sundimine ebaseaduslike vahendite tarvitamisega ülekuulaja poolt, samuti tõkkeabinõuna vahistamine isiklikel või omakasu ajedel —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

* § 116. Ametiisiku või riikliku või ühiskondliku asutise ülesandel mingit kohust täitva isiku poolt teenistusliku seisundi või kohuse täitmise tõttu tema käes oleva raha, väärtuste või muu vara omastamine või raiskamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Omastamine või raiskamine samade isikute poolt, kui nad omavad erilisi volitusi, samuti eriti tähtsate riiklikkude väärtuste omastamine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega²⁾.

* § 117. Ametiisiku poolt isiklikult või vahendajate kaudu ükskõik mis kujul altkäemaksu saamine altkäemaksu andja huvides mingi teo toimepanemise või tegemata jätmise eest, mille ametiisik võis või pidi toime panema ainult oma teenistusliku seisundi tõttu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Kui altkäemaksu saamine on toimunud raskendavil asjaoludel, nagu: a) altkäemaksu võtva ametiisiku vastutav seisund, b) varem altkäemaksu eest karistatud olemine või korduv altkäemaksu võtmine, v) altkäemaksu võtja poolt väljapressimise kasutamine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega.

* § 118. Altkäemaksu andmine ja vahendus altkäemaksu võtmisel — vabaduskaotus kuni viie aastani.

Märkus. Käesoleva paragrahvi alla langevad isikud vabanevad vastutusele võtmisest juhtudel, kui a) nende suhtes toimus altkäemaksu väljapressimine ja b) kui nad viivitamata peale altkäemaksu andmist juhtunu kohta vabatahtlikult avalduse teevad.

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Vt. NSVL KTK ja RKN määrust 7. augustist 1932 (lisa 2).

§ 119. Altkäemaksu provokatsioon, s. t. ametiisiku poolt teadvalt olukorra ja tingimuste loomine, mis kutsuvad välja altkäemaksu pakkumise või saamise, — sihil, et sellega paljastada altkäemaksu andjat või võtjat, — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

* § 120. Teenistusalane võltsimine, s. t. ametiisiku poolt omakasu sihil teadvalt valede andmete sissekandmised ametlikesse dokumentidesse, ümbertegemised, puhastamised või teise kuupäevaga märkimised neis, samuti tema poolt teadvalt valede dokumentide koostamine ja väljaandmine või raamatuisse teadvalt valede sissekannete tegemine, — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud ilma omakasu motiivideta, —

§ 112 teises lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse vahendid.

* § 121. Avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine, teatamine, edasiandmine või edasiandmise sihil kogumine ametiisiku poolt — vabaduskaotus kuni kolme aastani või § 112 teises lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse vahendid.

Neljas peatükk.

Riigist kiriku lahutamise eeskirjade rikkumine.

§ 122. Lapsealistele või alaealistele usuõpetuse õpetamine riigi- või eraõppeasutistes ja -koolides või selleks seatud eeskirjade rikkumisega toob kaasa —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 123. Petlikkude tegude toimepanemine ebaususe tekitamise sihil rahvamassides, selle kaudu mingi kasu saamiseks, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega, või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 124. Sunduslik maksude võtmine kiriklikkude või usuliste rühmituste kasuks —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 125. Usuliste või kiriklikkude organisatsioonide poolt administratiivsete, kohtulikkude või teiste avalikõiguslikkude funktsioonide või juriidiliste isikute õiguste omastamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 126. Riiklikes ja ühiskondlikes asutistes ja ettevõtteis usuliste talituste toimetamine, samuti neisse asutistesse ja ettevõtteisse mingisuguste usuliste kujutiste paigutamine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 127. Usuliste talituste täitmise takistamine, kuivõrd need talitused ei riku ühiskondlikku korda ja kuivõrd nendega ei kaasne kodanike õiguste rünne, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Majanduslikud kuriteod.

§ 128. Riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete eesotsas olevate isikute või nende volinikkude hooletul ja kohusetundetul ülesandesse suhtumisel põhjenev ebamajanduslikkus, mille tagajärjeks oli asutiste või ettevõtete vara pillamine või heakstegematu kahju, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

* § 128-a. Halvakvaliteedilise või mittekomplektilise tööstustoodangu väljalaskmise eest, samuti toodangu väljalaskmise eest kohuslike standardide rikkumisega, — karistatakse tööstusettevõtete direktoreid, peainsenere ja tehnilise kontrolli osakondade ülemaid kui kahjurlusega võrdse riigivastase kuriteo eest —

türmiga viiest kuni kaheksa aastani.

(VNFSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 16. novembrist 1940.)

Kaubanduslikest ettevõttest halvakvaliteedilise produktsiooni massiline või süstemaatiline väljalaskmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 128-b. Tühistatud. (VNFSV Ülemn. Pres. seadlus 16. nov. 1940.)

* § 128-v. Ostjaile valekaalumise ja -mõõtmise, müümisel ebaõigete kaalude, kaalupommide ja teiste ebaõigete mõõduriistade kasutamise, samuti magasinides, poodides, kioskites, söögimajades, einelaudades jne. massiliselt tarvitatavaile kaupadele määratud jaemüügihindadest mittekinnipidamise eest, madalamasordilise kauba müümise eest kõrgemasordilise hinnaga, ostjate eest kaupade hinnakirjaliste hindade varjamise eest —

karistatakse kui tarvitajalt varastamise ja nõukogude riigi petmise eest vabaduskaotusega kuni kümne aastani.

§ 128-g. Asutiste, ettevõtete ja ühiskondlike organisatsioonide poolt igasuguste laenupaberite, obligatsioonide ja muud liiki väärtpaberite, samuti boonide ja teiste rahasurrogaatide väljalaskmine — nende asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhtide suhtes —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Tähendatud väärtpaberite ja rahasurrogaatide valmistamine trükikodade, litograafiate, klaasitrükikodade, graveerimistööstuste jt. poolt — nende juhtide suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Tähendatud väärtpaberite või rahasurrogaatide tasumiseks vastuvõtmine raha asemel magasinides, poodides, kioskites ja teistes kaubanduslikes jaemüügi-ettevõtetes — nende ettevõtete juhatajate ja laekahoidjate suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 129. Riikliku või ühiskondliku vara pillamine, eriti kahjulikkude tehingute sõlmimisega riikliku või ühiskondliku asutise või ettevõtte tegevust juhtiva isiku poolt, kui see on toime pandud kokkuleppel nende asutiste või ettevõtete lepinglastega, —

vabaduskaotus mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 129-a. Valekooperatiivide, s. t. seesuguste organisatsioonide asutamine ja nende tegevuse juhtimine, mis kooperatiividele tagatud soodustuste ja eesõiguste kasutamise sihil varjuvad kooperatiivsete vormide alla, kuid tegelikult osutuvad eraettevõteteiks ja jälgivad nende koosseisus mõjult ülekaalus olevate kapitalistlike elementide huvisid, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Osavõtmine valekooperatiivide tegevusest, teades, et see organisatsioon on valekooperatiiv, ja saavutades ettevõtjalikku kasu sellest osavõtust või teadlikult kaasa aidates selle organisatsiooni tõelise iseloomu varjamisele, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 130. Rentniku või juriidilise isiku voliniku poolt riikliku või ühiskondliku vara pillamine, mis antud tema kätte lepingu alusel, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes lepingu tühistamisega ja kogu või osa vara konfiskeerimisega¹⁾.

§ 131. Riikliku või ühiskondliku asutisega või ettevõttega sõlmitud lepingust järelduvate kohustuste mittetäitmine, kui asja arutamisel tsiviilkohtukorras on avastunud mittetäitmise kuritahtlik iseloom, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega¹⁾.

§ 132. Käesoleva koodeksi § 128—131 ettenähtud tegude toimepanemine lahinguolukorras või ühenduses Punaarmee ja laevastiku varustusesemete hangetega, kui see võib avaldada mõju nende lahinguvõimele, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

*§ 133. Töö korraldamist, töökaitset ja sotsiaalkindlustust käsitlevate seaduste rikkumine tööandja, nii eraisikute kui ka riiklike või ühiskondlike asutiste ja ettevõtete vastavate ametiisikute poolt —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Kui see rikkumine puudutab vähemalt kolmeisikulist tööliste gruppi ja on sellesse gruppi kuuluvate isikute suhtes koosseisult samaliigiline ning kõigi nende suhtes üheaegselt toime pandud —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kümne tuhande rublani¹⁾.

Töötaja asetamine töökaitse-eeskirju rikkudes seesugustesse töötingimustesse, milledes ta kaotas või võis kaotada oma töövõime, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Kohalikkude võimuorganite sundmäärustega, samuti Töö Rahvakomisariaadi määrustega, käskkirjadega ja juhenditega kehtimapanud töökaitse, ohutustehnika, tööstusliku tervishoiu ja hügieeni kohta käivate eeskirjade rikkumine²⁾ —

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ NSVL KTK ja RKN ning ÜAÜKN 23. juuni 1933. a. määrusega Töö RK on ühendatud ÜAÜKN-ga (LSKK nr. 40, art. 238).

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 133-a. Naisisiku töölevõtmisest keeldumine tema raseduse pärast või samadel motiividel tema töötasu vähendamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Tähendatud tegude teiskordsel toimepanemisel võidakse karistust tõsta kuni kaheaastase vabaduskaotuseni.

§ 134. Tööandja poolt ametiühinguga sõlmitud kollektiivlepingu, tariiikokkuleppe või lepituskambri kokkuleppe rikkumine, kui asja arutamisel kohtu või lepitustoimetuse korras on kindlaks tehtud selle rikkumise kuritahtlik iseloom, —

vahendid, mis ette nähtud § 133 esimeses ja teises lõikes.

§ 135. Vabrikute ja kohalikkude komiteede, ametiühingute ja nende volinikkude seadusliku tegevuse takistamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

Kuues peatükk.

Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väärikuse vastu.

* § 136. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime: a) omakasu sihil, armukadedusest (kui see ei vasta § 138 ettenähtud tunnuseile) või muudel madalatel ajedel, b) isiku poolt, kes on varem vastutusele võetud tahtliku tapmise või kehavigastuse tekitamise eest ja kohtu poolt määratud sotsiaalse kaitse vahendi ära kandnud, v) paljude inimeste elule kardetaval või tapetule eriti piinaval viisil, g) teise raske kuriteo hõlbustamiseks või varjamiseks, d) isiku poolt, kelle kohuseks oli eriti hoolitseda tapetu eest, või e) kasutades tapetu abitud seisundit, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Sõjaväelase poolt toimepandud tapmine eriti-raskendavail asjaoludel — karistuse ülemmäär — mahalaskmine.

§ 137. Tahtlik tapmine, kui see on toime pandud § 136 ettenähtud tunnusteta, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 138. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime äkkitekinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille kutsus välja vägivald või raske solvamine kannatanu poolt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 139. Ettevaatamatu tapmine, samuti tapmine, mis oli hädakaitse piiride ületamise tagajärjeks, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 140. Abortide tegemine haiglas või sünnitusmajas, välja arvatud juhud, kui raseduse jätkumine on rasedale naisisikule elukardetav või tema tervisele eriti ohtlik, samuti juhud, kui on tegemist pärvuse kaudu vane-
mailt edasiantavate raskete haigustega, —

toob abordi teinud arsti suhtes kaasa türmi ühest kuni kahe aastani.

Abordi tegemine väljaspool haiglaid või sünnitusmaju toob abordi teinud arsti suhtes igal juhul kaasa sama karistuse.

Abordi tegemine tervishoiuvastases olukorras või isikute poolt, kel ei ole meditsiinilist eriharidust, —

türm mitte alla kolme aasta.

§ 140-a. Naisisiku sundimine abordi tegemisele —
türm kuni kahe aastani.

§ 140-b. Abordi tegemine, välja arvatud seadusega lubatud juhud, toob raseda naisisiku enese suhtes esimesel korral kaasa —

ühiskondliku laitude, teiskordsel rikkumisel aga — rahatrahvi kuni kolme-
saja rublani.

§ 141. Teisest isikust majanduslikus või muus sõltuvuses oleva isiku vii-
mine esimese poolt julma kohtlemisega või muul sarnasel teel enesetapmisele
või selle katsele —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Alaealise või isiku, kes teadvalt ei olnud võimeline aru saama oma teo ise-
loomust või tähendusest või juhtima oma tegevust, enesetapmisele kaasaaita-
mine või ahvatlemine, kui järgnes enesetapmine või selle katse, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

* § 142. Tahtlik raske kehavigastus, mis tõi kaasa nägemise, kuulmise
või mõne muu organi kaotuse, näo parandamatu inetukstegeva rikke, vaimu-
haiguse või mõne muu tunduva töövõimekaotusega seotud tervisrikke, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Kui seesuguse vigastuse tagajärjeks oli surm, või kui see pandi toime
piinamise iseloomu kandval viisil, või kui see oli süstemaatiliste, kuigi kergete
kehavigastuste tekitamise tagajärjeks, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

* § 143. Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei olnud elule ohtlik, kuid põh-
justas tervisrikke, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei põhjustanud tervisriket, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 144. Paragrahvi 143 esimeses lõikes ettenähtud kehavigastus, mis teki-
tati äkkitekinud tugeva hingelise erutuse mõjul, mille põhjustas vägivald
isiku kallal või raske solvamine kannatanu poolt, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 145. Ettevaatamatu kehavigastus, kui see oli seadusega või võimude korraldustega seatud ettevaatus-eeskirjade teadliku mittetäitmise tagajärjeks ja kui see tõi kaasa § 142 ja § 143 esimeses lõikes ettenähtud tagajärgi, — paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani. Ettevaatamatu kehavigastus, mis ei toonud kaasa raskeid tagajärgi, — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 146. Tahtlik löömine, peksmine või muud vägivallateod ühenduses füüsilise valu tekitamisega — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani. Kui need teod kandsid piinamise iseloomu — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 147. Vägivaldne ebaseaduslik kellegi vabaduse võtmine — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Vabaduse võtmine viisil, mis oli ohtlik kannatanu elule või tervisele või mis tekitas talle füüsilisi kannatusi, — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 148. Teadvalt terve inimese paigutamine vaimuhaigete haiglasse omakasu või mõnel muul isiklikul sihil — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 149. Võõra lapse riisumine, varjamine või ümbervahetamine omakasu, kättemaksu või mõnel muul isiklikul sihil — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 150. Teise isiku nakatamine suguhaigusesse isiku poolt, kes teadis selle haiguse olemasolust enese juures, — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Teise isiku teadvalt asetamine suguhaigusesse nakatumise ohtu suguühenduse või muude tegude kaudu — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni¹⁾.

§ 151. Suguühendus suguliselt mitteküpsede isikutega, millega kaasnes neitsirike või sugulise kire rahuldamine ebaloomulikul viisil, — vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Suguühendus suguliselt mitteküpsede isikutega, kui see pandi toime ilma tähendatud raskendavate tunnusteta, — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 152. Lapse- või alaealise kõlbeline rikkumine, kui see pandi toime liiderlike tegudega nende suhtes, — vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 153. Suguühendus füüsilise vägivalla, ähvarduste või hirmutamise tarvitamisega või kasutades, pettuse teel, kannatanu abitut seisundit (vägitamine) — vabaduskaotus kuni viie aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

Kui vägistamise tagajärjeks oli kannatanu enesetapmine, või kui vägistamine pandi toime suguliselt mitteküpse isiku kallal, või olgugi suguküpse isiku kallal, kuid mitmekesi, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 154. Naisisiku sundimine suguuhendusse astumisele või sugulise kire muul viisil rahuldamisele isiku poolt, kellest kannatanu olenes majanduslikult või teenistuslikult, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 154-a. Suguühendus meeste vahel (pederastia) —

vabaduskaotus kolmest kuni viie aastani.

Pederastia vägivalla tarvitamisega või kannatanu oleneva seisundi ära- kasutamisega —

vabaduskaotus viiest kuni kaheksa aastani.

§ 155. Prostitutsioonile sundimine, kupeldamine, pordumajade pidamine, samuti naisisikute värbamine prostitutsiooniks —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

* § 156. Elule ohtlikus seisundis oleva isiku teadvalt abita jätmine, kui ohustatu ise ei saanud tarvitusele võtta enesealahoitu abinõusid kas oma lapse- ealisuse, raukuse, haiguse või üldse oma abituse tõttu, juhtudel, kui abita jätja oli kohustatud hoolt kandma ohustatu eest ja kui tal oli võimalik abistada, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 156¹. Laevakapteni poolt abi mitteosutamine merel või muudel vee- teedel hukkumisohtu olevatele inimestele, kui seda abi võis osutada tõsise ohuta laevale, meeskonnale ja reisijaile, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 157. Haigele abi mitteosutamine mõjuva põhjusega isiku poolt, kes selleks oli kohustatud seaduse või erieeskirjade alusel, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Meditsiinilise praktikaga tegeleva isiku poolt meditsiinilise abi andmisest keeldumine, kui sellega teadvalt võis haigele ohtlikke tagajärgi tuua, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹).

§ 158. Kuritahtlikult lastele elatise mitteandmine, samuti ka vanemate poolt laste jätmine kuni nende täisealiseks saamiseni igasuguse toetuseta on karistatav — türmiga kuni kahe aastani, ühes alimentide maksmisest kõrvale- hoiduja otsimisega seoses olevate kulude panemisega tema kanda.

§ 158¹. Eestkoste kasutamine omakasu sihil (elamispinna äravõtmine, pärast vanemate surma järelejäanud vara ära kasutamine, jm.) ja eestkoste all olevate laste järelevalveta ning tarviliku ainelise abita jätmine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Maa-asulate nõukogude esimeeste ja maa-asulate nõukogude poolt nime- tatud eestkostjate poolt vaeslaste kasvatamiseks kaitse- ja hoolitsemisabinõude

¹) Vt. § 28.

tarvitusele mittevõtmine, võimaldades oma tegevuse või tegevusetusega neil lastel minna hulkurluse teele, —

eestkostjate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe aastani, maa-asulate nõukogude esimeeste suhtes — vastutus käesoleva koodeksi § 111 järgi.

§ 159. Suuline või kirjalik solvamine —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani või ühiskondlik laitus.

Teoga solvamine —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 160. Solvamine levitatud või avalikult väljapandud trükitooteis või kujutistes —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 161. Laim, s. t. teadvalt valede, teist isikut häbistavate väljamõeldiste levitamine, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Laim trükitootes või muul viisil paljundatud tootes —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Seitsmes peatükk.

Varavastased kuriteod¹⁾.

* § 162. Võõra vara salajane riisumine (vargus) toob kaasa:

a) kui see toime pandud ilma mingisuguste tehniliste vahendite tarvitamiseta, esmakordselt ja kokkuleppeta teiste isikutega, —

vabaduskaotuse või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni²⁾;

kui see on toime pandud samadel tingimustel, kuid puuduse ja töötaoleku tagajärjel enese või oma perekonna minimaalsete vajaduste rahuldamise sihil, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni;

b) kui see on toime pandud teiskordselt või vara suhtes, mis teadvalt oli tarvilik kannatanu olemasoluks, —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni²⁾;

v) kui see on toime pandud tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või eelneval kokkuleppel teiste isikutega, samuti ka olgugi tähendatud tingimusteta, kuid vaksalites, sadamates, laevades, vagunites ja võõraste-majades, —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani²⁾;

g) kui see on toime pandud erasiku poolt riiklikest ja ühiskondlikest ladudest, vagunitest, laevadest ja muudest hoiupaikadest, või eelmises punktis nimetatud üldtarvituslikes kohtades tehniliste vahendite tarvitamisega.

1) Vt. NSVL KTK ja RKN 7. augusti 1932. a. määrust (lisa 2).

2) Vt. § 28.

või kokkuleppel teiste isikutega, või korduvalt, samuti ka kui see on toime pandud olgugi ilma tähendatud tingimusteta, kuid isiku poolt, kel oli eripäas neisse ladudesse või kes neid ladusid valvas, või tulikahju, üleujutuse või muu ühiskondliku õnnetuse ajal, —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani;

d) kui see on toime pandud riiklikest ja ühiskondlikest ladudest ja hoiupaikadest isiku poolt, kel oli eripäas neisse või kes valvas neid, tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või kokkuleppel teiste isikutega, samuti ka igasugune vargus neist ladudest ja hoiupaikadest eriti suurel määral, —

vabaduskaotuse kuni viie aastani;

e) ettevõttes või asutises toime pandud väikese varguse eest, olenemata selle määrast, — karistatakse üheaastase tûrmiga, kui see tegu oma iseloomult ei too kaasa raskemat karistust.

§ 163. Elektrienergia vargus —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni, ühes tekitatud kahju kohusliku tasumisega¹⁾).

*** § 164.** Teadvalt varastatu ostmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 164-a. Teadvalt riisutud tulirelva (välja arvatud jahi- ja väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona ostmine, hoidmine ja müümine —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 165. Võõra vara avalik riisumine vara valdaja, kasutaja või valitseja juuresolekul (avalik vargus), kui see on toime pandud vägivaldala, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

Samad teod ühenduses vägivaldala —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt või teiskordselt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

*** § 166.** Hobuste või muude suuremate loomade salajane, samuti ka avalik riisumine põllupidajatelt ja karjakasvatajatelt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teiskordselt või kokkuleppel teiste isikutega, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 166-a. Tulirelva (välja arvatud jahi- ja väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona salajane või avalik riisumine, kui see tegu ei sisalda käesoleva koodeksi § 59³a ettenähtud tunnuseid, —
vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 167. Röövimine, s. t. avalik kallaletung võõra vara vallutamise sihil, ühenduses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, —
vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teiskordselt või kui nendega kaasnes kannatanu surm või raske vigastus, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

Relvastatud röövimine —

vabaduskaotus kuni kümne aastani, kuid eriti-raskendavail asjaoludel —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäär.

§ 168. Omastamine, s. t. teatud otstarbeks kätteusaldatud võõra vara omakasu sihil enesele pidamine või selle vara raiskamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Leiu omastamine —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni¹⁾).

* § 169. Usalduse kuritarvitamine või pettus vara või varalise õiguse või muu isikliku kasu saamise sihil (kelmus) —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Kelmus, mille tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 169-a. Teadvalt tšekimaksja poolt väljalunastamisele mittekuuluva tšeki väljaandmine tšekiväljaja poolt kui ka mõjuva põhjusega tšeki tühistamine tšekiväljaja poolt, või mõnede muude vahendite tarvitamine sihiga takistada tšekivaldajat saada tšekisummat, samuti ka teadvalt tšekimaksja poolt väljalunastamisele mittekuuluva tšeki edasiandmine tšekivaldaja poolt —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui nende tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele või ettevõttele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani .

§ 170. Ametlikkude paberite, dokumentide ja kviitungite võltsimine omakasu sihil —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾).

§ 171. Edasiandmiseks või ühiskondlikuks tarvitamiseks määratud esemete välimuse või omaduste pettuslik muutmine omakasu sihil, kui selle tagajärjeks oli või võis olla tervisele kahju tekkimine, samuti seesuguste esemete edasiandmine —

¹⁾ Vt. § 28.

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiseerimisega ja kauplemisõiguse keeluga, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

§ 172. Võltsproovitempli valmistamine ja hoidmine edasiandmise sihil, seesuguse templiga kullast, hõbedast ja plaatinast tehiste ja kangide tembeldamine, teistest metallidest tehistele õige proovimärgiga sarnaste proovide ja märkide pealepanemine, samuti tähendatud tehiste edasiandmine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, mõlemal juhul ühes võltsitud tehiste ja templite konfiskeerimisega.

§ 173. Liigkasuvõtmine, s. t. laenuks antud rahalt või varalt intresside võtmine määral, mis ületab seadusega kindlaksmääratud laenuintresside ülemmäära, eriti liigkasuvõtmine intresside liitmisega laenu kapitaalsummale või ühekordse tasusumma kinnipidamisega laenusaja antavast summast, või viivituse või leppetrahi seadmisega laenu tasumise viivituse korraks, või mõnel muul varjatud viisil, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viie tuhande rublani¹⁾.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena või kasutades laenaja kitsikust, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, või rahatrahviga kuni kümne tuhande rublani.

Tootmisvahendite ja loomade kasutada andmine rahalise või naturaaltasu või tööga tasumise eest, kui see tasu ilmselt ületab vastavas kohas kehtiva hariliku tasumäära ja kui kasutatakse kannatanu puudust ja kitsikust, — vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

§ 174. Väljapressimine, s. t. mingisuguse varalise kasu või õiguse ülevõtmise või varalise iseloomuga tegude toimepanemise nõudmine ähvardusega tarvitada kannatanu isiku kallal vägivalda, avaldada tema kohta häbistavaid andmeid või hävitada tema vara, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 175. Erasisikutele kuuluva vara tahtlik hävitamine või rikkumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾.

Samad teod, kui need on toime pandud süütamisega, uputamisega või muul üldohtlikul viisil, — vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need põhjustasid inimohvreid või ühiskondlikku õnnetust, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 176. Tarvilikkude abinõude tarvitusele võtmata jätmine ühe merel kokkupõrganud laeva kapteni poolt teise laeva päästmiseks, kuivõrd neid abinõusid oleks võinud tarvitusele võtta tõsise ohuta oma reisijatele, meeskonnale ja laevale, olenemata vastutusest abi mitteandmise pärast ohusoleva laeva meeskonnale ja reisijatele (§ 156¹⁾), —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾.

¹⁾ Vt. § 28.

* § 177. Leiutiste avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata, samuti kirjanduslikkude, muusikaliste või muu kunsti alaste ja teaduslikkude teoste omavoliline kasutamine autoriõiguse rikkumisega —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 178. Kõlvatu võistluse sihil omavoliline võõra kauba-, vabriku- või käsitöömärgi, joonise või mudeli, samuti võõra firma või nimetuse kasutamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

Kaheksas peatükk.

Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julgeolekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine.

§ 179. Kangete mürkainete eriloata valmistamise, hoidmise, omandamise ja edasiandmise eest, samuti kangete mürkainete tootmise, hoidmise, väljaandmise, arvestamise ja veo kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumise eest karistatakse —

vabaduskaotusega kuni viie aastani, ühes nende ainete konfiskeerimisega.

§ 179-a. Oopiumimooni ja india kanepi külvamine ilma vastava loata — vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes külvi kohusliku konfiskeerimisega.

§ 180. Haigete ravimine kutseliselt isikute poolt, kellel ei ole vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust, samuti meditsiinilise töötaja tegutsemine seesuguse meditsiinilise praktikaga, milleks tal ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 181. Spetsiaalselt epideemiade vastu võitlemiseks antud rahvatervishoiu-eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

* § 182. Lõhkeainete või -abinõude, samuti tulirelva (välja arvatud jahirelv) vastava loata valmistamine, hoidmine, ostmine ja edasiandmine — vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes nende ainete, abinõude ja relvade konfiskeerimisega.

Tulirelva (mitte jahirelva), lõhke- ja kergsüttivate ainete ja esemete, nagu püssirohi, padrunid jms., posti kaudu või muul viisil saatmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes saadetise konfiskeerimisega.

Sööbeahpete ja muude sööbeainete saatmine posti kaudu —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, ühes postisaadetise konfiskeerimisega.

Pistodade, soome pusside ja muude sellesarnaste külmrelvade valmistamine, hoidmine, edasiandmine ja kandmine Siseministeeriumi poolt seatud korras antud loata —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes relvade konfiskeerimisega.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi neljas lõige ei käi nende maa-alade kohta, kus külmrelva kandmine on seotud olustikuga ja kus nad on rahvariide päraldisel.

§ 182¹. Pornograafiliste teoste, trükitoodete, kujutiste ja muude esemete valmistamine, levitamine ja reklaamimine, samuti nendega kauplemine või nende hoidmine müügiks või levitamiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni viie aastani, ühes pornograafiliste esemete ja nende valmistamise vahendite kohusliku konfiskeerimisega.

§ 183. NSVL või liiduvabariigi ordeni, NSVL Kesktäitevkomitee ja Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee liikme märgi, samuti Punase Risti ja Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes nende ordenite ja märkide kohusliku äravõtmisega.

§ 184. Merel teise laevaga kokkupõrganud laeva kapteni poolt teisele laevale oma laeva nime ja registreerimissadama, samuti oma lähte- ja sihtkoha mitteteatamine, olgugi et tal oli võimalik neid andmeid anda, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 185. Trükitoodete paljundamise ja väljaandmise, samuti foto-kinotsensuuri kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 186. Tempelmargistamisele kuuluvate dokumentide ja asjaajamispaberite kui ka kaubaraamatute hoidmise kohta käivate määruste rikkumine, samuti dokumentide, paberite ja raamatute mitteesitamine ametiisikutele tempelmaksustamise revideerimise korral¹⁾ —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 187. Teadvalt valede teadete andmine riigiasutistele või ametiisikutele tehtud avaldustes, seadusega kindlaksmääratud avaldustes kaubandus-tööstuslike, korteri- ja muude seltside ning ühingute registreerimisel jms. —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Avaliku aruandmise eeskirjade rikkumine — samad sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 188. Registreerimisele, arvestamisele või riiklikesse hoiukohtadesse üleandmisele kuuluvate kollektsioonide ja muinsus- ning kunstiesemete varjamine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni, ühes varjatud vara konfiskeerimisega.

¹⁾ Tempelmaks on ära muudetud (LSKK 1930, nr. 46, art. 476).

§ 189. Mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumine —
paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 190. Trükikodade, litograafiate jms. asutiste avamise ja eksploateerimise kohta käivate eeskirjade rikkumine —
samad sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 191. Erakasutusliku raadiojaama kasutamine ülesande vastaselt või saadud loa tingimuste või Sideministeeriumi organite kontrollieeskirjade rikkumisega —

rahatrahv mitte üle viiekordse makstava või sissenõudmisele kuuluva aastase abonemendimaksu määra.

Seesuguse jaama ülesseadmine vastava registreerimiseta või loata või selle kasutamine abonemendimaksu maksmata —

administratiivkorras määratav rahatrahv samas suuruses.

§ 192. Kohalike võimuorganite poolt seaduses ettenähtud võimkonna piires antud sundmääruste rikkumine, samuti üksikute ametkondade poolt seadusandlike organite volitusel antud määruste, käskude ja juhendite rikkumine, kui neis on eriti ette nähtud õigus administratiivkaristusi määrata, —
hoiatus, või paranduslikud tööd kuni ühe kuuni, või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

* § 192-a. Passide või ajutiste tunnistuste sissekirjutamise kohta kehtimapanud eeskirjade teiskordne rikkumine isikute poolt, kes sõitsid maa-kohta, kus kehtib passisüsteem, ja kel on seatud dokumendid olemas, —
paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Passi või ajutist tunnistust mitteomavate isikute elamine samades maa-kohtades, kui neid on selle korrarikkumise eest administratiivkorras juba karistatud, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani¹⁾.

Üheksas peatükk.

Sõjaväelised kuriteod.

* § 193¹. Sõjaväelisteks kuritegudeks loetakse sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtimapanud korra vastu sihitud kuritegusid, mis on toime pandud Töölis-Talupoegade Punaarmee sõjaväelaste ja teenistuskohuslikkude reservlaste poolt Töölis-Talupoegade Punaarmee ridades olemise ajal.

Märkus 1. Käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi kannavad vastutust nende suhtes sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtimapanud korra vastu sihitud kuritegude eest ka Töölis-Talupoegade Miilitsa rivilisse ja administratiiv-majanduslikku koosseisu, samuti

¹⁾ Vt. materjale § 192-a juurde.

Riikliku Julgeoleku Ministeeriumi organite operatiivkoosseisu kuuluvad isikud. [NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 13. detsembrist 1940 (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 51, 21. detsembrist 1940).]

Märkus 2. Osavõtt sõjaväelistest kuritegudest käesolevas paragrahvis tähendamata isikute poolt toob kaasa vastutuse käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi.

§ 193². a) Teenistuskorras antud käsu mittetäitmise eest karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuritegu kergendavail asjaoludel toob kaasa — Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise;

v) sama kuriteo eest, kui see pandi toime isikute grupi poolt või juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, või kui sel kuriteol oli või võis olla eriti-raskeid tagajärgi, —

karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

g) sama kuriteo eest, kui see pandi toime sõjaajal, — karistatakse vabaduskaotusega mitte alla viie aasta, kuid raskendavail asjaoludel —

kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega;

d) sama kuriteo eest, kui see pandi toime lahinguolukorras, —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193³. a) Vastuhakkamine isikule, kes täidab tema peale pandud kohuseid sõjaväeteenistuse alal, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või vägivallega, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁴. a) Sõjaväeteenistuskohuste täitmisel oleva isiku sundimine neid kohuseid rikkuma toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või vägivallega, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta.

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁵. a) Ülema solvamine vägivaldse teoga alluva poolt või vanema solvamine noorema poolt, kui kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹⁾.

¹⁾ Vt. § 28.

b) Solvamine samades tingimustes sõnadega või mitte vägivaldse teoga toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾).

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa — Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

g) Samad teod, kui need on toime pandud samades tingimustes ülema poolt alluva vastu või vanema poolt noorema vastu, toovad kaasa vastutuse samadel alustel.

§ 193⁶. a) Solvamine juhul, kui solvaja ja solvatu kuuluvad § 193¹ tähendatud isikute hulka, kuid ei ole teineteisega alluvuse või vanemuse vahekorras, ja kui seejuures kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾);

b) sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193⁷. a) Reameeste ja nooremaste juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute omavoliline äraolek kestusega kuni kahe tunnini, kui see on toime pandud esmakordselt, toob kaasa —

seltsikohtu alla andmise või karistuse distsiplinaarkorras;

b) omavoliline äraolek, kui see on toime pandud samade isikute poolt rohkem kui üks kord kuni kahe tunnini, või kestusega üle kahe tunni, olgugi üks kord, toob kaasa —

kohtu alla andmise sõjatribunalile, ühes distsiplinaarpataljoni saatmisega kuuest kuust kuni kahe aastani;

v) käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõjaajal, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kolmest kuni seitsme aastani;

g) omavoliline äraolek kauemaks kui ööpäevaks loetakse väejooksuks ja toob kaasa —

vabaduskaotuse viiest kuni kümne aastani, sõjaajal aga — karistuse ülemmäära — mahalaskmise, ühes vara konfiskeerimisega (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuli 1940. a. seadluse redaktsioonis);

d) käesoleva paragrahvi p. a ja b ettenähtud teod, kui need on toime pandud keskmise, vanemasse, kõrgemasse ja üleajateenistuslikku nooremaste juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid sõjaajal — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega;

e) käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teod, kui need on toime pandud rahuaajal, olgugi juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, eriti kergendavil asjaoludel, kui seejuures omavoliline puudumine ei kestnud üle 12 (4) ööpäeva, toovad kaasa —

¹⁾ Vt. § 28.

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise¹⁾.

M ä r k u s. Tühistatud.

§ 193⁸. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine ilma kavatsuseta jäädavalt kõrvale hoiduda sõjaväeteenistuskohuste kandmisest, kui puudumine kestis mitte üle kuue (kahe) ööpäeva (omavoliline lahkumine), kuid kordus süstemaatiliselt, toob kaasa —

§ 193⁷ p. a ja v ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

b) Sama tegu, kui see on toime pandud keskmisse, vanemasse, kõrgemasse või üleajateenistusslikku nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, toob kaasa —

§ 193⁷ p. a ja v ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

M ä r k u s. § 193⁷ p. v ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendit kohaldatakse käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teo eest teiskordse karistamise korral, samuti tähendatud teo eest esmakordse karistamise korral, kuid sõjaajal või pärast § 193⁷ p. a, b ja g ettenähtud tegude eest karistamist¹⁾.

§ 193⁹. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine lahingulokorras toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 193¹⁰. a) Mõjuva põhjusega tähtjaks teenistusse mitteilmumine teenistusse määramisel, üleviimisel, lähetuselt, samuti ka puhkuselt, toob kaasa —

vastutuse § 193⁷, 193⁸, 193⁹ seatud alustel;

b) sõjaväelaste ja reservlaste mõjuva põhjusega mitteilmumine tähtjaks õppekogunemistele, manöövritele ja muudele õppustele, samuti kutse peale katsemobilisatsiooni puhul — toob kaasa —

vastutuse samadel alustel.

* § 193¹⁰a. Kõrvalehoidumine Töolis-Talupoegade Punaarmee ridadesse mobiliseerimise kutsest ja järgnevaist kutseist Töolis-Talupoegade Punaarmee komplekteerimiseks sõjaaegsesse koosseisu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, kuid juhtivasse koosseisu kuuluvate isikut suhtes mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, mida eriti-raskendavate asjaolude puhul kõrgendatakse sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

¹⁾ Juhtiva koosseisu kohta tuleb kohaldada VNFSV KrK § 193⁷ endises redaktsioonis, mis kehtis enne NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuli 1940. a. seadluse väljaandmist, sest § 193⁷ punktid d ja e, mainides sama paragrahvi punktides a ja b ettenähtud kuritegusid, peavad silmas nende punktide endist redaktsiooni.

§ 193¹¹. a) Töolis-Talupoegade Punaarmee ratsaväe territoriaalüksuste¹⁾ vahelduvasse koosseisu kuuluvate sõjaväelaste poolt neis üksustes arvel-olevate oma hobuste toomise kohuse mittetäitmine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni²⁾;

b) sama tegu kergendavil asjaoludel toob kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹². a) Kõrvalehoidumise eest sõjaväeteenistuskohuste täitmisest sõjaväelase poolt endale mingi vigastuse tekitamisega või haiguse simuleerimisega, dokumentide võltsimisega või mingi muu pettusega —

karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuriteo eest raskendavil asjaoludel —

karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

v) sama kuriteo eest, kui see on toime pandud sõjaajal või lahinguolukorras —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193¹³. Kõrvalehoidumine sõjaväeteenistuskohuste täitmisest, eriti usu-liste või muude veendumuste ettekäändel, kui teiste käesoleva peatüki paragrahvides ettenähtud kuritegude tunnused puuduvad, toob kaasa —

§ 193² ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 193¹⁴. a) Ajutiseks või alaliseks tarvitamiseks antud riikliku riie- ja kraamvarustise esemete seadusvastane võõrandamine, pantimine või tarvitamiseks edasiandmine (pillamine), tahtlik hävitamine või rikkumine, samuti nende esemete kohta kehtimapandud hoieeeskirjade rikkumine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani²⁾).

b) Samad teod kergendavil asjaoludel toovad kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod teenistuslikuks tarvitamiseks antud kül- või tulirelva, padrunit ja liiklusvahendite suhtes toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõjaajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. v ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõjaajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavil asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

M ä r k u s. Isikud, kes võtavad vastu käesolevas paragrahvis tähen-
tatud esemeid, teades, et nende esemete võõrandamine, pantimine ja tarvi-

1) Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette territoriaalüksusi.

2) Vt. § 28.

tamiseks või hoiule andmine on seadusvastane, langevad vastutuse alla osalistena.

§ 193¹⁵. a) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustikuliste eeskirjade ja nende eeskirjade arendamiseks antud korralduste rikkumine toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kuue kuuni ¹⁾).

Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Vahtkonnateenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine, kui see on toime pandud vahtkondades relvade, laskemoona ja lõhkeainete ladude juures, samuti muudes vahtkondades, mis omavad erilist riiklikku või sõjalist tähtsust, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi, millede ärahoidmiseks vastav vahtkond või saatemeeskond oli asutatud, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. v ja g ettenähtud teod, kui need on toime pandud lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193¹⁶. a) Sisekorra- (vahi-) teenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine väeosa ööpäevatoimkonda (välja arvatud vahtkond) kuuluva isiku poolt toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni ¹⁾).

b) Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Sama tegu, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi, millede ärahoidmine kuulus selle isiku kohuste hulka, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

g) Sama tegu, kui see on toime pandud sõjaajal või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. g ettenähtud tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

§ 193¹⁷. a) Võimukuritarvitus, -liialdus või -tegevusetus, samuti lohakas suhtumine teenistusse Töölis-Talupoegade Punaarmee juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, kui neid tegusid pandi toime süstemaatiliselt või omakasu tõukel või mõne muu isikliku huvi pärast, samuti kui nende tegude tagajärjeks oli isikule usaldatud jõudude või ülesandeks tehtud asjaajamise desorganiseerimine või sõjasaladuste avaldamine või muud rasked tagajärjed, või

¹⁾ Vt. § 28.

kuigi neid tagajärgi ei olnud, kuid võis teadvalt olla, või kui need teod pandi toime sõjaajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹⁾).

Samad teod eriti-raskendavil asjaoludel toovad kaasa —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

b) Samad teod, kui neis ei ole käesoleva paragrahvi p. a ja b ettenähtud tunnuseid, toovad kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹⁸. a) Ülema tegevus ja korraldused, mis takistavad temale alluvail sõjaväelastel (või nende perekondadel) kasutada Töölis-Talupoegade Punaarmee sõjaväelaste ja nende perekondade kohta kehtimapanud soodustusi ja eesõigusi, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾).

b) Samad teod kergendavil asjaoludel toovad kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod, kui need on toime pandud süstemaatiliselt või omakasu sihil või mõne muu isikliku huvi tõukel, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 193¹⁹. Alluva seadusvastane kasutamine ülema poolt kas enese, oma perekonna või teiste isikute isiklikuks teenimiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾).

§ 193²⁰. a) Ülema poolt temale usaldatud sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele, kindlustiste, sõjalaevade, sõjaväe lennuaparatuuride, suurtükkide, sõjaväeladude ja muude sõjapidamisvahendite vaenlasele jätmine, hävitamine või kõlbmatuks tegemine, samuti ülema poolt abinõude tarvitusele mittevõtmine loetletud sõjapidamisvahendite hävitamiseks või kõlbmatuks tegemiseks, kui neid vahendeid ähvardab otsene vaenlase kätte langemise oht ja kui on ära kasutatud juba kõik abinõud nende päästmiseks, kui need käesolevas paragrahvis tähendatud teod on toime pandud vaenlasele kaasaaitamise sihil, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Samad teod, kui need on toime pandud vaenlasele mittekaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavil asjaoludel —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²¹. a) Ülema omavoliline kõrvalekaldumine temale lahingu kohta antud korraldustest vaenlasele kaasaaitamise sihil toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega

b) Sama tegu, kui see on toime pandud vaenlasele mittekaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toob kaasa —

1) Vt. § 28.

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid eriti-raskendavail asjaoludel sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²². Omavoliline lahinguväljalt lahkumine lahingu ajal, vangiaandmine lahinguolukorrast mittetingitult või lahingu ajal relvaga tegutsemisest keeldumine, samuti üleminek vaenlase poole toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²³. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine laeva komandöri poolt, kes ei ole oma teenistuskohuseid lõpuni täitnud, samuti sõjalaeva mahajätmine laeva meeskonda kuuluvate isikute poolt komandöri sellekohase korralduseta toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²⁴. NSVL sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta andmete edasiandmine välisriikide valitsustele, vaenulistele sõjavägedele ja kontrrevolutsioonilistele organisatsioonidele, samuti nende andmete riisumine või kogumine edasiandmise sihil toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid juhtudel, kui spionaaž kutsus välja või võis välja kutsuda eriti raskeid tagajärgi NSVL huvidele — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega¹⁾.

§ 193²⁵. a) NSVL sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta erilises saladuses hoitavate andmete avaldamine (NSVL RKN 27. aprilli 1926. a. määruse § 1—6 — LSKK nr. 32, art. 213) toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

b) Sama tegu, kui see tõi kaasa või teadvalt võis kaasa tuua eriti raskeid tagajärgi, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

v) Sõjaliste andmete avaldamine, mis ei kuulunud avaldamisele, kuigi need ei olnud eriti saladuses hoitavad, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani²⁾.

g) Käesoleva paragrahvi p. v ettenähtud tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193²⁶. Sõjaajal vaenlase sõjaväe koosseisu kuuluvate isikutega või vaenlase territooriumil või vaenlase sõjavägede käes olevates kohtades elavate isikutega läbikäimine kirjavahetuse teel või muul viisil toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

§ 193²⁷. a) Langenute ja haavatute juures olevate asjade riisumine lahinguväljal (marodeerimine) toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

¹⁾ Sõjaväelase poolt toimepandud spionaaži tuleb käesoleval ajal kvalifitseerida § 58^{1b} järgi.

²⁾ Vt. § 28.

b) Sama tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁸. Röövimine, avalik vargus, seadusvastane vara hävitamine ja vägivald, samuti seadusvastane vara võtmine sõjaliste vajaduste rahuldamise ettekäändel, kui need teod on toime pandud sõjategevuse piirkonnas oleva rahvastiku suhtes, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁹. a) Halb käitumine sõjavangidega, mis leidis aset korduvalt või oli seotud erilise julmusega või suunatud haigete ja haavatute vastu, samuti hooletu kohusetäitmine haigete ja haavatute suhtes isikute poolt, kellele peale oli pandud nende ravimine ja nende eest hoolitsemine, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Halb käitumine sõjavangidega ilma tähendatud raskendavate asjaoludeta toob kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaarmee distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193³⁰. Sõjategevuse piirkonnas Punase Risti või Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei olnud õigust, samuti tähendatud isikutele korralduse andmine ülema poolt nende märkide kandmiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾.

§ 193³¹. Punase Risti või Punase Poolkuu lipu või märgi või sanitaarteenistuse transpordivahendite märkimiseks kokkulepitud värvi kurjasti tarvitamine sõjaajal toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾.

K ü m n e s p e a t ü k k .

Sugukondliku olustiku igandeis seisnevad kuriteod.

§ 194. Tapja, tema vanemate, sugulaste või sugukonna poolt tapetu vanematele, sugulastele või sugukonnale kättemaksust või seaduslikust jälitamisest vabanemiseks makstava varalise tasu vastuvõtmine lunahinnana viimaste poolt toob kaasa —

rahatrahvi mitte üle kahekordse saadud lunahinna määra.

§ 195. Tapetu sugukonna liikmete kõrvalehoidumine tapjaga või tema sugukonnaga leppimisest korras, mis kindlaks määratud kohalikus lepitusmenetluse määrukses, samuti leppimise takistamine —

väljasaatmine vastavast maakohast, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 196. Peigmehe, tema vanemate, sugulaste või hõimlaste poolt pruudi vanematele, sugulastele või hõimlastele lunahinna maksmine pruudi eest (kalõm) rahas, loomadega või muu varaga või isikliku tööga — vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Lunahinna vastuvõtmine —

samad vahendid, ühes rahatrahviga lunahinna suuruses.

§ 197. Naisisiku sundimine abielluma või jätkama abielulist kooselu, samuti naisisiku riisumine abiellumiseks — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Märkus. Seejuures toimepandud sama naisisiku vägistamine toob kaasa käesoleva koodeksi § 151 või 153 ettenähtud vahendid.

§ 198. Abiellumiseasse mittejõudnud isikuga abiellumine — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Mittesuguküpse isikuga abiellumine või niisugusele abiellumisele sundimine — käesoleva koodeksi § 151 ettenähtud vahendid.

§ 199. Abielu kahe või mitme naisega —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Märkus. Kahe ja mitme naisega abielu ettenägevate kriminaal-seaduste kehtivus ei laiene nende abieluliste kooselude peale, mis on sõlmitud enne nende seaduste andmist.

§ 200. Omavoliline loomade või muu vara võtmine (baranta) omastamiseta, kuid sihiga sundida kannatanut või tema sugulasi andma rahuldust tekitatud teotamise eest või tasuma tekitatud varalist kahju, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani. Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatult, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatud sugukonnaliikmete grupi poolt, — organiseerijate, kihutajate ja juhtijate suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani

ja teiste osaliste suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

§ 201. Kallaletung isikule, perekonnale, sugukonnale või suguharule, elumajadele või elamiskohtadele, kui see on toime pandud organiseeritult suure arvu kaassugukonnaliikmete või kaassuguharuliikmete osavõtul sugukondade või suguharudevahelise vaenu pärast, — organiseerijate ja juhtijate suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

§ 202. Kokkupõrkel (§ 200 ja 201) tekitatud vägivalda, tapmist, kehvigastust, peksmist jne. —

¹⁾ Vt. § 28.

jälitatakse samuti, nagu seda kuritegu, mille tunnustele see vägivald vastab.

§ 203. Kohtumõistmis-õiguste omastamine otsuste tegemisega pärisraha tava järgi (adaat jm.) ning rikkudes seega nõukogude õiguse aluseid, kasutades sugukondlikust olustikust tulenevat poolte sõltuvust, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 204. Usulis-olustikulisel sihil sunduslik maksude võtmine, ühes ilmse sugukondlikust olustikust tuleneva maksjate sõltuvuse kasutamisega, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 205. See peatükk kehtib nende autonoomsete vabariikide, autonoomsete oblastite ja teiste VNFSV maa-alade suhtes, kus X peatükis loetletud ühiskonnaohtlikud teod esinevad teataval territooriumil elavate rahvuste hulgas sugukondliku olustiku iganditena.

LISAD.

Lisa 1.

NENDE VÄLISMAAL VIIBIVATE AMETIISIKUTE — NSVL KODANIKE VÄLJASPOOL SEADUST OLEVAIKS KUULUTAMISEST, KES ON ÜLE JOOKSNUD TÖÖLISKLASSI JA TALUPOEGADE VAENLASTE LAAGRISSE JA KEELDUVAD TAGASI TULEMAST NSV LIITU.

NSVL KTK määrus 21. novembrist 1929.

(LSKK 1929, nr. 76, art. 732.)

1. NSVL kodaniku, kes on riigiasutise või ettevõtte ametiisik ja tegutseb välismaal, riigivõimu-organi ettepaneku peale NSVL piiridesse tagasi tulemisest keeldumisele vaadata kui ülejooksmisele töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja kvalifitseerida reetmisena.

2. Isikud, kes keelduvad tagasi tulemast NSVL-i, kuulutatakse väljaspool seadust olevaiks.

3. Väljaspool seadust olevaiks kuulutamine toob kaasa: a) süüdimõistetute kogu varanduse konfiskeerimise; b) süüdimõistetute mahalaskmise pärast 24 tunni möödumist, arvates tema isiku tõestamisest.

4. Kõik seesugused asjad vaatab läbi NSVL Ülemkohus.

5. Väljaspool seadust olevaiks kuulutatud isikute nimed tehakse teatavaks kõigile nõukogude täitevkomiteedele ja ÜRPT organitele.

6. Käesolev seadus omab tagasiulatuvat jõudu.

Lisa 2.

RIIKLIKE ETTEVÕTETE, KOLHOOSIDE JA KOOPERATIIVIDE VARA KAITSE JA ÜHISKONDLIKU (SOTSIALISTLIKU) OMANDI KINDLUSTAMISE KOHTA.

NSVL KTK ja RKN määrus 7. augustist 1932.

(LSKK 1932, nr. 62, art. 360.)

Viimasel ajal on sagenenud tööliste ja kolhoosnike kaebused saadetiste riisumise (varguse) kohta raudtee- ja veetranspordil ning kooperatiivide ja kolhooside vara riisumise (varguse) kohta huligaansete ja üldse ühiskonnavastaste elementide poolt. Samuti on sagenenud kaebused vägivald ja ähvarduste tarvitamise kohta kulaklike elementide poolt kolhoosnike suhtes, kes ei soovi kolhoosidest lahkuda ja töötavad ausalt ning ennastsalgavalt viimaste kindlustamise heaks.

NSVL KTK ja RKN arvestavad, et ühiskondlik (riiklik, kolhoosne, kooperatiivne) omand on nõukogude korra aluseks; see omand on püha ja puutu-

matu, seetõttu isikuile, kes kallale tungivad ühiskondlikule omandile, tuleb vaadata kui rahvavaenlastele, mispärast otsustav võitlus ühiskondliku omandi riisujatega on nõukogude võimu organite esimeseks kohuseks.

Lähtudes neist kaalutlustest ja vastu tulles tööliste ja kolhoosnike nõudmistele NSVL KTK ja RKN määravad:

I.

1. Raudtee- ja veetranspordisaadetised võrrutada oma tähtsusest riikliku varaga ja igati kõvendada nende saadetiste kaitset.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada raudtee- ja veetranspordisaadetiste riisumise eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist, ühes kogu vara konfiskeerimisega, ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabaduskaotusega mitte alla 10 aasta, ühes vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud transpordisaadetiste riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

II.

1. Kolhooside ja kooperatiivide vara (põllusaak põldudel, ühiskondlikud tagavarad, kari, kooperatiivsed laod ja magasinid jms.) võrrutada oma tähtsusest riikliku varaga ja igati kõvendada selle vara kaitset riisumise vastu.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise (varguse) eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist, ühes kogu vara konfiskeerimisega ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabaduskaotusega mitte alla 10 aasta, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

III.

1. Otsustavalt võidelda nende ühiskonnavastaste kulaklik-kapitalistlike elementidega, kes kolhoosi vägivaldse hävitamise sihil kasutavad vägivalda ja ähvardusi või propageerivad vägivalda ja ähvarduste kasutamisele võtmist kolhoosnike vastu, viimaste kolhoosist lahkumisele sundimise sihil. Need kuriteod võrrutada riiklike kuritegudega.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada kolhooside ja kolhoosnike kaitseks vägivalda ja ähvarduste vastu kulaklike ja teiste ühiskonnavastaste elementide poolt vabaduskaotust 5—10 aastani kinnipidamisega kontsentratsioonilaagris.

3. Kurjategijaile, kes neis asjades on süüdi mõistetud, mitte kohaldada amnestiat.

§ 1. 7. augusti seaduse kohtuliku repressiooni raskus suunata mitte üksikute tähtsusega, suuremalt osalt puudusest tingitud raiskamiste ja riisumiste vastu, vaid suurte, kuritahtlike ning organiseeritud riisumiste ja raiskamiste vastu, kohaldades siin karme sotsiaalse kaitse vahendeid nii varastele ja raiskajaile endile kui ka neile isikuile, kes oma tegevusega ja juhtimise ning järelevalve nõrkusega aitasid kaasa ja võimaldasid nende kuritegude toimumist.

Arvepidamisaparaadi ametiisikuid ja kooperatiivsete keskuste juhatuste töötajaid, kes ei ole tarvitusele võtnud abinõusid raiskamiste ja riisumiste ärahoidmiseks, võtta kõrvalekaldumatult kriminaalvastutusele KrK § 109 järgi; kooperatiivse omandi kaitseks seatud abinõude tarvitusele võtmata jätmise eriti kurjaloomulistel juhtudel võtta neid vastutusele aga 7. augusti seaduse järgi ühisel alusel süüdlastega vahetus riisumises ja raiskamises. (VNFSV ÜK Pres. m. 28. maist 1933, prot. nr. 29.)

§ 2. Isikuile, kes on süüdi sabotaažis põllumajanduslike tööde alal seemnevarguses, külvinormide kahjurlikus liigses vähendamises, künni- ja külvitööde kahjurlikus teostamises, mis viib põldude riknemisele ja saagi vähenemisele, traktorite ja masinate tahtlikus lõhkumises, hobuste hävitamises, kohaldada kui kolhoosse omandi riisujatele 7. augusti seadust. [NSVL KTK VI koosseisu 3. istungjärgu määrus 30. jaanuarist 1933 (LSKK nr. 6, art. 41).]

§ 3. a) Kui kuritegude peaobjektiks on sotsialistlik omand, tuleb süüdimõistetute teod kvalifitseerida 7. augusti 1932. a. seaduse järgi, olenemata sotsialistlikule omandile kallaletungi viisist (bandiitlikud rünnakud, röövimine jms.).

b) Kui süüdimõistetute poolt toimepandud reast kuritegudest ühel osal oli objektiks sotsialistlik omand, teine osa aga ei olnud seatud sotsialistliku omandi riisumisega, siis tuleb seesuguste süüdimõistetute teod vastavalt kordadel kvalifitseerida 7. augusti 1932. a. seaduse ja vastavate KrK paragrahvide järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 10. juulist 1934, prot. nr. 30.)

§ 4. Vt. § 3 § 87-a juurde.

§ 5. Vt. § 1 § 109 juurde.

§ 6. Vt. § 1 p. 2 § 79 juurde.

§ 7. Kohaldades 7. augusti seadust on kohus õigustatud kvalifitseerima, kui see asjaoludest järeldub, üksikute kohtualuste tegusid vastavate KrK paragrahvide järgi, arvestades kuriteo iseloomu ja teisi asjaolusid. (VNFSV ÜK Pres. m. 23. veebruarist 1933, prot. nr. 11.)

§ 8. Lähtudes sellest, et teravilja ja teiste põllumajanduslike toodete riisumine on raskeim kuritegu, NSVL RKN ja ÜK(b)P KK kohustavad kohtuorganeid karmilt karistama kolhooside ja sovhooside vilja ja teiste põllumajanduslike toodete riisujaid, isegi kuni 7. augusti 1932. a. ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kaitsmise seaduse kohaldamiseni. (NSVL RKN ja ÜK(b)P KK m. II osa art. 14 — 17 juulist 1943, „Izvestija” 18 juulist 1943.)

Lisa 3.

PIIRIVÖÖNDITESSE SÕITMISE JA SEAL ELAMISE KOHTA.

NSVL KTK ja RKN määrus 17. juulist 1935. nr. 12/1487.

(LSKK 1935, nr. 45, art. 377).

Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta karmima korra sisseseadmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Alaliselt piirivööndis ja keelatud piiritsoonides mitte elunevaid isikuid on sinna sõitmine NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organite loata keelatud.

Isikud, kes sõidavad piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse, peavad oma alalise elukoha järgi saama loa NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organitelt.

Märkus. Käesolev paragrahv ei kehti Musta mere ranniku kuu-
rortide kohta, kus on sisse seatud passisüsteem.

2. Keelatud piiritsoonid, samuti ka piirivööndite laiused (NSVL riigipiiride kaitse määrustiku § 9 p. a ja b — LSKK 1927, nr. 62, art. 625) määratakse NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

3. Piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise eeskirjade rikkumise, ja nimelt: NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organite loata piirivööndisse ja keelatud piiritsooni sõitmise, teistele isikutele loa üleandmise, teistele isikutele antud lubade kasutamise, samuti väljaantud loa registreerimisest kõrvalehoidumise eest kuuluvad süüdimõistetud NSVL siseasjade rahvakomissari juures asuva Erinõukogu määrusega laagrisse paigutamisele ühest kuni kolme aastani.

Sama vastutuse alla langevad maa-asulate nõukogude esimehed, ettevõtete ja ehitiste komandandid ja teised ametiisikud, kes lubavad nende järele vaatusel olevais majades elada isikuil, kes on sõitnud piirivööndisse või keelatud tsooni NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organite loata või kes on rikkunud piirivööndis või keelatud piiritsoonis elavate isikute registreerimise kohta seatud eeskirju.

4. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu poolt 15. juunil 1927 kinnitatud NSVL riigipiiride kaitse määrustiku § 13 (LSKK 1927, nr. 62, art. 625 ja 1929, nr. 59, art. 547) tühistada.

NSVL KTK JA RKN 17. JUULI 1935. a. MÄÄRUSE „PIIRIVÖÖNDITESSE SÕITMISE JA SEAL ELAMISE KOHTA” MUUTMISEST.

NSVL KTK ja RKN määrus 7. septembrist 1937, nr. 107/1536.

(LSKK 1937, nr. 59, art. 251.)

NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruse „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta” (LSKK 1935, nr. 45, art. 377) § 3 muutmiseks anda piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise eeskirjade rikkumise asjad rahvakohtute arutada.

§ 1. NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrus „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta” (LSKK 1935, nr. 45, art. 377) nägi ette, et piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmises ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumises, nimelt: sõitmises piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse NSVL SiseRK organite loata, loa üleandmises teistele isikutele, teistele isikutele väljaantud lubade kasutamises ja väljaantud loa registreerimisest kõrvalehoidumises süüdlasi karistatakse NSVL siseasjade rahvakomissari juures asuva Erinõukogu määrusega laagrisse paigutamiselega 1 kuni 3 aastani. Sama vastutuse alla langevad kooskõlas tähendatud määrusega maa-asulate nõukogude esimehed, ettevõtete ja ehitiste komandandid ning teised ametiisikud, kes lubavad nende järele vaatuse all olevais majades elada isikuil, kes on sõitnud piirivööndisse või keelatud tsooni NSVL SiseRK loata, või kes on rikkunud

piirivõõndeis või keelatud piiritsoonides elavate isikute registreerimise kohta seatud eeskirju.

Tähendatud määruse muutmiseks 7. septembril 1937 antud NSVL KTK ja RKN määrusega (LSKK 1937, nr. 59, art. 251) on piirivõõndeis ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumise asjad antud rahvakohtute alluvusse.

Mõnede liiduvabariikide (Ukraina NSV, Azerbaidžani NSV ja Tadžiki NSV) kriminaalkoodeksid sisaldavad piirivõõndeis ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumiste kohta eriparagrahve, mis põhinevad NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrusel. Teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksid seesugust paragrahvi ei sisalda, mistõttu nende liiduvabariikide kohtupraktika kvalifitseerib neid kuritegusid mitmel viisil. Nii näiteks mõnel juhul toetuvad kohtud NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrusele, mõned kohtud aga kvalifitseerivad neid kuritegusid VNFSV KrK § 84 või § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Arvestades seda, et NSVL Kohtu Rahvakomissariaat oma põhimääruse § 7 p. v korras esitas NSVL Ülemkohtu Pleenumile küsimuse kohtuorganitele sellekohase juhatuse andmise kohta, NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustas anda järgmise juhatuse:

VNFSV KrK § 84 ja § 192-a teine lõige ning teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid näevad ette kuritegusid, mis oma koosseisult erinevad NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruses tähendatud kuritegudest; ka on VNFSV KrK § 192-a teise lõikega ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvidega ettenähtud teissugused karistused.

Eltähendatud silmas pidades ning arvestades seda, et 7. septembri 1937. a. seadus, muutmata sisuliselt 15. juuli 1935. a. seadust, muudab ainult selles seaduses tähendatud asjade läbivaatamise korda, tuleb neis liiduvabariikides, millete kriminaalkoodeksid ei sisalda eriparagrahve NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruses tähendatud kuritegude kohta, neid kuritegusid kvalifitseerida viitega sellele määrusele, mitte aga Kriminaalkoodeksi paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 3. juulist 1940.)

Lisa 4.

VÄLJAVÕTE NSVL KTK JA RKN POOLT 9. JUULIL 1937 KINNITATUD NSVL ÜLEMNÕUKOGU VALIMISTE MÄÄRUSTIKUST¹⁾.

(LSKK 1937, nr. 43, art. 182.)

§ 111. Igaühte, kes vägivalla, pettuse, ähvarduse või äraostmisega takistab NSVL kodanikku tema õiguse teostamisel valida ja saada valitud NSVL Ülemnõukogusse, karistatakse vabaduskaotusega kuni kahe aastani.

§ 112. Nõukogu ametiisikut või valimiskomisjoni liiget, kes paneb toime valimisdokumentide võltsimise või teadvalt ebaõige häältelugemise, karistatakse vabaduskaotusega kuni kolme aastani.

¹⁾ Samasugune vastutus määratakse vastavate kuritegude eest, kui need on toime pandud vabariigi ülemnõukogusse ja kohalikesse nõukogudesse töötajate saadikute valimisel.

KAHEKSATUNNILISELE TÖÖPÄEVALE JA SEITSMEPÄEVALISELE TÖÖNÄDALALE ÜLEMINEKU NING ETTEVÖTTEIST JA ASUTISTEST TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE OMAVOLILISE LAHKUMISE ÄRA-KEELAMISE KOHTA.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 26. juunist 1940.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1940, nr. 20.)

Vastavalt Ametiühingute Üleliidulise Kesknõukogu esitisele NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Tõsta tööliste ja teenistujate tööpäeva kestus kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja asutistes:

seitsmelt tunnilt kaheksale tunnile — seitsmetunnilise tööpäevaga ettevõtteis;

kuuelt tunnilt seitsmele tunnile — kuuetunnilise tööpäevaga töödel, välja arvatud kahjulikkude töötingimustega kutsed, NSVL RKN poolt kinnitatavate nimekirjade järgi;

kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — asutiste teenistujail;

kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — 16-aastaseks saanud isikuil.

2. Üle viia töö kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis kuuspäevakult seitsmepäevalisele nädalale, lugedes seitsmenda nädalapäeva — pühapäeva — puhkepäevaks.

3. Ära keelata tööliste ja teenistujate omavoliline lahkumine riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõtteist ja asutistest, samuti omavoliline üleminek ühest ettevõttest teise või ühest asutisest teise.

Ettevõttest või asutisest lahkumist või üleminekut ühest ettevõttest teise ja ühest asutisest teise võib lubada ainult ettevõtte direktor või asutise ülem.

4. Määrata, et ettevõtte direktor ja asutise ülem on õigustatud ja kohustatud lubama tööliste ja teenistuja lahkumist ettevõttest või asutisest järgmistel juhtudel:

a) kui tööline, naistöoline või teenistuja arstliku tööekspertiisi komisjoni otsuse kohaselt ei saa haiguse või invaliidsuse tõttu endist tööd jätkata ja administratsioon ei saa talle võimaldada teist sobivat tööd samas ettevõttes või asutises, või kui pensionär, kellele on määratud vanaduspension, soovib töölt lahkuda;

b) kui tööline, naistöoline või teenistuja peab lõpetama töö seoses tema vastuvõtmisega kõrgema või keskastme erioppeasutisse.

Naistöoliste ja teenistujate puhkused raseduse ja sünnituse korral jäävad alles kooskõlas kehtivate seadusekirjadega.

5. Määrata, et töölistes ja teenistujad, kes on omavoliliselt lahkunud riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõtteist või asutistest, antakse kohtu alla ja mõistetakse rahvakohtu otsusega vangimajja 2 kuust kuni 4 kuuni.

Määrata, et mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töölistes ja teenistujad antakse kohtu alla

ja neid karistatakse rahvakohtu otsusega paranduslike töödega töökoha järgi kuni 6 kuuni, ühes töötasu mahaarvamisega kuni 25%.

Seoses sellega tühistada kohuslik vallandamine ilma mõjuva põhjusega töölt puudumise eest.

Rahvakohtuile ette panna kõik käesolevas paragrahvis tähendatud asjad läbi vaadata hiljemalt 5 päeva jooksul ja otsused neis asjus täita viivitamata.

6. Määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes hoiduvad kõrvale nende isikute kohtu alla andmisest, kes on süüdi ettevõttest või asutisest omavolilises lahkumises või ilma mõjuva põhjusega töölt puudumises, võetakse kohtulikule vastutusele.

Samuti määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes on võtnud tööle seadusest kõrvalehoiduvaid või omavoliliselt ettevõttest ja asutistest lahkunud isikuid, võetakse kohtulikule vastutusele.

7. Käesolev seadlus jõustub 27. juunist 1940.

§ 1. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 17. juuli 1940. a. seadlust „Masina-tractorijaamades töötavate traktoristide ja kombainistide omavolilise töölt lahkumise keelu kohta” („Izvestija” 18. juulist 1940); NSVL RKN 22. juuli 1940. a. määrust „NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse kohaldamise kohta tööstuskooperatsiooni ettevõttest” (LMKK 1940, nr. 20, art. 486); VNFSV RKN 17. augusti 1940. a. määrust NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse (8-tunnilisele tööpäevale ja 7-päevasele töö-nädalale ülemineku ning ettevõttest ja asutistest tööliste ja teenistujate omavolilise lahkumise ärakeelamise kohta) invaliidide kooperatsiooni ettevõttest kohaldamise korra kohta (VSKK 1940, nr. 14, art. 61); NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlust: „Inseneride, tehnikute, meistrite, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste sunduslikult ühtedest ettevõtetest ja asutistest teistesse üleviimise korra kohta” (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 42, 26. oktoobrist 1940); NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 28. detsembri 1940. a. seadlust „Ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilaste vastutusest distsipliini rikkumise ja omavolilise koolist lahkumise eest” (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 1, 5. jaanuarist 1941) ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 30. jaanuari 1943. a. seadlust „Meditiiniliste töötajate sõjaajaks ühest meditsiinilisest asutisest teise kohusliku üleviimise korra kohta” (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 5, 1943).

§ 2. 1. Kohustada kohtuid valjult täitma NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust ja kõrvalekaldumatult kohaldama selles seadluses ettenähtud karistusi mõjuva põhjusega töölt puudumise ja ettevõttest ning asutistest omavolilise lahkumise eest, mitte lubades neid karistusmäärasid vähendada, teiste, kergemate karistustega asendada või karistusi tingimisi määrata viitega VNFSV KrK § 51 ja 53 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavaile paragrahvidele.

2. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et isikuile, kes 28. detsembri 1938. a. määruse alusel osutuvad töölt puudujaks töödistsipliini kolmekordse rikkumise tõttu ühe kuu jooksul või neljakordse tõttu kahe kuu jooksul, tuleb Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust kohaldada kõrvalekaldumatult, kui pärast seadluse andmist on toime pandud ükski tähendatud rikkumistest. Juhtida muuseas liiduvabariikide ülemkohtute erilist tähelepanu sellele juhisele asjade arutamisel järelevalvekorras.

Samuti võetakse 26. juuni 1940. a. seadluse alusel vastutusele ettevõteteist ja asutistest omavolilise lahkumise pärast töölised ja teenistujad, kes ei ole tööle tagasi tulnud pärast 26. juuni 1940. a. seadluse andmist, kui nad selle andmiseni polnud vastavast ettevõttest või asutisest vallandatud.

3. Kui kohus, arutades töölt puudumise või töölt omavoliliselt lahkumise asja, teeb kindlaks vaid mõjuvate põhjusteta töölt puudumise või töölt omavoliliselt lahkumise fakti, tunnustada lubamatuks ja keelata kohtuil teha otsustes viiteid hinnanguile, mis iseloomustavad süüdimõistetuid stahhaanovlastena, eeskujulike töölistena jne., sest seesuguseid hinnanguid antakse ilmse sihiga päästa seaduslikust vastutusest kuritahtlikke töödistsipliini rikkujaid, kes ei või kuidagi olla stahhaanovlased või eeskujulikud töölised.

4. Kohustada kohtuid võtma vastutusele ettevõtete direktoreid ja asutiste juhatajaid, kes püüavad kohtu alla antud tööltpuudujaid ja teisi kuritahtlikke töödistsipliini rikkujaid päästa neile igasuguste teatiste väljaandmisega, mis on mõeldud nende vabastamiseks seaduslikust vastutusest või selle vastutuse gendandamiseks.

Viivitustest, mis ettevõtete direktorid ja asutiste juhatajad lubavad töölt puudujate ja töójooksikute asjade üleandmisel kohtule, on kohtud kohustatud teatama kõrgematele organitele süüdlaste vastutusele võtmiseks.

5. Kooskõlas Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadlusega juhtida raudtee- ja veetranspordi liinikohtute tähelepanu sellele, et mõjuvate põhjusteta töölt puudumise ja töölt omavolilise lahkumise asjad vaadatakse liinikohtus läbi ainuisiklikult ühe kohtuliikme poolt.

6. Kohustada kohtuid valjult kinni pidama 26. juuni 1940. a. seadluses kohtus asjade läbivaatamise kohta ettenähtud tähtajast, s. t. mitte ületades viit päeva asja saabumise hetkest kohtusse, ja mitte lubama asjade arutamise alusetut edasilükkamist ja nende saatmist uurimiseks.

Kõik asja otsustamiseks tarvilikud asjaolud peab kohus ise selgitama vajalikel juhtudel õigeaegselt välja nõudes vastavad dokumendid ja välja kutsudes tunnistajad.

7. Kohustada oblasti- ja kraikohtuid ning liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtuid kõrvalekaldumatult tühistama otsuseid, mis on tehtud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust rikkudes, eriti juhul, kui kohus on kohaldanud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluses mitte ettenähtud karistusi või valinud põhjendamatuult kergeid karistusmäärasid, olgugi et need mahuvad seadluses ettenähtud piiridesse.

Kohustada nende kõrgemate kohtute esimehi, kes vaatavad läbi tähendatud asju Kohtukorralduse seaduse § 15 korras — otsuste olemasolul, mis kuuluvad tühistamisele seadluses mitte ettenähtud karistusmäärade või põhjendamatuult kerge te karistusmäärade kohaldamise tõttu ja millede peale aga prokurör ei ole protestinud, tegema vastava ülemkohtu esimehele esitise nende otsuste peale protesti esitamise kohta. (NSVL ÜK. Pl. m. 15. augustist 1940.)

§ 3. 1. Isikud, kes kõrvale põiklevad tööst neis ettevõteteis ja asutistes, kuhu nad olid saadetud lähetusdokumentidega peale kõrgema õppeasutise lõpetamist, võtta kriminaalvastutusele NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimese lõike järgi.

2. Isikud, kes hilinevad töökohale ilma mõjuvate põhjusteta, — sama seadluse § 5 teise lõike järgi.

3. Materjale käesoleva käskkirja punktis 1 tähendatud isikute kriminaalvastutusele võtmise kohta saadavad rahvakohtuile vastavate rahvakomissariaatide ja keskasutiste juhatajad, punktis 2 tähendatud isikute kohta — ettevõtete ja asutiste juhatajad, kuhu need isikud olid tööle saadetud. (NSVL Kohtu RK ja NSVL Prokuratuuri käskk. nr. 125/171, 25. septembrist 1940.)

§ 4 Neil juhtudel, kui isik, kes mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest on mõistetud paranduslikele töödele oma töökoha järgi, paneb karistuse kandmise ajal toime teiskordse töölt puudumise mõjuva põhjuseta, tuleb seesugust süüdimõistetut tegu lugeda iseseisvaks kuriteoks ja määrata karistusvahend kooskõlas NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 teise lõikega, karistuse liitmise põhimõttel.

Kui süüdimõistetut pärast seda, karistuse kandmise ajal, jälle paneb toime töölt puudumise mõjuva põhjuseta, siis tuleb seesuguseid tegusid, mis sisuliselt kannavad kuritahtliku kõrvalehoidumise iseloomu, lugeda omavoliliselt töölt lahkumiseks ja kvalifitseerida NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimese lõike järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 7. juulist 1941.)

§ 5. Võtta kriminaalvastutusele NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 1. lõike järgi.

1) traktoristid, traktoribrigaadide brigadiirid ja nende abid, kellele MTJ direktori poolt pärast 17. juuli 1940. a. seadluse väljaandmist oli lubatud minna tööle kolhoosidesse, mille liikmete hulka nad kuuluvad, kui nad pärast lubatud äraolemise tähtaja lõppu MTJ tööle ilmumisest kõrvale hoiduvad;

2) MTJ juures olevate traktoristide kursuste ja põllumajanduse mehhaniseerimise koolide lõpetajad, kes on määratud tööle traktoristidena, traktoribrigaadide brigadiiridena ja nende abidena, kombainistidena, mehaanikutena — nende mitteilmumise korral tööle sellesse MTJ, kuhu nad olid määratud pärast kooli või kursuse lõpetamist;

3) traktoristid, traktoribrigaadide brigadiirid, nende abid ja kombainistid, kes olid suunatud MTJ poolt põllumajanduse mehhaniseerimise koolidesse, kuid omavoliliselt loobusid õpinguist ega ilmunud tagasi tööle MTJ, kust nad olid komandeeritud;

4) kombainistid, kes olid loastatud MTJ direktori poolt ilma palga alahoidmiseta, — loose tähtaja möödumisel tööle ilmumisest kõrvalehoidumise juhul. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käskkiri 8. maist 1941, nr. 72/44.)

§ 6. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 23. juuli 1941. a. määrusega „Liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogudele ja krai- (oblasti-) täitevkomiteedele õiguse andmisest üle viia töölisi ja teenistujaid teisele tööle” on liidu- ja autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogudele ja krai ning oblasti töötava rahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele sõjaajaks antud õigus töölisi ja teenistujaid, kes vabanevad seoses koosseisude vähendamisega, ehitustööde seismapanemisega jne., kohuslikus korras üle viia tööle teistesse asutistesse, ettevõtteisse, ehitustöödele, olenemata nende ametkondlikust alluvusest ning territoriaalsest asukohast. Teisele tööle NSVL RKN määrmises ettenähtud korras üleminekust keeldumise eest on maksuma pandud kohtulik vastutus nagu omavolilise töölt lahkumise eest NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse järgi.

Pan en ette:

1) Teha teatavaks kõikidele rahvakohtutele, oblasti-, krai- ja ANSV ülemkohtutele NSVL RKN määrus 23. juulist 1941.

2) Kohustada kohtuid läbi vaatama need asjad 26. juuni 1940. a. seadlusega kindlaksmääratud tähtaegade jooksul.

Kohtuotsused neis asjus viia täide viivitamata. (NSVL Kohtu RK direktiivkiri 26. juulist 1941, nr. AD—21.)

§ 7. Igasugust noorte spetsialistide kõrvalehoidumist tööst, mis neile määratud vastava ametkonna korralduse järgi, eriti omavolilist rakendumist teisele tööle ja tähtjaks töökohale mittesaabumist korralduse järgi tuleb kvalifitseerida NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse järgi. (NSVL ÜK Pl. m. maist 1941, nr. 18/5/u, p. b, § 3.)

§ 8. Seoses NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrusega 7. juulist 1941, nr. 28/11/u saabuval NSVL Kohtu RK kohtadelt järelepärimised palvega seletada, millisel määral tuleb toimetada kinnipidamist töötasust isikutelt, kes on tunnistanud süüdi teiskordses põhjuseta töölt puudumises esimese põhjuseta töölt puudumise eest karistuse ärakandmise ajal. **S e l e t a n:** kohtuotsuse tegemisel teiskordse põhjuseta töölt puudumise eest liidab kohus esimese otsuse järgi ärakandmata paranduslike tööde tähtja paranduslike tööde tähtjaga, mis on määratud teiskordse põhjuseta töölt puudumise eest. Sealjuures on kohus kohustatud otsuses ära näitama, et:

a) esimese otsuse järgi ärakandmata tähtja jooksul tuleb kinnipidamist töötasust toimetada esimeses kohtuotsuses ettenähtud määral;

b) edaspidisel, teiskordsel töölt puudumise eest paranduslike tööde tähtja ärakandmisel, toimub töötasust kinnipidamine sellel määral, kuidas kohus otsustas teiskordse töölt puudumise eest, lähtudes asjaoludest. (NSVL Kohtu RK direktiivkiri nr. 13-A-7, 14. augustist 1941.)

§ 9. § 26. Mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest antakse töölised ja teenistujad kooskõlas NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 26. juunist 1940. a. kohtu alla.

Töölt puudumiseks loetakse samuti hilinemine töö alguseks või pärast lõunavaheaega, lahkumine töölt enne tööpäeva lõppu või enne lõunavaheaega, kui antud töödistsipliini rikkumine tekitas tööaja kaotuse rohkem kui 20 minutiks.

Tähendatud rikkumised, mis tekitasid tööaja kaotuse mitte enam kui 20 minutiks, võrrotakse töölt puudumisega, kui need leidsid aset kolm korda ühe kuu jooksul või neli korda järjest kahe kuu jooksul.

Samuti loetakse töölt puudujateks töölised ja teenistujad, kes osutuvad mittekaines olekus tööl olevateks. [Riiklike, kooperatiiv- ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste töölised ja teenistujate töösisekorra näidisreeglid (§ 26) — kinnitatud NSVL RKN 18. jaanuari 1941. a. määrusega (LMKK 1941, nr. 4, art. 63).]

§ 10. Kohtupraktikas tekkinud küsimuse tõttu, kuidas tuleb kvalifitseerida töölt puudumist ilma mõjuva põhjuseta ja omavolilist lahkumist ettevõttest, mille on toime pannud alla 16 aasta vanused transpordi alal töötajad, otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum anda kohtutele järgmised juhatused:

1. Töölt puudumist ilma mõjuva põhjuseta, mis on toime pandud alla 16 aasta vanuse alaealise transpordi alal töötaja poolt, tuleb kvalifitseerida NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 2. lõike järgi.

2. Omavolilist lahkumist ettevõttest, mis on toime pandud alaealiste poolt eelpooltähendatud vanuses, tuleb kvalifitseerida analoogia alusel NSVL Ülem-

nõukogu Presiidiumi 28. detsembri 1940. a. seadluse järgi „Ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilaste vastutusest distsipliini rikkumise ja omavolilise koolist lahkumise eest”. (NSVL ÜK Pl. m. 30. aug. 1943, nr. 16/M/12/u.)

§ 11. Kinnitades Pleenumi määrusega 15. augustist 1940. a. antud juhatusi vigade puhul, mida teevad mõned kohtud, rakendades omavoliliselt töölt lahkunute suhtes kvalifikatsiooni ja karistusvahendeid, mis on ette nähtud töölt puudumise eest mõjuvate põhjusteta, juhatada kohtutele, et töötaja kestvat mitteilmumist tööle võib ainult siis kvalifitseerida töölt puudumisena, kui kohus teeb kindlaks, et see polnud seotud kavatsusega lahkuda töölt kõnesolevast ettevõttest või asutisest. Kui aga kohus teeb kindlaks, et asjaomane isik tahtlikult ei ilmunud tööle, kavatsedes omavoliliselt töölt lahkuda, tuleb süüdlase teod kvalifitseerida omavolilise lahkumisenähtude ettevõttest või asutisest, kuigi tema hiljem kohtupäevaks tööle tagasi tuli.

Jämedaks seaduse rikkumiseks osutub ilma mõjuvate põhjusteta töölt puudumise eest ettenähtud karistumäärade kohaldamine isikute suhtes, kes on kohtu poolt tunnistatud süüdi omavolilises lahkumises asutisest või ettevõttest, samuti minimaalsete karistumäärade rakendamine kuritahtlikele töölt puudujatele, nagu näiteks isikuile, kes ilmuvad tööle mittekaines olekus. (NSVL ÜK. Pl. m. 22. oktoobrist 1942, nr. 18/M/20/u.)

§ 12. NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käskkiri 25. septembrist 1940. nr. 125/171 laieneb samuti tehnikumide ja teiste erikeskõppeasutiste lõpetanuile, kelle jaoks on sisse seatud kohuslik tööle suunamine vastavate lähetusdokumentidega. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käskk. nr. 173/207, 4. detsembrist 1940.)

§ 13. Neil juhtudel, kui on kindlaks tehtud, et ettevõttest ja asutisest omavolilise lahkumise eest tagaselja süüdimõistetud (26. XII 1941. a. seadluse ja 26. VI 1940. a. seadluse § 5 1. lõike järgi) on pärast kuriteo toimepanemist kutsutud Punaarmee või Sõja-Merelaevastikku — kuuluvad kohtuotsused sellistes asjades järelevalvekorras tühistamisele ühes asja lõpetamisega kooskõlas VNFSV KrK § 8 ja teiste liiduvabariikide KrK ja KrPK vastavate paragrahvidega. (NSVL ÜK Pl. m. 23. sept. 1943, nr. 18/M/13/u.)

Lisa 6.

VASTUTUSE KOHTA SÕJATÖÖSTUSE ETTEVÕTETE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ETTEVÕTTEIST OMAVOLILISE LAHKUMISE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 26. detsembrist 1941.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1942, nr. 2.)

Sõjatööstuse ettevõtete toodangu suurendamise ja Punaarmee kõigi relvavahenditega varustamise edasise tugevdamise ülesanne nõuab tööliste ja teenistujate tingimusteta kinnistamist sõjatööstuse ettevõtete juurde.

Sõjatööstuse alaliste tööjõu kaardritega kindlustamine omab erilist tähtsust riigi idarajoonidesse evakueeritud sõjatehaste täisvõimsuse kiireks taastamiseks.

Et tööliste ja teenistujate seas ikka veel esinevad sõjatööstuste ettevõttest omavolilisi lahkumisi täielikult likvideerida ja sõjatehastes töötavate tööliste ja teenistujate vastutust kõvendada, NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kõik mees- ja naissoost töölised ja teenistujad, kes töötavad sõjatehase (lennuki ja tanki, relvastuse, laskemoona, sõjalaevaehituse, sõjakeemia) ettevõtteis, sealhulgas ka evakueeritud ettevõtteis, samuti ka teiste tööstusharude ettevõtteis, mis kooperasiiooni põhimõtte alusel teenindavad sõjatehast, — lugeda sõja ajaks mobiliseerituks ja kinnistada alaliseks töötamiseks nende ettevõtete juurde, kus nad töötavad.

2. Tööliste ja teenistujate omavolilist lahkumist tähendatud tööstusharude ettevõtteist, sealhulgas ka evakueeritud ettevõtteist, vaadelda kui deserteerimist ja isikuid, kes on süüdi omavolilises lahkumises (deserteerimises), karistada türmis kinnipidamisega 5 kuni 8 aastani.

3. Määrata, et kohtuasju isikute kohta, kes on süüdi omavolilises lahkumises (deserteerimises) tähendatud tööstusharude ettevõtteist, arutavad sõjatribunalid.

§ 1. Kolmas töölt puudumine ilma mõjuva põhjuseta, mis on toime pandud karistuse ärakandmisel kogumi järgi eelmiste tööltpuudumiste eest isiku poolt, kes langeb 26. detsembri 1941. a. või selle seadluse mõju laiendavate järgnevate seadluste alla, tuleb kvalifitseerida 26. detsembri 1941. a. seadluse järgi, määrates selles seadluses ettenähtud karistus. (NSVL ÜK Pl. m. 12. novembrist 1942, nr. 19/M/24/u.)

§ 2. Vt. § 13 lisa 5 juurde.

§ 3. Vt. § 1 lisa 12 juurde.

Lisa 7.

SEADMETE JA MATERJALIDE MÜÜMISE, VAHETAMISE JA MUJALE VÄLJAANDMISE KEELU KOHTA JA KOHTULIKU VASTUTUSE KOHTA NENDE EBASEADUSLIKE TOIMINGUTE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. veebruarist 1941.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 8.)

(Väljavõte.)

Sotsialistliku majanduse huvid nõuavad kogu ettevõtteis leiduva „üleliigse“, kasutamata seadmete ja materjalide täpset arvestust ja plaanikindlat ümberjaotust.

Kuid paljudes tööstus- ja transpordiettevõtteis leiab aset seadmete ja materjalide pillamine nende müümise ja teiste ettevõtetega vahetamise teel. Samal ajal, kui riik annab ettevõtetele teatud otstarveteks seadmed ja materjalid, kasutavad ettevõtete juhid neid omavoliliselt ja ebaseaduslikult, müüvad, vahetavad ja annavad välja mujale.

Silmas pidades, et nõndanimetatud demonteeritava ja üleliigsete seadmete müük, nagu kogemused on näidanud, pole tegelikult muud kui sotsialistliku omandi maskeeritud riisumine, NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Ära keelata ettevõtetele seadmete, samuti üleliigseks ja kasutamatuks osutunud materjalide müümine, vahetamine ja mujale väljaandmine.

2. Määrata, et seadmete ja üleliigse ning kasutamatuks osutunud materjalide müümine, vahetamine ja mujale väljaandmine, samuti nende ebaseaduslik omandamine — on kuritegu, mis on võrdne sotsialistliku omandi riisumi-

sega, mille tõttu isikud, kes on süüdi neis kuritegudes, tuleb kohtu alla anda ja kohtuotsuse põhjal karistada türmiga 2 kuni 5 aastani.

3. Määrata, et kõik ettevõtteis olevad seadmete ülejäägid, samuti materjalid, mis on osutunud üleliigseks ja kasutamatuks, kuuluvad eriarvestusele ja ümberjaotusele NSVL RKN poolt määratud korras.

4. Teha NSVL prokuröriale ülesandeks kindlustada käesoleva seadluse kõrvalekalduvat elluviimist.

Lisa 8.

KRIMINAALVASTUTUSEST OMAVOLILISE SÕITMISE EEST KAUBARONGIDES JA HÄDAPIDURIGA OMAVOLILISELT ILMA VAJADUSETA RONGI PEATAMISE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 9. aprillist 1941.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 16.)

1. Määrata, et omavolilise sõidu eest kaubarongides karistatakse kohtuotsuse põhjal üheaastase türmiga.

2. Määrata, et hädapiduriga omavoliliselt ilma vajaduseta rongi peatamise eest karistatakse kohtuotsuse põhjal türmiga ühest kuni kolme aastani, kui see tegu oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

Lisa 9.

VASTUTUSE KOHTA SÕJAAJAL ELANIKKONNAS ÄREVUST TEKITAVATE VALEKUULDUSTE LEVITAMISE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 6. juulist 1941.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 32.)

Määrata, et sõjaajal elanikkonnas ärevust tekitavate valekuulduste levitamise eest karistatakse süüdlasi sõjatribunali otsusel kinnipidamisega türmis 2 kuni 5 aastani, kui see tegu oma iseloomult ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

Lisa 10.

SÕJAAJAKS TÖÖVOIMELISTE LINNAELANIKE MOBILISEERIMISE KOHTA TÖÖTAMISEKS TOOTLUSES JA EHITUSTÖÖDEL.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 13. veebruarist 1942.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1942, nr. 8.)

Et varustada tööjõuga tähtsamaid sõjatööstuse ettevõtteid ja ehitusi ning teisi riigikaitse vajadusteks töötavaid rahvamajanduse harusid, NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Tunnistada vajalikuks mobiliseerida sõjaajaks töövõimelised linnaelanikud töötamiseks oma elukoha järgi tootluses ja ehitustöödel, esmajoones lennuki- ja tankitööstuses, relvastuse- ja laskemoonatööstuses, metallurgia-, keemia- ja kütteainetööstuses.

2. Määrata, et mobiliseerimisele töötamiseks tootluses ja ehitustöödel kuuluvad töövõimelised linnaelanikud vanuses: meesisikud 16 kuni 55 aastani ja naisisikud 16 kuni 45 aastani nende hulgast, kes ei tööta riiklikes asutistes ja käitistes ¹⁾).

3. Mobilisatsioonist vabastatakse:

a) 16 kuni 18 aasta vanused mees- ja naissoost isikud, kes kuuluvad kutsumisele vabrikute-tehaste õppekoolidesse, ameti- ja raudteekoolidesse, vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt kindlaksmääratud kontingentidele,

b) naisisikud, kellel on rinnalapsed, samuti naisisikud, kes omavad alla 8 aasta vanuseid lapsi, kui pole teisi perekonnaliikmeid, kes võiksid nende eest hoolitseda ²⁾),

v) kõrgemate õppeasutiste ja keskkoolide õpilased.

4. Töövõimeliste kodanike tootluse ja ehitustöödele mobiliseerimise korra tähtajad ja ulatuse määrab kindlaks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu.

5. Määrata, et isikud, kes kõrvale hoiuvad tootluse ja ehitustöödele mobiliseerimisest, võetakse kriminaalvastutusele ja karistatakse rahvakohtu otsusel sunduslike töödega elukoha järgi kuni ühe aastani.

§ 1. Kohtupraktikas on üles kerkinud küsimus, kuidas kvalifitseerida linnades või maal elutsevate kodanike kõrvalehoidumist mobiliseerimisest alaliseks tööks käitistesse või ehitustöödele nende elukoha järgi või muus kohas neil juhtudel, kui sarnane mobiliseerimine viiakse läbi Riigikaitse Komitee või NSVL Rahvakomissaride Nõukogu vastava määruse põhjal.

Ühenduses eeltooduga otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum anda kohtutele järgneva juhatus:

Kõrvalehoidumist mobiliseerimisest tuleb ülaltähendatud juhtudel kvalifitseerida analoogia alusel, s. t. VNFSV KrK § 16 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 13. veebruari 1942. a. seadluse põhjal „Sõjaajaks töövõimeliste linnaelanike mobiliseerimise kohta töötamiseks tootluses ja ehitustöödel”. (NSVL ÜK. Pl. m. 15. sept. 1942, nr. 15/M/17/u.)

§ 2. Vastavalt NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrusele 15. sept. 1942 nr. 15/M/17/u tuleb linnades ja maal elutsevate kodanike kõrvalehoidumist mobiliseerimisest alaliseks tööks käitistesse või ehitustöödele nende elukoha järgi või muus kohas neil juhtudel, kui sarnane mobiliseerimine viiakse läbi Riigikaitse Komitee või NSVL RKN vastava määruse põhjal, kvalifitseerida analoogia alusel 13. veebr. 1942. a. seadluse järgi.

Olemasolevate andmete järgi rahvakohtud, otsustades sellistes asjades karistada sunduslikele töödele saatmisega, määravad need tööd süüdimõistetud elukoha järgi. Sellepärast otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum täienduseks oma määrusele 15. sept. 1942 nr. 15/M/17/u anda kohtutele järgmise juhatus:

Silmas pidades, et karistuse kandmine süüdimõistetud elukoha järgi neil juhtudel, kus see on määratud kõrvalehoidumise eest mobilisatsioonist mõnda

¹⁾ NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 19. septembrist 1942 on määratud, et mobiliseerimisele töötamiseks tootluses ja ehitustöödel kuuluvad naisisikud kuni 50 aasta vanuseni.

²⁾ Vt. lisa nr. 11.

muusse kohta, takistab mobiliseerimise õigeaegset teostamist ja arvesse võttes, et karistuse kandmine sunduslike tööde näol ei või olla asjaoluks, mis vabastaks ajutiselt või täielikult mobilisatsioonist, tuleb karistus sunduslike tööde näol ülaltähendatud juhtudel määrata mitte süüdimõistetud elukoha, vaid töökoha järgi, kuhu süüdimõistetud oli või pidi saama määratud mobilisatsiooni korras. (NSVL ÜK. Pl. määr. 11. nov. 1943, nr. 21/M/15/u.)

Lisa 11.

NSVL ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 13. VEEBRUARI 1942. a. SEADLUSE „SÕJAAJAKS TÖÖVOIMELISTE LINNAELANIKE MOBILISEERIMISE KOHTA TÖÖTAMISEKS TOOTLUSES JA EHITUSTÖÖDEL”
§ 3 p. b MUUTMISE KOHTA.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 7. augustist 1943.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1943, nr. 30.)

1. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 13. veebruari 1942. a. seadluse „Sõjaajaks töövoimeliste linnaelanike mobiliseerimise kohta töötamiseks tootluses ja ehitustöödel” § 3 punkt b muutmiseks määrata, et mobilisatsioonist vabastatakse:

naisisikud, kes omavad rinnalapsi;

naisisikud, kes omavad alla 4 aasta vanuseid lapsi, juhul, kui puuduvad teised perekonnaliikmed, kes kindlustaksid nende eest hoolitsemise.

2. Alla 8 aasta vanuseid lapsi omavate naisisikute mobilisatsiooni ja tööle suunamist toimetada tingimusel, et ettevõtete ja ehitustööde juhid annavad kasutada mobiliseeritavate naistöiliste laste jaoks lastesõimi ja lasteaedu juhul, kui puuduvad teised perekonnaliikmed, kes kindlustaksid nende eest hoolitsemise.

Lisa 12.

AMETIKOOLIDE, RAUDTEEKOOLIDE JA VABRIKUTE-TEHASTE ÕPPEKOOLIDE ÕPILASTE VASTUTUSE KOHTA DISTIPLIINI RIKKUMISE JA OMAVOLILISE KOOLIST LAHKUMISE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 28. detsembrist-1940.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 1.)

Ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilasi karistatakse omavolilise koolist lahkumise, samuti koolidistsipliini süstemaatilise ja raske rikkumise eest, mis tõi endaga kaasa koolist väljaheitmise — kohtuotsusel kinnipidamisega töökolooniates tähtajaga kuni 1 aastani.

§ 1. Sõjatööstuse ettevõteteis töötavad alla 16 aasta vanused alaealised õpilased võrrutatakse omavolilise lahkumise suhtes ettevõteteist ametikoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilastega ja nende suhtes tuleb kohaldada analoogia alusel NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 28. detsembrist 1940. a. seadlust „Ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilaste vastutuse kohta distsipliini rikkumise ja omavolilise koolist lahkumise eest”. (NSVL ÜK Pl. m. 1. aug. 1942, nr. 14/M/10/u.)

§ 2. Vt. § 10 lisa 5 juurde.

VASTUTUSE KOHTA NSVL ORDENITE JA MEDALITEGA NING RINNAMÄRKIDEGA EBASEADUSLIKU AUTASUSTAMISE EEST, ORDENITE, MEDALITE JA RINNAMÄRKIDEGA OMASTAMISE EEST NING NENDE EDASIANDMISE EEST AUTASUSTATUD ISIKUTE POOLT TEISTELE ISIKUTELE.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 2. maist 1943.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1943, nr. 18.)

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 10. novembrist 1942. a. anti õigus rinnete, laevastikkude, armeede ning ilotillide juhatajatele, korpuste, diviiside, brigaadide ja polkude komandõridele autasustada NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi nimel NSVL ordenite ja medalitega ning rinnamärkidega Punaarmee ja Sõja-Merelaevastiku võitlejaid ja komandõre, kes on paistnud välja saksa röövvallutajate vastase võitluse rindel.

Vahepeal on leidnud aga aset NSVL ordenite ja medalite ning rinnamärkide kohta kehtivate seaduste rikkumised, nimelt faktid isikute ebaseaduslike autasustamise kohta, kes pole otseses vahekorras tegevväega ja laevastikuga, nagu see näiteks leidis aset 21., 20. ja 61. armees.

Peale selle on aset leidnud NSVL ordenite ja medalite ning rinnamärkide omastamise faktid, samuti autasustatud isikute poolt ordenite, medalite ning rinnamärkide teistele isikutele edasiandmise faktid.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Määrata, et süüdlased NSVL ordenite ja medalitega ning rinnamärkidega isikute autasustamises, kes pole otseses vahekorras armeega või laevastikuga, võetakse kriminaalvastutusele kui ametialase kuriteo eest ja karistatakse kinnipidamisega türmis 6 kuust kuni 2 aastani.
2. Süüdlasi ordeni, medali või rinnamärgi omastamises karistatakse kinnipidamisega türmis 2 kuni 3 aastani.
3. Ordeni, medali või rinnamärgi müügi või edasiandmise eest teisele isikule kingituse näol võetakse süüdlaselt ära autasu ning teda karistatakse kinnipidamisega türmis 1 kuni 3 aastani.
4. Ordeni, medali või rinnamärgi kandmine isikute poolt, kes ei oma selleks õigust, on karistatav kinnipidamisega türmis 6 kuust kuni 1 aastani.
5. Ametiisikuid, kes vastutavad ordenite, medalite ja rinnamärkide hoidmise eest (haiglates, staapides, kohtuasutistes jne.) ja kelle lohakuse tõttu leidsid aset ordenite, medalite või rinnamärkide riisumised, karistatakse kinnipidamisega türmis 1 kuni 2 aastani.

Lisa 14.

VASTUTUSE KOHTA PÕLETUSAINETE RIISUMISE EEST MASINA-TRAKTORIJAAMADES JA SOVHOOSIDES.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 23. juunist 1942.

(NSVL Ülemnõukogu Teataja 1942, nr. 26.)

Määrata, et isikud, kes on süüdi põletusainete riisumises masina-traktori-jaamades ja sovhoosides, tuleb anda kohtu alla ja rahvakohtu otsusel karistada kinnipidamisega türmis 3 kuni 5 aastani.

MATERJALE KOODEKSI ÜKSIKUTE PARAGRAHVIDE KOHTA.

§ 3.

§ 1. Vastavalt NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse § 1 alluvad kõik NSVL territooriumil asuvad isikud (peale eksterritoriaalsust kasutavate välismaa kodanike) nende poolt NSVL territooriumil toimepandud kuritegude eest kuriteo toimepanemise koha kriminaalseadusandlusele.

Vastavalt sellele määratakse ka kodanike vastutus, kes on toime pannud kuriteod praegu ajutiselt vaenlase poolt vallutatud kohtades või rindelähedases vööndis ja kes on evakueerunud neist kohtadest, kuriteo toimepanemise koha liiduvabariigi kriminaalseaduste alusel. Kohtuotsused nende kodanike asjus tehakse selle liiduvabariigi nimel, kelle territooriumil asja arutatakse. Kohtuotsuse põhististe osas tuleb viidata NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 1 ja selle liiduvabariigi kriminaalkodeksi eriosa vastavale paragrahvile, kelle territooriumil kuritegu toime pandi. (NSVL ÜK Pl. m. nr. 45/31/u 11. dets. 1941.)

§ 12.

§ 1. Kuritegevuse kiiremaks likvideerimiseks alaealiste keskel NSVL KTK ja RKN otsustavad:

1. Alaealisi alates 12 aasta vanusest, kes on süüdi varguste toimepanemises, vägivallas, kehavigastuste või vigastuste tekitamises, tapmises või tapmiskatses, võtta kriminaalkohtulikule vastutusele kõigi kriminaalkaristus-määrade kohaldamisega.

2. Isikuid, kes on süüdi alaealiste kihutamises või ahvatlemises osa võtnud kuritegudest, samuti alaealise sundimises tegutsema spekulatsiooniga, prostitutsiooniga, kerjamisega jms., — karistada türmiga mitte alla viie aasta. [NSVL KTK ja RKN määrus 7. aprillist 1935 (LSKK nr. 19, art. 155).]

§ 2. Alaealisi, alates kaheteistkümne aasta vanusest, kes on süüstatud tegude toimepanemises (rööbastele lahtikruvimises, rööbastele mitmesuguste asjade panemises jne.), mis võivad tekitada rongiõnnetusi, võtta kohtulikule vastutusele kõigi kriminaalkaristusvahendite kohaldamisega. [NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadl. 10. dets. 1940 (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1940, nr. 52).]

§ 3. Määrata, et kuritegude eest, mis pole ette nähtud NSVL KTK ja RKN 7. aprilli 1935. a. määruses „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel” ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. detsembri 1940. a. seadluses „Alaealiste kriminaalvastutusest tegude eest, mis võivad tekitada rongiõnne-

tusi", alaealised võetakse kriminaalvastutusele alates 14 aasta vanusest. [NSVL Ülemnõukogu Pres. seadl. 31. maist 1941 (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1941, nr. 25).]

§ 4. NSVL prokuröri esitise ja NSVL Ülemkohtu 20. märtsi 1941. a. Pleenumi määruse põhjal NSVL Ülemnõukogu Presiidium konstateerib, et NSVL Ülemkohus alaealiste süüteoasjade läbivaatamisel, mis on ette nähtud NSVL KTK ja RKN 7. aprilli 1935. a. määruses „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel”, lähtub sellest, et alaealised võetakse kohtulikule vastutusele ainult neil juhtudel, kui nemad panid kuriteo toime tahtlikult.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium seletab, et selline NSVL KTK ja RKN 7. aprilli 1935. a. määruse „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel” kohaldamine NSVL Ülemkohtu poolt ei vasta seaduse tekstile, paneb maksma seaduses mitte ette nähtud kitsendused ja on vastuolus NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 6, millele vastavalt kriminaalvastutus tekib kuriteo nii tahtlikult kui ka ettevaatamatult toimepanemise juhtudel.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium paneb NSVL Ülemkohtule ette kohaldada NSVL KTK ja RKN 7. aprilli 1935. a. määrust „Võitlusabinõudest kuritegevusega alaealiste keskel” täpses kooskõlas seaduse tekstiga ja NSVL kehtiva kriminaalseadusandlusega.

Käesoleva seadlusega ei muudeta ära alaealiste kohta maksmapandud korda karistuse kandmiseks laste parandus-töökolooniates. [NSVL Ülemnõukogu Pres. seadl. 7. juulist 1941 (NSVL Ülemnõukogu Teataja nr. 32, 18. juulist 1941).]

§ 14.

§ 1. Asjades, milles toimetati juurdlust või eeluurimist, arvatakse KrK § 14 ettenähtud aegumistähtaegu menetluse peatamise hetkest neis asjus. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. maist 1927, prot. nr. 9.)

§ 2. Kui asjas, mis oli kohtu- ja uurimisorganite toimetuses, on kohtulik korras menetlus lõpetatud ja asi üle antud toimetamiseks administratiivkorras, arvatakse administratiivkaristuse määramise aegumise tähtaegu sellest hetkest, mil asi saadeti vastavasse administratiiv-asutisse. (VNFSV ÜK Pl. m. 7. veebruarist 1927, prot. nr. 3.)

§ 3. 1) NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandlus näeb ette kuritegude erivorme, mis pannakse toime mitte mingil teataval hetkel, vaid mis omavad vältavat iseloomu. Niisuguste kuritegude näideteks võivad olla: kuritahtlik riigimaksu mittemaksmine pärast maksutähtaja möödumist, mis kestab kuni uue otsuse tegemiseni ja sundkorras sissenõudmisele asumiseni (UNSV KrK § 58, VNFSV KrK § 60); tegelike sõjaväeteenistuse kohuste täitmisest või mobilisatsioonist kõrvalehoidumine (Riiklikkude kuritegude määrustiku § 18 ja 19); sõjaväelaste omavoliline lahkumine väeosast või teenistuskohast (Sõjaväeliste kuritegude määrustiku § 8 ja 9); kontrrevolutsioonilisest organisatsioonist osavõtmine (Riiklikkude kuritegude määrustiku § 11); valmistusel olevast või toimepandud kuriteost mitteteatamine (Riiklikkude kuritegude määrustiku § 12).

Seda liiki kuritegusid, mis kannavad nimetust vältavad, iseloomustab vältav kuritegelik seisund, s. t. teatava kuriteo koosseisu katkestamatu teostamine. See kuritegelik seisund võib järgneda kas mõne tegevuse tulemusena (omavoliline lahkumine) või tekkida seesuguste tegude mittetoimepanemise tõttu, mis

olid seaduse poolt ette kirjutatud kriminaalvastutuse ähvardusel. Vältavat kuritegu võib järelikult määrata kui tegevust, mis toob kaasa katkestamatult teostuva kuritegeliku seisundi või kui vältavat nende tegude mittetoimepanemist, mis seaduse alusel on nõutavad kriminaalvastutuse ähvardusel.

2) Väga sarnased vältavate kuritegudega on jätkuvad kuriteod, s. t. kuriteod, mis koosnevad reast samasugustest, ühise eesmärgi poole suunatud kuritegelikest tegudest ja mis oma kogumis moodustavad ühise kuriteo. Niiuguste kuritegude hulka kuulub näiteks raiskamine, kui see on toime pandud kättesaldatud raha väikeste summadena omastamise teel pikema aja jooksul, või kontrrevolutsiooniline sabotaaž, mis väljendub teatavate kohuste korduvast mittetäitmisest või nende kohuste tahtlikult hooletus täitmisest sihiga nõrgendada valitsusvõimu, kahjurlus ja majanduslik kontrrevolutsioon.

3) Nii vältavaid kui ka jätkuvaid kuritegusid iseloomustab kuritegelikkude tegude kestmine ja amnestia ning aegumise kohaldamisel tuleb nende kuritegude juures täpselt kindlaks määrata nende kuritegude algus ja lõpp.

4) Vältav kuritegu algab kuritegeliku seisundi tekkimise hetkest ja lõpeb selle seisundi lõppemise hetkel kas süüdlase enese tegevuse tagajärjel, mis on sihitud kuriteo lõpetamisele, või seesuguste sündmuste saabumise tagajärjel, mis takistasid kuriteo toimepanemist (võimuorganite vahelesegamine).

Seepärast amnestiat kohaldataksegi neile vältavatele kuritegudele, mis lõpesid enne amnestia andmist. Neile vältavatele kuritegudele aga, mis kestavad pärast amnestia andmist, amnestiat ei kohaldata.

Vältavate kuritegude suhtes arvatakse aegumistähtaegu kuritegeliku seisundi lõppemise hetkest.

5) Jätkuva kuriteo alguseks tuleb lugeda ühte kuritegu moodustavast mitmest samasugusest teost esimese teo toimepanemist ja lõpuks — viimase teo toimepanemise hetke.

Seega kohaldatakse amnestiat neile jätkuvatele kuritegudele, mis olid täielikult lõpule viidud enne amnestia andmist. Amnestiat ei kohaldata, kui üksainuski jätkuva kuriteo koosseisu kuuluv tegu pandi toime pärast amnestia andmist.

Ka aegumistähtaega arvatakse jätkuvate kuritegude suhtes viimase jätkuva kuriteo koosseisu kuuluva teo toimepanemise hetkest. (NSVL ÜK 23. Pl. m. 1929.)

§ 16.

§ 1. Neil juhtudel, kui kohus, tugeses KrK § 16, kohaldab üht või teist KrK paragrahvi analoogia põhjal, ei ole ta seotud sotsiaalse kaitse normiga, mis näidatud paragrahvis, mille analoogial ta määrab sotsiaalse kaitse vahendi. Neil juhtudel võib ta kohaldada KrK § 20 loetletud iga sotsiaalse kaitse vahendit, kuid mitte üle selle ülemmäära, mille analoogial kohus määrab sotsiaalse kaitse vahendi (VNFSV ÜK Pl. m. 15. juunist 1925, prot. nr. 10.)

§ 17.

§ 1. Erinevus varjamise ja mitteteatamise vahel seisneb üldiselt järgmises: varjamise all tuleb mõista isiku niisuguseid tegusid, mille eesmärgiks on varjata kurjategijat või kuriteo jälgi. Seega varjaja peab tahtlikult midagi tegema kurjategija või kuriteojälgede varjamiseks avalikõiguslikke funktsioone

täitvate riigiorganite eest. Mitteteatamise sisu seisneb aga selles, et keegi, teades mingi kuriteo toimepanemisest, ei teata sellest vastavaile riigiorganitele. Teiste sõnadega, varjamine nõuab varjaja poolt teatavat aktiivsust toimepandud kuriteo suhtes, mitteteatamist iseloomustab aga isiku passiivne suhtumine kuriteosse. (VNFSV ÜK KrKK direktiivkirjast 1925, nr. 2.)

§ 20.

§ 1. Vt. § 2 § 28 juurde.

§ 23.

§ 1. Kõigil kohtuorganitel täpselt järgida NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25 ning seepärast vara konfiskeerimist karistusena määrata vaid siis, kui ses paragrahvis või paragrahvi lõikes, mille järgi süüdistatav süüdi mõisteti, oli konfiskeerimine sanktsioonina ette nähtud.

Kuritegude ümberkvalifitseerimisel kassatsiooni- või järelevalveinstantsis tuleb kohtuotsusega määratud konfiskeerimine tühistada kõigil neil juhtudel, kui KrK paragrahv (või paragrahvi lõige), mille järgi lõppeks süüdlase teod kvalifitseeritakse, ei näe ette vara konfiskeerimist, määrates ühtlasi konfiskeeritud vara tagasiandmisele. (NSVL Kohtu RK käskk. 1938, nr. 25.)

§ 2. Asumisele saatmine ja konfiskeerimine kui erandseadused ei kuulu laiendavale tõlgendamisele. Nii asumisele saatmist kui ka konfiskeerimist võidakse kohaldada vaid siis, ku nad on otseselt ette nähtud vastavas KrK paragrahvis või selle kohta eriti antud seadustes. (VNFSV ÜK Pl. m. 26. aprillist 1930, prot. nr. 6.)

§ 27.

§ 1. NSVL kodakondsuse kaotus võib toimuda:

a) kohtuotsuse põhjal — seaduses ettenähtud juhtudel;

b) NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi eriseadluse põhjal igal üksikjuhul. [NSVL Ülemnõukogu poolt 19. augustil 1938 vastuvõetud NSVL kodakondsuse seaduse § 7 (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1938, nr. 11).]

§ 28.

§ 1. NSVL ja liiduvabariikide kehtiva kriminaalseadusandluse poolt on võtluseks spionaaziga, kahjurlusega, plahvatuste, hukkumiste ja inimohvritega süütamiste organiseerimise katsetega ja muude diversiooniaktidega kehtima pandud kriminaalkaristusena — vabaduskaotus mitte üle kümne aasta, kõige raskemate riiklike kuritegude kohta aga — karistuse ülemmäär (mahalaskmine).

Edaspidise võitluse sihil seda liiki kuritegude vastu ja kohtuile nende kuritegude eest mitte ainult karistuse ülemmäära (mahalaskmise), vaid pikema-aegse vabaduskaotuse valimise võimaldamiseks NSVL Kesktäitevkomitee määrab:

1. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18 muutmiseks määrata kriminaalkaristusena vabaduskaotuse ülemmääraks 25 aastat.

2. Teha liiduvabariikide kesktäitevkomiteedele ülesandeks viia liiduvabariikide seadusandlus kooskõlla käesoleva määrusega. [NSVL KTK m. 2. oktoobrist 1937 (LSKK 1937, nr. 66, art. 297).]

§ 2. NSVL Ülemkohtule, liiduvabariikide ülemkohtuile, krai- ja oblastikohtuile, raudteede ja veetranspordi kohtuile ja sõjaväe tribunalidele anda õigus määrata kõige ohtlikumais kuritegudes süüdimõistetud isikutele vabaduskaotust türmina. [NSVL KTK ja RKN m. 8. augustist 1936, § 1 (LSKK nr. 44, art. 370); KrK § 20 märkus.]

§ 3. VNFSV, Uzbeki NSV, Turkmeeni NSV ja Tadžiki NSV kriminaal-koodeksid näevad ette minimaalse vabaduskaotuse tähtajana ühe aasta, NSVL Ülemkohtusse saabunud järelepärimiste peale selle kohta, kas on võimalik kohaldada veel lühemaid vabaduskaotuse tähtaegu ettevõtete ja asutiste juhtide poolt töödistsipliini kindlustamiseks abinõude elluviimiseks kõrvalekaldumise asjades, NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustas anda järgneva juhatuse:

Tunnustada otstarbekaks seda liiki asjades vabaduskaotuse kohaldamine tähtajaga alla ühe aasta.

Kohtuil järgida nende asjade arutamisel NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18, mis ei näe ette vabaduskaotuse minimaalset tähtaega. (NSVL ÜK Pl. m. 4. maist 1939.)

§ 4. Laiendada VNFSV KrK § 28 märkus ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid raudtee- ja veetranspordialal töötajatele, kes on karistatud vabaduskaotusega ilma valimisõiguste kaotuseta.

Määrata, et süüdimõistetud raudtee- ja veetranspordialal töötajad, kelle suhtes kohus leiab võimaliku olevat kohaldada käesolevat märkust, suunatakse kohtumääruse põhjal: kutsealised isikud, kes on kõlblikud sõjaväeteenistuseks — tegevväkke, teised aga — ettevõttesse, nende kasutamiseks ameteis ettevõtete juhtide äranägemisel.

Isikute suhtes, kes on süüdi mõistetud käesoleva märkuse kohaldamisega ja kes end on näidanud tublidena transporditöös, on — vastava ettevõtte juhi taotlusel — lubatav kohtuotsusega määratud karistusvahendist vabastamine või selle asendamine kergemaga. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 27. veebruarist 1942.)

§ 5. Vt. § 5 § 193¹ juurde.

§ 6. Kohtupraktikas tekkis küsimus võimalusest kohaldada NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 19² (VNFSV KrK § 28 märkus 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid) sõjaväekohuslaste suhtes, kes kuuluvad väeteenistusse kutsumisele või mobiliseerimisele Punaarmeesse või Sõja-Merelaevastikku.

Seoses sellega NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatuse:

Kriminaalkuriteo toimepannud isikute mõistmine vabaduskaotusele tähtajaga mitte üle kahe aasta ilma õiguste kaotuseta ei ole takistuseks nende väeteenistusse kutsumiseks või mobiliseerimiseks Punaarmeesse või Sõja-Merelaevastikku.

Neil juhtudel NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 19² (VNFSV KrK § 28 märkus 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid) kohaselt otsuse täitmine peatatakse otsuse teinud kohtu poolt kuni

süüdimõistetute tagasitulekuni Punaarmeest või Sõja-Merelaevastikust. (NSVL ÜK Pl. m. 22. jaan. 1942, nr. 2/3/u.)

§ 7. Täienduseks oma otsusele 22. jaanuarist 1942.a. nr. 2/3/u otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum anda kohtutele järgmise juhatause:

Ilma õiguste kaotuseta vabaduskaotusliku kohtuotsuse täitmise sõjaajal isikute suhtes, kes kuuluvad kutsealustena või mobiliseerimisele tegevväkke, võib kohus edasi lükata, süüdimõistetute suunamisega tegevväkke, olenemata määratud karistuse tähtajast. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 19² (VNFSV KrK § 28 märk. 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvid) kohaselt. (NSVL ÜK Pl. m. 26. juulist 1943. nr. 14/M/8/u.)

§ 8. NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatause:

Isikute suhtes, kes on süüdi mõistetud VNFSV KrK § 28 märkus 2 kohaldamisega ja kes on vabastatud tegevväest, saadud invaliidisuse tõttu, võib kohus, arvestades Isamaasõja invaliididele varem määratud karistuse rakendamise ebaotstarbekohasust, ka väejuhatause taotluse puudumisel, teha süüdimõistetute enda avaldusel või prokuröri taotlusel määruse karistusest täieliku vabastamise või vabaduskaotusliku karistuse asendamise kohta tingimisi karistusega samaks tähtajaks.

Sarnase määruse võib teha otsuse teinud kohus või vastav kohus süüdimõistetute elukoha järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 23. septembrist 1943, nr. 18/M/14/u.)

§ 9. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimest lõiget.

§ 10. Sõjaajal sõjaväelisest arvestusest kõrvalehoidumise eest vabaduskaotuslike karistuste määramisel ilma õiguste kaotuseta VNFSV KrK § 193^{10a} ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi isikutele, kes kuuluvad väeteenistusse kutsumisele või mobiliseerimisele, on kohus õigustatud, kohaldades VNFSV KrK § 28 märkust 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve, otsuse täitmise edasi lükkama kuni sõjategevuse lõpuni, lähetades süüdimõistetute tegevväkke. (NSVL ÜK Pl. m. 1. augustist 1942, nr. 14/M/12/u.)

§ 11. Summade kättenõudmisest isikult, kes on süüdi tunnistanud riisumistes, raiskamistes, puudujääkides ja kuritarvitustes juhul, kui otsuste täitmine on peatatud süüditunnistatu lähetamisega tegevväkke.

NSVL ÜK Pl. otsustab anda kohtutele järgmise juhatause:

Juhul, kui mainitud asjades kohaldatakse otsuste täitmise peatamist süüditunnistatu lähetamisega tegevväkke, on kohtul õigus, olenevalt konkreetsetest asjaoludest, seisma panna tekitatud kahjude tasumiseks väljamõistetud summade kättenõudmist. (NSVL ÜK Pl. m. 13. aprillist 1944, nr. 6/3/u.)

§ 12. VNFSV KrK § 193⁷ p. g (ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide) kohaselt deserteerimine sõjaajal toob kaasa mahalaskmise ühes vara fiskeerimisega. Kuid neil juhtudel, kui kohus, asja konkreetsetest andmetest lähtudes, kergendavate asjaolude puhul (nagu näiteks süüaluse kahetsus, ilmumine süütunnistamisega, omavoliline äraolek kuigi üle ööpäeva, kuid võrdlemisi lühikeseks ajaks jne.) tunnistab otstarbekohasemaks

lähendada süüalune rindele, on ta õigustatud, kohaldades VNFSV KrK § 51 ja § 28 märkust 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve, määrama karistusena pikemaajalise türmis kinnipidamise ilma õiguste kaotuseta, otsuse täitmise edasilükkamisega kuni sõjategevuse lõpetamiseni ja süüdimõistetu lähendamisega tegevväkke.

Tähendatud otsuste laienevad täielikult tagajärjed, mis on ette nähtud VNFSV KrK § 28 märkuses 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavates paragrahvides. (NSVL ÜK Pl. m. 22. aprillist 1942, nr. 8/M/1/u.)

§ 29.

§ 1. Kui süüdlasele määratakse asumisele saatmine sotsiaalse kaitse peavahendina, siis eelvangistuse aeg loetakse asumisele saatmise aja hulka (päev päeva ette). (VNFSV ÜK Pl. m. 26. veebruarist 1931, prot. nr. 2.)

§ 2. Enne otsuse tegemist kohtumääruse põhjal vaimuhaiguste ravilas järelevaatusel oldud aeg tuleb KrK § 29 põhjal sotsiaalse kaitse vahendi määramisel arvesse võtta. (VNFSV ÜK Pl. m. 18. jaanuarist 1926, nr. 1.)

§ 3. Kui otsus, mille järgi kohtualune oli paranduslikud tööd juba ära kandnud, tühistatakse pehmuse tõttu, siis asja teiskordsel arutamisel sotsiaalse kaitse vahendit määrates peab kohus arvestama tähendatud kohtuotsuse põhjal kohtualuse poolt ära kantud paranduslikke töid ja vastavalt sellele määrama temale lõpliku sotsiaalse kaitse vahendi. (VNFSV ÜK Pl. m. 3. veebruarist 1932, prot. nr. 1.)

§ 30.

§ 1. 1. Vastavalt NSVL KTK Presiidiumi määrusele 27. märtsist 1933 töölised, teenistujad ja kolhoosnikud kannavad neile määratud paranduslikke (sunduslikke) töid reeglipäraselt oma töö- või teenistuskohas. Kui kohus, määrates süüdlasele sotsiaalse kaitse vahendina paranduslikke töid kuni kuue kuuni, loeb erandina üldreeglit tarvilikuks lasta süüdimõistetut need tööd ära kanda mitte oma töö- või teenistuskohas, siis ta peab selle otsuses põhista-
tult ära tähendama.

Ühes sellega kohus, tehes töö- või teenistuskohas kantavate kuni kuue-kuiste paranduslike tööde määramise otsuse, võib teha lisamääruse süüdimõistetu ümberpaigutamise kohta vähemvastutavale tööle või ametisse.

Kui kohus määrab süüdimõistetule paranduslikke töid üle kuue kuu ja peab seejuures tarvilikuks, et need tööd kantakse ära mitte oma töö- või teenistuskohas, siis peab kohus otsuses selle eriti ära tähendama. Selle äratähdenduse puudumisel kantakse tööd ära töö- või teenistuskohas. Ka sel juhul võib kohus asja huvides teha lisamääruse süüdimõistetu ümberpaigutamise kohta vähemvastutavale tööle või ametisse.

Töö- või teenistuskohas kantavaile paranduslikele töödele mõistmise otsus, olenemata nende tähtsusest, ei takista mingil juhul ettevõtte või asutise administratsiooni, kus süüdlane töötab, teda paigutamast teisele tööle või vallandamast vastavalt kehtivale tööseadusandlusele

2. Kui paranduslikke töid määratakse isikuile, kes on valitavas ametis, siis saadab kohus ära kirja oma otsusest valimist toimetanud organisatsioonile

või kollektiivile. Viimaseist on leib süüdimõistetud edasijätmine valitavasse ametisse või sealt ärakutsumine.

3. Paranduslike tööde määramisel vastutavatele juhtivatele töötajatele võib kohus täiendavalt arutada küsimust, kas on võimalik või mitte jätta töötajat tema töökohale, ning vastavalt VNFSV KrK § 23 ja 37 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaile paragrahvdele ühendada teatavaks ajaks töölt kõrvaldamise lisavahendina sotsiaalse kaitses peavahendiga.

Kui kohus seda lisavahendit ei määra, siis on ta kohustatud saatma oma otsusest ärakirja vastavaile asutistele ja organitele, kellest on leib vastutava töötaja töölt kõrvaldamine või tööle jätmine.

4. Kohtud peavad saatma oma otsuseist ärakirjad nende ettevõtete ja asutiste administratsioonile ja ühiskondlikele organisatsioonidele, kus süüdlased kannavad neile määratud paranduslikke töid, tuletades neile meelde nende kohustust korraldada eriti hoolas valve süüdimõistetute töö järele ja juhtides tähelepanu sellele, et administratsioon koos ühiskondlike organisatsioonidega võib süüdimõistetud eeskujuliku lööktöö puhul taotleda kohtu kaudu süüdimõistetud vabastamist edaspidisest otsuse kandmisest. (NSVL ÜK Pl. m. 1933.)

§ 2. Kui üle ühe kuu väljapoole alalist elukohta paranduslikele töödele mõistetakse isik, kes on lapse ainus vanem, siis peab kohus otsuses ära tähendama, et see süüdimõistetud on kohustatud tööd ära kandma oma lapse elukohas. [VKTK ja VNFSV RKN 10. novembri 1934. a. määruse § 4 (VSKK nr. 40, art. 252).]

§ 3. Kui üldalustel paranduslikele töödele mõistetud isikud paranduslike tööde kandmisest kuritahtlikult kõrvale hoiduvad, võivad kohtud vastavalt VNFSV Paranduslike tööde koodeksi § 26 ja teiste liiduvabariikide paranduslike tööde koodeksite vastavaile paragrahvdele nende isikute suhtes asendada paranduslikud tööd vabaduskaotusega tähtajaks, mis ei või ületada paranduslike tööde tähtaega.

Seesuguse asendamise teostab kas otsuse teinud kohus või otsuse täitmise koha kohus VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi § 461 ja 462 ning teiste liiduvabariikide kriminaalprotsessi koodeksite vastavais paragrahvdes ettenähtud korras. (NSVL ÜK Pl. m. 23. septembrist 1939.)

§ 4. Isikud, kes on mõistetud paranduslikele töödele töölt puudumise eest, kaotavad oma katkestamata tööstaaži antud ettevõttes või asutises, samuti kaotavad nad õiguse ajutise töövõimetuse abiraha saamisele 6 kuu jooksul, arvates kohtuotsuse tegemise päevast.

Nende isikute tööraamatusse tehakse sissekanne: „katkestamata tööstaaži arvatakse 19... aastast”. [UAÜKN määrus „Töölt puudumise eest paranduslikele töödele mõistetud isikute katkestamata tööstaaži arvestamise korra ja ajutise töövõimetuse abiraha saamise õiguse kaotuse kohta”, kinnitatud NSVL RKN poolt 17. septembril 1940. (LMKK 1940, nr. 24, art. 590.)]

§ 5. 1. Kui isik, kes mõisteti paranduslikele töödele töökoha järgi, vallandatakse enne karistuse ärakandmist ja 15 päeva jooksul peale vallandamist ei asu uuele töökohale, — tuleb teda selleks tähtajaks, mis jäi karistusest ära kandmata, saata paranduslikele töödele üldistel alustel, pidades palgast kinni kohtuotsusega kindlaks määratud osa.

2. Aega, mis on möödunud vallandamise päevast kuni uuele töökohale asumiseni või kuni saatmiseni paranduslikele töödele üldistel alustel, ei tule

arvata karistuse ärakandmise tähtaja hulka. (NSVL prokuröri, NSVL Kohtu RK ja NSVL SiseRK käskkiri 13. märtsist 1941, nr. 29/53/216.)

§ 6. Vt. § 3 § 49 juurde.

§ 7. Oma määrustega 31. oktoobrist 1940, nr. 41/21/u ja 12. juunist 1941, nr. 23/9/u, andis NSVL Ülemkohtu Pleenum kohtuorganitele juhise, et isikud, kes on mõistetud paranduslikele töödele nii töökoha järgi kui ka üldistel alustel, — juhul, kui need süüdimõistetud kutsutakse väeteenistusse Punaarmee või Sõja-Merelaevastikku, vabastatakse väeteenistusse kutsumise päevast arvates edaspidisest karistuse kandmisest. Ühes sellega andis Pleenum ülalloodud määruses 12. juunist 1941 juhise — lõpetada menetlus lõpetamata asjades isikute suhtes, kes on väeteenistusse kutsutud Punaarmee või Sõja-Merelaevastiku ridadesse, nende poolt enne teenistussekutsumist toimepandud kuritegude suhtes, kui nende kuritegude eest pole seaduses ette nähtud paranduslikest töödest raskemat karistust.

Saabunud järelepärimiste puhul NSVL Ülemkohtu Pleenum seletab, et ülaltähendatud NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrused 31. oktoobrist 1940 ja 12. juunist 1941 laienevad samuti isikutele, kes on astunud rahvaväkke. (NSVL Ülemkohtu Pl. m. 18. juunist 1941, nr. 29/12/u.)

§ 8. Paranduslike töid ei või kohaldada töövõimetutele ja alalist elukohta mitteomavatele isikutele. (VNFSV ÜK Pres. m. 3. maist 1932, prot. nr. 12.)

§ 9. Silmas pidades, et paranduslikele töödele mõistmisel on töötasust kinnipidamine karistuse oluline osa, tuleb nende kinnipidamiste suurus seaduses määratud piirides, s. t. kuni 25% — samuti kui karistuse tähtaeg — kindlaks määrata kohtuotsusega nii paranduslikele töödele töökohas kui ka paranduslikele töödele üldistel alustel mõistmisel. (NSVL Ülemkohtu Pl. m. 8. juunist 1942, nr. 11/M/3/u.)

§ 10. Vt. § 1 KrK eriosa V peatüki juurde.

§ 11. NSVL Kohtu RK, NSVL SiseRK ja NSVL Prokuratuur seletavad, et kõigil neil juhtudel, kui paranduslikele töödele mõistev otsus tühistatakse asja lõpetamisel süüteo koosseisu puudumise või süütõendite puudulikkuse tõttu, tagastatakse süüdimõistetule, kes antud karistuse järgi selle või teise karistuse tähtaja ära kandnud, tema töötasust otsuse täitmisel kinni- peetud summad täielikult.

Aluseks kinnipeetud summade tagastamisel on neil juhtudel kohtumäärus otsuse tühistamise ja asja lõpetamise kohta.

igasugused kahtlused ja vaidlused, mis tekivad selles küsimuses, lahendatakse VNFSV KrPK § 461 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavate paragrahvide korras kas selle kohtu poolt, kes tegi määruse asja lõpetamise kohta, või kohtu poolt otsuse täitmise koha järgi. (NSVL Kohtu RK, NSVL SiseRK ja NSVL prokuröri ringkiri 5. dets. 1936. a. nr. 109).

§ 31.

§ 1. Kuritegude kohta, mille toimepanemise eest keskmisse, vanemasse ja kõrgemasse juhtivasse koosseisu, üleajateenistuslikku nooremisse juhti-

vasse ja reameeste koosseisu kuuluvad isikud ning Töolis-Talupoegade Punaarmee sõjaliste õhujõudude koolide kursandid, samuti nende isikute perekonnad kaotavad õiguse riiklikule kindlustusele [VNFSV RKN m. 16. jaan. 1933 (VSKK nr. 5, art. 14).]

§ 36.

§ 1. Silmas pidades seda, et asumisele saatmist ei või kohaldada isikuile, kellest võib arvata, et nad hoiduvad kõrvale sotsiaalse kaitse vahendi kandmisest, tuleb tunnustada, et asumisele saatmine kui sotsiaalse kaitse peavahend ei või üldreeglina kohaldamisele tulla korduvalt karistatud isikuile ega retsi-divistidele. (VNFSV ÜK Pl. m. 26. septembrist 1931, prot. nr. 13.)

§ 2. Asumisele saatmise asendamisel vabaduskaotusega ei ole kohtul õigust ületada maksimaalse sanktsiooni piire, mis ette nähtud KrK paragrahvis, mille järgi süüdistus oli esitatud. (VNFSV ÜK Pres. m. 26.—27. veebruarist 1936, prot. nr. 9.)

§ 3. Vt. § 2 § 23 juurde.

§ 40.

§ 1. 25¹. Konfiskeerimisele ei kuulu:

a) süüdimõistetud ja tema ülalpidamisel olevate isikute riided, pesu, jalatšad, mööbel ja muud kodumajapidamisesemed;

b) süüdimõistetud isiklikuks kodukäsitööks ja käsitööks vajalikud tööriistad, samuti ka süüdimõistetud isiklikuks kutsetegevuseks tarvilikud riistad, iga liiki vahendid ja raamatud, kui kohus pole süüdimõistetult ära võtnud vastaval kutsealal tegutsemise õigust;

v) põllumajanduslik elus ja eluta inventar, samuti ka loomatoidu-tagavara — mõlemad töö-põllumajapidamiseks tarvilikus koguses, kusjuures üle selle koguse olevast talundi varast võidakse konfiskeerida ainult seda osa, mis kuulub kuriteo eest süüdimõistetud talundiliikmele ja mida on lubatud eraldada vastavalt kehtivatele eeskirjadele;

g) töö-põllumajapidamises järjekordseks külviks (sügiseseks ja kevadiseks) vajalik seeme ja kasvav vili, välja arvatud tööstuslikest puuvilja- ja juurviljaedadest saadav saak, kui nende aedade ekspluateerimine ei kannata tööiseloому;

d) maal süüdimõistetud perekonnale elamiseks vajalikud elu- ja kõrvalhooned, samuti põllumajapidamise lahutamatuks päraldiseks olevad hooned;

e) süüdimõistetud enese, tema perekonna ja tema ülalpidamisel olevate isikute isiklikuks tarvitamiseks kuue kuu kestel vajalikud toidu- ja kütteained;

ž) rahasummad käesoleva juhendi märkuses ettenähtud korras määratud suuruses;

z) osamaksud kooperatiiv-organisatsioonides. [15. juunil 1927 (LSKK 1927, nr. 35, art. 365); 4. juulil 1933 (LSKK 1933, nr. 42, art. 250).]

M ä r k u s 1. Konfiskeerimisele mittekuuluvate esemete arv ja liigid, vastavalt käesoleva paragrahvi p. a, b, g, e ja ž, määratakse liiduvabariikide seadusandlusega. [15. juunil 1927 (LSKK 1927, nr. 35, art. 365).]

Märkus 2. Kulakute majapidamistes ei kuulu konfiskeerimisele ainult see vara, mille peale ei või pöörata maksude sissenõudmist (märkus Maksude võtmise määrustiku § 17 juurde — LSKK 1929, nr. 71, art. 672). [12. septembril 1930 (LSKK 1930, nr. 47, art. 486).] (NSVL KTK poolt 31. oktoobril 1924 kinnitatud NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25¹ — LSKK 1924, nr. 24, art. 204 — ühes hilisemate muudatustega.)

NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25¹ (LSKK 1927, nr. 35, art 365) ja 17. septembril 1932 antud Maksude ja maksete sissenõudmise määrustiku § 19 (LSKK 1932, nr. 69, art. 410-b) muutmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu otsustavad:

1. Ainuisiklike majapidamiste poolt riiklike kohuslike naturaalandamite tähtjaks mittetäitmisel ja rahaliste maksete mittetasumisel pööratakse sissenõue kõigile ainuisiklike majapidamiste varadele, välja arvatud ainult maja, eluruumide kütmiseks tarvilikud kütteained, kantavad tali- ja suviriided, jalatõud, pesu ja muud kodumajapidamisemed, mis on vajalikud maksuvõlgnikule ja tema ülalpidamisel olevatele isikutele.

2. Ette panna liiduvabariikide valitsustele kooskõlastada oma seadusandlus käesoleva määrusega. (NSVL KTK ja RKN määrus 21. septembrist 1934 — LSKK 1934, nr. 48, art. 370.)

§ 2. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25 täpse mõtte järgi ei nõuta kohtult vara konfiskeerimise otsuses konfiskeeritava vara koosseisu või selle rahalise väärtuse täpset määramist, vaid tarvilik on ainult äratähendus „kogu või kohtu poolt määratud varaosa konfiskeerimise kohta”. (NSVL ÜK Pl. m. 1927.)

§ 3. Vara konfiskeerimise kohta käivate otsuste tühistamise ja asja lõpetamise puhul konfiskeeritud vara tuleb endisele valdajale natuuras tagasi anda.

Seejuures juhul, kui vara oli oksjonil juba ära müüdud, antakse ostjale tagasi selle vara eest makstud summa, kuna vara antakse endistele valdajatele. Kui vara ostsid oksjonil ametiisikud poolmuidu, siis alustatakse nende isikute vastu jälitamist administratiiv- või kriminaalkorras võimukuritarvituse pärast.

Üksikuil juhtudel, kui vara ei ole võimalik natuuras tagasi anda, peavad endised valdajad saama selle vara eest tõelise väärtuse kooperatiiv- või riigikaubanduslike hindade järgi. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. juulist 1930, prot. nr. 11.)

§ 42.

§ 1. Pleenumi määrust 26. jaanuarist 1931 oksjonil valesti äramüüdüd vara väärtuse tasumise küsimuse kohta laiendada ka rahatrahvi osas otsuse tühistamise juhule, kui süüdimõistetü vara ära müüdi trahvi sissenõudmiseks. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. veebruarist 1931.)

§ 2. Vt. § 3 § 40 juurde.

§ 44.

§ 1. Omakasu sihita toimepandud kuritegude (lohakus jt.) arutamisel võib kohus süüdimõistetuile panna teatud summade väljamaksmise kahju

heakstegemise korras ka neil juhtudel, kui kahju kannatanud riigiasutise, kooperatiivse või ühiskondliku organisatsiooni poolt ei ole esitatud hagi.

Kui riigiasutisele, kooperatiivsele või ühiskondlikule organisatsioonile on töötaja poolt selle või teise omakasulise tegevusega (raiskamine, riisumine jne.) kahju tekitatud, peab kohus kriminaalasja arutamisel kindlaks tegema omastatud või riisutud vara suuruse, kusjuures tal on õigus, hoolimata sellest, kas kahjustatud asutis või organisatsioon on hagi esitanud või mitte, kahju terves ulatuses välja mõista. Asja üleandmine tsiviilkohtule kahju suuruse kindlaksmääramiseks võib neil juhtudel erandlikult toimuda ainult siis, kui kogu kahju selgitamine kriminaalkohtus on seotud suurte raskustega ning aeglustab asja. (VNFSV ÜK Pl. m. 20. maist 1930, prot. nr. 7.)

§ 2. VNFSV TsK § 411 ei tule kohtutel kohaldada riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste ettevõtete ja organisatsioonide kaupade ja produktide riisumiste, puudujääkide ja kuritarvitamise asjades. Riigikaitse Komitee 22. jaanuari 1943. a. määruse ja Riigikaitse Komitee 22. mai 1943. a. korralduse alusel nõutakse riisutud või puuduolevate toiduainete hind süüdistelt sisse turuhindade järgi, tööstuskaupade hind aga kommertshindade järgi viiekordses suuruses, (NSVL ÜK Pl. 10 juunist 1943, nr. 11/M/6/u.)

§ 49.

§ 1. 1) NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 otsesest mõttest järeldeb, et sotsiaalse kaitse vahendi määramisel juhtudel, kui süüdistatava poolt toimepandud teos leidub ühtaegu mitme kuriteo tunnuseid (ideaalkonkurents), samuti kui süüdistatav on süüdi tunnustatud mitme üksiku kuriteo toimepanemises (reaalkonkurents), peab kohus vaatlema süüdistatava poolt toimepandud kuritegude kogumit kui süüdistatava isiku ohtlikkuse kõrgendatud astet iseloomustavat tervikut, mis annab kohtule õiguse kohaldada temale neid sotsiaalse kaitse vahendeid ja neis piires, mis on tähendatud selle seaduse paragrahvis, mille sanktsioonis sotsiaalse kaitse peavahendina on ette nähtud kõige karmim vahend.

2) Kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 ja liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaselt peab kohus ühtemoodi nii ideaal- kui ka reaalkonkurentsi juhtudel kvalifitseerima süüdistatava poolt toimepandud tegude kogumit lõplikul otsuse tegemisel paragrahvi järgi, mis näeb ette oma sanktsioonis kõige raskema sotsiaalse kaitse vahendi, ning hoolimata sellest, kas vastav vabariigi KrK nõuab sotsiaalse kaitse vahendi esialgset määramist iga kuriteo eest eraldi või mitte, võtma kaalumisele küsimuse, milline konkreetne sotsiaalse kaitse vahend, kõige karmim sotsiaalse kaitse vahendit ettenägevas paragrahvis toodud piires, tuleb määrata süüdimõistetule tema poolt toimepandud kogumi eest just selle paragrahvi järgi. Sel viisil kohtu poolt valitud sotsiaalse kaitse vahend jääb lõplikuks vahendiks.

3) Samast NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 järeldeb, et selles kindlaksmääratud sotsiaalse kaitse vahendi määramise korda tuleb kohaldada ainult neil konkurentsi juhtudel, kui ühegi konkureeriva kuriteo eest ei ole veel eraldi otsust olemas ja, järelikult, kui kohus arutab asja sisuliselt kõigi konkureerivate kuritegude suhtes.

4) Kuritegude konkurentsi juhtudel kõige raskemat sotsiaalse kaitse vahendit ettenägeva paragrahvi järgi sotsiaalse kaitse peavahendit määrates

on kohtul õigus liita sellele iga lisavahendit, sealhulgas ka konfiskeerimist, mis on ette nähtud teistes paragrahvides, mille järgi kvalifitseeruksid üksikud süüdimõistetud poolt toimepandud konkureerivad kuriteod. (NSVL ÜK 23. Pl. m. 1929.)

§ 2. Kui isik, kelle suhtes on olemas jõustunud, kuid veel täitmata kohtuotsus, paneb toime uue kuriteo, on kohtul õigus kas liita esimese otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendit tervelt või osaliselt uues asjas määratud sotsiaalse kaitse vahendiga või kohaldada süüdimõistetule ainult uues asjas mõistetud sotsiaalse kaitse vahendit, arvates esimese sotsiaalse kaitse vahendi uue vahendi sisse. Sotsiaalse kaitse vahendite liitmisel ei või vabaduskaotus kogusummas ületada kümnet aastat ja paranduslikud tööd — ühte aastat. Samad eeskirjad kehtivad isikute suhtes, kes kohtuotsuse järgi sotsiaalse kaitse vahendi kandmise ajal panid toime uue kuriteo, selle vahega siiski, et esimese otsusega mõistetud sotsiaalse kaitse vahendist võib kuuluda liitmisele ainult veel kandmata osa. (VNFSV ÜK Pres. m. 16. detsembrist 1933, prot. nr. 68.)

§ 3. Kohtupraktikas on üles kerkinud küsimus, kuidas tuleb määrata karistust kogumi järgi karistuste liitmise põhimõttel neil juhtudel, kui kogumis sisalduvate otsuste järgi on karistusvahendina määratud vabaduskaotus ja paranduslikud tööd.

Seoses sellega NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatus:

Neis liiduvabariikides, mille kriminaalkodeksid ei lahenda ülaltähendatud küsimust, karistuste kogum määratakse karistuste liitmise põhimõtte kohaldamise vajaduse juhul VNFSV KrK § 29 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaselt paranduslike tööde asendamise teel vabaduskaotusega, sel kombel saadud tähtaeg liidetakse vabaduskaotuse tähtajaga, mis on määratud teise selles kogumis sisalduva kohtuotsuse järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 22. jaanuarist 1942, nr. 2/4/u.)

§ 51 ja 53.

§ 1. 3. Juhtida kohtuorganite tähelepanu sellele, et NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadluse mõttest väljudes ei tule sotsialistliku omandi raiskajatele ja riisujatele ning huligaanidele kohaldada tingimisi süüdimõistmist ega karistust alla seaduses ettenähtud alammäära.

Teistes käesolevas määruses tähendatud asjus¹⁾ ei või neid vahendeid reeglina samuti mitte kohaldada, vaid seda võidakse teha ainult erandlike juhtudel, kusjuures otsuses tuleb tingimata ära tähendada motiivid, mille kohaselt tegi järeltuleva karistuse kergendamise vajaduse kohta. (NSVL ÜK Pl. määrusest 15. augustist 1940.)

§ 55.

§ 1. 1. Vastavalt kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ punktile v loetakse kohtulikult karistamatuiks isikud, kes ei ole toime pannud uut kuritegu teatava

¹⁾ See määrus käsitleb kohtupraktika puudusi sotsialistliku omandi riisumise, spekulatsiooni, huligaansuse ja ametialaste omakasuliste kuritarvituste asjade alal.

aja jooksul (kolme aasta jooksul — mitte üle kuuekuisele vabaduskaotusele või kergemale sotsiaalse kaitse vahendile mõistetud; kuue aasta jooksul — mitte üle kolmeaastasele vabaduskaotusele mõistetud) „arvates neile kohaldatud vastava sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmise lõpetamise päevast”. Viitest „kohaldatud” ja „ärakantud” sotsiaalse kaitse vahendile nähtub, et seadus arvestab tegelikult (vastavalt kehtivale seadusandlusele) kohaldatud sotsiaalse kaitse vahendit, mitte aga kohtu poolt esialgselt mõistetud sotsiaalse kaitse vahendit. Seepärast tingimisi enne tähtaega vabastamise kohaldamisel, mis (Kriminaalseadusandluse põhialuste § 38) seisneb kas edaspidisest otsuse täitmisest vabastamises või kohtu poolt määratud sotsiaalse kaitse vahendi kergemaga asendamises, tuleb karistust kustutada tähtaegu lugeda tegelikult kantud sotsiaalse kaitse vahendi järgi. Eriti sotsiaalse kaitse vahendi tähtaja lühendamisel tuleb karistust kustutada tähtaegu lugeda enne tähtaega vabanemise päevast ja sotsiaalse kaitse vahendi kergemaks ümberarvamise puhul — selle kergema vahendi ärakandmise päevast.

2. Samuti sotsiaalse kaitse vahendi tähtaja lühendamisel amnestia tõttu tuleb „kohaldatud” ja „ärakantud” vahendi all mõista mitte kohtu poolt enne amnestia rakendamist määratud sotsiaalse kaitse vahendit, vaid seda vahendit, mille määrab lõppeks amnestia. See järeldeb sellest, et amnestia on tagasiulatava jõuga erikriminaalseadus, mis kergendab sotsiaalse kaitse vahendeid teatavate õiguserikkujate liikide suhtes ja annuleerib seega kehtivate kriminaalseaduste alusel määratud sotsiaalse kaitse vahendid.

Seepärast karistust kustutavaid tähtaegu tuleb amnestia puhul arvata amnestiaga lühendatud sotsiaalse kaitse vahendite kandmise lõpetamise päevast, olenemata sellest, kas amnestiat kohaldatakse kohtulikus või mittekohtulikus korras (NSVL ÜK 27. Pl. m. 1929.)

§ 2. Kooskõlas NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ p. v tunnustatakse karistamatuits eriti isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus mitte üle 6 kuu või kergem karistus, kui nad 3 aasta jooksul, arvates karistuse ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 13 mõttest, milles karistusliigid on loetletud nende raskusastme järjekorras, selgub, et vabaduskaotuseta sunduslikud tööd (paranduslikud tööd) on vabaduskaotusega võrreldes kergem karistus. Seda järeldust kinnitavad ka VNFSV Kriminaalkoodeksi § 29 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad eeskirjad, mille kohaselt eelvangistuse arvestamisel 3 päeva paranduslikke töid loetakse võrdseks 1 päeva vabaduskaotusega. Ülaltähendatust järeldeb, et 1 aasta paranduslikke töid tuleb lugeda võrdseks 4-kuise vabaduskaotusega. Seetõttu tuleb karistatuse kustumise küsimuse lahendamisel kohtuil juhiseks võtta see, et kuni ühe aastani, viimane kaasa arvatud, paranduslikele töödele mõistetud loetakse karistamatuits 3 aasta möödumisel, arvates karistuse ärakandmise päevast, kui nad selle aja jooksul ei ole toime pannud uut kuritegu.

Ohes sellega otsustab Pleenum anda järgmise juhatause:

VNFSV Kriminaalkoodeksi § 55 ja Tadžiki NSV Kriminaalkoodeksi § 49, mis võtavad üle Kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹, on vastuolus viimasega: põhialuste § 10¹ seab karistatuse kustumise tingimuseks selles paragrahvis tähendatud aja jooksul ükskõik millise kuriteo mittetoimepanemise, kuna aga VNFSV ja Tadžiki Kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid seavad selise tingimusena vähemalt sama raske kuriteo mittetoimepanemise.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 20 on üleliidulisel seadusel, kui see erineb liiduvabariigi seadusest, eesõigus viimase ees, seepärast juhatab Pleenum, et karistatuse kustumise küsimuse lahendamisel peavad kohtud järgima NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ nõudeid, mille kohaselt karistatuse kustumine saabub kindlate tähtaegade möödumisel, kui süüdimõistetud ei pane nende tähtaegade jooksul toime ükskõik millist uut (mitte aga ainult vähemalt sama rasket) kuritegu. (NSVL ÜK Pl. m. 10. veebruarist 1940.)

§ 3. Isikuil, kes loetakse kohtulikult karistamatuiks (NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ (LSKK 1927, nr. 12, 122), VNFSV KrK § 55 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide põhjal, samuti isikuil, kes on loetud kohtulikult karistamatuiks üldise või osalise amnestia korras, on õigus ankeetides endiste karistuste kohta vastata: „Karistamata”. Mingisuguse vastutuse alla need isikud selle vastuse andmise eest langeda ei või. (NSVL Kohtu RK käskk. 1937, nr. 79.)

§ 58⁷.

§ 1. Arvestades seda, et kohtupraktikas on esinenud VNFSV Kriminaal-koodeksi § 58⁷, 58⁹ ja 58¹⁴ ning teiste liiduvabariikide vastavate paragrahvide ebaõige kohaldamise juhtumeid, NSVL Ülemkohtu Pleenum juhatab, et nende paragrahvide mõtte kohaselt võidakse neid kohaldada ainult neil juhtudel, kui asjaoludega on kindlaks tehtud, et kohtualune tegutses kontrrevolutsioonilisel sihil.

Ühenduses sellega lugeda kehtetuks kohtuorganite kõik seletused ja määrused, mis on vastuolus käesoleva seletusega, eriti NSVL Ülemkohtu 18. Pleenumi seletus 2. jaanuarist 1938 „Otsese ja kaudse tahtluse kohta kontrrevolutsioonilistes kuritegudes”. (NSVL ÜK Pl. m. 31. detsembrist 1938.)

§ 2. Iga laadi tegusid, mis takistavad metsatöötlemist ja parvetamist, nagu instrumentide, abinõude ja mehhanismide rikkumine, tahtlik avariide tekitamine, parvede teele jätmine, — neil juhtudel, kui need teod on kuritahtliku süstemaatilise või organiseeritud iseloomuga, kvalifitseeritakse KrK § 58⁷ järgi. Muudel juhtudel — KrK § 79 järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 14. aprillist 1943, nr. 16.)

§ 58⁸.

§ 1. Vt. lisa 2.

§ 2. Lööktööliste kui seesuguste tapmist ühenduses nende aktiivse tööga tööstuses tuleb kvalifitseerida KrK § 58⁸ järgi, kohaldades selles paragrahvis ettenähtud sanktsioone. (VNFSV ÜK Pl. m. 6. augustist 1931, prot. nr. 11.)

§ 3. Vt. § 1 § 73¹ juurde.

§ 58⁹.

§ 1. Vt. § 1 § 58⁷ juurde.

§ 58¹⁰.

§ 1. Juhtida kohtute tähelepanu KrK § 58¹⁰ laiendava kohaldamise absoluutsele lubamatusele. KrK § 58¹⁰ järgi tuleb kvalifitseerida ainult neid tegu-

sid, millel on selles paragrahvis ettenähtud otsesed tunnused ja millel on kontr-revolutsiooniline iseloom. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. detsembrist 1930, prot. nr. 16.)

§ 2. Vt. § 1 ja 2 § 73¹ juurde.

§ 58¹⁴.

§ 1. Vt. § 1 § 58⁷ juurde.

§ 2. Kooskõlas Riigikaitse Komitee määrusega 16. jaanuarist 1942 — sõjasaagilise vara äraandmise kohta, on kõik kodanikud, kes elavad Punaarmee poolt vabastatud asulates, kohustatud 24 tunni jooksul üle andma sõjaväeosadele, SiseRK organitele või kohalikele võimuorganitele, kuuluvuse järgi, kogu vaenlase poolt mahajäetud ja üleskorjatud tuli- ja külmrelvad, sõjamoona, gaasimaskid, vormirõivastise, jalanõud, inimeste ja hobuste varustise, autotranspordi, veovankrid, toidumooni, hobusemoona ja muu sõjalise vara, aga samuti vara, mis kuulus Punaarmee osadele, nõukogude ning ühiskondlikele organisatsioonidele ja eraisikutele ja mis on omastatud kodanike poolt saksa okupatsiooni ajal.

Relvad, sõjamoona, autotransport, veovankrid, vormirõivastis, varustis ja muu sõjaline vara tuleb üle anda sõjaväeosadele või SiseRK organitele, muu vara — kohalikele võimuorganitele.

Isikud, kes määratud tähtjaks tuli- ja külmrelvi ja sõjamoona üle ei anna, võetakse vastutusele VNFSV KrK § 182 järgi, üleandmisest kuritahtlikult kõrvalehoidumise juhul — VNFSV KrK § 58¹⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Isikuid, kes on süüdi relvade, sõjamoona, sõjalise vara rikkumises, samuti muu ülaltähendatud vara üleandmisest kõrvalehoidumises, karistatakse rahatrahviga kuni 3000 rublani või vabaduskaotusega kuueks kuuks, kuritahtliku rikkumise või vara üleandmisest kuritahtlikult kõrvalehoidumise juhtudel — võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 58¹⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

K ä s e n:

1. Sõjatribunalidel võtta eeltoodu kõrvalekaldumatuks juhiseks.
2. Ülaltähendatud kuritegude asjad arutada mitte hiljem kui kolme päeva jooksul pärast asja saabumist sõjatribunali. (NSVL Kohtu RK käskk. 26. jaanuarist 1942, nr. 6.)

§ 59².

§ 1. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 59³.

§ 1. Vägivallaga, tapmisega jms. teel riisumisi toimepanevatele või võimuorganitele relvastatud vastuhakkamist osutavate jõukude organiseerijatele ja aktiivseile ning ühiskonnaohtlikele osalistele tuleb kohaldada mahalaskmist, teistele osalistele — pikaajalist vabaduskaotust kaugelasuvates paranduslikes töölaagrites.

Kohtuile tuleb kõvendada repressiooni huligaansuse vastu, kohaldades kuritahtlikele huligaanidele vabaduskaotust. Nagu bandiite tuleb karistada neid eriti ohtlike huligaane, kes panevad toime kallaletungimisi üksipäini, kuid ühenduses tapmisega või võimuorganitele relvastatud vastuhakkamisega (vägivald, haavade tekitamised jne.), kvalifitseerides neid kuritegusid KrK § 16 ja 59³ järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 17. märtsist 1935, prot. nr. 14.)

§ 2. Vt. § 3 § 74 juurde.

§ 3. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 4. Vt. § 5 § 162 juurde.

§ 59³v.

§ 1. Kohtuis autotranspordi-alaste avariiasjade läbivaatamisel kõvendada võitlust kuritahtlike avarii tekitajatega. Kohuslikult kaaluda VNFSV KrK § 38 ja teiste liiduvabariikide vastavais paragrahvides ettenähtud lisakaristuse kohaldamise küsimust. (NSVL Kohtu RK käskk. nr. 60, 28. maist 1940.)

§ 2. Töödistsipliini rikkumise all, mis toob endaga kaasa transpordi alal töötajate vastutuse VNFSV KrK § 59³v ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, tuleb mõista igasugust transpordi alal töötajate töödistsipliini rikkumist, kui see tõi endaga kaasa või võis kaasa tuua VNFSV KrK § 59³v l. lõikes ettenähtud tagajärjed.

Seepärast ka transpordi alal töötajate ilma mõjuva põhjusega töölt puudumist või omavolilist töölt lahkumist, samuti mittekaines olekus tööl olemist, kui see töödistsipliini rikkumine tõi endaga kaasa või võis kaasa tuua tagajärgi, mis on näidatud VNFSV KrK § 59³v ja teiste liiduvabariikide KrK vastavates paragrahvides, tuleb kvalifitseerida nende KrK paragrahvide järgi, mitte aga NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse järgi. (NSVL Ülemkohtu Pl. m. 13. novembrist 1941, nr. 43/25/u.)

§ 3. Vt. materjale § 193¹ juurde.

§ 59⁴.

§ 1. 2. Kutsealused, kes on arvatud kutsekomisjonide poolt tegelikkus sõjaväeteenistusse ja kes hoiuduvad kõrvale ilmumisest rajooni sõjakomissari juurde lähetamiseks väeossa, võtta kriminaalvastutusele kui väejooksikuid VNFSV KrK § 193⁷ p. g (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuli 1940. a. seadluse redaktsioonis) ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käskkirjast — 19. veebruarist 1941, nr. 34/23.)

§ 59⁶.

§ 1. Raadiovastuvõtjate ja raadioülekande seadmete äraandmisest kõrvalehoidumise juhud, mis on ette nähtud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses 25. juunist 1941. a., — tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 14. juulist 1941. nr. 29/13/u.)

§ 2. Seoses saabuvate järelepärimistega kohalike õhukaitse reeglite ja korralduste rikkumise kvalifitseerimise üle NSVL Ülemkohtu Pleenum paneb ette järgida alljärgnevat:

1. Pimendamise ja teiste kohaliku õhukaitse abinõude kohta antud korralduste mittetäitmise eest maakohtades, mis on kuulutatud sõjaseisukorda, kohaldada NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 22. juuni 1941. a. seadluse „Sõjaseisukorra kohta” § 4 p. a.

2. Pimendamise ja teiste kohaliku õhukaitse abinõude kohta antud korralduste kuritahtliku rikkumise juhtudel maakohtades, mis on kuulutatud sõjaseisukorda, kohaldada VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve.

3. Juhtudel, kui käesoleva määruse p. 2 näidatud rikkumised olid suunatud vaenlasele kaasabi osutamiseks, kvalifitseerida neid rikkumisi VNFSV KrK § 58¹a ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi kui kodumaa reetmist. (NSVL ÜK Pl. m. 26. juunist 1941, nr. 25/10/u.)

§ 3. Vastavalt NSVL RKN 22. augusti 1941. a. määruse nr. 2000 „Rea linnade elanikkonna, riiklike, tarbijate ja kaubanduslike organisatsioonide poolt prismaliste binoklite üleandmisest Punaarmee tarvidusteks” § 5 isikud, kes ei anna määratud tähtjaks üle prismalisi binokleid, võetakse kriminaalvastutusele sõjaaja seaduse järgi.

Seoses saabuvate järelepärimistega ülaltähendatud NSVL RKN määruuses rea, selle määruse lisas loetletud, linnade jaoks ettenähtud prismaliste binoklite üleandmisest kõrvalehoidumise juhtude kvalifitseerimise üle otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum anda kohtutele järgmise juhatuse:

NSVL RKN määrusega 22. augustist 1941. a. nr. 2000 kindlaksmääratud prismaliste binoklite äraandmisest kõrvalehoidumise juhud tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 23. septembrist 1941, nr. 41/21/u.)

§ 4. Ühenduses saabuvate järelepärimistega seletame:

Kohtades, mis pole kuulutatud sõjaseisukorda, kuid kus kohuslik pimendamine ja teised kohaliku õhukaitse abinõud on kehtima pandud vastavate kohalike võimuorganite poolt — võtta süüdi nende eeskirjade mittetäitmises, vastutusele administratiivkorras kohalike võimuorganite poolt kehtima pandud sanktsioonide piires.

Eriti pahatahtlikel pimendamise ja teiste kohalike õhukaitse abinõude kohta antud korralduste rikkumisel võtta süüdlased kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri direktiivkiri 7. juulist 1941, nr. 17/67.)

§ 5. Asjade arutamisel teha täpset vahet kõrvalehoidumise juhtude vahel töökohustuse korras täidetavatelt ajutistelt töödelt (NSVL RKN määrus 10. augustist 1942, nr. 1353) ühelt poolt ja kõrvalehoidumiste vahel mobilisatsioonist alaliseks tööks ettevõtteis ja ehitustöödel (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 13. veebruarist 1942) teiselt poolt; kõrvalehoidumist töökohustusest kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, aga kõrvalehoidumist mobilisatsioonist alaliseks tööks ettevõtteis ja ehitustöödel — NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 13. veebruari 1942. a. seadluse järgi. (NSVL Kohtu RK käskk. 5. detsembrist 1942, nr. 115/L.)

§ 6. 1. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse põhjal 10. augustist 1942, nr. 1353 tuleb töökohustusele kutsutud isikute omavolilist lahkumist töölt vaadelda kui töökohustusest kõrvalehoidumist ja kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

2. Töökohustusele kutsutud isikute omavolilist töölt puudumist mõjuva põhjuseta tuleb kvalifitseerida kooskõlas NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 18. jaanuarist 1941 kinnitatud „Riiklike, kooperatiiv- ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töösisekorra näidisreeglite” § 26 — NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 teise lõike järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 24. detsembrist 1942, nr. 21/M/27/u.)

§ 7. 1. Juhul, kui kolhoositalud, ainuisiklikud majapidamised ja üksikute kodanike majapidamised ei täida põllumajanduslike toodete sundandami kohustust riigile, rahvakohus määrab Varumise Rahvakomissariaadi rajoonivoliniku avaldusel maksuvõlgnikele trahvi andmata produktide kuni kahekordses väärtuses, arvestades turuhinna järgi.

Olenemata sellest kuulub tähtjaks täitmata kohustuse osa kohtuotsusel sissenõudmisele natuuras ja vili, liha, kartul ja õlikultuuride seemned nõutakse maksuvõlgnikelt sisse vastuvaidlemata korras Varumise RK organite poolt, kusjuures vilja ja kartulite alal nõutakse ennetähtajaliselt sisse kogu aastase kohustuse täitmata osa.

Maksuvõlgade sissenõudmisel vastuvaidlemata korras lihaandamite alal ei või ära võtta ainukest lehma või lehma puudumisel ainukest mullikat, samuti kitse lehma puudumisel.

Kui Varumise RK organid teevad kindlaks, et võimatu on maksuvõlga natuuras sisse nõuda, nõutakse maksuvõlgnikult sisse kohtuotsuse järgi, olenemata trahvist, tähtjaks äraandmata produktide väärtus, arvestades turuhindade järgi.

2. Süüdlased korduvas või kuritahtlikus riigile põllumajanduslike toodete alal sundandamite mittetäitmisel võetakse, peale trahvi, mis neile käesoleva määruse § 1 põhjal määratakse, kriminaalvastutusele KrK § 59⁶ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL RKN 24. novembri 1942. a. määrusest nr. 1882.)

§ 8. Kodanike kõrvalehoidumist mobiliseerimisest teatavaks tähtjaks tööks turbatööstusesse, mis viiakse läbi Riigikaitse Komitee ja NSVL RKN määruste alusel, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁶ järgi. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri direktiivkiri 24. maist 1943, nr. AD—26/32.)

§ 59⁷.

§ 1. 1. Väljaastumised vähemusrahvustesse kuuluvate üksikute isikute vastu isiklike kokkupõrgete pinnal, kui need väljaastumised kannavad ainult isikliku solvamise iseloomu, kuuluvad kvalifitseerimisele KrK § 159 järgi.

2. Kui väljaastumised olid ühenduses huligaansusega, siis tuleb neid kvalifitseerida KrK § 74 järgi.

3. KrK § 59⁷ järgi tuleb kvalifitseerida ainult neid väljaastumisi, mis teadvalt on suunatud rahvusliku vaenu ja tüli tekitamisele.

4. On endastmõistetav, et tähendatud piiritlemine on näiteline ja et olevalt konkreetseist asjaoludest on võimalik kvalifitseerimisel kõrvalekaldu-

mine ühele või teisele poole. Ülemkohus juhib kohtute tähelepanu sellele, et klassivaenlane kasutab oma huvides rahvusliku ja usulise vaenu tekitamist ja see osutub üheks klassivõitluse viisiks. Neil juhtudel on kuriteol kontrrevolutsiooniline iseloom ja seda tuleb kvalifitseerida KrK § 59⁷ järgi. Seejuures aga Ülemkohus kriipsutab alla, et poliitiliselt on kahjulik ja lubamatu selle paragrahvi järgi kvalifitseerida isiklikul pinnal toimepandud vähemusrahvustesse kuuluvate üksikute isikute solvamisi, millel ei ole kontrrevolutsioonilist iseloomu ja mis üldse on toime pandud olukorras, mis kõrvaldab võimaluse pidada neid väljaastumisi poliitilist iseloomu omavaiks. Seetõttu neil põhjustel tuleb kohtuil eriti hoolikalt selgitada süüaluse sotsiaalset seisundit ja kuriteo toimepanemise olukorda. (VNFSV ÜK Pl. m. 28. märtsist 1930, prot. nr. 4.)

§ 2. Kooskõlas KrK § 58¹ tuleb pidada kontrrevolutsiooniliseks iga tegu, mis on sihitud proletaarse revolutsiooni rahvuslike saavutiste õõnestamisele või nõrgendamisele. Lähtudes sellest määratlusest tuleb tunnustada kontrrevolutsioonilisteks väljaastumisteks vägivalda ja ülbust vähemusrahvuste kallal, kui need on teostatud seesuguses olukorras ja seesuguste meetoditega, et olid sihitud proletaarse revolutsiooni rahvuslike saavutiste vastu. Ülemkohus on juba seletanud, et kuivõrd rahvusliku ja usulise vaenu ning tüli tekitamist kasutatakse klassivaenlase poolt oma huvides ja see osutub üheks klassivõitluse meetodiks, tuleb neile kuritegudele kohtu poolt vaadata kõige tõsisema suhtumisega ja karmide vastuabinõudega. Kuid teod, mis on ühenduses vähemusrahvustevastase seesuguse vägivallaga ja ülbusega, mis sihitud vähemusrahvustest töötajate elu ja vabaduse vastu ning faktiliselt võtavad ära nende õigusi, mis saavutatud revolutsiooniga, ületavad juba KrK § 59⁷ raame ja muutuvad kontrrevolutsioonilisteks kuritegudeks KrK § 58¹ järgi. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. aprillist 1931, prot. nr. 5.)

§ 59⁸.

§ 1. Riigilaenude obligatsioonidel numbrite võltsimist pettuslikult võitude kättesaamise sihil, kui need kuriteod on toime pandud organiseeritud salga või ka üksikute isikute poolt, kuid äritsemisena, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁸ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. Üksikuid võltsimisjuhtusid ilma äritsemiseta tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 169 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi vabaduskaotuse määramisega mitte alla kahe aasta. (NSVL ÜK 53. Pl. m. 1936. a.)

§ 59⁹.

§ 1. Kvalifitseeritud salakaubaveoks loetakse:

- a) esemete üleviimist tolliasutistest mööda minnes spetsiaalselt selleks otstarbeks määratud veovahendite kasutamisega;
- b) salakaubaesemete varjamist nende varjamiseks eriti kohandatud ruumides;
- v) salakaubavedu ühenduses tollidokumentide võltsimisega või esemete kohta dokumentide esitamisega, mis käivad teiste esemete kohta (23. jaanuarist 1930, LSKK nr. 4, art. 45);
- g) osavõtmist spetsiaalselt salakaubaveoga tegutsevaist organisatsioonidest;
- d) salakaubavedu relvastatud isikute poolt;

e) salakaubavedu ametiisiku poolt, kes vahetult on seotud tolliga, samuti ametiisiku poolt, kes salakaubaveo otstarbel võib kasutada oma teenistuslikku seisundit;

ž) salakaubavedu enam kui kahel korral kolme aasta jooksul, samuti teadvalt salakauba hoidmist, ülevadamist ja sellega kauplemist äritsemisena;

z) lõhkeainete ja relvade, sõjavarustise, õhusõidukite ja telegraafi ning raadiotelegraafi varade salakaubavedu ja annulleeritud väärtpaperite väljavedu;

i) valuuta- ja fondiväärtuste ebaseadusliku üle piiri väljaveoga, sisseveoga, ülesaatmisega ja üleviimisega tegutsemist äritsemisena (31. jaanuarist 1931 — LSKK nr. 6, art. 71). [NSVL Tõllikoodeksi § 166 (LSKK 1929, nr. 1, art. 2, ühes hilisemate muudatustega).]

§ 2. Salakaubavedu transpordivahenditega, millega võib ümber paigutada salakaupa suures koguses (näiteks vanker, hobune), olenemata sellest, kas need vahendid on eriliselt kohandatud või mitte, kui need aga olid määratud salakaubaveoks, tuleb kvalifitseerida KrK § 59⁹ järgi. Seejuures, kui tehakse kindlaks, et transpordivahendeid kasutati antud juhul eriti salakaubaveoks, tuleb neid kuritegusid kvalifitseerida KrK § 59⁹ järgi. Kui aga tehakse kindlaks, et transpordivahendid ei olnud määratud selleks sihiks ja et salakaubavedu vähesel määral kannab juhuslikku iseloomu (näiteks oma asjaajamissõidul tabatu vedas läbi äärmiselt vähesel määral riidekaupu jm.), siis tuleb tegu kvalifitseerida KrK § 83 järgi. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. maist 1927, prot. nr. 9.)

§ 60 ja 61.

§ 1. VNFSV KrK § 60 ja 61 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide põhjal võib maksude maksmisest, sundkindlustusmaksude tasumisest ja põllumajandustoodete sundandmisest riigile kõrvalehoidumise asjus algatada kriminaaljälitamist:

a) kohtu initsiatiivil, kes NSVL KTK ja RKN 11. aprilli 1937. a. määruse korras vaatab läbi küsimuse sundkorras sissenõudmise kohta; neil juhtudel kohus, kui ta avastab andmeid, mis tõendavad maksuvõlgniku poolt riigi vastu oma kohuste mittetäitmise kuritahtlikku iseloomu, teeb määruse asja üleandmise kohta prokurörile uurimiseks, olenemata sundkorras sissenõudmise kohta otsuse tegemisest;

b) vahetult prokurör: olenemata sellest, kas kohus 11. aprilli 1937. a. määruse korras on eelnevalt läbi vaadanud küsimuse sundkorras sissenõudmise kohta või ei ole ta seda teinud. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käsk. 20. märtsist 1940, nr. 26/36.)

§ 2. Kriminaalvastutusele tuleb KrK § 61 järgi üldreeglina võtta majapidamise juht. See ei võta aga võimalust üksikuil juhtudel vastutusele võtta majapidamise juhi asemel mõnda teist majapidamise liiget. Praktika tunneb juhtumeid, kus ühe või teise riikliku ülesande, koormatise jne. mittetäitmisel mängib otsustavat osa mitte majapidamise juht (vanaduse, haiguse, eemalviibimise jne. tõttu), vaid teised majapidamise liikmed, kes faktiliselt esindades ja juhtides majapidamist hakkavad aktiivselt vastu ja jätavad täitmata majapidamiskohused. Sellistel juhtudel peavad kohtud hoolikalt arutama asja ja selgitama isiku, kel tegelikult oli otsustav osa kohuse, ülesande jne. mittetäitmisel, mitte lastes end juhtida ainuüksi formaalsest majapidamise juhiks olemise faktist. (VNFSV ÜK Pl. m. 28. veebruarist 1930, prot. nr. 4.)

§ 3. 1. Kõrvalehoidumise eest NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 20. aprilli 1940. a. määruse „Abinõudest toornaha varumise parandamiseks” (LMKK 1940, nr. 10, art. 252) § 8, 9 ja 10 ettenähtud kohuslikust toornaha müügist riiklikele varumisorganisatsioonidele — trahvitakse kolhoositalusid, ainuisiklike majapidamisi, töölisi, teenistujaid, tööndus- ja kalastusartellide liikmeid ning invaliidide artellide liikmeid, samuti majapidamisi, mis ei ole kaasa tõmmatud liha kohuslikuks andmiseks, — vastavalt NSVL RKN määrusele 24. novembrist 1942, nr. 1882¹).

2. Riiklike ja kooperatiivettevõtete direktorid, kes vastu võtavad ümber-
töötamiseks toornaha NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 20. aprilli 1940. a. määruse § 19 ja 20 tähendatud tingimuste rikkumisega, kuuluvad vastutusele võtmisele VNFSV KrK § 109 ja 111 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Samuti kuuluvad vastutusele võtmisele VNFSV KrK § 109 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi kolhooside esimehed, kes annavad toornaha ümber-
töötamiseks NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 20. aprilli 1940. a. määruse § 19 nõudmiste rikkumisega. (NSVL ÜK Pl. m. 30. augustist 1941, nr. 38/19/u ja 29. juulist 1943, nr. 14/M/9/u.)

§ 62.

§ 1. Vt. § 2 § 111 juurde.

§ 64.

§ 1. Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 67 kohaselt määrata, et sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumises süüdiolavad isikud vastutavad järgmises korras:

Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 63 ja 64 ettenähtud sõjaväekohuslaste arvestuse eeskirjade mittetäitmise eest karistatakse majavalitsejat, komandanti või omanikku rahatrahviga kuni 100 rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsajaoskonna ülema poolt.

Hooletu hoidmise tõttu sõjaväepileti kaotamises süüdiolavaid sõjaväekohuslasi karistatakse rahatrahviga kuni 100 rublani. Trahvi määrab rajooni (linna) sõjakomissar.

Sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise ja sõjaväepileti kaotamise eest määratud rahatrahvi sissenõudmine pannakse Töölis-Talupoegade Miilitsa kohalikele organitele. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusest 30. juulist 1940. „Vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest”.)

§ 2. Vt. § 2 § 193¹⁰a juurde.

§ 68.

§ 1. Seoses saabuvate järelepärimistega üldisest kohuslikust sõjaväelise-
sest õppusest kõrvalehoiduvate kodanike kriminaalvastutuse kohta otsustab NSVL Ülemkohtu Pleenum anda kohtutele järgmised juhatused:

1) Vt. lisamat. § 59⁶ juurde, § 7.

1. NSVL kodanikud, kes Riigikaitse Komitee 17. septembri 1941. a. määrusele vastavalt kutsutakse kohuslikule sõjaväelisele õppusele, kuuluvad tähendatud õppusest kõrvalehoidumise eest kriminaalvastutusele võtmisele VNFSV KrK § 68 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, kusjuures kõrvalehoidumise eest süüdraskendavatel asjaoludel kohaldatakse KrK § 68 teist lõiget.

VNFSV KrK § 68 ettenähtud vabaduskaotust tähtajaga kuni kuus kuud võib kohaldada ilma paranduslike töödega asendamiseta — alustel, mis on väljendatud NSVL Ülemnõukogu Pleenumi määruuses 4. maist 1939.

2. Neis liiduvabariikides, mille KrK ei sisalda paragrahve, mis vastavad VNFSV KrK § 68 — 1. ja 2. lõikele, kohaldatakse süüdlastele kohuslikust sõjaväelisest õppusest kõrvalehoidumises analoogia alusel kriminaalkodeksi paragrahvi, mis näeb ette järjekordsest tegelikku väeteenistusse kutumisest kõrvalehoidumist.

3. Süüteoasju kohuslikust sõjaväelisest õppusest kõrvalehoidumises arutatakse kohtades, mis on kuulutatud sõjaseisukorda — sõjatribunalide poolt. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 22. juuni 1941. a. seadluse „Sõjaseisukorra kohta” § 7 p. g), testes kohtades — rahvakohtute poolt. (NSVL ÜK Pl. m. 11. oktoobrist 1941, nr. 42/22/u.)

§ 70.

§ 1. Vt. § 2 § 111 juurde.

§ 72.

§ 1. 28. Võltsimine, samuti ka võõra passiga või tunnistusega elamine või nende kasutamine toob kaasa kriminaalvastutuse VNFSV KrK § 72 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (10. septembri 1940. a. Passide määrustiku § 28 — LMKK nr. 24, art. 591.)

§ 73¹.

§ 1. Kindlustada karm repressioon stahhaanovlaste vastu sihitud kuritegelike rünnete asjus, kvalifitseerida neid kuritegusid olenevalt asja konkreetseist asjaoludest vastavalt KrK § 73¹ teise lõike, § 58¹⁰, 58⁸ jt. järgi.

Administratiiv-tehnilisse personaali kuuluvate isikute poolt stahhaanovliku liikumise arendamise kuritegelikku takistamist juhtudel, kui seda tehakse kontr-revolutsioonilistel sihtidel, kvalifitseeritakse KrK § 58⁷ või 58¹⁴ järgi, teistel juhtudel aga, olenevalt asja konkreetseist asjaoludest, — ametialaste kuritegude paragrahvide järgi (KrK § 109, 111 jt.). (VNFSV ÜK Pres. m. 28. novembrist 1935, prot. nr. 85.)

§ 2. Vt. 7. aug. 1932. a. seadust (lisa 2).

§ 74.

§ 1. 2. Määrata, et huligaansete tegude eest ettevõtteis, asutistes ja avalikes kohtades karistatakse üheaastase tühimiga, kui need teod oma ise-

loomu tõttu ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. aug. 1940. a. seadluse § 2.)

§ 2. 1. Kohtuil kõvendada surveabinõusid huligaanide — sotsialistliku ühiskonna desorganiseerijate suhtes.

Täielikult lõpetada paranduslike tööde ja veel kergemate karistuste kohaldamine VNFSV KrK § 74 teises lõikes ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvides ettenähtud kuritegude eest.

Mitte lubada kuritahtlike huligaanide tegude ümberkvalifitseerimist VNFSV KrK § 74 esimese lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

2. Liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtuil, krai-, oblasti- ja ringkonnakohtuil lõpetada kuriteo kvalifikatsiooni jõessejätmisel kuritahtliku huligaansuse eest rahvakohtu poolt määratud karistuste kergendamise kahjulik praktika.

3. Kooskõlas VNFSV KrK § 35 ja 36 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvidega kuritahtlikele huligaanidele lisakaristusena kohaldada üldreeglina asumisele saatmist või väljasaatmist.

4. Kui VNFSV KrK § 74 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi vastutusele võetud isikute teod sisaldavad raskemate kuritegude — banditism (grupiline huligaansus kallaletungimistega kodanikele ja neile haavade ning kehavigastuste tekitamisega jne.), raske kehavigastus jt. — tunnuseid, siis tuleb kohtuil saata asjad täiendavaks uurimiseks vastavate KrK paragrahvide tunnuste alusel. (NSVL Kohtu RK käskk. 29. juulist 1940, nr. 86.)

§ 3. Kohtuile ette panna mitte võimaldada kvalifitseerida KrK § 74 järgi huligaanide gruppide poolt toimepandud poliitiliste ja ühiskondlike abinõude vastu sihitud kuritegusid, või kuritegusid, mis on ühenduses lööktöölise, ühiskondlaste ja aktivistide peksmisega seoses viimaste ühiskondliku ja toodangulise aktiivsusega, ja kvalifitseerida neid kuritegusid KrK teiste vastavate paragrahvide järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 14. veebruarist 1935.)

§ 4. Vt. materjale § 51 ja 53 juurde.

§ 78.

§ 1. Isikud, kes omastavad ametist lahkumisel riiklike asutiste või ettevõtete puhtaid blankette pitsseriga, tuleb vastutusele võtta nagu dokumendi riisumise eest, analoogia põhjal KrK §-ga 78.

Eraisikud, kes saavad ebaseaduslikul teel puhtaid blankette pitsseriga, kuuluvad samuti vastutusele võtmisele sama paragrahvi järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 14.—15. maist 1935, prot. nr. 32).

§ 79.

§ 1. 1. Süüdlasi tahtlikus loomade võõral maal söötmises võtta kriminaalvastutusele KrK § 79 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkodeksite vastavate paragrahvide järgi.

2. Süüdlasi kolhooside või sovhooside külvide tahtlikus rikkumises loomade võõral maal söötmise teel, sihiga õonestada sotsialistlikku tootmist, võtta vastutusele NSVL KTK ja RKN 7. augusti 1932. a. seaduse alusel.

3. Asjad mittetahtlikus ja vähetähtsas loomade söötmisses võõral maal, kui see on toime pandud esmakordselt, anda arutamiseks maa-asula ühiskondlikele kohtuile või, kui võõral maal söötmine on toime pandud kolhoosnike poolt kolhoosis töötamise juures, anda arutamiseks kolhooside juhatustele Põllumajanduslikkude artellide põhikirja § 17 korras. (NSVL ÜK, NSVL Prokuratuuri ja Põllutöö RK ringk. 1935, nr. 354.)

§ 2. Tahtlik praagi varjamine tootmisprotsessis väljendub sisuliselt antud tööstuse kaupade või üksikute osade üleandmises või püüdes üle anda rikututena kõlblikkude näol. Säärased teod tuleb oma iseloomult võrrutada riigi või ühiskondliku vara tahtliku rikkumisega ja tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 79 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Neil juhtudel, kui sellised teod on toime pandud riigikaitselise tööstuse ettevõttele, tuleb neid tegusid kui selliseid, mis töid kahju või võisid tuua kahju NSVL riigikaitselisele asjale, vaadelda kui tegusid, mis on tekitanud riigile ränka kahju ja kvalifitseerida VNFSV KrK § 70 2. lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Käesolev määrus ei puutu halv kvaliteedilise, mittekompleksilise ja mittestandardse toodangu väljalaskmisesse, mida karistatakse NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. juuli 1940. a. seaduse järgi, mille põhjal kannavad vastutust ettevõtete direktorid, peainsenerid ja tehnilise kontrolli osakonna ülemad. (NSVL Ülemkohtu Pl. m. 10. apr. 1941, nr. 14/2/u.)

§ 3. Seoses kohtupraktikas tekkinud küsimusega NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab juhatada kohtuorganitele, et külvi ja viljasaagi tahtlikku rikkumist maadel, mis on antud asutistele ja ettevõtetele tööliste ja teenistujate jaoks kollektiivsete ja individuaalsete juurviljaaedade alla, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 79 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Neil juhtudel, kui need teod ei kandnud tahtlikkuse iseloomu või tekitasid tähtsusetut kahju, ei too need endaga kaasa kriminaalvastutust, vaid küsimus kahju tasumisest võib lahendatud saada tsiviilprotsessi korras. (NSVL ÜK Pl. m. 26. juunist 1942, nr. 12/M/4/u.)

§ 79¹.

§ 1. Riiklikusse tõuraamatusse sissekantud kõrgetoodangulise karja ja selle juurdekasvu tahtlik tapmine toob vastutuse kolhoosnikele ja ainuisklikele majapidajatele KrK § 79¹ järgi, sovhooside ja kolhooside ametiisikutele aga ametialaste kuritegude paragrahvide järgi. Kuritahtliku karjatamise juhul või karja massilisel hävitamisel ja hävimisel tuleb kohaldada 7. augusti 1932. a. seadust. (Kohtu RK ringk. 1935, nr. 52.)

§ 79².

§ 1. Ettevaatamatuse tõttu tulikahju teel sovhooside, kolhooside ja masina-traktorijaamade vara hävitamine, rikkumine ja vigastamine on sisult üheks sellesse varasse kuritegelik-hooletult suhtumise liigiks, ja analoogiliselt

traktorite ning põllumajanduslike masinate rikkumisele ja lõhkumisele peab see vastavatel juhtudel kaasa tooma kriminaalvastutuse VNFSV KrK § 79² kohaselt. (NSVL ÜK 33. Pl. m. 1931.)

§ 2. Laiendada KrK § 79² Maanteetranspordi Peavalitsusele¹⁾ kuuluvate teede ehitamisel ekspluateeritavate masinate (graiderite, rullide, kivipurustajate, gadronaatorite, asfalt-betoneerimise seadmete jne.) kõigile rikkumise ja lõhkumise juhtudele, kui see rikkumine ja lõhkumine on tingitud sellesse varasse kuritegelik-hooletust suhtumisest. (Kohtu RK ringk. 1931, nr. 76.)

§ 79³.

§ 1. Hobuste tahtlik surmamine, vigastamine või muu tegevus, mis tekitab hobuse lõppemise või viis hobuse töökõlbmatusse seisundisse, kui need teod on toime pandud ainuisiklike majapidajate poolt nende majapidamistele kuuluvate hobuste suhtes kuritahtliku sihiga, näiteks et kõrvale hoiduda kolhooside abistamisest tööga, riikliku voorikohustuse täitmisest jne., toovad kaasa vastutuse KrK § 79³ järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 26. — 27. oktoobrist 1933, prot. nr. 61.)

§ 79⁴.

§ 1. Kui kolhoosnike ja sovhoositöölise lohakuks ja hooletus sovhooside ja kolhooside karja eest hoolitsemisel ja selle hoidmisel omas süstemaatilist iseloomu ning tekitab kolhoosile või sovhoosile tähtsat kahju, tuleb süüdlased KrK § 16 alusel võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 79⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (VNFSV ÜK 50. Pl. m. 1935.)

§ 2. Kolhoosnike ja sovhoositöölise teod, mis tekitasid hobuse lõppemise või viisid hobuse töökõlbmatusse seisundisse, kvalifitseerida KrK § 79⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Kõigil süüdimõistmise juhtudel kuritegelik-hooletu hobuste kohtlemise eest, mis tekitab nende lõppemise või töökõlbmatuse — välja mõista süüdlastelt kahjutasu hobuse hinna kolmekordses väärtuses varumishindade järgi. (NSVL Kohtu RK direktiivkiri 18. maist 1943, nr. AD—24.)

§ 85.

§ 1. Metsa-alaseiks rikkumisteks, mida jälitatakse kriminaalkorras VNFSV KrK § 85 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide põhjal või mis toovad kaasa trahvi määramise kohtukorras, loetakse vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 2. augusti 1937. a. määruse nr. 1261 §-le 17:

a) kasvava või surnud metsa omavoliline raiumine, samuti ka metsaraiumispiletis või teistes metsamaterjalide valmistamiseks ja väljaveoks antud dokumentides tähendamata kohas, liikide alal ja kogustes metsa raiumine;

b) metsast nii juurelt maharaiutud kui ka tormi- ja tuulemurtud ning roisupuude riisumine, välja arvatud väikesed raiumised, mida teevad möödä-sõitjad teel juhtunud murdumiste hädavajalikuks parandamiseks;

¹⁾ Praegu Siseministeeriumi koosseisus.

- v) omavoliline vaigu- ja mahlalaskmine;
- g) puidu omavoliline töötlemine: tõrva põletamine, tõkati valmistamine, potaši tootmine, süte põletamine jne.;
- d) omavoliline heinaniitmine ilma vastava loata (piletita, orderita);
- e) noore metsa, metsakultuuride, istanduste ja loomulikult metsauuendamiseks määratud maa-alade rikkumine nii keelatud kohtades karjatamisega kui ka neis kohtades läbisõiduteede rajamisega, samuti ka nende maa-alade ümber ehitatud aedade rikkumine või hävitamine;
- ž) metsamaa-ala omavoliline juurimine, puhastamine või üleskündmine, laokohtade ehitamine ja hoonete püstitamine;
- z) eriseaduste ja sundmääruste alusel seatud tuletõrje-eeskirjadest mitte-kinnipidamine metsas. (NSVL Kohtu RK, NSVL Prokuratuuri ja NSVL RKN juures asuva Metsakaitse ja Metsaistanduste Peavalitsuse juhendist, kinnitatud NSVL RKN poolt 22. detsembril 1939 — LMKK 1940, nr. 2, art. 29.)

§ 86.

§ 1. Kui KrK § 86 ettenähtud kuritegu on toime pandud riiklikele kalatrustidele ja kolhoosidele kuuluvate tootmisvahenditega, siis tootmisvahendid arusaadavalt ei kuulu konfiskeerimisele, kuid neil juhtudel kohtud peavad üles tõstma riiklike kalatrustide ja kolhooside nende ametiisikute vastutusele võtmise küsimuse, kes võimaldasid nende tootmisvahendite mineku kohtualuste korraldusse. (VNFSV ÜK Pres. m. 29. juunist 1933.)

§ 87-a.

§ 1. 1. Keelata väljaspool linna piire kui ka selle piirides põllumajandusliku tähtsusega maade rendile andmine.

4. Käesoleva määruse andmisega keelatakse varem põllumajanduslikuks kasutamiseks jäetud maa eest rendimaksu võtmine igasugusel kujul. [NSVL KTK ja RKN määrusest 4. juunist 1937 (LSKK nr. 37, art. 150).]¹⁾

§ 2. § 87-a järgi kvalifitseeritakse ostu-müüki või eelmüüki, parandamist või kinkimist, pantimist, samuti igasuguse kasutamiseõiguse üleandmist viljapuude, viinamägede ja marjapöösastike peale, mis asetsevad linnade, töölisasulate, suvituskohtade ja kuurortide maadel. [VTKK ja RKN m. 6. septembrist 1930 (VSKK nr. 44, art. 529).]

§ 3. VNFSV Krminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid näevad ette töötstarbelise maakasutamise õiguste seadusvastast võõrandamist, s. t. kasutaja poolt selle õiguse loovutamist määramata ajaks või ajutiselt teiste isikute kasuks tasuta eest või tasuta. Käesoleval juhul on tegemist mitteomatava õiguse omavolilise omastamisega. See tõttu ei või tegusid, mis seisnevad kolhoosidele või sovhoosidele kuuluvate maade isiklikes huvides omavolilises kasutamises, kvalifitseerida VNFSV Kri-

¹⁾ Laiendatud maade kõrvalkasutuse viisidele metsades (LSKK 1937, nr. 76, art. 373).

minaalkoodeksi § 87-a ega teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. Neid tegusid tuleb kvalifitseerida järgnevalt:

a) kolhoosile või sovhoosile kuuluva maa omavolilist harimist isiklikes huvides tuleb kvalifitseerida kui omavoli VNFSV Kriminaalkoodeksi § 90 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi;

b) kolhoosile või sovhoosile kuuluvalt maalt omavolilist saagi koristamist isiklikeks tarveteks tuleb kvalifitseerida kui sotsialistliku omandi riisumist liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi, vastavail juhtudel — aga 7. augusti 1932. a. seaduse järgi;

v) kui käesoleva määruse p. 4 tähendatud teod on toime pandud võimuesindajate või kolhoosi või sovhoosi juhtivate ametiisikute loal, tuleb need isikud võtta vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. Isikud, kes teadvalt kasutasid seadusvastaseid lubasid, tuleb võtta vastutusele Kriminaalkoodeksi samade paragrahvide järgi; kui aga seadusvastaste lubade teadvalt kasutamise fakt puudub või ei ole tõendatud, siis vabastatakse nad kriminaalvastutusest;

g) nende võimuesindajate ja ametiisikute tegusid, kes andsid lubasid tähendatud seadusvastaste tegude toimepanemiseks kasusaamise motiividel või muudes isiklikes huvides, tuleb kvalifitseerida kogumilt VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi ja ametialaste kuritegude kohta käivate Kriminaalkoodeksi vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 3. aprillist 1940.)

§ 90.

§ 1. Vt. § 3 § 87-a juurde.

§ 92.

§ 1. § 92, mis näeb ette kohtuliku vastutuse manukate kõrvalehoidumise eest ainult uurimis- või kohtuorgani kutse korral, ei kuulu laiendavaale tõlgendamisele. Isikuid, kes hoiduvad kõrvale administratiiv-organite kutsest manukatena ilmumise kohta, võidakse vastutusele võtta ainult administratiivkorras vastavate sundmääruste piirides, kui seesugused on antud. (VNFSV ÜK Pl. m. 1. märtsist 1926, prot. nr. 4.)

§ 96.

§ 1. Silmas pidades, et reas liiduvabariikides ei ole ülemkohtud andnud kohtuorganitele mingeid juhatusi asutiste ametiisikute vastutuse kohta tööliskorrespondentide ja maa-asulakorrespondentide nimede avaldamise eest, kelle kirjad ja märkused ajalehtede toimetustest neisse asutistesse satuvad, NSVL Ülemkohus seletab, et ametiisikute tähendatud teod on kriminaalselt karistatavad ja neile tuleb vaadata kui avaldamisele mittekuuluvate juurdlus- või uurimisandmete või avaldamisele mittekuuluvate teadete avaldamisele. Vastavalt sellele tuleb tähendatud tegusid kvalifitseerida VNFSV KrK § 96 või 121 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK direktiivk. 1935. nr. 29.)

§ 1. Kohtu poolt korterite või tubade ostu-müügi fakti kindlakstegemisel vastavalt KrK § 98 sanktsioonile kuuluvad trahvimisele nii korteri või toa müüja kui ka ostja. Kui müüjaks või ostjaks on juriidiline isik (näiteks korteriühing, trust jne.), siis pannakse vastutus personaalselt juriidilise isiku esindajatele, kes sanktsioneerisid lepingu, ja rahatrahv nõutakse sisse isiklikest varadest. Rahatrahvi suuruse määrab kindlaks kohus olenevalt süüdiolivate isikute sotsiaalsest ja varalisest seisundist, kuid see ei või kummagi süüdimõistetud poole (ostja ja müüja) suhtes ületada viiekordset kokkulepitud sisseastumistasu, kusjuures viimase all mõistetakse ühekordset või ajatatud maksu, mille eest ostja sai endale ruumi, mitte aga temalt võetavat üürimaksu, kuigi ka see ületab seatud määra. (VNFSV ÜK Pl. m. 20. detsembrist 1926, prot. nr. 21.)

§ 2. Vt. § 2 § 87-a juurde.

§ 102.

§ 1. 1. Määrates karistuse tegude eest, mis on ette nähtud VNFSV KrK § 102 1. lõikes ja teiste liiduvabariikide KrK vastavates paragrahvides, peavad kohtud üldreeglina kohaldama vabaduskaotust, juhindudes sealjuures NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18, mille järgi vabaduskaotus on lubatud ka tähtajaga alla aasta.

2. Toitlus-tooraine kokkuostu kodupuskari valmistamise ja sellele järgneva edasiandmise sihil või kodupuskari kokkuostu samal sihil, samuti kodupuskari edasiandmist tähendatud tingimustel tuleb vaadelda kui spekulatsioonina ja karistada VNFSV KrK § 107 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

3. Neil juhtudel, kui asjas pole kindlaks tehtud esialgne tooraine või kodupuskari kokkuost, kuid edasiandmine ise toimus tunduvas ulatuses ja ilmselt taotles kasusaamise sihti, — tuleb säärased teod analoogia järgi kvalifitseerida kui spekulatsiooni ja nende eest karistada VNFSV KrK § 16 ja 107 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

4. Arvestades seda, et sõjaaja tingimustes administratiiv-trahvide kohaldamine pole ilmselt mitteküllaldane võitluseks kodupuskari valmistamisega, juhatada kohtutele, et kõigil kodupuskari valmistamise juhtudel tuleb asjad üle anda kohtutele läbivaatamiseks VNFSV KrK § 102 1. lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaldamisega analoogia järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 24. dets. 1942, nr. 21/m/25/u.)

§ 104.

§ 1. Kokaiini, morfiumi, oopiumi ja teiste uimastusainete edasiandmist äritsemisena tuleb kvalifitseerida KrK § 104 teise lõike järgi, mis otseselt näeb ette seesuguse kuriteo ja määrab karistuseks vabaduskaotuse kuni kolme aastani, ühes vara konfiskeerimisega.

KrK § 107 tuleb kohaldamisele ainult neil juhtudel, kui on olemas selles paragrahvis ettenähtud tähendatud ainetega spekulatsioonide tunnuseid (üles-

ostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil), samuti ka mittetöötavale elementidele, kes on paljastatud uimastusainete edasiandmises äritsemisena. (VNFSV ÜK Pres. m. 3. maist 1936, prot. nr. 22.)

§ 105.

§ 1. Vt. § 2 ja 3 § 107 juurde.

§ 107.

§ 1. NSVL KTK ja RKN 20. mai 1932. a. määruses kolhooside, kolhoosnike ja töötavate ainuisiklike talupoegade kaubanduse korralduse kohta varemate spekulatsioonivastaste määruste arendamiseks on määratud: „Mitte võimaldada erakauplejail magasinide ja poodide avamist ning igati välja juurida ülesostjaid ja spekulante, kes püüavad kasu saada tööliste ja talupoegade arvel”.

Silmas pidades seda, et vaatamata keelule on viimasel ajal sagenenud spekulatsioonijuhtumid, eriti spekulatsioon massiliselt tarvitavate esemetega, NSVL KTK ja RKN kohustavad ÜRPV-d, prokuratuuri ja kohalikke võimuorganeid tarvitusele võtma abinõusid spekulatsiooni väljajuurimiseks, kohaldades spekulantidele ja vahelkauplejatele kontsentratsioonilaagritesse paigutamist 5 kuni 10 aastani, ilma amnestia kohaldamise õigusega. [NSVL KTK ja RKN m. 22. augustist 1932 (LSKK nr. 65, art. 375).]

§ 2. 1. Panna ette NSVL kohtuorganitele kõrvalekaldumatult ellu viia NSVL KTK ja RKN 22. augusti 1932. a. „Spekulatsiooniga võitlemise määruse” nõuded, kvalifitseerides spekulantide tegusid VNFSV KrK § 107 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi ja täpselt kinni pidades seaduse eeskirjadest nii pea- kui ka lisakaristuse määramisel.

Kohtud on kohustatud hoolikalt selgitama kohtualuse isikut, kontrollima asjas olevaid tõendeid ja antud isiku spekulandiks tunnustamist põhjendama mitte oletustega, vaid konkreetsete faktidega, mis tõendavad 22. augusti 1932. a. seaduses ja liiduvabariikide KrK vastavais paragrahvides ettenähtud tunnuste olemasolu, nimelt põllumajandussaaduste ja massiliselt tarvitavate esemete ülesostmist ja edasimüümist kasusaamise sihil või ülesostmist edasimüümiseks samal sihil (spekulatsiooni).

2. Mitte lubada töötajate kohtu alla andmist nende süüdistamisel spekulatsioonis neile kuuluvate põllumajandussaaduste ja massiliselt tarvitavate esemete hoidmise ja müümise pärast, kui ei ole tõendatud nende saaduste ja esemete ülesostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil või nende ülesostmine edasimüügiks samal sihil.

3. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et VNFSV KrK § 105 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide mõtte kohaselt süüdimõistmine nende paragrahvide järgi võib toimuda vaid kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumisel, kui seejuures rikutud eeskirjades ei ole eriti ette nähtud jälitamist administratiivkorras.

Ühenduses sellega tunnustada lubamatuks VNFSV KrK § 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi süüdimõistmine ning seejuures otsuses viitamine kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumisele,

ilma et oleks konkreetselt näidatud, nimelt milliseid kauplemis-eeskirju süüdimõistetu poolt rikuti ja milles see rikkumine väljendus.

Tunnustada lubamatuks VNFSV KrK § 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide umbkaudne ja formaalne kohaldamine, nende paragrahvide järgi töötajate vastutusele võtmine ja süüdimõistmine ostetud asjade edasimüümise eest, kui see edasimüük omas juhuslikku ja vähetähtsat iseloomu; tarbe korral lõpetada säärased asjad VNFSV KrK § 6 märkuses ja teiste liiduvabariikide KrK ja KrPK vastavais paragrahvides toodud astustel.

4. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et on lubamatu võtta kriminaalvastutusele ja mõista süüdi kolhoosnikke ja kodukäsitöölisi nende majapidamise saaduste või kodukäsitööstuse toodete müügi eest, kui nad ei ole rikkunud kehtivaid kauplemiseeskirju või kui nende rikkumiste eest on ette nähtud vastutus administratiivkorras. Eriti juhtida tähelepanu sellele, et ei ole õige kodukäsitöölise süüdimõistmine VNFSV KrK § 99 ja 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi kodukäsitööstuste registreerimise eeskirjade sääraste rikkumiste korral, mille eest NSVL RKN määrusega 26. märtsist 1936, nr. 562 on ette nähtud vastutus administratiivkorras (kodukäsitööstuse pidamine ilma vastava registreerimistunnistusega, tööstusega tegelemine mitte kooskõlas registreerimistunnistuses tähendatud tingimustega, tööstusega tegelemine või oma tööstuse toodete müük väljaspool registreerimistunnistuses näidatud rajooni või linna jne.).

5. Panna ette kohtuorganitele ettevalmistavatel istungitel hoolikalt kontrollida uurimismaterjale VNFSV KrK § 107 ja 105 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavais paragrahvides ettenähtud kuritegudes, tagastades need materjalid uurimise puudulikkusel prokuratuuri- ja miilitsaorganitele täiendavaks uurimiseks ja lõpetades neis kriminaaljälitamise, kui kuriteo koosseis pole tõendatud.

Tähendada, et kohtute poolt kohtualuste õiguste rikkumine on lubamatu, ja juhtida kohtute tähelepanu vajalikkusele valjult kinni pidada kõigist seaduses ettenähtud protsessuaalseist normidest.

Esimese instantsi kohtute otsuste peale antud kaebusi ja proteste läbi vaatavate kohtute tähelepanu juhtida otsuste tühistamise ja asjade uueks läbivaatamiseks andmise vajalikkusele, kui on rikutud kohtualuste protsessiõigusi, ja ainult neil juhtudel, kui rikkumine ei olnud tõsiselt laadi ega võinud avaldada mõju otsuse õigsusele, jätta need otsused jõusse, kusjuures tuleb kohuslikult erimääruses juhtida kohtu tähelepanu sellele tema poolt lubatud rikkumisele; teatada vastavatele prokuröridele kõigist asjas avastatud süüaluste õiguste rikkumistest, mis on toimunud asja uurimisel. (NSVL ÜK Pl. m. 31. det. 1938.)

§ 3. 1. Kohustada kohtuid valjult täitma NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrust 31. detsembrist 1938 spekulatsiooniasjade kohta ja pidama spekulantidega otsustavat võitlust, kohaldades kohtualuste kohta, kelle süü spekulatsioon on kindlaks tehtud, karistusi täie valjusega, mis ette nähtud VNFSV KrK § 107 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkodeksite vastavais paragrahvides. VNFSV kriminaalkodeksi § 51 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkodeksite vastavad paragrahvid, mis annavad kohtule õiguse määrata karistust alla alammäära, võivad nende asjus kohaldamisele tulla ainult erandjuhtudel ja vastavalt nende paragrahvide nõuetele peab kohus tingimata otsuses ära tähendama niisuguse kõrvalekaldumise motiivid.

Teisest küljest peavad kohtud võtma juhtnööriks Ülemkohtu Pleenumi juhatusel 31. detsembrist 1938 põhjendamata süüdimõistmise lubamatuse kohta süüdistustes VNFSV KrK § 107 ja 105 ning teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi.

2. Kaubad spekulatsiooniasjades, mis spekulantidelt on ära võetud ja asja juurde lisatud asitõenditena, kuuluvad süüdimõistva otsuse tegemisel konfiskeerimisele riigi kasuks, mis tuleb otsuses ära tähendada; seejuures tuleb konfiskeerimisele kuuluvad kaubad otsuses üksikasjaliselt loetleda või teha viide asjas olevate kaupade aktile või nimekirjale. Peale selle on liiduvabariikide kohtud, kelle kriminaalkoodeksites on spekulatsiooni eest lisakaristusena ette nähtud vara täielik või osaline konfiskeerimine, kohustatud kõrvalekaldumatult kohaldama seda vahendit.

3. Kooskõlas VNFSV Kriminaalkoodeksi § 34 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvidega peab kohus spekulatsiooni eest vabaduskaotusele mõistmise korral kaalumisele võtma süüdimõistetult õiguste võtmise küsimuse.

4. Neil juhtudel, kui asjas ei ole kindlaks tehtud ülesostetavate toiduainete, manufaktuur- ja muude massiliselt tarvitavate kaupade edasimüümist kasusaamise sihil, samuti kui puuduvad otsesed tõendid (tunnistajate seletused, süüdistatava õigeksvõtt jne.) kaupade ülesostmise kohta edasimüümise sihil, kuid kui kohus, lähtudes kaudsetest tõenditest — kauba hulgast ja sortimendist, kokkuostetud kaupade vajalikkusest süüdistatavale ja tema perekonnale isiklikuks tarvitamiseks ja muudest asjaoludest, — jõuab järeldusele, et kaupade ülesostmine toimus kohtualuse poolt edasimüümiseks kasusaamise sihil, peab ta kvalifitseerima selle süüteo VNFSV Kriminaalkoodeksi § 19, 107 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi (NSVL ÜK Pl. m. 10. veebr. 1940.)

§ 4. 1. Prokuröridel järelevalvekorras süstemaatiliselt kontrollida seadusest täpset ja kõrvalekaldumatut kinnipidamist toiduainete ja tööstuskaupade kaartide väljaandmisel ja kasutamisel.

2. Spekulatsiooni eest toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega võtta vastutusele VNFSV KrK § 107 järgi.

3. Kuritarvituste eest toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega võtta süüdlased kriminaalvastutusele: eraisikud — VNFSV KrK § 169 teise lõike järgi, ametiisikud — VNFSV KrK § 109 järgi.

4. Uurimine toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega spekulatsioonide ja kuritarvituste asjades viia lõpule 3 päeva jooksul.

5. Kohtutel otsustada toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega spekulatsioonide ja kuritarvituste asjad mitte hiljem kui 5 päeva jooksul nende kohtusse saabumise momendist.

6. Kindlustada prokuröri järelevalve kohtu poolt nende kategooriate asjades tehtud otsuste ja määruste seaduslikkuse üle, selleks, et ebaseaduslike otsuste ja määruste peale viivitamatult protestid esitataks. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri direktiivkiri 25. juulist 1941, nr. AD/20/69.)

§ 5. Vt. § 1 § 102 juurde.

§ 1. Arvestades seda, et riiklikes ja kooperatiivseis ettevõtteis ja kolhoosides on valve õige korraldamine tähtsamaid abinõusid võitluses sotsialistliku omandi riisumise vastu, Ülemkohus juhib kohtuorganite tähelepanu riikliku ja ühiskondliku vara valvesse kuritegelikult suhtumise vastase võitluse kõvendamise vajadusele, milleks paneb ette:

1) Riiklike ja ühiskondlike asutiste ja ettevõtete ametiisikud, kes on süüdi vara vastavaks valveks või hoidmiseks abinõude tarvitusele mittevõtmises (valveks väljaantud vahendite mittekasutamine või ebaõige kasutamine, võitlusvahendite tarvitamata jätmine valvurite kohuste rikkumise, nagu logelemiseks või teistel motiividel oma valvekohalt lahkumise vastu, abinõude tarvitusele mittevõtmine valvuritele vajalike töötingimuste loomiseks, lohakas suhtumine arvepidamise ja aruandmise korraldusse, kuritegelikult kergemeelne suhtumine laohoidjate, valitsejate, laekurite, valvurite, valve-ala töötajate kaadri valikusse jne.), võtta kriminaalvastutusele vastavate ametialaseid kuritegusid käsitlevate paragrahvide alusel (KrK § 109, 111 jt.).

2) Kui on kindlaks tehtud, et ettevõtteis, sovhoosides, kolhoosides jms. ei võetud valveabinõusid tarvitusele riisumise kergendamise sihil, tuleb süüdlastele kui sotsialistliku omandi riisumise otsestele osalistele kohaldada 7. augusti 1932. a. seadust. (VNFSV ÜK Pres. m. 20. jaanuarist 1933, prot. nr. 1.)

§ 2. 1. Isikuile, kes püüavad ühiskondlikke maid kolhoosides kärpida kolhoosnike isikliku majapidamise kasuks, samuti kes lubavad ühiskondlike kolhoosimaade pillamist, kolhoosnike õue-aiamaa määra suurendamist üle normi, mis ette nähtud Põllumajandusliku artelli põhikirjas, või kolhoosi põldudel, heinamaadel ja metsades heinaniitude andmist kolhoosnike ja väljaspool kolhoosi seisvate isikute individuaalsete heinaniitude alla, tuleb kohaldada VNFSV KrK § 109 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve.

2. Isikuile, kes on süüdi kuritegelik-hooletus suhtumises ja igasugustes kuritarvitustes, mis on sihitud saagi eduka koristamise ja põllumajandussaaduste riigile andmise nurjamisele, eriti isikuile, kes on süüdi vilja hoidmises kuhjades ilma NSVL valitsuse eriloata, tuleb kohaldada KrK vastavaid paragrahve ametialaste ja muude kuritegude kohta, vastavalt konkreetsetele asjaoludele.

7. Seejuures karmilt karistada kolhoosi maade pillamises ja põllumajandussaaduste koristamise ja tagavarade soetamise kuritegelikus nurjamises süüdi-olevaid isikuid, mitte lubada kohtu alla andmist ja süüdimõistmist tähtsusetute minetuste eest, kui on võimalik piirduda ühiskondliku mõjustuse vahenditega või distsiplinaarkaristusega. (NSVL Kohtu RK käskkirjast 1939, nr. 50.)

§ 3. Vahistatuile, kes administratsiooni korraldusel ametialaseid funktsioone täites panevad toime neid või teisi väikesi kuritegusid, kohaldatakse administratiivkorras määratavaid distsiplinaarkaristusi.

Kui vahistatu paneb toime tähtsa kuriteo, mis nõuab kriminaalrepressiooni abinõude tarvitusele võtmist, siis võetakse ta kriminaalvastutusele, kusjuures juhul, kui toimepandud kuritegu langeb oma tunnuseilt ametialaste kuritegude peatükis toodud paragrahvide alla, tema tegu kvalifitseeritakse KrK § 16 alusel nende paragrahvide järgi. (NSVL ÜK 53. Pl. m.)

§ 4. Vt. § 2 § 120 juurde.

§ 5. Vt. § 2 § 111 juurde.

§ 6. Vt. § 4 § 107 juurde.

§ 7. Vt. § 3 § 87-a juurde.

§ 8. Hobuste kuritegelik-hooletus kohtlemises süüdi olevate kolhoosi ja sovhoosi ametiisikute teod, mille tagajärjeks oli hobuse hukkumine või töö- võime kaotus, kvalifitseerida VNFSV KrK § 109, 111 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, hobuste massilise hävitamise juhtudel aga — 7. aug. 1932. a. seaduse järgi.

Samade paragrahvide järgi kvalifitseerida kolhooside esimeeste, sovhooside direktorite, farmide valitsejate, tootmisbrigadide brigadiiride, hobustranspordide juhatajate kõrvalehoidumist hobuste lõppemises süüdi olevate isikute kohtu alla andmisest. (NSVL Kohtu RK käskkirjast 18. maist 1943, nr. AD-24.)

§ 9. 4. MTJ ja sovhooside direktoreid, naftabaaside juhatajaid, traktori- brigadide mehaanikuid ja brigadiire põletusainete ja õlide kasutamise eest muudeks kui otseselt määratud otstarveteks võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 109 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

5. MTJ ja sovhooside naftabaaside juhatajaid, MTJ arvepidajaid, varus- taja ja kolhoosnikke-vedajaid naftabaasides oleva, samuti traktoribrigadides alalhoitava põletusaine puudujääkide ja põletusaine puudujääkide korral vedude ajal, kui nende tegudes on kuriteo koosseis — võtta kriminaalvastutusele ole- nevalt asjaoludest vastavalt VNFSV KrK § 109 ja 111 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

6. Anda põletusaine riisumises süüdi olevad isikud vastuvaidlematult kohtu alla ja karistada NSVL Ülemnõukogu 23. juuni 1942.a. seadluse alusel „Vastutuse kohta põletusaine riisumise eest MTJ ja sovhoosides” türmiga 3 kuni 5 aastani.

7. MTJ ja sovhooside direktoreid, kes on süüdi põletusaine ja õlide eba- majanduslikus hoidmises ja kulutamises ja kes hoiuvad kõrvale naftasaaduste riisumises süüdi olevate isikute kohtu alla andmisest — võtta kohtulikule vastu- tusele VNFSV KrK § 109 ja 111 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate para- grahvide põhjal. (NSVL prokuröri ja NSVL Kohtu RK käskkirjast 23. juunist 1942, nr. 64/13.)

§ 110.

§ 1. Elumajadesse ja teistesse mittetööstusliku otstarbega hoonetesse, mille ehitamine pole lõpule viidud ja mis pole seatud korras vastu võetud lin- nade, töölis- ja kuurordiasulate töötava rahva saadikute nõukogude vastuvõtu- komisjonide poolt, omavolilise majutamise juhul — prokuratuuri organitel võtta vastutusele ametiisikud, kes lubasid säärast majutamist, — KrK § 110 järgi, kohtutel aga võtta need asjad arutusele KrK sama paragrahvi tunnuste järgi. (VNFSV prokuröri ja VNFSV Kohtu RK käskkiri 15. märtsist 1941, nr. 5—0/26.)

§ 2. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 111.

§ 1. Sideala-organite ametiisikute lohakat ja hooletut suhtumist oma kohu- sseisse, kui see tõi kaasa sideala-organite korrapärase töö rikkumise postisaa-

detiste, nagu ajalehed, rahakaardid, telegrammid ja muud saadetised, kätetoimetamise viivituse või nende kaotamineku, tuleb kvalifitseerida KrK § 111 järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 3. nov. 1932, prot. nr. 44.)

§ 2. a) Ametiisikud, kes oma tegevusetuse ja lohakuse tagajärjel ajavad nurja karja arvelevõtmise, — võtta vastutusele VNFSV KrK § 111 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, aga kui nad lasevad toime tulla tahtliku karja varjamise arvelevõtmisest — võtta nad vastutusele VNFSV KrK § 109 ja teiste KrK vastavate paragrahvide järgi; b) kolhoosnikud, üksik-talunikud, samuti kodanikud, kes elavad linnades ja töölisasulates ja omavad loomi, võtta loomade tahtliku varjamise eest arvelevõtmisest vastutusele VNFSV KrK § 70 2. lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi, loomade varjamise organiseerijaid — VNFSV KrK § 62 1. lõike järgi. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri direktiivkiri 11. veebr. 1941, nr. AD-5/20.)

§ 116.

§ 1. Kohtuile seletada: a) et süüdistuse ümberkvalifitseerimine raiskamiselt lohakusest tulenenud puudujäägile on lubatav ainult juhtudel, kui kohus teeb kindlaks, et süüdistatav ei omastanud ega kasutanud oma huvides temale usaldatud väärtusi; b) et paranduslikud tööd tuleb üldreeglina kanda paranduslike tööasutiste organite juures¹⁾. (NSVL ÜK 47 Pl. m. 1934.)

§ 2. Raiskamises, riisumises ja teistes omakasulistes kuritegudes süüdlaste kohta kohtuotsuse tegemisel tuleb eriti kaaluda küsimust selle kohta, kas on aluseid kitsendada süüdimõistetute õigust asuda niisugusele tööle, mis on ühenduses materiaalse vastutusega; seesuguse aluse olemasolul tuleb kohtuotsuses näidata, missugusele tööle asumine on süüdimõistetule keelatud ja selle keelu tähtaeg, mis ei või ületada viit aastat. (NSVL ÜK ringk. nr. 42, 1936.)

§ 3. Vastavalt NSVL KTK ja RKN 10. augusti 1927. a. määruse § 2 tuleb kohtuotsuse tegemisel kohuslikult lahendada nende kahjude tasumise küsimus, mis raiskamisega, riisumisega või omastamisega on tekitatud kooperatiivsele varale, pöörates sissenõudmise nii süüdimõistetute varale kui ka varale, mida süüdimõistetute omab koos teiste isikutega, ja ka selle talundipere ühisvarale, kelle koosseisu kuulub süüdimõistetute, samuti abikaasade ühisvarale, kui kindlaks tehakse, et see vara on omandatud kuriteoga saadud summade arvel. (NSVL prokuröri ja NSVL Kohtu RK 28. veebruari 1939. a. juhendi „Tarbijate kooperatiivides toimepandud raiskamiste ja riisumiste asjade uurimisest ja läbivaatamisest”, p. 18.)²⁾

¹⁾ S. t. mitte töökohas.

²⁾ Sama juhendi p. 17 paneb ette kooperatiivse vara raiskamiste ja riisumiste asjade otsustamisel valjult järgida NSVL Ülemkohtu ringkirja nr. 42, 1936. a. — vt. ülal § 1 ja § 2 § 116 juurde.

Selle juhendi kehtivust on laiendatud raiskamiste ja riisumiste asjadele, mis on toime pandud riiklikus kaubanduses [NSVL prokuröri ja Kohtu RK käskkiri 31. märtsist 1939, nr. 24 (63)], Metsatööstuse RK Liidu metsatööstuse Kaubastu kaubanduslikes organisatsioonides, Üleliidulise Käsitööstuskooperatsiooni Nõukogu ja Üleliidulise Metsatööstusliku Kooperatsiooni Ühenduse süs-

§ 4. Väikese puudujäägi korral, mis töotajal on ette tulnud esmakordselt ja seejuures vilumatuse, valearvestuse või töötaja muu tegevuse tõttu ja mis ei sisalda kriminaalkuriteo tunnuseid, võib kaubandusliku ettevõtte administratsioon süüdlasele määrata distsiplinaar karistuse ühes ettevõttele tekitatud kahju tasumisega üldises tsiviilkorras. [NSVL RKN 9. oktoobri 1936. a. täiendavast määrusest riiklikes ja kooperatiiv-kaubanduslikes ettevõteteis raiskamise ja kuritarvituste vastu võitlemise kõvendamise abinõude kohta (LSKK nr. 55, art. 433).]

§ 5. Kohtuile kategooriliselt ära keelata kooperatsiooni ja riikliku kaubanduse alal toimepandud raiskamiste ja riisumiste eest, vaatamata raiskamise või riisumise summale ja ulatusele, kohaldada süüdimõistetud isikuile repressiooni-abinõuna paranduslikke töid teenistuskohal.

Kohtuile kategooriliselt ette panna täpselt kinni pidada seaduse nõudest neis asjades kriminaalvastutusele võetud isikute vara, seejuures ka abikaasade ühisvara ja talundipere ühisvara eelarestimise vajaduse kohta, kusjuures riisumistest ja raiskamistest tekkinud kahju tasumisel tuleb lähtuda riisutud ja raisatud esemete turuhinnast. (VNFSV ÜK Pres. m. 13. juunist 1934, prot. nr. 26.)¹⁾

§ 6. Kui postisaadetiste omastamine on toime pandud sidealaorganite ametiisikute poolt, kelle korralduses need saadetised olid, siis tuleb neid tegusid kvalifitseerida raiskamisena vastavalt asjaoludele KrK § 116 esimese või teise lõike järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 10. veebruarist 1932.)

§ 7. Vt. § 1 § 51 ja 53 juurde.

§ 117.

§ 1. 1. Keelata nõukogude, majanduslikel ja teistel organisatsioonidel anda ning raudteetransporditöölistel eeltähendatuilt vastu võtta ükskõik misguseid preemiaid.

2. Keelata raudteetranspordi alal töotajatel üheaegselt töötamine nõukogude ja majanduslikes organisatsioonides.

3. Võtta seesugust premeerimist ja üheaegset töötamist altkäemaksu võtmisena. [NSVL RKN m. 20. aprillist 1934. (LSKK 1934, nr. 21, art. 172).]

§ 118.

§ 1. Kooskõlas KrK § 118 märkusega võivad isikud, kes altkäemaksu annavad, vabaneda vastutusele võtmisest, kui on olemas ükski KrK § 118 märkuses tähendatud tingimus, s. t. kui nende suhtes toimus kas altkäemaksu väljapressimine või kui nad viivitamata juhtunu kohta vabatahtlikult avalduse teevad. (VNFSV ÜK Pl. m. 21. märtsist 1927, prot. nr. 6.)

teemi kuuluvais käsitööstuslikes kooperatiivides. [NSVL prokuröri ja NSVL Kohtu RK käskkiri 31. maist 1939, nr. 39 (104)] ning Värvilise Metallurgia RK toitusvarustuse asutistes [NSVL prokuröri ja NSVL Kohtu RK käskkiri 31. maist 1939, nr. 40 (106)].

¹⁾ Vt. § 2 § 44 juurde.

§ 120.

§ 1. Nõukogude ametiisikut või valimiskomisjoni liiget, kes paneb toime valimisdokumentide võltsimise või teadvalt ebaõige häälte lugemise, karistatakse vabaduskaotusega kuni kolme aastani. (NSVL Ülemnõukogu valimiste määrustiku § 112.) Vt. ka VNFSV Ülemnõukogu valimiste määrustiku § 101. (VSKK 1938, nr. 4, art. 47.)

§ 2. Seletada kohtuile, et ametiisikute ametlikes dokumentides ja aruandeis valeandmete andmist tuleb üldreeglina kvalifitseerida KrK § 120 järgi.

Kuid teadvalt valede andmete tahtliku sissepaigutamise juhtudel, sihiga töö nurjumist varjata, mis kujutab ametialase kuritarvituse elementi, tuleb kuritegu kvalifitseerida KrK § 109 järgi. (VNFSV Kohtu RK 5. jaanuari 1937. a. käskk.)

§ 121.

§ 1. Vt. § 1 § 96 juurde.

V peatükk.

§ 1 47. Määrata, et kolhooside ja sovhooside seemnepõldudelt saadava viljaseemne kasutamist ükskõik millisteks muudeks vajadusteks, peale külvi, karistatakse türmiga kuni ühe aastani või sunduslike töödega kuni kahe aastani. [NSVL RKN 29. juuni 1937. a. määrusest teravilja seemnekultuuride parandamise kohta (LSKK 1937, nr. 40, art. 168).]

§ 128-a.

§ 1. 1. Määrata, et halvakvaliteedilise või mittekomplektilise tööstustoodangu väljalaskmine ja toodangu väljalaskmine kohuslike standardide rikkumisega, on kahjulusega võrdne riigivastane kuritegu.

2. Halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise eest, samuti toodangu väljalaskmise eest kohuslike standardide rikkumisega — anda tööstusettevõtete direktorid, peainsenerid ja tehnilise kontrolli osakondade ülemad kohtu alla ja mõista kohtuotsusega türmi 5 kuni 8 aastani.

3. Teha NSVL prokurõrile ülesandeks kindlustada käesoleva seadluse kõrvalekaldumatut elluviimist. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. juuli 1940. a. seadlus.)

§ 2. Ettevõtteist ilma Mõõtude ja Kaalude Valitsuse vastava templita mõõduriistade väljalaskmist, aga samuti nende väljalaskmist kõrvalekaldumisega seatud normidest tuleb kvalifitseerida 10. juuli 1940. a. seadluse järgi. [(VNFSV KrK § 128-a ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid.) (NSVL ÜK Pl. m. 8. maist 1941. a. nr. 18/5/u, p. b § 6).]

§ 128-v.

§ 1. Kolhoosnike, sovhooside ja masina-traktorijaamade tööliste ja teenistujate petmine kaalu ja mõõduga laohoidjate või teiste isikute poolt neile massiliselt tarvitavate kaupade väljaandmisel toob kaasa vastutuse KrK § 128-v järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 3.—4. juulist 1935, prot. nr. 49.)

§ 2. 25. juuli 1934. a. seadus, mis näeb ette vastutust tarbijate petmise eest, eeldab kuritegu, mis on toime pandud tahtlikult, aga mitte ettevaatamatult. (NSVL ÜK Pl. m. 8. maist 1941. a., nr. 18/5/u.)

§ 133.

§ 1. Töökorraldust reguleerivate seaduste rikkumist riigi või ühiskondlike asutiste ja ettevõtete ametiisikute poolt, nagu seadusele mittevastav tegevus teenistujate ja tööliste töölevõtmisel ja töölt vallandamisel, ebaseaduslike ülemääraliste tööde võimaldamine, teod ja kuritegelik tegevusetus, mille tagajärjeks on õnnetusjuhtumid tööostuses, samuti kõiki teisi tööseaduste rikkumisi, kuivõrd neid jälitatakse kriminaalkorras, kvalifitseeritakse mitte KrK § 109, 110, 111 ja 112, vaid KrK § 133 järgi (VNFSV ÜK Pl. m. 1. aprillist 1929.)

§ 2. Juhtida kohtuorganite erilist tähelepanu sellele, et traumaatiliste vigastuste juhtudel on vajalik nii ettevalmistaval kui ka kohtulikul istungil kõige hoolsam asjaolude uurimine, et ükski diversiooni- või kahjurlusjuhtum ei pääseks kohtu alt lihtsa ohutustehnika-eeskirjade rikkumisena. (VNFSV Kohtu RK käskkirjast nr. 18-s 1937.)

§ 136.

§ 1. Silmas pidades seda, et huligaansust loetakse ühiskonnaohtlikuks nähtuseks, tuleb tapmist huligaanlikest ajedest, kui seesugune tapmise motiiv on kohtu poolt kindlaks tehtud, kvalifitseerida tapmisena raskendavil asjaoludel KrK § 136 p. a järgi. (VNFSV ÜK Pl. m. 16. märtsist 1925, prot. nr. 4.)

§ 2. Omakohtuks loetakse isevaldseid tegusid, mis on suunatud tõeliste või arvatavate kurjategijate vastu ja toime pandud isikute poolt, kes vahtelt ei ole volitatud kohaldama neid või teisi mõjustusvahendeid. Omakohtuga kaasnevad harilikult ülbed teod, füüsiline vägivald ja isegi tapmine ning neid võivad toime panna nii era- kui ka ametiisikud, nii üksikud isikud kui ka isikute grupid või massid. Asjade arutamisel omakohtute kohta tuleb silmas pidada seda, et isegi „stiihiliselt” tekkivate omakohtute puhul tuleb tihti otsida klassivaenlase juhtivat kätt.

Omakohtute kvalifitseerimist tuleb toimetada olenevalt neist konkreetseist kuritegelikest tegudest, mille kuju omakohus endale võtab, samuti olenevalt omakohtu üldisest olukorrast, omakohtu organiseerijate klassikuuluvusest ja omakohtu aluseks olevaist motiividest, ja nimelt:

a) neil juhtudel, kui omakohtu panevad toime üksikud eraisikud ja sellega kaasnevad tapmine või kehavigastused, tuleb seda kvalifitseerida vastavalt VNFSV KrK § 136, 142 ja 143 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

b) omakohtu, mille panid toime ametiisikud vägivald, relva, piinavate ja solvavate tegude tarvitamisega, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 110 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

v) massi poolt toimepandud omakohtuid tuleb kvalifitseerida massiliste korratustena VNFSV KrK § 59² ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

g) neil juhtudel, kui omakohus kannab eriti ülbet iseloomu ja on osavõtjate sotsiaalse kuuluvuse kohaselt klassiline väljaastumine või kättemaksuakt klassivaenlaste poolt, olgugi et see pandi toime mitte grupi, vaid üksikute isikute poolt, tuleb seda kvalifitseerida analoogia alusel kui banditismi VNFSV KrK § 59³ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK 45. Pl. m. 1933.)

§ 142.

§ 1. Vt. § 1 § 156 juurde.

§ 2. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 143.

§ 1. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 156.

§ 1. Kui on kindlaks tehtud kihutamine või kaasaaitamine kuriteos lapse isa poolt, samuti kui on kindlaks tehtud ilmne kuritahtlikkus lapse ema tegudes (näiteks lapse mahajätmine teenistuse olemasolul või materiaalse toetuse saamisest isalt jm.), tuleb süüdlaste suhtes kõvendada kohtuliku mõjustamise meetodeid ning määrata maksimaalsed sotsiaalse kaitse vahendid, mida lubab KrK § 156 sanktsioon. Neil juhtudel aga, kui lapse mahajätmise või ohtlikku seisundisse jätmise tulemusena järgnes lapse surm või raske kehavigastus, võidakse süüdiolivat isa ja ema vastutusele võtta kas tapmise või tahtliku raske kehavigastuse tekitamise eest, s. t. KrK § 136 või 142 järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 28. maist 1933, prot. nr. 29.)

§ 162.

§ 1. 1. Määrata, et ettevõttes või asutises toimepandud nõndanimetatud „väikese varguse” eest, olenemata selle suurusest, karistatakse üheaastase türmiga, kui see oma iseloomu tõttu ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. aug. 1940. a. seadluse § 1.)

§ 2. Tunnustada, et erakorterites või erasikute juures hoitava riikliku või ühiskondliku vara vargust juhtudel, kui varguse toimepannud isik teadis, et see vara kuulub riiklikule või ühiskondlikule organisatsioonile, tuleb kvalifitseerida kui riikliku vara vargust. (VNFSV ÜK Pl. m. 2. märtsist 1927, prot. nr. 4.)

§ 3. Isikliku koduse vara vargust põllutööl viibivailt kolhoosnikelt, kui need kuriteod desorganiseerivad või ähvardavad viljakoristamiskampaaniat, kvalifitseerida analoogia alusel KrK § 162 p. v järgi, ühes vabaduskaotuse kohaldamisega repressioonivahendina ja viivitamatu vahi alla võtmisega. (VNFSV ÜK Pres. m. 3.—4. augustist 1933, prot. nr. 43.)

§ 4. Vt. 1932. a. 7. augusti seadus ja materjalid selle juurde, lisa 2.

§ 5. Nagu nähtub kohtupraktikast, kvalifitseerivad kohtud erinevalt kodanike isikliku vara vargust, mis on toime pandud vaenlase õhurünnaku ajal

või asulast lahkumisel seoses vaenlase ilmumisega või lähenemisega, samuti evakueeritute isikliku vara vargust, nii teel kui ka seda, mis endisesse elukohta jäetud.

Seda silmas pidades NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatuse:

Kodanike isikliku vara vargus tähendatud tingimustel on üks kvalifitseeritud varguste liike, mis on toime pandud raskendavatel asjaoludel, ja mis oma iseloomu ning kõrgendatud ühiskonnaohtlikkuse tõttu omab varguse tundemärke, mis on toime pandud tulikahju, üleujutuse või muu ühiskondliku õnnetuse ajal. Sellepärast seda liiki vargusi tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 162 p. g ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Juhtudel, kui sellised vargused pandi toime isikute grupi poolt või pandi toime korduvalt või isikute poolt, kes on varem karistatud riisumiste eest, samuti muudel eriti raskendavatel asjaoludel, tuleb säärased teod kvalifitseerida analoogia alusel banditismiga VNFSV KrK § 59³ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 8. jaanuarist 1942, nr. 1/4/u.)

§ 6. Vt. § 2 ja 3 § 116 juurde.

§ 7. Vt. § 2 § 166 juurde.

§ 8. Toiduainete ja tööstuskaupade kaartide riisumist tuleb kvalifitseerida kogumi järgi KrK vastava paragrahvi kohaselt, mis näeb ette vara riisumist ja VNFSV KrK § 19, 169 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. Kui võrd kelmus on suunatud antud juhul riigi poolt tarvitusele võetud abinõude vastu, kes on huvitatud igale kodanikule võimaluse andmisest omandada temale kaartide järgi kuuluvaid toiduaineid ja laialt tarvitatavaid esemeid, aga kaartide riisumine võtab temalt selle võimaluse, — tuleb kohaldada VNFSV KrK § 169 mitte esimest, vaid teist lõiget ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve. (NSVL ÜK Pl. m. 26. juunist 1942, nr. 12/M/8/u.)

§ 9. Kohtupraktika näitab, et kohtud, pidades kinni VNFSV KrK § 162 p. v ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide sõnasõnalisest tekstist, real juhtudel annavad purgiva tähenduse neis paragrahvides sisalduva üldtarvilike kohtade loetelule (raudteejaamad, sadamad, laevad, vagunid ja võorastemajad) ja arvavad sellepärast, et ainult neis, loetletud üldtarvilikes kohtades toimepandud vargus toob teiste raskendavate tundemärkide puudumisel kaasa kriminaalvastutuse KrK näidatud paragrahvide järgi.

Selle seaduse selline piiratud tõlgendamine on ebaõige. Tema põhimine mõte ja sisu seisab kodanike rohkearvulise kokkukogunemise kohtades toimepandud varguse suuremas ühiskonnaohtlikkuses, kuna selle juures luuakse olukord, mis kergendab varguse toimepanemist. Sellest seisukohast väljudes moodustab söökklas, magasinis või teatris toimepandud vargus samasuguse hädaohu nagu vargus neis üldtarvilikes kohtades, mis on seaduses loetletud.

Silmas pidades eeltoodut, NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatuse:

Kodanike isikliku vara vargus, mis on toime pandud ükskõik missugustes üldtarvilikes kohtades, kuulub analoogia alusel kvalifitseerimisele VNFSV KrK § 162 p. v ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK Pl. m. 6. maist 1943, nr. 9/M/5/u.)

§ 10. NSVL Ülemkohtu Pleenum seletab kohtutele, et kodanike isikliku vara riisumise asjades on kohtutel õigus, lähtudes konkreetsetest asjaoludest, määrata karistusena vabaduskaotust, sõltumata karistuse tähtajast, kui seda liiki karistus näeb ette KrK vastav paragrahv.

Sealjuures tuleb kohtul järgida NSVL ja teiste liiduvabariikide kriminaal-seadluse põhialuste § 18, mis näeb ette vabaduskaotuse määramist ka alla ühe aasta. (NSVL ÜK Pl. m. 13. apr. 1944, nr. 6/4/u.)

§ 164.

§ 1. Töölistelt neile väljaantud spetsiaalriiete ülesostjad langevad kui teadvalt varastatu ostjad vastutuse alla KrK § 164 järgi. (VNFSV ÜK Pl. m. 26. jaanuarist 1931, prot. nr. 1.)

§ 166.

§ 1. Arvestades seda, et sotsialistliku ülesehitustöö antud tingimustes produktiivse karja ja eriti tööloomade vargus töötavalt rahvalt sisaldab tõsist sotsiaalset ohtu, seletada, et hobuste ja muude suurte kariloomade vargust töötavalt rahvalt, olgugi et nad otseselt ei tegutsenud põlluharimise ja karja-pidamisega (näiteks õpetajad, meditsiinilised töötajad jt.), võidakse kvalifitseerida KrK § 166 järgi. (VNFSV ÜK Pres. m. 28. maist 1933, prot. nr. 29.)

§ 2. Kui kohus tuleb järeldusele, et kohtualuse poolt toimepandud karjavargust sovhoosist või kolhoosist ei tule kvalifitseerida 7. augusti seaduse järgi (sest vargus oli üksikjuhtum, toime pandud töötaja poolt esmakordselt, mitteorganiseeritult ja teiste raskendavate asjaoludeta), tuleb neid tegusid kvalifitseerida mitte KrK § 162 p. g või d järgi, vaid KrK § 166 järgi, mis näeb ette raskema karistuse kui § 162 (VNFSV ÜK Pres. m. 31. märtsist 1936, prot. nr. 15.)

§ 3. NSVL Ülemkohtu Pleenum oma määruse 8. maist 1941. a. nr. 18/5/u muutmiseks seletab kohtutele, et noorloomade (varssade, vasikate jt.) riisumist tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 166 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi kui suurte kariloomade riisumist. (NSVL ÜK Pl. m. 23. märtsist 1944. nr. 5/2.)

§ 169.

§ 1. Vt. § 4 § 107 juurde.

§ 2. Vt. § 8 § 162 juurde.

§ 177.

§ 1. Kriminaalvastutusele KrK § 177 järgi kuuluvad vaid need autoriõiguse rikkumise juhud, mis seisnevad võõra teose tahtlikus teisendamises, võõra teose kuritahtlikus moonutamises või kuritahtlikus võõra teose kasutamises. Kõik teised autoriõiguse rikkumise juhud, s. t. autori loata võõrast teosest kasu ammutamine pettuseta ja muude kriminaalsete momentideta kuuluvad arutamisele tsiviilkorras. (VNFSV ÜK Pl. m. 19. novembrist 1928, prot. nr. 19.)

§ 182.

§ 1. Süüdlased väikekalibriliste vintpüsside seadusvastases hoidmises, ostmises ja edasiandmises võtta vastutusele VNFSV KrK § 182 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. [NSVL RKN m. 15. veebruarist 1938 (LMKK nr. 8, art. 56).]

§ 2. Vt. § 2 § 58¹⁴ juurde.

§ 192-a.

§ 1. 31. Ametiisikud (majavalitsejad, komandandid), kes teiskordselt lubavad elada majas isikuil, kel puudub pass või kelle passi tähtaeg on mööda lastud, samuti ametiisikud, kes teiskordselt lubavad võtta tööle isikuid, kel puudub pass või kelle passi tähtaeg on mööda lastud, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a esimese lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

32. NSVL kodanikke passita või passiga, mille tähtaeg on mööda lastud, samuti sissekirjutamata elamise eest karistatakse administratiivkorras rahatrahviga kuni 100 rublani.

33. Kodanikud, kes on teiskordselt rikkunud passide sissekirjutamise eeskirju, ning neid eeskirju esmakordselt rikkunud isikud, kes on olnud üle 3 kuu kindla tegevuseta ja alalise elukohata, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

34. Antud maakohas sissekirjutamisele mittekuuluvad isikud, kes pärast väljasõidu kohta allkirja andmist TT Miilitsa organitele elavad režiimialuses maakohas, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

35. Rahatrahvid eeskirjade rikkujale määratakse administratiivkorras TT Miilitsa vastavate organite ülemate poolt. (10. septembri 1940. a. Passimäärustiku § 31, 32, 33, 34. ja 35 — LMKK 1940, nr. 24, art. 591.)

§ 193¹.

§ 1. 1. Rahvaväkke kuuluvad kodanikud, kes on arvatud Punaarmee osadesse, kannavad vastutust kõigi nende poolt toimepandud kuritegude eest võrdselt sõjaväelastega. Nende süüasjad vaatavad läbi sõjatribunalid.

2. Kodanikud, kes kuuluvad rahvaväe osadesse töölt vabanemisega, kuid kes pole veel arvatud Punaarmee osadesse, kannavad kuritegude eest, mis on suunatud nende jaoks sisseseatud teenistuskorra vastu, vastutust Sõjaväeliste kuritegude määrustiku vastavate paragrahvide järgi. Nende süüasjad vaatavad läbi sõjatribunalid.

3. Asjad kriminaaltegude kohta, mis on toime pandud isikute poolt, kes kuuluvad rahvaväkke ilma töölt vabanemiseta, arutatakse üldkohtute poolt vastavalt kehtivale alluvusele. (NSVL ÜK Pl. m. 11. oktoobrist 1941, nr. 42/23/u.)

§ 2. Seoses kohtuorganitelt saabuvate järelepärimistega hävituspatalljonidesse kuuluvate isikute poolt toimepandud kuritegude kvalifitseerimise

kohta ja nende isikute poolt toimepandud kuriteoasjade alluvuse üle, NSVL Ülemkohtu Pleenum otsustab anda kohtutele järgmise juhatuse:

1. Kodanikud, kes kuuluvad hävituspataljonidesse, võetakse vastutusele kuritegude eest, mis on suunatud hävituspataljonides sisseseatud teenistukorra vastu — Sõjaväeliste kuritegude määrustiku vastavate paragrahvide järgi.

2. Selle kategooria asju arutavad sõjatribunalid. (NSVL ÜK Pl. m. 14. augustist 1941, nr. 35/17/u.)

§ 3. Raudteetranspordil valju korra sisseseadmiseks ja distsiplineerimatu teo ohjendamiseks NSVL Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kuulutada kõikidel raudteedel välja sõjaseisukord.

2. Lugeda kõik raudteetranspordi töölised ja teenistujad sõjaajaks mobiilseerituks ja kinnistada neid töödeks raudteetranspordi juurde.

3. Seada sisse raudteetranspordi alal töötajate jaoks Punaarmee sõjaväelastega võrdne vastutus teenistusalaste kuritegude eest.

4. Kõik raudteetranspordil toimepandud kuriteoasjad arutada raudteede sõjatribunalides sõjaaja seaduste järgi.

Raudteetranspordi töölised ja teenistujad vallandada ametialaste kuritegude eest sõjatribunali otsusega töölt, saates neid rindele karistusroodusse, kui nad ei kuulu karmima karistuse alla.

6. Kohustada teede rahvakomissari sm. Kaganovitši ja raudteede ülemaid kindlustama „Raudteetranspordi töolistele ja teenistujatele distsiplinaarmäärustiku” kõrvalekaldumatut kohaldamist, eriti aga distsipliini rikkujatele vajalikel juhtudel kuni 20 ööpäevaks administratiivaresti määramise õiguse kohaldamist, vastavalt tähendatud määrustiku § 21. (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 11. aprillist 1943.)

§ 4. Laiendada Merelaevastiku Rahvakomissariaadile, Jõelaevastiku Rahvakomissariaadile ja Põhja Mereteede Peavalitsusele NSVL Rahvakomissaride Nõukogude juures NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. aprilli 1943. a. seadluse „Sõjaseisukorra kehtimapaneku kohta kõikidel raudteedel” kehtivus (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 9. maist 1943.)

§ 5. Raudteetranspordi töötajate vastutusele võtmise korrast ametialaste kuritegude eest seoses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 15. aprillist 1943. aastast.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. aprilli 1943. a. seadluse täitmiseks „Sõjaseisukorra kehtimapaneku kohta kõikidel raudteedel” —

käsime järgida järgnevat:

1. Raudteetranspordi töötajad (sealhulgas tehaste, ehitustööde, kontorite, abiettevitete, raviausutiste, õppeasutiste töölised ja teenistujad, laskur-kaitseja tuletõrje-valveteenistuse isiklik koosseis) võetakse kohtulikule vastutusele ametialaste kuritegude eest KriK sõjaväeliste kuritegude peatüki vastavate paragrahvide järgi.

2. Esmakordse omavolilise lahkumise eest (töölt puudumine ilma mõjuvate põhjusteta) kestusega kuni 2 tundi, mis on toime pandud raudteetranspordi reameeste ja nooremaste juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt — kohaldatakse karistust vastavalt raudteetranspordi tööliste ja teenistujate distsiplinaarmäärustikule.

Omavolilise lahkumise eest (töölt puudumine ilma mõjuvate põhjusteta), mis on toime pandud samade isikute poolt rohkem kui üks kord kuni 2 tunnini või kuigi üksainus kord, kuid kestusega üle 2 tunni, võetakse süüdlased kohulikule vastutusele VNFSV KrK § 193⁷ p. v ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Omavolilise lahkumise eest (töölt puudumine ilma mõjuvate põhjusteta) kestusega üle ühe tööpäeva, samuti omavolilise töölt lõplikult lahkumise eest ettevõttest või asutisest — võetakse raudteetranspordi reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvad isikud vastutusele Kriminaalkoodeksi § 193⁷ p. g järgi nagu desertöörid.

Raudteetranspordi keskmisse, vanemasse ja kõrgemasse juhtivasse koosseisu kuuluvad isikud võetakse omavolilise lahkumise eest (töölt puudumine ilma mõjuvate põhjusteta) ja deserteerimise eest — vastutusele VNFSV KrK § 193⁷ p. d järgi.

Omavolilise töölt lahkumise eest lahinguolukorras (sõjategevuse tsoonis või vaenlase õhujõudude rünnaku ajal) — võetakse süüdlased vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 193⁹ järgi.

3. Teenistuse korras antud käsu mittetäitmise eest — võetakse süüdlased vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 193² järgi.

4. Lohakalt suhtumise eest teenistuskohuste täitmisesse (liiklemisreeglite rikkumine, veereva koosseisu ja teede halvakvaliteediline remont jne.) mis tõi endaga kaasa või võis kaasa tuua rongiõnnetuse või avari, ülesannete täitmise nurjumise vedude alal, rongide mitteõigeaegse väljasaatmise, veereva koosseisu seisaku või muid liiklemise reeglipärasuse ja julgeoleku rikku-misi — võetakse süüdlased vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 59^{3v} järgi.

5. Raudteetranspordi juhtivasse koosseisu kuuluvad isikud võetakse võimukuritarvituse, võimuliialduse, võimutegevusetuse, samuti teenistusse lohakalt suhtumise eest, mis ei sisalda § 59^{3v} näidatud tundemärke, vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 193⁷ järgi.

6. Neil juhtudel, kui sõjatribunal, vastavalt raudteetranspordiala töötaja poolt toimepandud teenistusliku kuriteo iseloomule ja raskusele, ei tunnista vajalikuks kohaldada süüdlasele karistust, mis on ette nähtud Kriminaalkoodeksi vastavas paragrahvis — võib sõjatribunal kooskõlas 15. aprilli 1943. a. seadluse § 5 karistada süüdlast töölt vallandamisega, suunates teda rindele karistusroodudesse.

15. aprilli 1943. a. seadluse § 5 võib kohaldada ainult isikutele, kes on kõlblikud riviteenistusse tegevvaes.

Vabaduskaotusele ilma õiguste kaotuseta mõistetute suhtes võib sõjatribunali kooskõlas NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 27. veebruari 1942. aasta seadlusega kohaldada VNFSV KrK § 28 märkust 2 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve.

Juurdlusorganid on kohustatud süüaluse sõjaväeliste dokumentide põhjal või vajaduse korral sõjakomissari kaudu tegema kindlaks, kas süüalune on kõlblik riviteenistuseks tegevvaes, ja vastava õienduse akti juurde liitma.

7. Raudteetranspordil nii transpordi töötajate kui ka teiste isikute poolt toimepandud kuriteoasjad arutatakse raudteede sõjatribunalides Sõjatribunali määrustikus 22. juunist 1941. aastast ettenähtud korras.

8. Asjades omavolilistest lahkumistest, deserteerimisest, käskude mitte-täitmisest on raudteede sõjaprokurörid kohustatud juurdluse lõpule viima 3 päeva jooksul, sõjatribunalid aga otsuse tegema 3 päeva jooksul, arvates nende saabumisest tribunali. (NSVL Kohtu RK ja NSVL prokuröri käskk. 21. apr. 1943, nr. 28/19.)

§ 6. NSVL kohtu rahvakomissari ja NSVL prokuröri käskkirjaga 10. maist 1943. a. nr. 38/23 pandi kehtima analoogiline vastutusele võtmise kord ametialaste kuritegude eest ka NSVL Merelaevastiku Rahvakomissariaadi, Jõelaevastiku Rahvakomissariaadi ja NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Põhja Meretee Peavalitsuse töötajate kohta (sealhulgas laevade ja parvede meeskonnad, laevaparandusvabrikute ja laevatehaste, sadamate, portude, ehitustööde, kontorite, abiettevõtete, tööliste varustamise osakondade (TVO-de) ja õppeasutiste töölised ja teenistujad, laskur-kaitse- ja tuletõrjevalvemeeskondade koosseis), seoses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 9. maist 1943. aastast sõjaseisukorra kehtimapaneku kohta mere- ja jõetranspordil.

§ 193⁷.

§ 1. KrK § 193⁷ punktide a ja b endine redaktsioon (enne NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuni 1940. a. seadluse kehtimapanemist) kõlas:¹)

§ 193⁷. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine, kui puudumine kestis üle kuue ööpäeva, kuid kampaania ajal laevastikus, samuti manöövrite, õppe-, lühiajaliste, kordus- ja kontrollkogunemiste ajal — üle kahe ööpäeva (väejooks) toob kaasa — vabaduskaotuse kuni ühe aastani;

b) väejooks väeosast või teenistuskohast sõjaväeteenistuskohuste täitmisest pikemaks ajaks või jäädavalt kõrvalehoidumise kavatsusega toob kaasa — vabaduskaotuse kuni kolme aastani [20. mail 1932 (VSKK nr. 49, art. 214).]

§ 193^{10a}.

§ 1. Sõjaväekohuslasi, kes sõjaajal usuliste veendumuste ettekäändel keelduvad kutsekomisjonis arstlikust läbivaatamisest, — võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK 193^{10a} ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL Kohtu RK direktiivkiri 23. aug. 1941, nr. 5- A/38/34.)

§ 2. 1. Sõjaväelisest arvestusest kõrvalehoidumise eest sõjaajal ja sellele kaasaaitamise eest kannavad süüdlased vastutust nagu kõrvalehoidumise (kõrvalehoidumisele kaasaaitamise) eest mobiliseerimise kutset VNFSV KrK § 193^{10a} ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

2. Isikud, kes hoiduvad kõrvale sõjaväelisest arvestusest, kutsumisest sõjaväeteenistusse ja mobilisatsioonist, antakse sõjatribunali kohtu alla.

3. Sõjatribunalidel arutada asju kõrvalehoidumisest sõjaväelisest arvestusest ja kaasaaitamisest kõrvalehoidumisele kohtades, kus on välja kuulutatud sõjaseisukord, mitte hiljem kui 2 päeva jooksul, ülejäänud kohtades aga mitte hiljem kui 5 päeva jooksul pärast asja saabumist. (NSVL Kohtu RK käskkiri 26. jaan. 1942, nr. 5.)

¹) Vt. § 28.

Tähestikuline sisujuht ¹⁾

A

Abi: abita jätmine 156; haigele abi mitteesutamine 157; merehädalistele abi mitteesutamine 156¹, 176; laste abitajätmine 158, 158¹.

Abielu: abiellumist takistavate asjaolude varjamine 88; abiellumine abiellumiseesse mittejõudnud isikuga 198; abielu kahe või mitme naisega 199.

Abitu seisund: kannatanu 47; tapetu 136; abita jätmine 156.

Abort: vastutus seadusvastase abordi tegemise eest 140; naisisiku sündimine abordi tegemisele 140-a; naisisiku vastutus abordi tegemise eest 140-b.

Adaat: kohtumõistmis-õiguste omastamine 203.

Administratiivtrahv: aegumine 14, 14/2.

Aegumine: kriminaaljälitamise aegumine 14, 14/1, 2; kohtuotsuse täitmise aegumine 15.

Agentuur: vastutus tööliklassi ja revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse või aktiivse võitluse eest, mis on toime pandud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures salajastel ametikohtadel olles 58¹³.

Agitatsioon: sihitud Nõukogude võimu kukutamisele 58¹⁰; § 58¹⁰ laiendava kohaldamise lubamatus — 58¹⁰/1; sihitud töödistsipliini vastu kolhoosides 58¹⁰/2; rahvuslikku vaenu tekitav 59⁷, 59⁷/1, 2.

Ahvatlemine enesetapmisele: 141.

Ainuisiklik majapidaja: vara konfiskeerimine 40.

Alaealised: alaealiste vastutus 12, 12/1 — 4, lisa 5/10; mahalaskmise mittekohaldamine 22; andmine vanemate hooldamisele 25; alaealisus kergendava asjaoluna 48; kihutamine kuriteo toimepanemisele 73²; ahvatlemine enesetapmisele 141; vt. lapsed, lapsealised.

Alimendid: kuritahtlik mittemaksmine 158.

Allrent: maa allrent 87-a.

Altkäemaks: saamine 117; andmine 118; vastutusest vabanemine 118; altkäemaksu provokatsioon 119.

Ametialased kuriteod: 109 — 121.

¹⁾ Numbrid viitavad koodeksi paragrahvidele, längjoonega numbrirühmad viitavad materjalide lisale, kusjuures längjoonest paremal pool olevad numbrid tähistavad vastava paragrahvi kohta toodud materjalide paragrahve. Üsikutel juhtudel viitavad need numbrid vastava koodeksi lisa kohta toodud materjali paragrahvile.

Ametiisik: keeldumine tagasi tulla NSVL-i lisa 1; vastutus lohakuse eest ordenite, medalite ja rinnamärkide hoidmisel lisa 13; sabotaaž 58¹⁴, 58¹⁴/1; kaasaitamine riigipiirist ülekäimisele 59¹⁰; ametiisiku ametinimetuse või võimu omastamine 77; mõiste 109; vastutus sotsialistliku omandi valveabinõude tarvitusele mittevõtmise eest 109/1; kolhoosimaade kärpimise ja kuritarvituste eest põllumajandussaaduste koristamisel 109/2; hobuste kuritegelik-hooletu kohtlemise eest 109/9; ebamajanduslikkus 109/10, 128; vara pillamine 129; tööalaste seaduste rikkumine 133.

Ametist vallandamine: 20, 37.

Ametiühingud: ametiühingute ametiisikute vastutus 109; ametiühingute tegevuse takistamine 135.

Ametlikud paberid: võltsimine 72, 170.

Amnestia: 52, 55/1, 3.

Analoogia: kuritegude 16, 16/1.

Andmed: avaldamisele mittekuuluvad 58⁶, 121.

Annetamine, seadusevastane: ordenite, medalite ja rinnamärkide lisa 13.

Aparaat kodupuskari valmistamiseks: 103.

Armukadedus: tapmine armukadedusest 136.

Arstlik ülevaatus: sõjaväekohuslase keeldumine usulisel ettekäändel 193¹⁰a/1.

Arvestamine: eelvangistusaja arvestamine 29; vaimuhaigete ravilas oldud aja arvestamine 29/2; arvestusele kuuluvate esemete varjamine 62; hobuste, veokite, rakmete arvestamine 70; loomade arvestamise läbiviimise nurjaajamine 111/2; arvestamisele kuuluvate kollektsioonide varjamine 188; vt. sõjaväeline arvestamine.

Asumisele saatmine: 20, 29/1, 35, 36; asendamine vabaduskaotusega 36/2; põgenemine asumiselt 82.

Avaldamine: eeluurimis-, juurdlus- või revideerimisandmete 96; avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine 121, 193²⁵.

Avalik aruandmine: eeskirjade rikkumine 187.

Avalik vargus: 59³/1, 165, 166/1, 193²⁸.

Avarii: autotranspordil 59³v/1; õhulaevastikus 59³g.

Aunimetus: kaotus 33.

Autonoomsed oblastid: sugukondliku olustiku igandeis seisnevaid kuritegusid käsitlevate KrK paragrahvide kehtimine autonoomseis oblasteis 205.

Autoriõigus: autoriõigust käsitlevate seaduste rikkumised 177.

Autotransport: avarii autotranspordil 59³v/1; autotransport-koormatisest kõrvalehoidumine sõjaajal 59⁶; arvestamis-eeskirjade rikkumine 70.

B

Banditism: kontrevolutsiooniliste jõukude sissetungimine 58²; jõukude organiseerimine 59³; jõukude organiseerijate ja aktiivsete osavõtjate suhtes kohaldatavad karistusvahendid 59³/1; repressiooni kõvendamine huligaansuse vastu 59³/1; banditismina kvalifitseeritavad huligaansuse juhud 74/2; banditis-

mina kvalifitseeritavad kodanike isikliku vara varguse juhud õhurünnaku ajal 162/5.

Baranta: 200.

Binoklid, prismalised: kõrvalehoidumine prismaliste binoklite äraandmisest 59^e/3.

Blanketid: omastamine 78/1.

Boonid: 128-g.

D

Deserteerimine: vt. väejooks, põgenemine.

Direktor, ettevõtte: vastutus töölt puudumise toimepannud või teenistusest omavoliliselt lahkunud isikute kohtu alla andmisest kõrvalehoidumise eest lisa 5;

Distsipliin: tootmistehnilise distsipliini eeskirjade rikkumine 108¹; vt. ka töödistsipliin.

Distsiplinaarvastutus: teenistuslike hooletuste korral 112; väikeste puudujääkide eest 116/4.

Diversioon: vabaduskaotuse tähtaeg diversiooni korral 28, 28/1.

Dokument: võltsimine 59⁸, 72, 120, 170; riisumine, rikkumine, peitmine 78; pitseriga dokumentide omastamine 78/1; dokumentide hoidmise eeskirjade rikkumine 186.

E

Ebamajanduslikkus: 109/10, 128.

Ebausk: ebausku tekitamine 123.

Edasiandmine: maa edasiandmine 87-a; keelatud tehiste 99, 99¹; piiritusjookide 100—103; uimastusainete 104; proovitemplita tehiste 106; pettus edasiandmisel 171; proovitempli edasiandmine 172; märkainete 179; tuli-, külmalrelva ja lõhkeainete 182; pornograafiliste teoste ja kujutiste 182¹.

Edasimüük: töötajate poolt ostetud asjade edasimüümise karistamatuse tingimused 107/2.

Eelkutseline ettevalmistus: kõrvalehoidumine 68.

Eelvangistus: arvestamine 29.

Ekspert: ilmumisest kõrvalehoidumine 92.

Elamu: kõrgendatud üürimaksu võtmine ja sunniviisiline korterist väljatõstmine 97; toimingud elamispinna alal 98; valmishitamata elumajadesse omavoliline majutamine 110/1.

Elatis: vt. alimendid.

Elektrienergia: vargus 163.

Elu: kuriteod elu vastu 136—141.

Elukoht: paranduslike tööde mittekohaldamine isikuile, kes ei oma alalist elukohta 30/8.

Enesetapmine: enesetapmisele viimine, kaasaitamine ja ahvatlemine 141, vägistamise tagajärjena 153.

Epidemia: epideemiate vastu võitlemise eeskirjade rikkumised 181.

Esimees, kolhoosi: vastutus hobuste lõppemises süüdi olevate isikute kohtu alla andmisest kõrvalehoidumise eest 109/9; maa-asula nõukogu esimehe poolt vaeslaste kasvatamiseks kaitse- ja hoolitsemisabinõude tarvitusele mittevõtmine 158¹.

Ettevaatamatus: 10, 80, 139, 145.

Ettevalmistus: kuriteole 19.

F

Falsifikatsioon: toodete 171.

Firma: omavoliline kasutamine 178.

Foto-kinotsensuur: eeskirjade rikkumine 185.

H

Haavatu: 193²⁹.

Haige: abita jätmine 156; abi mitteosutamine ja abi andmisest keeldumine 157; halb käitumine sõjavangidega 193²⁹.

Haigla: vt. raviautusis.

Haigus: kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite mittekohaldamine isikuile, kes panid kuriteo toime vaimuhaiguse seisundis, 11; kehavigastus, mis tõi kaasa vaimuhaiguse 142; suguhaigus 150; simuleerimine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks 193¹².

Halvakvaliteediline produktsioon: 128-a, 128-a/1.

Heiskamine: ebaseaduslik lipu heiskamine merekaubalaeval 93.

Hilinemine: lähetusdokumentidega peale kõrgema õppeasutise lõpetamist tööle saadetud isikute töökohale hilinemine, lisa 5/3.

Hingeline erutus: 48, 138, 144.

Hinnad: määramine kahjude tasumisel 44/2; riisitud või puuduolevate toiduainete ja tööstuskaupade hinna määramine 44/3.

Hobused: TT Punaarmeele andmisest kõrvalehoidumine 70; ebaseaduslik tapmine 79³, surmamine 79³/1; kuritegelik-hooletu kohtlemine 79⁴, 79⁴/2; ametiisikute vastutus kuritegelik-hooletu hobuste kohtlemise eest 109/9; vargus 166, 166/1; sõjaväelase poolt mittetoomine 193¹¹, hobuste hävitamine, lisa 2/2.

Hobusevargus: 166.

Hoiatus: 20, 43.

Hoidmine: kontrrevolutsioonilise kirjanduse 58¹⁰, 59⁷; keelatud esemete 99; piiritusjookide 101—103; uimastusainete 104; proovitemplita tehiste 106; vilja hoidmine kuhjades 109/2; mürkainete 179; lõhkeainete ja relvade 182.

Hooldamisele andmine: alaealiste 25.

Huligaansus: 74, 74/1-3; huligaanidele tingimisi karistuse mittekohaldamine 53/1; huligaansed väljaastumised vähemusrahvuste vastu 59⁷/11; huligaansus koos tapmisega või relvastatud vastuhakuga 59³/1; tapmine huligaan-
seil ajedel 136/1.

Hõbe: vt. väärismetallid.
Hädakaitse: 13, 139.
Hädapidur: rongi peatamine hädapiduriga lisa 8.
Hävitamine: dokumentide 78, vt. vara.
Hävituspataljonid: hävituspataljonides olevate kodanike vastutus kuritegude eest, mis on suunatud teenistuskorra vastu hävituspataljonides 193¹/2.

I

Igandid: sugukondliku olustiku 194—205.
Intressid: keelatud intresside võtmine 173.
Invaliidid: vt. kooperatsioon.
Inventar: konfiskeerimine 40.

J

Jahipidamine: eeskirjade rikkumine 86¹.
Joobnud olek: tähendus 11.
Juhtiv koosseis: 31/1, 193⁵ — 193⁸, 193^{10a}, 193¹⁷ — 193²¹, 193²³.
Juhataja, MTJ ja sovhoosi naftabaasi: vastutus põletusainete puudujääkide korral 109/10.
Juurdlus: juurdlusele ilmumisest kõrvalehoidumine 92; valetunnistus juurdlusel 95; juurdlusandmete avaldamine 96.
Juurviljajad: külvi ja viljasaagi rikkumine 79/3.
Jõumasinad: mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise eeskirjade rikkumine 189.

K

Kaabel: rikkumine 75², 80.
Kaardid, toiduainete ja tööstuskaupade: riisumine 162/8; spekulatsioon toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega 107/4.
Kaasaaitajad: 17.
Kaevandamine: maapõuevarade ebaseaduslik kaevandamine 87.
Kahe naisega abielus olemine: 199.
Kahju: kohustus kahju heaks teha 20, 44, 116/4; hinna määramine kahjude tasumisel 44/2; kahjutasu hobuse lõppemisel 79⁴/2.
Kahjurlus: vabaduskaotuse tähtaeg kahjurluse asjades 28, 28/1; türmi kohaldamine 28/2; halvakvaliteedilise produktsiooni väljalaskmine, 128-a, 128-a/1; kahjurlus põllumajanduslikel töodel lisa 2/2.
Kala, kalatööndus: 86, 99¹.
Kallaletung: sugukondliku vaenu tõttu 201, 202.
Kalõm: 196.
Kanep (india): ebaseaduslik külvamine 179-a.

Kanged mürkained: 104, 179, 179-a.

Kari: tahtlik tapmine 79¹, 79¹/1; lohakus ja hooletus karja eest hoolitsemisel 79⁴/1; karja arvelevõtu nurjaajamine 111/2; riisumine, vargus 166, 166/1-3; baranta 200.

Karistamatus: 55, 55/1—3.

Karistus: üldeeskirjad 7—13, 17, 18, 20 — 44; kohaldamiskord 45 — 52.

Kasusaamise siht: tähendus 47.

Kasutamine: riigiasutise kasutamine kontrrevolutsioonilisel sihil 58⁷; omavoliline kirjanduslike teoste kasutamine 177; alluva seadusvastane kasutamine ülema poolt 193¹⁹.

Katse: 19.

Katseaeg: 53.

Kaubalaev: vt. laev.

Kaubad: vt. hinnad.

Kaubamärgid: 178.

Kaubandus: väliskaubanduse monopoli rikkumine 59¹¹; kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine 105; proovitemplita tehiste hoidmine 160; spekulatsioon 107; kauplemine pornograafiliste teoste ja kujutistega 182¹.

Kaubaraamatud: 186.

Kaubarong: vastutus omavolilise sõitmise eest kaubarongis lisa 8.

Keelatud tooted ja materjalid: valmistamine, hoidmine ja edasiandmine 99.

Keeld: tegutseda teataval tegevus- või tööndusalal 38.

Keeldumine: tagasi tulemast NSVL-i lisa 1; sõjaväeteenistusest 68, maksude maksmisest ja koormatiste täitmisest 59⁶, 61; tunnistuse andmisest 92; naisisiku tööle võtmisest raseduse motiivil 133-a; sõjaväekohuslase keeldumine arstlikust ülevaatusel usulisel ettekäändel 193^{10a}/1.

Kehavigastused: 12, 12/1, 59⁴, 68, 142-145, 193¹².

Kelmus: 169.

Kergendamine: sotsiaalse kaitse vahendi 51, 53/1.

Kerjamine: alaealiste sundimine ja kihutamne kerjamisele 12/1, 73².

Kihutamine: 17; alaealiste kihutamine kuriteo toimepanemisele 12/1, 73².

Kindlustus: maksude mittemaksmine 60.

Kinkimine: pärandi ja kingitusaktiga ülemineva vara varjamine 63; keeld maa kinkimise kohta 87-a/2.

Kinnipidamine: isiku ebaseaduslik kinnipidamine 115.

Kriklikud rühmitused: 124, 125.

Kirjandus, kontrrevolutsiooniline: 58¹⁰, 59⁷; kirjanduslike teoste omavoliline kasutamine 177.

Kirjavahetus: sõjaajal vaenlase sõjaväes teenivate või vaenlase territooriumil elavate isikutega 193²⁰.

Kodakondsus: kaotus 20, 27/1.

Kodanlus: rahvusvahelisele kodanlusele abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSVL vastu 58⁴.

Kodukäsitööline: lubamatus võtta vastutusele kodukäsitööstustoodete müügi eest 107/2.

Kodupuskar: valmistamine 102; edasiandmine kasusaamise sihil 102/1; aparaatide valmistamine, hoidmine, remont ja edasiandmine 103.

Kogum: kuritegude kogum 40, 49/1-3.

Kohalikud komiteed: tegevuse takistamine 135.

Kohuslik üleviimine: vt. üleviimine, kohuslik.

Kohustused: süüdimõistetu vara konfiskeerimisel 41; riigiga sõlmitud lepingu järgsete kohustuste mittetäitmine 131, 132.

Kohtumõistmis-õiguste omastamine: 203.

Kohtuotsus: 15; õigusmõistmisele mittevastav 114.

Kohtunik: õigusmõistmisele mittevastava otsuse tegemine 114.

Kokaiin: 104, 104/2.

Kolhoos: kolhoosi põldude tahtlik rikkumine 79¹; kolhoosi maade pillamine 109/2.

Kolhoosnikud: paranduslike tööde kandmine 30/1; karja tahtlik tapmine 79, 79¹/1; hooletus karja eest hoolitsemisel 79⁴/1; teod, mis tekitasid hobuse lõppemise 79⁴/2; põllumajandussaaduste müügi eest vastutusele võtmise lubamatus 107/2; vastutus ametialaste kuritegude eest 109/2; valekaalumine ja -mõõtmine kolhoosnikele 128-v/1; nende vara vargus põllutööl olemise ajal 162/3.

Kollektiivleping: rikkumine 134.

Kollektsioonid: varjamine 188.

Kombainistid: vt. traktoristid ja kombainistid.

Konfiskeerimine: 20, 23, 23/1, 2, 40.

Konkurents: kuritegude 49.

Kontrrevolutsioonilised kuriteod: 58¹ — 58¹⁴; aegumine 14, vabaduskaotuse tähtaeg kontrrevolutsioonilistes kuritegudes 28/1; türmis kinnipidamine kontrrevolutsiooniliste kuritegude eest 28/2.

Koolid: usuõpetuse õpetamine 122.

Kooperatsioon: kooperatiivse vara hävitamine 79; valekooperatiivid 111-a; kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine 105; tööstusartellide ja invaliidide artellide liikmete vastutus töölt puudumise ja omavolilise töölt lahkimise eest lisa 5/1.

Koormatis: keeldumine täitmisest 59⁶, 61.

Korraldus: sõjaväelise tunnimehe korralduse mittetäitmine 75; ülema korralduse mittetäitmine 193².

Korratused: osavõtmine korratustest 59².

Kotikud: ebaseaduslik tööndus 86.

Kraamvarustis: pillamine 193¹⁴.

Kriminaaljälitamine: ilmumisest kõrvalehoidumine 92; valetunnistus 95; andmete avaldamine 96.

Kriminaalpoliitika: 6 — 19.

Kuld: vt. väärismetallid.

Kunstiteosed: omavoliline kasutamine 177.

Kupeldamine: 155.

Kuritahtlik alimentide mittemaksmine: vt. alimendid.

Kuritegu, üldeeskirjad: 1 — 6, 19, 46, 47, 48, 49.

Kuriteo täideviija: 17.

Kutse: kutse- või tööndusalal tegutsemise keeld 20, 38.

Kutsealused: kõrvalehoidumine ilmumisest rajooni sõjakomissari juurde 59⁴/1.

Kõlbeline rikkumine: alaealiste 152.

Kõrvalehoidumine: sõjaväeteenistusse kutsumise ja mobilisatsiooni korral 59⁴, 59⁴/1; 68, 69, 193^{10a}, 193^{10a}/2, 193¹²; 193¹³; sõjaajal maksudest ja kohustustest 59⁶, 59⁶/1-6; mobiliseerimisest turbatööstusse 59⁶/8; toornaha andmisest 61/1; kohtusse ilmumisest 92; töölt puudujate kohtu alla andmisest lisa 5; mobiliseerimisest tootlusse ja ehitustöödele lisa 10.

Käsk: ülema käsu mittetäitmine 193².

Kättemaks: klassivõitluslik 58⁸/4; sugukondlik 58⁸/5, 194, 201.

Külv: külvide tahtlik rikkumine 79/1; külvide liigne vähendamine lisa 2/2; külviks määratud seemne kasutamine muuks otstarbeks V peatükk § 1.

L

Laastamine: metsa 85.

Laen: riigilaenu-obligatsioonide numbrite võltsimine 59³/1; kohalike asutiste poolt ebaseaduslike laenupäberite väljalaskmine 128-g.

Laev: kokkupõrgete ärahoidmise eeskirjade rikkumine 75²; ebaseaduslik lipu heiskamine 93; lubamatud toimingud 93; laevakapteni poolt abi mitteosutamise 156¹; päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmise 176; laeva nime ja registreerimissadama mitteteatamine 184.

Laevakapten: 156¹, 176, 184.

Lahing: omavoliline lahkumine lahinguväljalt 193²².

Lahtimurdmine: pitseri 89.

Laim: 161.

Laod: vargus ladudest 162.

Lapsed: riisumine, varjamine, ümbervahetamine 149; kõlbeline rikkumine 152; abita jätmise 156; mahajätmise 156/1; kuritahtlik alimentide mittemaksmine 158; jätmise ilma toetuseta 158; eestkoste all olevate laste ilma järelevalveta ja abita jätmise 158¹; vt. ka alaealised, lapsealised.

Lapsealised: usuõpetuse õpetamine 122; kõlbeline rikkumine 152; abita jätmise 156, 158¹; vt. ka alaealised, lapsed.

Leid: omastamine 168.

Leutis: esitamine välismaal ilma vastava loata 84-a, 84-b; avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata 177.

Leping: riigile kahjuliku lepingu sõlmimine 129; rendilepingu alusel kättemantud vara pillamine 130; lepingu mittetäitmine 131, 132; kollektiivlepingu rikkumine 134.

Levitamine: kontrrevolutsioonilise kirjanduse 58¹⁰, 59⁷; häbistavate väljamõeldiste 161.

Liigkasuvõtmine: 173.

Lipp: ebaseaduslik heiskamine 93 .

Litograafia: avamise eeskirjade rikkumine 190.

Lohakus: 44/1, 79⁴/1, III/1,2 111-a;

Loomad: tööloomade sõjalise arvestamise eeskirjade rikkumine 70; söötmine võoral maal 79/1.

Lunahind: tapetu eest 194.

Lõhkeained ja -abinõud: 182.

Lõpetamine: kuriteoasja 6, lisa 6/1.

Lähetus: sõjaväelase poolt tähtjaks lähetuselt mittetagasiilmumine 193¹⁰.

Lööktöölised: tapmine 58⁸/2; peksmine 74/3.

Löömine, peksmine ja muud vägivaldteod: 146.

M

Maa: seadusvastane maapõuevarade kaevandamine 87; natsionaliseerimist käsitlevate seaduste rikkumised 87-a, 87-a/1, 2, 3; vastutus ühiskondliku maa kärpimise katse eest kolhoosides isikliku majapidamise kasuks ja kolhoosimaade pillamine 109/2.

Maarent: 87-a, 87-a/1, 2, 3.

Mahajätmine: abita jätmine 156, 156¹, 158; sõjaväeosast omavoliline lahkumine 193⁷ — 193⁹; omavoliline lahinguväljalt lahkumine 193²²; laeva mahajätmine 193²³.

Mahalaskmine: 14, 21, 22.

Majanduslik kontrrevolutsioon: 58⁷.

Majanduslikud andmed: 58⁶.

Majanduslikud kuriteod: 128—135.

Maksud ja koormatiseid: maksude tasumisest ja koormatiste täitmisest kõrvalehoidumine sõjaajal 59⁶; maksude mittetasumine 60; koormatiste täitmisest keeldumine 61; maksustamisele kuuluvate esemete varjamine 62; pärandimaksu maksmisest kõrvalehoidumine 63; sunduslik maksude võtmine usuliteks sihtideks 124, 204.

Manukas: kohtu kutsel ilmunisest kõrvalehoidumine 92.

Margid: postmarkide võltsimine 59⁸.

Marodeerimine: 193²⁷.

Masinad: põllumajanduslike masinate rikkumine ja lõhkumine 79², 79²/1.

Massilised korratused: 59².

Medalid: seadusvastane annetamine ja omastamine lisa 13.

Meditsiiniline abi: andmisest keeldumine 157.

Mehaanilised jõumasinaid: 189.

Mets: metsatöötlemise nurjaaamine 58⁷/1; metsamääruste rikkumised 85.

Mitme naisega abielus olemine: 199.

- Mitteilmumine:** sõjaväeteenistusse 193¹⁰, vt. ka traktoristid.
- Mitteteatamine:** vastutus mitteteatamise eest 18, 58^{1v}, 58^{1g}, 58¹², 59¹³.
- Mittetäitmine:** administratiivorganite korralduste 75; lepingujärgsete kohustuste 131, 132; ülema käsu 193².
- Mobilisatsioon:** 59⁴, 66; kõrvalehoidumine mobiliseerimisest turbatööstusse 59^{6/8}; tootluse ja ehitustöödele lisa 10.
- Monopol:** väliskaubanduse monopoli rikkumine 59¹¹.
- Moon:** oopiumimooni külvamine ilma loata 179-a.
- Morfium:** 104.
- Mudel:** ebaseaduslik kasutamine 178.
- Muinsusesemed:** varjamine 188.
- Muusikalised teosed:** omavoliline kasutamine 177.
- Mööduriistad:** ilma vabrikumärgita mööduriistade väljalaskmine 128-a.
- Mäetööstus:** julgeoleku eeskirjade rikkumine 108.
- Märgid:** teenetemärgid 33; kaubamärgid 178; seadusvastane kandmine 183; Punase Risti ja Punase Poolkuu märgid 94, 183, 193³⁰ 193³¹.
- Määrus:** vt. kohtuotsus.
- Münt:** võltsimine 59⁸; ümbersulatamine 106-a.
- Mürkained:** 104, 179, 179-a.

N

- Naisisikud:** naisisikute töötasu vähendamine ja tööle võtmisest keeldumine raseduse tõttu 133-a; sundimine suguühendusse astumisele 154; sundimine prostitutsioonile 155; kalõm 196; sundimine abiellumisele 197; mittesuguküpse isikuga abiellumine 198; mobiliseerimine sõjaajaks töötamiseks tootluses ja ehitustööl lisa 10; mobilisatsioonist vabastamine lisa 11, vt. ka abort, rasedad.
- Nakatamine:** suguhaigusse 150.
- Narkootiline aine:** 104, 179-a.
- Natsionaliseerimine:** vt. maa.
- Nimetus:** aunimetuste kaotus 33; ametinimetuse omavoliline omastamine 77.

O

- Obligatsioon:** riigilaenu-obligatsioonide numbrite võltsimine 59^{8/1}; ebaseaduslik obligatsioonide väljalaskmine kohalike asutiste poolt 128-g.
- Oht:** kõrvaldamatu 13.
- Ohtlik seisund:** ohtlikku seisundisse jätmine 156.
- Ohutus:** tootmise ohutuse eeskirjade rikkumine 108, 108¹, 133.
- Omakohus:** 136/2.
- Omastamine:** ametiisiku või võimu 77; blankettide 78/1; vara 116, 116/1 — 4, 168; leiu 168; kohtumõistmis-õiguste 203; ordenite ja medalite lisa 13.
- Omavoli:** 90.
- Omavoliline kasutamine:** kirjanduslike teoste 177; kaubamärkide 128-v; kelmus 169..

Omavoliline kõrvalekaldumine: lahingu kohta antud korraldustest 193²¹.

Omavoliline lahkumine: transpordi alal töötajate 59³v/2; töökohustusele kutsutud isikute 59⁶/8; väljasaatmiskohast 82; raudteetranspordi alal töötajate 193¹/5; väeosast 193⁷, 193⁸, 193⁹; lahinguväljalt 193²²; tööliste ja teenistujate ettevõttest ja asutistest lisa 5; sõjatööstuse ettevõttest lisa 6.

Omavoliline sõitmine: kaubarongides lisa 8.

Omavoliline äraolek: vt. omavoliline lahkumine.

Oopium: vt. narkootiline aine.

Orden: kaotus 33; ebaseaduslik kandmine 183; ebaseaduslik autasustamine ja omastamine lisa 13.

Osavõtt: 17, 18, 193¹.

Ost ja müük: laeva 93; elamispinna 98.

P

Paberid: väärtpaberite võltsimine 59⁸, ametlike paberite võltsimine 170; asjaajamispaperid 186.

Pagendamine NSVL-st: 20, 27.

Paranduslikud tööd: üldeeskirjad 20, 29, 30, 30/1 — 8; rahatrahvi asendamisel 42; paranduslike tööde tähtaeg sotsiaalse kaitse vahendite liitmisel 49/2, 49/3; tingimisi süüdimõistmisel 53; raiskajate suhtes kohaldamise kord 116/1; korduvalt töölt puudumise eest lisa 5/4, 8.

Pass: võltsimine, võltsitud passiga elamine või võltsitud passi kasutamine 72/1; sisse- ja väljasõitmine ilma passita 84; ilma passita tööle võtmine 192-a/1; passide sissekirjutamise eeskirjade rikkumine 192-a, 192-a/1.

Pederastia: 154-a.

Peksmine: 146.

Pension: pensioniõiguse kaotus 31.

Pettus: ebausu tekitamise sihil 123; valekaalumisel ja -mõõtmisel 128-v; kelmus 169.

Piinamine: 142, 146.

Piiritusjoogid: 101 — 103.

Piirivöönd: vastutus loata elamise eest lisa 3.

Pimendamine: pimendamise kohta käivate korralduste mittetäitmine 59⁶/2, 4.

Piletid: Riigipanga piletite võltsimine 59⁸.

Pillamine: riikliku vara 129, 130; sõjaväelise vara 193¹⁴, vt. ka seadmed.

Pitsatid: pitseriga blankettide omastamine 78/1; lahtimurdmine ja vigastamine 89.

Pordumajad: 155.

Pornograafia: pornograafiliste teoste ja kujutiste valmistamine ja levitamine 182¹.

Post: postimaksumärkide võltsimine 59⁸.

Praak tootmises: praagi varjamine tootmisprotsessis 79/4.

Prismalised binoklid: vt. binoklid, prismalised.

Produktsoon: halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise produktsiooni väljalaskmine 128-a, 128-a/1.

Proovitempel: võltsimine 172.

Propaganda: 58¹⁰, 59⁷.

Prostitutsioon: sundimine tegutsema prostitutsiooniga 12/1, 155; kihutamine 73².

Provokaatorid: 58¹².

Provokatsioon: altkäemaksu 119.

Punaarmee: lahinguvõimet õõnestavad majanduslikud kuriteod 132; vt. ka sõjaväelised kuriteod, sõjaväeteenistus.

Punane Rist ja Punane Poolkuu: 94, 183, 193³⁰, 193³¹.

Punase Lipu orden: vt. orden.

Puudujääk: kahju tasumine toiduainete ja tööstuskaupade puudujääkide eest 44/3; vastutus põletusainete puudujääkide eest 109/10; töötaja vastutus väikese puudujäägi korral 116/4.

Põgenemine: vahistatu põgenemine 81, 82; sõjaväelase põgenemine teenistuskohast 193⁷; lahinguväljalt 193²²; vt. ka väejooks.

Põletusaine: kasutamine muudeks otstarveteks 109/9; ebamajanduslik hoidmine ja kulutamine 109/9; riisumine masina-traktorijaamades ja sovhoosides lisa 14, vt. ka puudujääk.

Põllumajanduslik toodang: põllumajandusliku toodangu riisumine lisa 2/8.

Põllumajanduslike toodete sundandmine: vastutus põllumajanduslike toodete sundandamite mittetäitmise eest 59⁶/7; vt. sundandamid.

Põllumajanduslikud töötajad: tööandja poolt valimisõiguste teostamise takistamine 91¹.

Pärand: varjamine 63.

R

Raadiojaamad: 75³, 191.

Raadiovastuvõtjad: kõrvalehoidumine äraandmisest 59⁶/1.

Raha: valeraha tegemine 59⁸; müntide ümbersulatamine 106-a; rahasurrogaatide väljalaskmine 128-g:

Rahasurrogaadid: 128-g.

Rahatrahv: 20, 42.

Rahvakaasistuja: kohuste täitmisest kõrvalehoidumine 92.

Rahvuslik tüli: tekitamine 59⁷.

Rahvusvaheline õhusõit: eeskirjade rikkumine 59³ a.

Raiskamine: 116, 116/1-5, 168.

Rasedad: mahalaskmise mittekohaldamine 22; rasedus kergendava asjaluna 48; töölevõtmisest keeldumine ja töötasu vähendamine 133-a; abort 140, 140-a, 140-b.

Raseduse katkestamine: vt. abort.

Raudteed: omavoliline sõit kaubarongides ja rongi peatamine hädapiduriga lisa 8; alaealiste vastutus tegude eest, mis võivad välja kutsuda rongiõnnetusi 12/2; purustamine 58⁹, 59^{3b}; vastutus raudteetranspordi avarii eest 59^{3v}; raudteepiletite võltsimine 59⁸; raudteetranspordi-alaste töötajate vastutus võrdne sõjaväelastega 193^{1/3}, 5; vargus raudteel 162.

Raviasutis: raviasutisse paigutamine kui sotsiaalse kaitse vahend 24; vaimuhaigete ravilas järelevaatusel olnud aja arvestamine karistusaja hulka 29/2; terve inimese vaimuhaigete haiglasse paigutamine 148.

Ravimine: ilma vastava ettevalmistuseta 180.

Reetmine, kodumaa: 58^{1a}—58^{1g}; 58², 58⁴, 58⁵, 193²⁰, 193²¹, 193²², 193²⁴.

Relv: vaenlase poolt mahajäetud relva mitte äraandmine 58^{14/2}; riisumine 59^{3a}, 166-a; tulirelva valmistamine ja hoidmine 182; relvade pillamine 193¹⁴.

Relvastatud ülestõus: 58².

Rentnik: vara pillamine 130.

Revideerimine: revideerimisandmete avaldamine 96.

Riidevarustis: pillamine 193¹⁴.

Riigikaitsealine tööstus: vt. sõjatööstus.

Riigikassapilet: võltsimine 59⁸.

Riigipank: piletite võltsimine 59⁸.

Riigipiir: vt. sisse- ja väljasõitmine.

Riiklik saladus: 58^{1a}, 58⁶, 193²⁵.

Riiklikud asutised ja ettevõtted: tegevusele vastutõtamine 58⁷, 78.

Riiklik kindlustus: õiguse kaotus riiklikule kindlustusele 31/1.

Riiklik vara: vastutus riikliku vara valvamise eest 109/1; riikliku vara vargus erakorterist 162/2; rikkumine ja hävitamine 79; vt. vara, ühiskondlik (sotsialistlik) omand.

Riisumine: toiduainete ja tööstuskaupade riisumisel kahjude tasumine 44/2; dokumentide 78; võõra lapse 149; toiduainete ja tööstuskaupade kaartide 162/8; naisisiku 197; põletusaine riisumine sovhoosides ja MTJ — lisa 14; vt. ka vargus.

Röövimine: 59³, 167, 193²⁹.

Röövtpimine: karja 79¹, hobuste 79³, 79^{3/1}.

Rüüstamised: massiliste korratuste puhul 59².

S

Sabotaaž: 58¹⁴, 58^{14/1}, 2, lisa 2/2.

Saladus: riiklik 58^{1a}, 58⁶, 193²⁵.

Salakaubavedu: kvalifitseeritud 59⁹, 59^{9/1}, lihtne 83.

Salaurkad: 104, 155.

Seadmed ja materjalid: müügi, vahetamise ja mujale väljaandmise keeld lisa 7.

Seemned: seemnete vargus lisa 2/2; külviks määratud seemne tarvitamine muuks otstarbeks V peat. § 1.

Side: sidevahendite purustamine 58⁹; sideorganite ametiisikute lohakus 111/1; vt. ka raadiojaamad, raadiovastuvõtjad.

Simuleerimine: haiguse simuleerimine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks 68 193¹².

Sisekorra teenistus: 193¹⁶.

Sisse- ja väljasõitmine: riigipiirist ülekäimisele kaasaaitamine 59¹⁰; ilma passita või loata 84; piirivõõndisisesse sissesõidu määruste rikkumine lisa 3.

Sissekirjutamine: eeskirjade rikkumine 192-a, 192-a/1.

Sissetungimine: kontrerevolutsiooniliste jõukude poolt 58².

Solvamine: vähemusrahvuste esindajate 59⁷/1; võimuesindajate 76; suuline või kirjalik 159; trükitooteis 160; sõjaväelise ülema solvamine või solvamine ülema poolt 193⁵, 193⁶.

Soodustused: sõjaväelaste kohta kehtimapanud soodustuste kasutamise takistamine ülema poolt 193¹⁸.

Sotsiaalse kaitse vahendid: meditsiinilise iseloomuga 7, 24; meditsiinilispedagoogilise iseloomuga 7, 25; vt. ka karistus.

Sovhoos: külvide tahtlik rikkumine 79/1; ametiisikute vastutus karja tapmise eest 79¹/1; tööliste lohakus ja hooletus karja eest hoolitsemisel 79⁴/1; tööliste teod, mis tekitasid hobuse lõppemise 79⁴/2; viljaseemne kasutamine muudeks vajadusteks V peat. § 1; tööliste petmine kaupade väljaandmisel 128-v/1; direktorite vastutus põletusainete ja õlide kasutamise eest muudeks otstarveteks, nende ebamajandusliku kulutamise ja hoidmise eest 109¹⁰; naftabaaside juhatajate vastutus põletusainete puudujääkide eest 109/10; vastutus põletusainete riisumise eest lisa 14.

Spekulatsioon: alaealiste sundimine tegutsema spekulatsiooniga 12/1, 73²; spekulatsioon uimastusainetega 104/1; põllumajandussaaduste ja massiliselt tarvitataivate esemetega 107, 107/1, 2, 3; toiduainete ja tööstuskaupade kaarti-dega 107/4.

Spionaaž: 28/1, 58^{1a}, 58^{1b}, 58⁶, 193²⁴.

Spetsialistid: noorte spetsialistide kõrvalehoidumine tööst ametkonna korraldusel ja hilinemine tööle lisa 5/3, 7.

Standard: standardidest mittekinnipidamine 128-a, 128-a/1.

Suguhagused: nakatamine 150.

Sugukondlik kättemaks: 194, 201.

Suguühendus: mittesuguküpse isikuga 151; vägistamine 153; suguühendusse astumisele sundimine 154; pederastia 154-a.

Sundandamid: konfiskeerimine põllumajanduslike toodete sundandamite mittetäitmise korral 40; põllumajanduslike toodete sundandamisest riigile kõrvalehoidumise asjade kriminaaljälitamise algatamine 60, 61/1; TT Punaarmeele hobuste andmise kohustusest kõrvalehoidumine 70; kriminaalvastutus, maksuvõlgade sissenõudmine natuuras ja trahv 59⁶/7.

Sundmine: alaealiste sundimine tegutsema kerjamisega, spekulatsiooniga ja prostitutsiooniga 12/1, 73²; ebaseaduslikkude nõudmiste täitmisele 59², 73; ünnistuse andmisele 115; suguühendusse astumisele 154; prostitutsioonile 155; sõjaväeteenistuskohuste rikkumisele 193⁴.

Sundkindlustusmaksud: tasumata jätmine 60, 61/1.

Sundmäärus: rikkumine 75¹, 133, 192.

Sundravi: 24.

Sundtoomine: ebaseaduslik 115.

Surrogaadid: rahasurrogaadid 128-g.

Sõjaaeg: sõjaajal transpordi-alaste töötajate suhtes kohtuotsuse täitmise edasilükkamine 28/4; sõjaväelaste suhtes kohtuotsuse täitmise edasilükkamine 28, 28/5, 6, 7, 10, 11; maksude maksmisest keeldumine sõjaajal 59⁶.

Sõjalaev: hukkuva sõjalaeva mahajätmine 193²³; vt. ka laev.

Sõjaline arvestamine: 28/10, 64, 64/1, 70, 193^{10a}/2.

Sõjaline varustus: pillamine 193¹⁴; vastuvõtmine sõjaväelaselt 193¹⁴.

Sõjasaagiline vara: vastutus vaenlase poolt mahajäetud relvade, sõjamoona ja m. sõjasaagilise vara mitteäraandmise eest 58¹⁴/2.

Sõjatööstus: tööliste ja teenistujate omavoliline lahkumine sõjatööstusest lisa 6; tootmisprotsessis praagi varjamine riigikaitsele tööstuse ettevõtteis 79⁴.

Sõjavangid: 193²⁹.

Sõjaväelane: sotsiaalse kaitse vahendite ärakandmine 28, 30; reetmine 58^{1b}, 58^{1g}, 193²⁰—193²⁴; vt. ka sõjaaeg, sõjaväelised kuriteod.

Sõjaväelised kuriteod: 193¹ — 193³¹.

Sõjaväeosast lahkumine: omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine 193⁷ — 193⁹.

Sõjaväeteenistus: kutsest kõrvalehoidumine 59⁴, 68, 69; arvestuseeskirjade rikkumine 64, 64/1, 193¹⁰/2, vt. ka sõjaväelised kuriteod.

Sõjaväeteenistuskohuslane: vabaduskaotuse rakendamise kord sõjaväelastele 28/5; sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumine 59⁴; mobilisatsioonist kõrvalehoidumine 59⁵, 66; arvestuseeskirjade rikkumine 64, 64/1; s. keeldumine sõjaajal arstlikust ülevaatusest usuliste veendumuste ettekäändel 193^{10a}/1; s. poolt arvestuseeskirjade rikkumine sõjaajal 193^{10a}/2.

Süütamine: kontrrevolutsioonilisel sihil 58⁸/4, 58⁹; kolhoosse, sovhoosse ja MTJ vara 79²/1; vara hävitamine süütamisega 175.

T

Tagalavägi: kõrvalehoidumine kutsest tagalaväkke 59⁵; tagalaväkke kuuluvate isikute tööst kõrvalehoidumine 69.

Tapmine: alaealiste vastutus tapmise eest 12, 12/1; töölis- ja maa-asula korrespondentide ning lööktööliste tapmine 58⁸/1—2; tapmise ähvardus 73¹, 73¹/1; tapmise liigid 136—139, 194, 195, 202.

Tariifikokkulepe: rikkumine 134.

Teaduslik teos: kasutamine 177.

Teed: purustamine 58⁹, 59², 59^{3b}; töödistsipliini rikkumine transpordi alal 59^{3v}, 59^{3v}/1, 2; transpordivara hoidmise eeskirjade rikkumine 75¹; vt. ka transport.

Teetegemismasinad: rikkumine ja lõhkumine 79²/2.

Tegevusalal tegutsemise keeld: 38.

Tehingud: riigile kahjulikud tehingud 129; vt. ka leping.

Tehis: keelatud valmistamine 99; proovitemplita tehiste hoidmine 106; tembeldamine võltsproovitempliga 172.

Tehnika: julgeolekutehnika eeskirjade rikkumine 108, 108¹.

Telegraafikaabel: rikkumine 80; vt. ka side.

Templid: vt. ka pitsatid.

Teosed: kirjanduslike teoste omavoliline kasutamine 177.

Teravili: seemnepõldudel saadava viljaseemne kasutamine muudeks otstarveteks peale külvi V peat. 1; teravilja riisumine lisa 2/8; vastutus saagi koristamise nurjamises ja vilja hoidmises kuhjades 109/2.

Territoriaalsed väeosad: neile hobuste ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine 70.

Terroristlikud aktid: 28/1, 58⁶, 58⁸/1—6.

Tervis: tervisrikke tekitamine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks 59⁴, 68; kuriteod tervise vastu 142—147, 150; tervishoiueeskirjade rikkumine 179—181.

Tingimisi süüdimõistmine: 53—55; mitterakendamine ühiskondliku vara pilajatele ja huligaanidele 53/1.

Toiduainete ja tööstuskaupade kaardid: spekulatsioon toiduainete ja tööstuskaupade kaartidega 107/4; k. riisumine 169/2.

Toornahk: kõrvalehoidumine toornaha sunduslikust müügist varumisorganisatsioonidele 61/3.

Tooted: keelatud toodete valmistamine 99.

Traktorid: rikkumine ja lõhkumine 79², lisa 2/2.

Traktoristid ja kombainistid: vastutus tööle ilmunisest kõrvalehoidumise eest lisa 5/1, 5.

Tramm: vt. raudteed.

Transport: alaealiste vastutus tegude eest, mis võivad välja kutsuda rongiõnnetusi 12/2; raudtee- ja veetranspordi töötajate suhtes § 28 märkuse rakendamise kord 28/4; purustamine ja rikkumine 59^{3b}; töödistsipliini rikkumine transpordil 59^{3v}, 59^{3v}/1, 2; transpordialaste töötajate omavoliline töölt lahkumine ja puudumine 59^{3v}/2; vt. ka raudteed.

Trükikojad: avamise ja ekspluaterimise korra kohta käivate eeskirjade rikkumine 190.

Trükitooted: paljundamiseks kehtimapanud eeskirjade rikkumised 185; solvamine trükitootes 160; laim trükitootes 161.

Tsensusur: eeskirjade rikkumine 185.

Tšekk: 59⁸, 169-a.

Tunnimees: sõjaväeline 75, 193¹⁵.

Tunnistajad: ilmunisest kõrvalehoidumine 92; valetunnistus 95.

Tunnistused: võltsimine 72.

Turbatööstus: kõrvalehoidumine mobiliseerimisest t-sse 59⁶/8.

Tõlgid: kohtulikud 92.

Tähtaeg: vabaduskaotuse 28, 29, 49/2; paranduslike tööde 30, 49/2; õiguste kaotuse 32; väljasaatmise 35, 36; tegevus- või töondusalal tegutsemise keelu

37, 38; tingimisi süüdimõistmisel katseaja 53; tähtaeg, mille möödumisel kuriteo toimepannud isik loetakse karistamatuks 55/1, 2.

Töö: tööalaste seaduste rikkumine 133, 133-a, 134, 135.

Tööandja: valimisõiguste teostamise takistamine 91¹; tööseadusandluse rikkumised 133—135; vastutus passita tööle võtmise eest 192-a/1.

Töödistsipliin: lühiajalise vabaduskaotuse rakendamine ettevõtete ja asutiste juhatajatele töödistsipliini kõvendamise abinõudest kõrvalehoidumise asjades 28/3; töödistsipliini rikkumine kolhoosides 58¹⁰/2; transpordi 59^{3v}, 59^{3v}/1, 2; vastutus töölt puudumiste ja omavolilise töölt lahkumise eest, lisa 5; vt. ka raudteed.

Töökohustus: kõrvalehoidumine 59⁶/5; omavoliline lahkumine töölt 59⁶/6.

Tööle võtmine: rasedate naisisikute töölevõtmisest keeldumine 133-a; ilma passita töölevõtmine 192-a/1.

Tööltpuudumine: lisa 5; transpordi alal töötajate poolt toime pandud 59^{3v}/2; vt. ka töödistsipliin.

Tööndus: keeld tegutseda mõnel tööndusalal 20, 38; looma- ja kalapüügi-tööndusega tegutsemine 86, 86¹.

Tööstaaž: paranduslike tööde kandmise tööstaaži hulka mitteamine 30.

Tööstus: õonestamine 58⁷.

Töötasu: paranduslikele töödele mõistmise otsuses kohusliku töötasust kinnipidamise äratähendamine 30/9; vähendamine naisisikule raseduse tõttu 133-a.

Töötava rahva vaenlaseks kuulutamine: 20, 23, 27.

Töövõimetu: paranduslike tööde mitterakendamine 30/8.

Türm: vabaduskaotus türmi näol 28, 28/2.

U

Uimastusained: 104, 179-a.

Usuline vaen: 59⁷.

Usulised kujutised: 126.

Usulised rühmitused: 124, 125.

Usulised talitused: 126, 127.

Usulised veendumused: 59⁴, 68, 69, 193^{10a}/1, 193¹³.

Usuõpetus: õpetamine 122; maks usulis-olustikulisel sihil 204.

V

Vabaduskaotus: üldeeskirjad 20, 23, 28; vabaduskaotuse tähtaja pikendamine kontrrevolutsioonilistes kuritegudes 28/1; vabaduskaotus türmis kinnipidamise näol 28/2; lühiajaline vabaduskaotus 28/3; raudtee- ja veetranspordialastele töötajatele § 28 märkuse kohaldamise korrast 28/4; sõjaväeteenistuskohuslaste § 28 märkuse kohaldamise korrast 28/5, 28/6, 28/7, 28/11; vabaduskaotus sõjaajal sõjalisest arvestusest kõrvalehoidumise eest 28/10; eelvangistuse tähtaja arvamine vabaduskaotuse tähtaja hulka 29; paranduslike tööde

asendamine vabaduskaotusega 30/3; asumisele saatmise asendamine vabaduskaotusega 36/2; kinnipidamiskohast põgenemine 82; ebaseaduslik kinnipidamine 115; ebaseaduslik vabaduse võtmine 147.

Vabrikukomiteed: tegevuse takistamine 135.

Vabrikumärk: ebaseaduslik kasutamine 178.

Vaen: rahvuslik 59⁷, 59⁷/1, 2.

Vagunid: vargus vagunist 162.

Vahendus: altkäemaksu võtmisel 118.

Vahi alt vabastamine: ebaseaduslik 81.

Vahistatu: 81, 82.

Vahiteenistus: 193¹⁶.

Vahtkond: 193¹⁵.

Vaimuhaiged: vaimuhaigete ravilas järelevaatusel oldud aja arvestamine 29/2; terve inimese paigutamine vaimuhaigete haiglasse 148.

Vaimuhaigus: 11, 142.

Valedokument: väljaandmine 120.

Valekaalumine, valemõõtmine: 128-v. 128-v/1, 2.

Valekaebus, valetunnistus: 95.

Valekooperatiivid: 11-a, 129-a.

Valekuuldused: levitamine sõjaajal lisa 9.

Valerahategemine: 59⁸.

Valeteated: 187.

Valetunnistus: 95.

Valimisdokumendid: võltsimine 120/1.

Valimisõigus: 31, 91, lisa 4.

Valitsemine: valitsemiskorra-vastased kuriteod 59¹—59¹², 60—108.

Vallandamine ametist: 20, 37.

Valuutaoperatsioonid: eeskirjade rikkumine 59¹².

Vanemad: paranduslike tööde äraandmine vanemate poolt laste asukohas 30/2; laste mahajätmine 156/1; laste toetuseta jätmine 158.

Vanemlikud õigused: 31.

Vara: konfiskeerimine 40, 41; võimu esindajale kuuluva vara hävitamine 58⁸/4; pärandivara varjamine 63; vara hävitamine 79, 175; kolhoosse, sovhoosse ja MTJ vara hävitamine 79²/1; vara pillamine 129, 130; võõra vara omastamine ja raiskamine 168; sõjaväelise vara pillamine 193¹⁴; vara äravõtmine sõjaliste vajaduste rahuldamise ettekäändel 193²⁸; vt. vargus, riisumine, süütamine.

Varaline sissenõudmine: 53.

Varastatud asja ostmine: 164, 164-a.

Varavastased kuriteod: 162—178.

Vargus: alaealiste vastutus varguste eest 12, 12/1; relva vargus 59^{3a}, 166-a; varguse-liigid 162; väike vargus asutistes ja ettevõtetes 162, 162/1; riikliku vara vargus erakorterist 162/2; kolhoosnike vara vargus erakorterist 162/2; kolhoosnike vara vargus põllutööde ajal 162/3; kodanike isikliku vara vargus õhurünnaku ajal ja evakueeritute vara vargus 162/5; isikliku vara var-

gus üldtarvituslikes kohtades 162/9; elektrienergia vargus 163; varastatud asja ostmine 164, 164-a; hobuste või muude suuremate loomade vargus 166, 166/1, 166/2, 3; seemnete vargus, lisa 2/2.

Varjamine: maksustamisele kuuluva vara 62, 63; dokumentide 78; lapse 149; vt. ka mitteteatamine.

Vastuhakkamine: võimule 73; sõjaväeülemale 193³.

Vein: vt. piiritusjoogid.

Veokid: TT Punaarmeele veokite andmisest kõrvalehoidumine 70.

Võim: võimule vastuhakkamine 73; võimu omastamine 77; võimu kuritarvitus 109, 112; võimuliialdus 110, 112; võimutegevusetus 111, 112; võimu diskrediteerimine 113.

Võimu diskrediteerimine: 77, 113.

Võimukuritarvitus: 109, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võimuliialdus: 110, 112, 193¹⁷.

Võimu omastamine: 77.

Võimutegevusetus: 111, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võlad: riigi vastutuse ulatus vara konfiskeerimise korral 41.

Võltsimine: rahamärkide ja väärtpaberite 59⁸; dokumendi 68, 72, 120, 170, 193¹²; riigilaenu obligatsioonide numbrite võltsimine 59⁸/1; passi võltsimine 72/1; valimisdokumentide 120/1; teenistusalane 120.

Võõrandamine: riie- ja kraamvarustise 193¹⁴.

Väejooks: 28/11, 59⁴, 59⁴/1, 193⁷; vt. omavoliline lahkumine.

Vägistamine: 153, 154-a, 197.

Vägivald: vahistatu vabastamine vägivallaga 81; võimuliialdus, kui sellega kaasnes vägivald 110; tugeva hingelise erutuse seisundis toimepandud tapmine, mille kutsus välja vägivald kannatanu poolt 138; hingelise erutuse mõjul tekitatud kehavigastus, mille põhjustas vägivald isiku kallal kannatanu poolt 144; vägistamine 153; riisumine vägivallaga või ilma selleta 165; röövimine ühenduses vägivallaga 167; vägivald sõjaliste vajaduste rahuldamise ettekäändel 193²⁸.

Väike vargus: vt. vargus.

Väliskaubandus: väliskaubanduse monopoli seaduse rikkumine 59¹¹.

Välismaalased: vastutus kuritegude eest 4, 5.

Välisriik: ühenduse pidamine välisriigiga 58³, 58⁵, andmete edasiandmine välisriigile 58⁶.

Välisvaluuta: võltsimine või käibeletaskmine 59⁸.

Väljapressimine: 174; atkämaksu 117.

Väljasaatmine: NSVL või VNFSV piiridest või teatavast maakohast 20, 29/1, 35, 36; asendamine vabaduskaotusega 36/2; asumiselt põgenemine 82

Väljaspool seadust seisvaks kuulutamine: lisa 1.

Väljatõstmine: sunniviisiline korterist väljatõstmine ilma kohtuotsuseta 97.

Väärismetallid: proovitemplita väärismetallist tehiste hoidmine 106; võltsproovitemplita tembeldamine 172.

Väärtpaberid: kohalike asutiste ja ühiskondlike organisatsioonide poolt ebaseaduslik väärtpaberite väljalaskmine 128-g; vt. ka obligatsioon.

O

Õhuliiklus: eeskirjade rikkumine 59³g, 75⁴; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine 59³d.

Õhukaitse: korralduste ja reeglite rikkumine 59⁶/2, 4.

Õhurünnak: kodanike isikliku vara vargus õhurünnaku ajal 162/3.

Õhusõiduk: 59³g.

Õhusõit: teenistuskohuste rikkumine tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt 59³g; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine 59³d; õhuliiklemise korra ja julgeoleku eeskirjade rikkumine 75⁴.

Õigumõistmisele mittevastav kohtuotsus: 114.

Õiguste kaotus: 20, 31—34.

Õpilased: ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilaste vastutusest distsipliini rikkumise ja omavolilise koolist lahkumise eest, lisa 12.

Õppeasutised: usuõpetuse õpetamine 122.

Ä

Ähvardus: 48, 73¹.

Äravõtmine: vara äravõtmine sõjalise vajaduse ettekäändel 193⁸.

Ü

Ühenduse pidamine välisriigiga: 58³, 58⁵, 193²⁶.

Ühiskondlik (sotsialistlik) omand: 7. augusti seadus — lisa 2; 7. augusti seaduse järgi jälitatavad kuriteod 2/1 — 7, 79/1, 79¹/1,87-a/3, 109/1, 166/2.

Ühiskondlik laitus: 20, 39.

Ühiskondlikud laod: vargus ühiskondlikust laost 162.

Ühiskondlikud töötajad: töölis- ja maa-asula korrespondentide tapmine 58⁸/4; ühiskondlike töötajate ähvardamine 73¹; ühiskondlikele töötajatele kuuluva vara süütamine 58/4.

Ühiskondlik õnnetus: vargus ühiskondliku õnnetuse ajal 162, 162/5; vara hävitamine, kui see põhjustab ühiskondliku õnnetuse 175.

Ühiskonnaohtlikud teod: 6.

Üleandmine: sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele 193²⁰.

Ülekuulamine: tunnistuse andmisele sundimine ülekuulamisel 115.

Üldine kohuslik sõjaväeline õppus: kõrvalehoidumine 68/1.

Ülekäimine riigipiirist: 59¹⁰, 84.

Üleviimine, kohuslik: kohusliku üleviimise korral üleminekust keeldumine tööliste ja teenistujate poolt, lisa 5/6.

Umberkirjutamine ja -arvestamine: katse- ja kontrollmobilisatsiooni korral loomade ja esemete 70.

Umbersulatamine: müntide 106-a.

Üürimaqs: vt. elamu.

Lühendite seletus.

ANSV — Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

art. — artikkel

direktiivk. — direktiivkiri

EVTE — Eriülesandeline Veealuste Tööde Ekspeditsioon

jj. — ja järgmine, ja järgmised

juh. — juhend

KK — Keskkomitee

KrK — Kriminaalkoodeks

KrKK — Kriminaalkassatsiooni Kolleegium

KrPK — Kriminaalprotsessi koodeks

KTK — Kesktäitevkomitee

käskk. — käskkiri

lk. — lehekülg

LMKK — NSV Liidu Valitsuse Määruste ja Korralduste Kogu (Sobranije postanovleni i rasporjaženi pravitelstva SSSR)

LSKK — NSV Liidu Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogu (Sobranije zakonov i rasporjaženi rabotše-krestjanskogo pravitelstva SSSR)

LÜNT — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja

m. — määrus

nr. — number

NSV — Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

NSVL — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit

p. — punkt

Pl. — Pleenum

Pres. — Presiidium

prot. — protokoll

ptk. — peatükk

ringk. — ringkiri

RK — Rahvakomissariaat

RKN — Rahvakomissaride Nõukogu

RMKN — Rahvamajanduse Kõrgem Nõukogu

SiseRK — Sisearjade Rahvakomissariaat

TsK — Tsiivilkoodeks

- TsPK** — Tsiviilprotsessi koodeks
- TT. T.-T.** — Töolis-Talupoegade (Punaarmee, Miilits jne.)
- VKTK** — Ülevenemaaline Kesktäitevkomitee
- VNFSV** — Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik
- VSKK** — Vene NFSV Töolis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogu (Sobranije uzakoneni i rasporjaženi rabotše-krestjanskogo pravitelstva RSFSR)
- vt.** — vaata
- ÜAÜKN** — Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu
- ÜK** — Ülemkohus
- ÜK(b)P** — Üleliiduline Kommunistlik (bolševikkude) Partei
- ÜK(b)P KK** — Üleliidulise Kommunistliku (bolševikkude) Partei Kesk-
komitee
- ÜR PV** — Ühendatud Riiklik Poliitiline Valitsus.

SISUKORD.

	Lk.
NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV kriminaal-, tsiviil- ja seadusandluse ajutisest rakendamisest Leedu, Läti ja Eesti nõukogude Sotsialistlike Vabariikide territooriumil	3
Eesti NSV aj. Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV Kriminaalkodeksi kehtimapanemise kohta	4
Eesti NSV aj. Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus NSVL üleliiduliste kriminaalala seadluste ja määruste kohaldamisele võtmise kohta	5
Eesti NSV aj. Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus VNFSV koodeksite kehtimapanemise kohta antud seadluste muutmiseks	6

VNFSV Kriminaalkodeks.

Üldosa.

1. jagu. VNFSV kriminaalseadusandluse ülesanded § 1	7
2. jagu. Kriminaalkodeksi kehtivuspiirkond § 2—5	7
3. jagu. VNFSV kriminaalpoliitika üldalused § 6—19	8
4. jagu. Kuriteo toimepannud isikuile Kriminaalkodeksi järgi kohaldatavad sotsiaalse kaitse vahendid § 20—44	10
5. jagu. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord § 45—52	17
6. jagu. Tingimisi süüdimõistmine ja enne tähtaega tingimisi vabastamine § 53—57	18

Eriosa.

I peatükk. Riiklikud kuriteod:

1. Kontrevolutsioonilised kuriteod § 58 ¹ —58 ¹⁴	19
2. NSVL-le eriti ohtlikud valitsemiskorra-vastased kuriteod § 59 ¹ —59 ¹³	22
II peatükk. Muud valitsemiskorra-vastased kuriteod § 60—108 ¹	26
III peatükk. Ametialased (teenistuslikud) kuriteod § 109—121	39

	Lk.
IV peatükk. Riigist kiriku lahutamise eeskirjade rikkumine § 122—127	42
V peatükk. Majanduslikud kuriteod § 128—135	43
VI peatükk. Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väärikuse vastu § 136—161	45
VII peatükk. Varavastased kuriteod § 162—178	49
VIII peatükk. Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julgeolekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine § 179—192-a	53
IX peatükk. Sõjaväelised kuriteod § 193 ¹ —193 ³¹	55
X peatükk. Sugukondliku olustiku igandeis seisnevad kuriteod § 194—205	63

L i s a d.

1. Nende välismaal viibivate ametiisikute — NSVL kodanike väljaspool seadust olevaiks kuulutamisest, kes on üle jooksnud töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja keelduvad tagasi tulemast NSV Liitu	66
2. Riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitse ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamise kohta	66
3. Piirivõõnditesse sõitmise ja seal elamise kohta	68
4. Väljavõte NSVL Ülemnõukogu valimiste määrustikust	70
5. Ettevõttest ja asutistest tööliste ja teenistujate omavolilise lahkumise ärakeelamise kohta	71
6. Vastutuse kohta sõjatööstuse ettevõtete tööliste ja teenistujate ettevõttest omavolilise lahkumise eest	76
7. Seadmete ja materjalide müümise, vahetamise ja mujale väljaandmise keelu kohta ja kohtuliku vastutuse kohta nende ebaseaduslike toimingute eest	77
8. Kriminaalvastutusest omavolilise sõitmise eest kaubarongides ja häädapiduriga omavoliliselt ilma vajaduseta rongi peatamise eest	78
9. Vastutuse kohta sõjaajal elanikkonnas ärevust tekitavate valekuulduste levitamise eest	78
10. Sõjaajaks töövõimeliste linnaelanike mobiliseerimise kohta töötamiseks tootluses ja ehitustöödel	78
11. NSVL Ülemnõukogu presiidiumi 13. veebruari 1942. a. seadluse § 3 p. b muutmise kohta	80
12. Ametikoolide, raudteekoolide ja vabrikute-tehaste õppekoolide õpilaste vastutuse kohta distsipliini rikkumise ja omavolilise koolist lahkumise eest	80

13. Vastutuse kohta NSVL ordenite ja medalitega ning rinnamärkidega ebaseadusliku autasustamise eest, ordenite, medalite ja rinnamärkide omastamise eest ning nende edasiandmise eest autasustatud isikute poolt teistele isikutele	81
14. Vastutuse kohta põletusainete riisumise eest masina-traktorijaamades ja sohvhoosides	81
Materjale koodeksi üksikute paragrahvide kohta	82
Tähestikuline sisujuht	127
Lühendite seletus	147

1. trükk.

Vastutav toimetaja

M. Tedre.

Tehniline toimetaja

A. Pill.

Ladumisele antud 17. X 46.
Trükkimisele antud 12. II 47.
Paberi kaust 56 × 79. 1/16. Trüki-
poognaid 9 1/2. Autoripoognaid
13,75. Arvestuspoognaid 13,88.
MB01669. Laotihedustrpg. 64000.
Tiraaž 6 200. Trükikoja telli-
mus nr 1545.

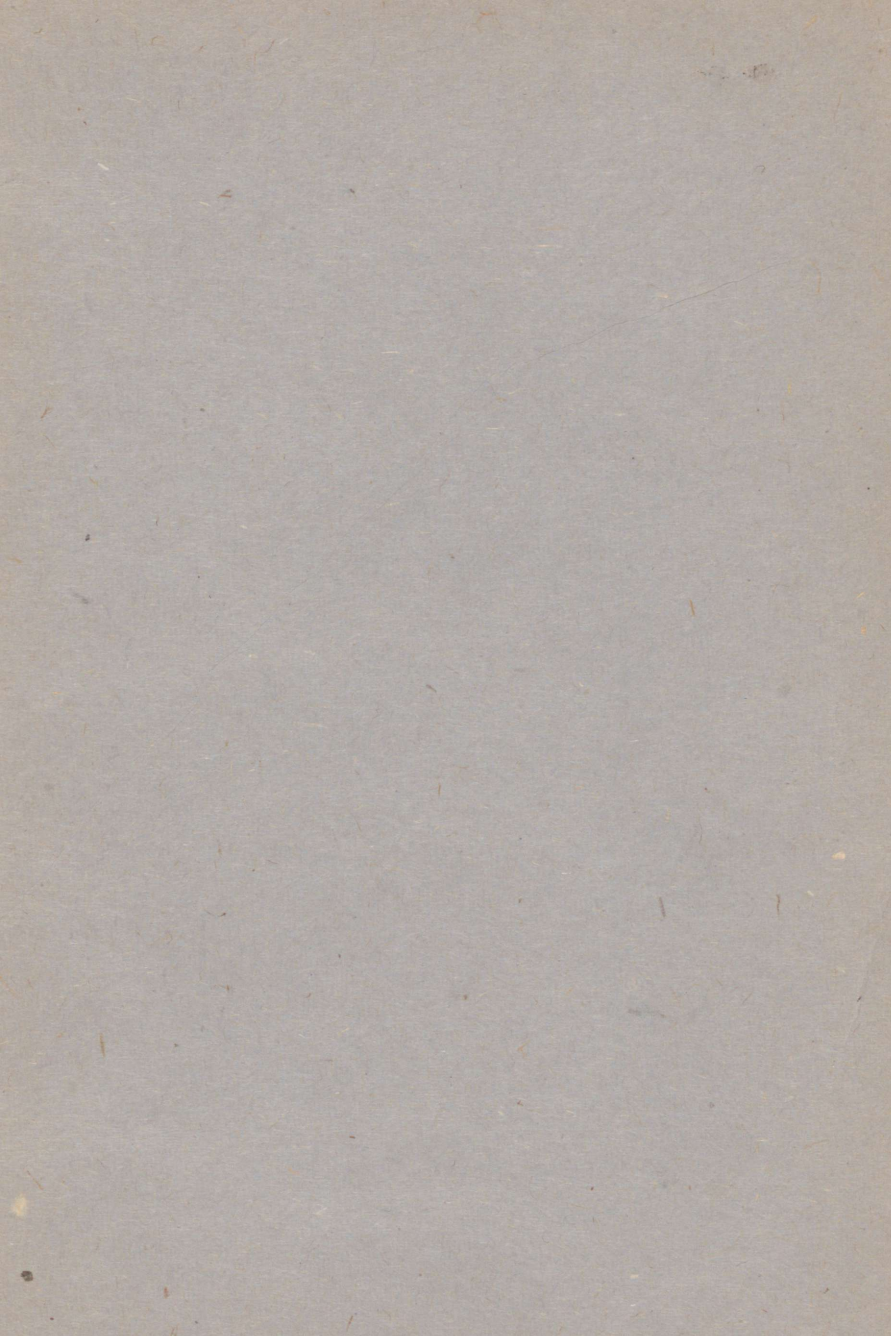
Trükikoda „Hans Heidemann“,
Tartu, Vallikraavi 4.

Hind rbl. 6.—

Уголовный кодекс РСФСР.

На эстонском языке.

Эгосиздат „Научная Литера-
тура“, Tartu.

Rbl. 6.

555
Uus hind Rbl. _____
Ink. No. 2512A

A
16 327

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00450121 1